TARAMADAN

DƏRLƏMƏ SÖZLƏR

işləyən

HƏSƏN BƏY HADI

1384

2005

TƏBRIZ

abıca	: amca
abrıq	bir bir üsdünə yığılmış, qatlanmış *abrıq gövdəli: bədəni bir biri üsdünə yığılmış qabarmış.*
abu!	abı! ha! aa! ay! aman! şaşma sözcüyü.
ad issi	adlı sanlı, ünlü,
ad yavuzluğu	ad pisliyi, adsızlıq.
adanmış	bəlli, qərarlı, kəsilmiş, tə'yin olmuş. *adanmış vaxda*
adsız	şərəfsiz, pis adlı. addan düşmüş
ağ	parraq, parıldayan.
ağac	sopa, dəğənək
ağca	ağ rəngi olan, ağ ləkə. *ağcalı at*
ağduklamaq	səfehləmək, acı söyləmək.
ağduqluq	tərslik, alçaqlıq, əsgiklik,əksilik.
ağır basma	qərə basma, qapus.
ağırşaklanmq	yumrulanıb qabarmaq
ağıtmaq	savutmaq *quşun tükün ağıt*
ağmaq	çıxmaq
ağrı	sancı. buru. sızı
axdarmaq	axıtmaq
alınmaq	tutulmaq, qapılmaq, alnıqmaq, məclub olmaq
alır göz	diqqətli alıcı göz

alış	öğür, tay, tuş, yar, yoldaş, əş
alışan	alığan.
alışdırmaq	örgətmək, öğrətmək. öyrətmək, hazırlamaq. bürünmək, yapındırmaq,
alışıq	öğürlük, ünsiyyət, ülfət, öğrənqıc
Alışqan	od tutuşturacak, tuturğa
alızlatmaq	çöngəltmək, sındırmaq, sımaq, sıymaq, dizə çökütmək. korlatmaq,
Alızlıq	xəstəlik
alqasamaq	qorxutmaq, təhdidləmək
alqım	ılqım salqım
alqımsalqım	ılqım, sarap.
alqın	məczub, məcnun
allıq	düzgün, ənlik kirşan. süs
alnıq	vurqun, sərsəm, məczub

alnıqlıq	acizlik
alnıqmaq	tutulmaq, qapılmaq, alınmaq, məclub olmaq
alp yararlar	böyük kişilər.
	ölkəni qoruyan alp yararlar gərək.
	alp ərənlər, yarar kişilər.
alplıq	öngərlik
altıcı	birinci qadın
altın yan	alt yan
altun	yaku, yakı.
altun baş	altun tas: başa qoyulan altun bəzəkli tac
alu	alınmış, dəğərsiz, aşağ, geri, səfeh
	> *halu: "al" vurulmuş*
aluca	daha aciz
amac	omac, umac. yumulan yer, şişirdilən yer.
analıq	üvey ana.
anasanası	ənnəsinin ənnəsi.
ana$_{tarama}$	sərmaya.
and	*gerçəklərin, gerçək andlarına inanmadılar.*
andan	sonra, ondan sonra
	ilkin ata ana, andan arvad

andan yana onun yanına.

anduğmaq and içmək

anduq sırtlan, kafdar

anduz razyanə

anğadək ta ki, oracan ki. o zamana dək

anğarlaq az iləri, az sonra, az ötə

anğarlaq çıxacaq.

anğarlaq gələcəm.

anğarlaq durun gedin.

anğaru anaru, ötə, o bir tərəf, iləriyə doğru, o yanlıq. qırağ.

anğarı gedmə gəl bəri, ayuqluq bənqisi həp məndədir.

anğaru oturma, gəl bəri.

aşıq deyər səndən anğaru varlıq yoxdur.

bəri bax anğaru bax.

bildiyindən anğaru çıxmaz, olduğu yolun azmaz.

burdan anğaru keçəmədim.

dosdan anğaru qalan istəyindən olar.

göndərib anı anaru sürdü at, dedi bu kəz işimiz oldu onat.

qayıqa mindi sudan anğaru keçdim.

nə anğaru nə bəri, düz vaxtında gəlin.

otlağın anğarı yanında oturun.

ötədən bərü gəldilər, burdan anğaru bardılar.

pəs hər kim ki başlı candan keçməz, bu yolda anğaru keçməz.

səmərqənddən anğaru türk ü tatar, ana türan dərlər bilqil ey yar.

uşax uykulu(fikirli) bir adam ki, nəfsindən istəyindən, gördüyündən anğaru(qırağa) çıxmaz.

yaşınma oturmaqıl anğaru.

yə'cuci mə'cuc səddən anğaru, qaldılar hərgiz keçəməzlər bəru.

yönin anğaru, sağrısın ərinə göndərir.

anğaru bəru öylə böylə, şöylə böylə

anğaru yan ötə, o yan.

anğarudan bəridən ilərədən geridən.

anğaruraq anğraq

anğıcaq yavaşca

anğıl xatırla

	ağıl ki...
ağıl	yumşaq, yavaş, sakin.
	ağıl ağıl: yavaş yavaş.
	ağıllıq uzluq birlə işi qoparın
	ağır başlıq ağulluq kişinin yaraşıqıdı.
ağıl yel	yaş yel.
ağıl-ağıl	yumşaq-yumşaq, yavaş-yavaş, sakin-sakin.
	ağıl ağıl yerimək
ağılca	yavaşca. gizlicə
ağılcacıq	yavaşcacıq. gizlicənə
ağıldan	yavaş yavaş, anıl anıl
ağılı	sanlı
ağıllıq	təənni, yumşaqlıq. yavaşlıq, ümmülük
ağılmaq	xatirləmək.
	bunlar hamısı keçmişi ağlatır.
ağılmış	məzkur
ağılur	məşhur, çavlı
ağıma	(yaramaz ağıma: qiybət, çəkiştirmə).
ağış	xatırlanan şey.
ağıt	
ağız	< ağız: uc. qırıq, biçik. anqut, bir çeşit su quşu

anğız	əkin biçiləndən son qalan kökü sapı.
anğız	yağız, ağız at
anğmaq	xatirləmək, söz açmaq. yad etmək
	hər vəx ondan anğsaydım mənə qaqırdı..
anğraq[8]	< anğaruraq. oyanlıq, daha oyanlıq.
anğramaq	haykırmaq, inğrəmək, anqırmaq, xoruldamaq.
anık	movcud, hazır
anılı	anılır, yada salını, məşhur.
annaç	qarşı, yamac
	annacıva çıxsın uğurlar oğul
	görək annacmıza nə çıxır.
	annaçın uğurlu olsun.
	annaçda bir gözəl gördüm.
anramaq	anqırmaq
ansızın	birdən, yalabıdaq
anuklamaq	xatirləmək.
anulcaq	yavaşca
	anulcaq qulağına ayıtdı ki ...
apalaq	tülək
apalaq	qızılqanat, sarı tük. hələ tükləri çıkmamış tükləri

tikən tikən olan quş balası.

apanğsına apansızın, birdən birə.

apansızın birdən, gözləmədən.

aparmaq götürmək, çatdırmaq. ilətmək

apılamaq oxşamaq, öykəmək, xoş davranmaq, istəmək

apışmaq qıçların aralı qoymaq, açıla durmaq

uşaq apış-apış yerir

damdan ağacın üstünə düşüb apışa qaldı.

candan düşmüş apışı qalmış.

apşaq abşaq, apışaq, apışıq, ayaqları bir birnə yaxın, qışları açıq olan.

apul-apul sallaq-sallaq, iki yana əyilmək.

apur sapur darmadağın, bulğan, tarımar.

ara sahə, meydan.

bu arada quş uçmaz, kolan yerimaz, adam necə yirir.

ara kəz, dəfə

aracı şəfaətçi

hamı qalmışlara sənsin aracı, hamı azmışlara həmdə aracı.

aralamaq ayırmaq, ayırd edmək. buraxmaq, atlamaq

sözləri bir bir atlamadan çatdırıdı.

aralıq	möhlət, və'də
	bir aralıq ver....
arantarama	sal, taxda, tabut
araya gedmək	aradan gedmək, tələf olmaq.
araycı	araşdırcı
	araycı it: ov köpəyi.
arda uymaq	ardına dalına düşmək
ardamaq	izləmək, tə'qib edmək
ardamaq	ardına söyləmək, qeybət edmək
ard-arda	ulam-ulam sıra-sıra. arxa-arxaya.
ardıcıl	davamlı, sürəkli, ulaştırı, müttəsil.
ardılış yeri	(atda) yük yeri, yük çatılan yeri
ardın basmaq	dalıdan vurmaq. izləmək.
ardın sürmək	izləmək
ardın-ardın	geri-geri.
ardlamaq	ayıqlamaq, açıqlamaq

arğac toxunmada, bezin eninə atılan iplik, uzanan

arqaç kimi uzanan əriş kimi dirənən.

arxa-arxaya. ulam-ulam sıra-sıra. ard-arda.

arı ev qutaq, qutuq ev, qutlu ev, beytül muqəddəs

arıca təmizcə

arıca bəsləgilən sən oğluvu.

arıca dirilmək: təmizcə yaşam sürmək, təmiz yaşamaq.

arı dirlik: təmiz yaşam

arıcı təmizləyən.

hamı qalmışlara sənsin yarıcı, huşlara sən ol arıcı.

arımaq yorulmaq

arın qutlu, müqəddəs müqəddəs yer: arın yer, topraq.

arının təmizlənin

yaramaz işlərdən arının(təmizlənin)

arınmaq arılmaq, ayılmaq, açılmaq, düşmək,

arısız murdar.

arısız canlar.

arısız kirli, pis

arışlamaq arşınlamaq, ipi toxuma dəzgahına çəkmək.

arışmaq yarışmaq dağla arışan tavarından çıxar.

arıtmaq yarıtmaq, ağardam, yanıtmaq , parlatam.

arkaş arxa arxaya, ard arda.

arkın-arkın bala-bala, yavaş-yavaş. yapça-yapca, ağrın-ağrın

arkın arkın ağlayırdı.

arkın arkın ged.

arkın arkın olduran işi, günəşdi yetişdirən yemişi.

arkırı arkırı çıxmaq, kəsə gəlmək, qarşına çıkmaq, tərsinə çıxmaq, üzünə çıxmaq, ziddinə çıxmaq.

onlar bizə yol üsdü arkırı çıkdılar.

nə iş gördün kimsə aykırı çıxmad sana.

sevincinə aykırı yeriyən, çatmayasan istəgə sən

arkırı-arkırı bir birinin tərsinə, çapraşıq.

odunları arkırı-arkırı qoyub...

arkun ağır, asda, sakin, yavaş.

suyun arkın axdığından qorxginən yar!.

arkurtmaq əğmək, dəğişmək, yavlamaq, yavalamaq, təhrif edmək.

bu sözləri arkutmadan xana çatdırın.

sözdən arkutdu başqa sözə keçdi.

düz yoldan aykuran: əyri yola gedən.

arkurutaraa ayquru, qarşı, yanlamasına, tərs, yan üsdü, tərsinə, əğri, iğri, yassı. eninə. toxunmada yanaşı atılan iplərə "arqaç" ya "arkuru" deyilir.

arquru gəlmək: tərsinə durmaq.

toxumalarda yənaşı atılan iplərə deyilir.

uvağ arkuru çizqilər cızdı.

arqac toxunmada bezin eninə yatan iplik. dirəzən iplik. enlik, eninə atılan ip.

bez arqacı dirəzisi kimi bir birinə hörülür.

sazları(qamılşarı) burdu əriş bağladı, arqaç keçirdi həsir toxudu.

onun gününün ərişin arqacın yırt qutar.

arqacında dirəzən ipliklər kimi.

arqaşmaq sarılmaq, arbaşmaqdər.

arqın ağacı cülahların toxunmuş bezi sardıqlar ağac,

səlməntarama

arqın arqın azın azın, yapca yapca, yavaş yavaş, yasda yasda.

arqınca yavaşdan, səssizcə,

ərgincə sənə deyirəm ki: ....

ərgin ərkin söyləşdilər danışdılar.

ərgin gəldin ərgində ayıd.

ərgincə quran oxuyurdular.

arqınlığilə yavaşca. əğilə əğilə, dik olmayan.

arqıştarama tacir, karvan, bəzirgan.

arqurmaq yorqunmaq, yorulmaq. zayıflamaq.

arqurumaq arkuru durmaq, göğüş gərmək, qarşı durmaq.

arqurusına yanlamasına, eninə.

arkurusuna qulağı dəlik qoyun.

armaq arqurmaq, arqunmaq, ərinmək, yorulmaq.

ac arnuğ susuz yalnız

armayasın: yorulmayasan.

dinlənin armağız gedsin.

ərdi bunar şəhr içində qondular, yavlaq armışlar idi dinləndilər.

armış yorulmaq, yorulmuş

arnuğ armıq, yorqun

arpa-arpa ala-bala, tikə-tikə, oğuq-oğuq, ufaq-ufaq, incə-incə

arpa arpa eylədim yüz kəz hesab.

arpacı falçı

arşın arış$_{tarama}$

arşın uzunasına dartılan ip.

artçı çəri ardı

artıq əsgik yerli yersiz

artlaşmaq ata minəninardına minmək

artmaq dolamaq, üzərinə atmaq, asmaq.

ipi heyvanın boynuna ard.

qolun boynuna ardıp gedər.

arzı (< ər+su: ərmək çatmaq+isdəmək). dilək, dilü, dili, isdək. hədəf, umağ

arzulamaq (< ər+su: ərmək isdəmək) çəkinmək, içi çəkmək, istəmək

arzuman arzu, istək,

as mənfə'ət

həkimlər bu bitgilərin assısını gətirmişlər ki..

asarmaq asramaq sakınmaq, eli asradı şəhri saxladı.əsirgəmək, qorumaq,

asda-asda xımır-xımır, ılqıt-ılqıt, ılım-ılım, xəfif-xəfif

ılqıt ılqıt əsən yellər

ası fayız, bəhrə, nəf'

paranın asısı

aqçə asıya vermək

pul asıya almaq

aşı ifrat, artıq

aşıqmaq dəlirmək, dəli olmaq, qarışmaq,

aşındırmaq çürütmək, yendirmək

yinmiş(yenmiş) çürük diş.

aşırı ötəri, sonra, dalı, əlavə

ondan aşırı.

dağ aşırı.

aşq sevgi, sevü

aşqara < açıq +ara.

aşqın aşırın, vurqun.

aşnuği əsgi, tanış, qədimki, əvvəlki

aşnığı adətlər.

aşnığı azğınlıqlar.

aşnuği xanlar.

türk dili aşnuği dildir, türklərdə aşnuği eldir.

aşnuği yuvamız.

atardamar ürək damar

atya > hidyə, sağav, dartış, dartık$_9$, veriş, ödül, bağış

avara tulaz$_{tarama}$ aciz, işsiz gücsüz,

avunmaq yuvanmaq, dincəlmək, rahatlanmaq,

dos dosda güvənip yuvanmasın neynəsin

avurt söz, laf

bu avurt daydık ki olar gəldilər.

avurtlamaq sav söhbətləşmək.

ay yurdu ay ağılı, qılıfı

aya oğucun içi

iki ayasına qoydu.

ayasın güdən, ayaxdan olar

ayaq daşı süngər daşı, köpük daşı

ayaq qədəm basmaq, başlamaq, yapmaq, iqdam etmək, girişmək

el yolunda ayaq vurun

ayaq yolu suevi

ayaqlanmaq yaraqlanmaq

ayçiçəyi günəbaxan

aydın ışıq

gün aydını.

ayıqlamaq ardlamaq

ayılmaq arınmaq

ayılmaq arılmaq, arınmaq, açılmaq, düşmək,

ayin törə, türə, usul, görənək, qanun, ürf, qayda, təməl

aykırı ayquru, qarşı, yanlamasına, tərs, yan üsdü, tərsinə, əğri, iğri, yassı. eninə.

ayquru aykırı, əğri, iğri, yanlamasına, tərs, yalan, qarşı, yan üsdü, tərsinə, arqaç, yassı. eninə.

arkuru dağlar sizə qar yağarmış.

bir doğru cızqı cızdı onun yanından iki ayquru cızqı.

bir qıraqda arqırıb yata durur.

əmilər dənizdə arquru yatmışlar.

heyvan anasın əmməmək üçün ağzına

arquru(yanakı)vurulan ağaca "ağızlıq" "əsnək"

deyərlər..

kökləri ayquru duran ağac.

sübh ikidir biri doğru biri ayquru.

yoldaşlarımla ayquru(yanaşı) yola düşdüm.

aylaq avara

aylaq gəzən kişilər.

aylaq avara nə gəzirsən belə !.

ayrıksımış dəyişmək

ayrılmaq əğilmək, sapmaq

yoldan əğrilib: ayrılıb

ayruğ yad, başqa.

ayruk(daha) daha

ölürüz gedirüz ayruk(daha) gerü qopmaruz.

az çox az-öğüş, biraz.

az kişi umursanmayacaq önəmsiz kişi,

az öğüş az çox, biraz.

hər kimin az öğüş zirəkliyi vardır.

sәhәr sәhәr dan atıb, ala toran, az öğüş göz seçәndә

azdırmaq dәyişmәk

üzün boyasın azdırıp

azğaşmaq uğraşmaq, savaş etmәk, icәşmәk.

azın azca, biraz, yapca, xәfifcә

azın azın yapca yapca, yavaş yavaş, yasda yasda. arqın arqın.

azın azın bala-bala, az-az. azar-azar, az-az, yapca-yapca, yavaş-yavaş

azırqamaq az görmәk, azsınmaq, azırqanmaq, tәhqir etmәk, әhmiyәt vermәmәk

azırqama dәrvişdir, gönlün sәnә vermişdir.

azırqı azca

azışmaq birbirin itirmәk.

azqaş savaş, dalaş

azqın yolsuz, sapqın, daşqın.

azqışmaq qızışmaq, qızmaq, azqınlaşmaq.

söz arası azqışıb yaxalaşdılar

azquruşmaq dalaşmaq.

azlı payı az

necə azqınlara yol göstərirsin, necə azulara bol göstərirsin.

azmaq arx, qənov, su yolu, kanal, qol.

azmaq batlaq, yumşaq batacaq palçıqlı batlaq, çökək yer, qara özlü palçıqlı yer.

düşənlərədi həx çələp yarcı, hamı azmış işləri onarıcı.

azmaq pozulmaq

aznavur azqın, quvvətli, şaşqın.

azrax daha az

azvana azvana vurmaq kükrəyib hayqırmaq.

baba çatı tikintilərində təməl yükçü qalın ağac

baba ur, yumru, dik, baba, qozaq, topuz, qubba

çətrin çadırın babası: başında olan toppuz.

baca $_{met}$< çaba< çapa: çapıq. deşik.

bacarıq uzluq.

bağazlamaq kəsmək, öldürmək.

bağazla, ətin sat.

bağbadıq bağbataq, duzaq, tutaq.

bağbataq < bağ+bat. duzaq, tutaq.

bağdaş bəddəş(bənddəş). birbirinə uyqun uyumlu, arxadaş, içli dışlı, sevəcən. canbir.

bağdaş bağdaş qurmaq iki qıçı qarşılıqlı birləşdirərək üzərində oturmaq.

bağdaşmaq bağlaşmaq, birbirini bağlamağa utmağa aparmağa çalışmaq, yarışmaq, bir birinə qarşıdurub dəngəşmək, ölçüş biçişmək.

bağdaşmaq birbirin and anda vermək, birbirinə güvəndirmək,

bağı büyü, cadu, bağlamaq işi.

bağıcı: büyücü, bağlayan, əngəlləyən.

bağıcı 1) < büyücü, bağlayan, boğucu, bükücü, əngəlləyən.2) < baxıcı, baxan, çəkləyən.

bağır göğüş

yay bağrı, kamanın göğüşü

bağırbasma əlin göğsünə qoyub sayqılamaq

baş endirib bağır basdı

bağırdaq beşik bağı. bağ ip şırığ ki beşikdə cocukları onla səridlərlər.

bağırdaq ürərk bağı$_{tarama}$, beşigə bağlanan bağ ta beşik yırqalananda uşaq beşikdən düşməsin.

bağış bağışıq, maaf

bağış parsa, dəri, bəxşiş

bağışlamaq. yarlıqamaq

bağışlanma yarıqılanmaq

yarlıqanlar, bağışlananlar.

bağışmaq bərkişib birləşmək, pəkişmək, barışmaq, uzlaşıb anlaşmaq,

bağlamaq durdurmaq, saxlamaq,

yarışda onu bağladı.

bağlanmaq ara vermək, uzaq qoymaq

iki ölkə ortası bağlanmaq.

bağrak bir neçə oyma oluşan oba, kiçik yığıncağa.

bağraq oba, oymaq

bağsaruq bağırsaq.

bağyas 1) yeni evlənənlərin tanışlara verdiyi qonaqlıq 2) bağış, şaydana.

baha dəyər, ödək

qan bahası: qan ödəyi

baxı dərman

baxıcı mahafiz, yasakçı, mə'mur

baxlanca bəkləncə. barınga, barınağ. oturula gözlənilən

gizlənilən yer

bala balağ, malağ.

balçaq < balıq. qılıc sapı

baldır sağa, bitgi gövdəsi. qol

balqı parlaq, süslü. gözəl, ışıqlı.

balqımaq parlamaq, ışıq saçmaq

balqıran yaldan, yalayan. ıldıran, ışıqlandıran, ışıq verən.

gözlərindən ışıq balkırır.

balqırmaq parlamaq, saçmaq

günəş nuru onun üzüznə balkırdı.

yarağın gör bilirlər bunu hamu, ki olur yaz

uçmaq, qışın tamu

balqurmaq alçalmaq, qıyılmaq

bam dik

bam bam təpələr: dik dik təpələr.

ban ulu, böyük, iləri gələn, bəy

ban oğlu ban.

ban ev ulu böyük ev çadır.

bandırmaq batırmaq, bulaşdırmaq.

yağa bandır.

banğlamaq uca səslə səsləmək bağırmaq. banq vermək.

banq şəhadət barmağı

bargah dərgah, devlət eşiyi

barınağ oturula gözlənilən gizlənilən yer

barınaq yataq. yatakçı.

barınmaq barşıb keçinmək, ötüşmək, dolanmaq.

barınmaq oturmaq, istirahat etmək

barışdırmaq uyşdurmaq.

barışmaq xoş keçirmək. uyuşmaq.

barışmaq uyuşmaq, onuşmaq

barışmaq il edmək

bark ev ilə bark ilə şəhrə yanaşdı

barq barıncaq yer

barmağ peşvaz - barmağına çıxmaq.

basdırıq bir şeyin durumun sağatmaq dayağlamaq üçün

	işlənən şey
	qapı basdırığı: qapı dəğəsi: dayağı
basınc	zulum, istibdad.
basıncaq	yüksəlmək üçün ayağ altına alınan şey.
	yüksəlmək aləti.
basınmaq	xor görmək
	bu işlərin hamısı bizi basınmaqlarını gösdərir.
basırılmaq	basdırılmaq, qapatılmaq, saxlanılmaq.
basqaqlıq	başlıq, valilik.
basqı	çevirgi, paltar ətəklərinin çevrilməsi
basqı	paltar ətəklərinin çevrilməsi
basmaq	təhqir edmək.
baş çənbəri	baş örtüsü
baş datmaq	qalxmaq, üsyan
baş gəlmək	dikinə gedmək, dik gəlmək, muxalifət edmək.
	qafa tutmaq. tərsə durmaq.
baş ip	çözıəlilik, dəzgaha gərilən dirəzilik ip, əriş
baş qoşmaq	baş başa vermək, oydaşlıq, fikir birligi yapmaq.
baş otaq	yasakcı başı, çarkacı, subaşı, baş çavuş, baş
başı	çukadar.

baş örtüsü sərpitmə, çəmbər

başaçıq qorxusuz.

çox qorxusuz adamdı.

başbuğ baş, başqan, komutan.

başdaş dək, bərabər, müsavat

başdaşlıq dəklik, dənglik, bərabərlik, müsavat

başı başına, hər

gün başına: hər gün

başı qara kefli, özün itirmiş.

başı soyuq (< başına souq keçmək). səfehləmək.

başıq 1) qarantı) yarada baş verən qabıq.

başıqmaq yaralanmaq.

başıqmaq yaranın baş tutmaq.

başın başda, ilkin, öncə, ən başda.

başına danışmaq söyləmək: öz özünə danışmaq.

başına yalnız, öz özünə, tək başına, təkinə

başına danışır söyləmək: öz özünə danışmaq.

başına namaz qılmaq: təkinə namaz qılmaq(peşnamazla yox).

başına - başına danışmaq: öz özünə, başına

söyləmək: öz özünə danışmaq.

başına - başına qoymaq yalnız bıraqmaq.

başqa azad, ortaqsız, müstəqil.

başqa başlı başına, kəndi başına, ayrı.

başqa - **başqa çıxarmaq**: yana qoymaq, ayırmaq, yetgəmək.

başqa - başqa çıxmaq: baş çıxarmaq, göz ad çıxarmaq.

başqalıq azadlıq, ortaqsızlıq, istiqlal.

başlamaq başçılıq edmək, yönətmək, aparmaq. bəylik edmək

çəri başlamaq.

plkəni, evi, işi başlamaq

başlanqıc ağızlıq

başlıanmaq başaqlanmaq.

başlıca əhmiyətli

başlıq padaş< başad.

bataqlıq batılıq.

batı duluncaq

batılıq bataqlıq.

batın çeviklik, itilik, çabıqlıq, yeyinlik

batın atın mindi.

batın geddi batın gəldi.

batmaq qərq olmaq, gömülmək, basılmaq.

batuq batmış, alçaq, müflis.

batur yarar, yararlı, yetkili

batur yararlı, yarar, yetkili, yetikli

ölkəni qoruyan alp baturlar gərək.

bay quş avlamaq üçün işlənən başqa quş

bayağ qabax zaman, əvvəlki zaman.

bayağ keçdi indini tut.

bayağdan dediyimdi.

bayağı əvvəlki, əsgi, əsgisi.

halım bayağıdan xoşdur.

bayağa görə durum yaxcıdı.

bayağı çuval, bayağı duval, əsgi hamam, köhnə tas. bayağı baş, bayağı börk.

bayağıda olan kimi durur genədə.

anılar məni bayağı dərdə salır.

bayağı qabaxki

bayağı halım: qabaxki durum.

bayağılayın əsgisi kimi

bayağılayın çörəyin yeyib uzandı.

bayat tanrının "qədim" əsgi olduğunu gösdərən "köhnə" anlamında.

bayıq açıq, düz, sərt, aşgar, gerçək, sübhəsiz, qəti, mütməin

bayıq bilin ki

bayıq deyib bayıq eşid.

bayıq kişi.

bayıq ayıb, qapalı, qapamağa yarar

bayılmaq düşünmək, üşünmək, üzülmək

bi işi mənbacarram sən bayılma.

bayımax bəymək, bəylənmək, devlətlənmək.

bayımaq zənginləşmək

qoyun ucundan bayıdı.

bayırsa bayırmasada iyi olur bizə.

bir var bəy olub bayıyır, biri bayına görə bəylıq qazanır.

bayımaq zəginləşmək. bəy qılmaq.

bayın < bəy: böyük, bol, dik) bayan

bayın uvannd, abad

qaraca oğlan dər ki birə ərənlər, mən gediyom

bayın olsun örənlər.

bayıtmaq zəginləşdirmək.

bayıtmaq bəyliyə mala dövlətə çatdırmaq.

bayqınlıq uğunuk, huşdan gedmək.

baymaq inanmaq

biz baydıq, siz bizə baymısız.

bazar başı çarşı ağası, müfəttiş.

bazar(a) - bazar(a tutmaq: bazara çıxarmaq.

bazı güc, zor

bazlı adam

bazlamaç külüçə.

bazu qaraca, qolun dirsəkdən çiginə qədər ki bölümü.

becid çabıq, çalıq, tez. sıx sıx, davamlı olaraq

becid becid gedmək.

becid daşa basdılar.

becid yaman, çox

becid həvəsli.

becid istəkli.

becid gərək, lazım

becidisə deyin.

becid işləri qabağa salın.

becidmək becidləmək, becid sıx tutmaq, becid olmaq, bərk tutmaq, sürəkli çalışmaq, aldırmaq , vurqulamaq, üstünə düşmək, tə'kid edmək. sırtılmaq.

nədən böylə becidirsən, vermir vermirda.

becid tuddular istədilər.

becidmək hazırlamaq

bel 1) hazırlamaq 2) bir yığıncağa quruha alınma

bağlamaq töröni.

belə birlikdə, bərabər, bahəm, ilə(onun ilə), lə(biriy lə), la(onun la), nan(on nan). bir(onun la bir). birgə(onun la birgə).

onun bilə yaşadı.

bilə yaşamın dadın yalnız qalan bilər.

beləng dağlı təpəli, enişli yoxuşlu, əyri büyrü

beliklənmək yaraqlanmaq, sadağını taqmaq.

beling qorxu, ürkü.

belləmə çuxal,yapuq, yancıq

belləmə yələk, bellik, belə dək olan paltar.

belük ox qəbiri, sadaq.

beşik < biçik<met> çapıq: oyuq.

bezarlıq usanma.

bəbək girdə

günəş bəbəyi.

bəcənə külbə, avcı külbəsi

bəğdəş sıradaş, həm rütbə.

dosluq içində heç bəğdəşi yoxudu.

bəğlənmək şişmək, öğünmək.

bəylənirsən yaraşur kim hüsn eli sultanısan.

bəğlənu şişə-şişə, dikələ-dikələ, bəy kimi.

bəğlənu gedir gəlirdi.

bəğşənə bəyyana, şahanə, sultani.

bəxşiş parsa, dəri, bağış

bəkçi qorucu, gözətçi, yasakçı, yatakçı

bəkdəş uyucu, mürüd

bəkinmək qapanmaq.

bəkləmək saxlamaq

sirrləri bəklə oğul.

bəkləmək <> qaplamaq: örtmək, qapatmaq, gizlətmək, saklamaq.

bəklənmək bərkimək, sərtləşmək

bələk sovğat, hidyə.

bələrçin göz bərəlmiş, bələrmiş, qoğzağ, pörtlək, dışarı pırtlamış göz

bəlğəm < bal, palçıq: yapışqanlıq necəliyi "bal" sözündə varda qəlizliyidə gösdərir.

balqırmaq: bəlqəm çıxarmaq.

bəliğ bilgə. bərgə.

yarlığ bəligi.

Bəlli bayıq açıq qapalı

bəlli bayıq açıqaşgar, kəsin, mütləq.

bəlürmək bəlləmək.

bənq heyvanları avlamaxda duzağa qoyulan yem.

bənqdəş bağdaş, bəğdəş, bəkdəş. əş, bənzər.

bənqdəşsiz bağdaşsiz, əsizş, bənzərsiz.

bənqiz 1) rəng, boya 2) üz

bənqizi atmaq: bənzi ürpərmək, bənzi atmaq, qorxudan sararmaq.

bənqizi keçmək: üzün rəngi dəyişmək.

bənqizi çalınmaq: üzü dəyişmək.

bənqləmək	bəlləmək, imləmək, nişanlamaq.
bərgə	bəliğ, bilgə.
bəri ötə	oyan buyan.
bərk ürək	ürəyi bərk, bahadür, itiürək
bərtinmək	burxulmaq. çıxmaq
bəsilək	ətli canlı, yetgin.
bəstələmək	düzmək(türkü),yakmaq(türkü)
bətər	batın, çevik, iti, çabıq, yeyin
	batın geddi batın gəldi.
bətər	<> butur(luq)
bəy	duru, açıq, qıl qışsız, təmiz,
bəy	pırlaq, quş avamaq üçün işlədilən quş,
bəy kişi	xoca, qoca
bəyləmək	bəliyə almaq, qəbul edmək.
bəylənmək	bəy olmaq, bəylik tasarlamaq.
bəzirgan	tacir, karvan, arqış
bicənə olmaq	qapanmaq, sığınmaq, gizlənmək.
bicik	məmə.
biç	<> çıp
biçik	sel yolu.

biçimsiz yakışıksız, yaraşıqsız.

bığırmaq havayadan yerə bığırdi.

bıxın buxun

bel bıxın

biqi kimi

biqi <> gibi

bilan qılıc kəməri ki çoğun süslü işləməli olur.

bildir < bilə+ il: birikən il, yapışan il, keçən il.

bildirçin yalva$_{tarama.}$

bilə bahəm, birlikdə

sənin ilə bilə məni qoşa qıla: sənlə belə məni cüt qıla

bir bilə iki qoşmayınca.

uşağı bilə gəldi, pənir bilə çörək.

haçan qonax gəlsə zumarı bilə gəlir.

bilə daha(da, daa: gəl daa: gəl da: gəl daha). də.

iki aləmdən əlin yuvub belə

bilə doğmuş yaşdaş, həmsinn.

bilə qoşmaq (< bir). bilə qoşmaq, əkləmək, birləşdirmək. bir araya gətirmək.

bilə qoymaq (< bir). bilə qoymaq, birikdirmək, bir araya gətirmək.

bilə (< bir). birlikdə olmaq.

biləcə (< bir). birlikdə, bərabər, bahəm, ilə
göndərin onunla beləcə ola.
tarla kaman biləcə.

biləcən hər şeyi bilən, anlayan.

biləkçək kələpçə< kəpəlcə(< qapmaq).

bilələrincə (< bir). bilələrində, yanlarında
xan bilələrincə vəziridə gəldi.

bilələrində (< bir). bilələrincə, yanlarında
bilələrində bir manatda yoxudu.

bilələrinə (< bir). yanlarına

biləlik (< bir). birlik, birləlik, bərabərlik, yanlıq

biləlik elin gücüdü

biləmcə (< bir). birligimdə, yanımda.

bilən bilir

bilən

biləzik burma, top

bilgə bilgin, bilən, bilici, bilgic, hakim, alim

bilgi sorağ

bilgi bilici, kahin

bilgic anlayan, hər şeyi bilən.

bilgiclik olçumluğ.

bili ürfan

bili elm

bilik bilgi, us, ağıl, anlayış, qavrayış

bilir bilən

biliş mə'rifət

biliş bəlli, bildik, tanış, aşna, tanıdıq, dosd.

yaxcılıq yad biliş götürməz.

bilişlərin danan yadları anan.

biliş görüş bildik tanıq, bilmək tanımaq.

bilişlik aşnalıq, tanışıqlıq, yaxınlıq.

oğrular yanında bilişlik olmaz

bilişmək tanışmaq.

bilməcə loğaz, yanqıltmac, yanltıcı, bilməcə, şaşıcı

bilmədik bilinməyən, məchul

bilməz cahil

bilük (< belük< bellik< bel), ox qəbiri, sadaq.

Binit minilən heyvan

bir uğurdan bir kəzdən, bir dən.

bir yan - bir yan edmək:aradan qaldırmaq. bər tərəf edmək,

biraz az çox, az öğüş.

birdən yalabıdaq, ansızın

birdən - **birdən bir oyunu**:əbəkeçdi.

birə qaracoğlan dər ki birə ərənlər , mən gediyom

bayın olsun örənlər.

birə hey! ey! ahay! aman! görən!

birə çoban gəl bəri.

birə nədən gəlmədin, bilirdin çağrılmağıvı ki.

birə gerçəkmidir.

birə qoymayın diyə bağırırdı.

birə işlərin qutar gəl.

birə kimi köçdü kimi qaldı.

	birə qazandın ye gedqıl.
	birə gəlməzsin bizə.
birəgi	bir kimsənə, bir kimsə, birisi, başqası
	birəgi həqqin yeməyə.
	birəgi yumruğun yemiyən, öz yumruğun dəmir sanır.
birikən	birləşmiş, müttəhid
birin birin	bir bə bir.
birisi il	öbür il, ertəsi il.
birlə$_{\text{tarama}}$	ilə
	əli birlə: əli ilə.
	sənin tək ulu birlə oturmaq
bitək	bitgi bitən yer
bitərli	bitgili yer.
bitəvi	düzgün, düz, bir sıra.
biti	baş yazısı, yazı, qismət
bitimək	yazmaq, nəsib edmək, qismət olmaq
	tanrım bitiməsin: allah eləməsin.
	allah bitisin.
	bitidən qaçmaq olsaydı azrayıl özün gizlədərdi.

bitidə yazılan qazılar bir gün.

bitisin bilən qazığın bilər.

qazığa düşən yazığın(bitisin) aramaz.

qonaq umduğun yox bitiğin yeyər.

fırlana cıvar(dünya) kiminə yemək bitidi kiminə əmək.

bitməyincə çıxmaz.

kişi ititsə tanrım bitirər.

bitirmək tapmaq, əldə edmək

işliyib işliyib nə bitirdin.

bitiş qiyamət

bitiş günü: qiyamət günü, yazı günü

bitiş günü qiyamət günü, yazı son hesap günü

bitişmək qaynaşmaq. yapışmaq,

sınıq sümüyün bitişmə yolu.

biti$_{\textbf{tarama}}$ pitik, yazı.

bir biti yazmış kim.......

bititmək bərpa edmək

bitmək üz vermək, çıxmaq

bitmiş gün bitiş gün, son gün.

bitnəl bitməyə çıxar, bitmək işinə yarar.

bitşirmək hesaplaşmaq, ödəşmək.

bodur$_1$ kosa, cılız, qırıq, külə.

boğamaq soncuqlamaq< sucumaq, səkəmək,

önəgüləmək, çalıqlanmaq, bükülmək,

boğanaq sağanaq.

boğmaq boyun bağı, tuğ, bağlı. qasnaq, halqa. çənbər.

boğum boğun, misra', məfsəl.

sügünü öylə vurdu ki yeddi boğum içəri girdi.

boğurtlaq boğaz, qırtlaq

bokca < bükmək. burmaq.

bolaltmaq bollatmaq, bollaşdırmaq çoxaltmaq.

bolat bol, çox

bolluca genincə

bolsamaq çox görmək

bor boz, əşhəb

bor por, boz. sürülməmiş, otsuz, bərk topraq.

borlağ sürülməmiş tarla.

boru < burqu, buruımuş. buruq.

boş dək, tək, təkin, bihudə

boş yüngül ,yeyni, səfeh, axmaq

boş azad, sərbəst.

boş dil11 xalqın ağzı; dili.

boş qoymaq azad, sərbəst bıraqmaq.

boşboğaz çox sözlü, boşboğaz, gəvəzə. yanşaq

boy gövdə, bədən,

boy ölçü, dərəcə. ayar.

öz boyuva görə danış

boysuz çəksiz sözlər demək

boy qol, ayrıq

boy başı boy bəyi.

boy **boy boylamaq:** birkimsənin soyun sopunu sayaraq öğmək: soy söyləmək

boyanmaq boynamaq, uzanmaq, ərişmək, ulaşmaq.

boydaş taydaş, əqran, əmsal.

boydaşı qızlar ilə....

boylamaq 1) boyun ölçmək) boylu boyuna; boyuna; uzalnısına; sürəkli izləmək

boymul 1) boynu halqa kimi başqa rəngdən tuğlu olan quş, heyvan) doğan soyundan yırtıcı bir quş.

boynıra boyun üzərinə.

boyun 1) bodun: xalq, millət) qol, uzan, uzun) boyn,

	əmanət, girov
boyun	kəfil
boyun	boyun dartan, inatçı. qaçan, qaçınan,
boyun	tablamaq, taplamaq, tapmaq, isdəmək, razı olmaq, ibadət edmək
boyunluq	kəfalət
boz	gözə gələn ağ su
bozaç	bozca, bozraq, bozumsu
bozarmaq	qırlaşmaq, ağarmaq, sararmaq. üzülüb bozarıb ağlar. ağ kirəcə baxmaxdan gözlərim bozardı.

bozca aş yuğutlu aş, dovğa

bozdağan qopuz, topuz, gürz

el yumruğun yeməmiş öz yumruğun bozdoğan sanır.

bozlamaq bağırmaq, böğürmək.

böcü uşaq qorxudan. qarçı. qorxuluk,

bud qaba diz

buğda enqli buğda bənizli. qarayağızraq, əsmər.

buğdacığ siğil

buğu böbürlənmək, şişmək, qururlanmaq,

burmaqq

buğu buruq buğu yelli, kibirli, qururlu. böbür.

buğu yelli buğu buruq, kibirli, qururlu. böbür.

buxun < bükün

bukağu < bükmək. boğmaq.

bulamaq **- bulamaq(quyruq+)**: quyruq sallamaq, yaltaqlanmaq

bulanıq qarışıq, dağınıq, səfeh, əbləh, ağlın itirmiş, ağılsız,

bulanlıq bunalıq, kefsizlik, üzgünlük

bulanmaq qarışmaq, yoğurulmaq

bulaşıq	kir, yuğadı, yuğalı, qarışıq
bulaşıq	
bulaşmaq	sirayət etmək, ulaşmaq, tə'sir etmək,
buldur	dana dana, mıncıq mıncıq, damla damla
buldur	
bulqalaq	qarışıqlıq.
bulmaq$_{11}$	gətirmək.
	onq bulmaq$_{11}$: şans gətirmək
	pul bulmaq$_{11}$: pul gətirmək.
buluğan	< buruqan< buruq. qarışıq.
bulun	əsir, tutsaq
buluşmaq	tapışmaq, raslaşmaq, qarşılaşmaq.
buluşuq	buruşuq
bun	qorxu$_{tar}$
buna	sıxıntıya düşmək, bunal, darıqmaq, maq
uğramaq	
bunalıq	bulanlıq, kefsizlik, üzgünlük
	bu yavlak bunalıq nədə.
bunalmaq	bulanmaq.
bunamaq	səfehləmək.sözü qarışmaq.

bunamaq əzrail bir bunamış qoca kimi:

bunğdaş dərd ortağı, həmdəd.

bunq sıxıntı, darlıq,

bunq gün bunlu gün, sıxıntılı dar gün

bunqa buraya

bunqalmaq bunalmaq, dərdə düşmək, darıxmaq.

bunqalsalıq bunqallıq, bunaltı, sıxşıqlıq

bunqlı sıxıntılı, düşgün, üzgün.

bunqlıq darlıq, sıxıntı.

bura < bu yer.

bura < bu ara. burası.

burağ burulqan, girdab, çevir, çevrinti, su çevrintis, əğrək.

buraxıntə töküntü.

buraqmaq salmaq, döşəmək

döşəklər buraxıldı

buram- çağ-çağ

buram çağ-çağ tərləmiş

burca burca gözəl gözəl bura bura qoxumaq.

burcalamaq buram buram tütərək hər yana qoxu yaymaq.

burcuq sansor, sıxış, daraş.

burcuqdurmaq	sıxışdırmaq, darsatmaq.
burkun burkun	bükük bükük, qıvrıq qıvrıq, qıvır qıvır.
burqac	burşuq, büklüm, qıvrım, dolaşıq.
burqaşıq	burşuq, bükülmüş, bükük, qıvrım, dolaşıq.
burqaşmaq	buruşmaq, qıvrılmaq.
burqmaq	bükmək.
burqu	işkəncə ayqıtı.
burqu	işkəncə(< sıxınca) ayqıtı.
burma	biləzik, top
burma	enəmə, əxtələmə, iğdiş
burma	burulmuş tellərdən düzələn biləzik.
burmaç	ucu çəngəl kimi əğri dəmir ağac.
burmaq	bükmək, sarmaq.
burnamaq	burn uc qoymaq yapmaq.
burnaz	burnun ucusümüyü uca olmaq
burtalıq	buruşuq, turşuq asıqlıq əkşiliğ(üzdə)
burtamaq	üzü turşatmaq, buruşdurmaq, asmaq əkşitmək
burtarmaq	buruşdurmaq. turşadmaq

burtuq apıq əkşi(üz, çatıq(qaş).

burtuşmaq buruşmaq.

buru ağrı

oğlan burusu: oğlan ağrısı doğum ağrısı

buru ağrı, sancı. sızı

buru tutmaq ağrısı tutmaq.

burulqan burağ, girdab, çevir, çevrinti, su çevrintis, əğrək.

burulmaq dönmək, bükülmək.

burun - **burun sonğaqı** : burun dəliyi

burundalı əmzikli qab.

burunduğun birinci, əvvəldən, başda, öncədən

burunduğun ora gedin sonra....

burunlu kibirli, qururlu.

burunsalıq heyvan başlığının burun üsdə düşən bölümü.

buruş **buruş yarış olmaq**:buruş buruş olmaq, çox

burulmaq. sölpümək.

busu püsü, püsgü.

buşmaq qızmaq. hirslənmək

buşu qızıq. hirs

buşurqama qızmaq. hirslənmək\ sıxılmaq, darıxmaq.

tək oturub buşurqadı.

butluq şalvar, oyluq.

butraq pıtraq, üç bucaqlı tikən.

butraşmaq pıtraşmq, bətərləşmək, çox guralıb güclənib şişip azmaq.

buturluq həşərlik, zıplaşıq, zırpılıq<>zıprılıq, gürəlik, daşqınlıq. bətərlik.

buydurmaq dondurmaq,

buymaq donmaq

buyruğunlayın buyruğunuza görək üzrə.

buyruq yar, qismət, yarı.

buyruq yarı, yar, qismət.

buyruq əmir, hakim, baş.

aşıqın başına eşq buyruqdur.

bu ölkəyə onu buyruq seçdi.

buyrultu buyurdum, əmirnamə.

buyurdum buyrultu, əmirnamə

buyurtu əmir, nizam, qanun.

büdrəmək sümülcümək, sürüşmək, sürçəmək$_1$, yuvarlaqnaq, tökəzimək(tökülmək),

büklümək bükülmk, qıvrılmaq, əğilmək, səkəmək. səkmək,

	şığırmaq: atılmaq, sıçramaq. çalıqlanmaq, dik dik atılmaq.
bükmək	bükülmək, yığılmaq, qımıldamaq. hərəkətə gəlmək.
	kimisi boş yer içər, oynar bükər, kimi düni gün durmadan incik(zəhmət) çəkər.
Bükmək	Bürkmək, burmaq
	Qulaq bükmək: burmaq
bükülmək	soncuqlamaq< sucumaq, səkəmək, önəgüləmək, çalıqlanmaq, boğamaq.
büküncaq[11]	gizlənpaç.
bürkə	bürküt, bulut
	qara bürkə bürüdü
büsük	pişik, çətük, kədəncə, kədi.
bütür bütür	qabar qabar.
	ovcunun içi bütür bütürdü
c(ç)amışlanmq	həşərlənmək, qudurmaq, bəxuyluq, hünkürmək ç(c)amış at.
ca .	axrca
	axar, axar su
cabal	sovğat

cabalamaq	sovğat vermək.
calq	büs bütün, tamamilə.
camış	manda. susığırı
camışlık	(>çamışlıq). sayrılıq, səfehlik, qanmamazlıq.
can	tin.
can	**- can dartınmaq**: əsirgəmək.
can özəmək	çox özənmək, diqqət edmək
canı	ummaq, umsunmaq, ümüd bağlamaq.
canlı cansız	yatur durur
carıslamaq	rüsvaylamaq
carlı	ünlü,
caru	yüksək səs.
cascavlaq	yalıncaq, çıplaq
cavq cavq	çox çox, taxım taxım, kümə kümə.

caylamaq	səsi yüksəltmək. bağırmaq.
cazı$_{tarama}$	cadu
cəbə	kəbə, kübə, küpə
cəbər	yoxsul.
cənin	yük, rəhimdəki cocuq.
cərcər	cırcır, döyən(xərmən)
cərən	ceyran, ov
cərəz	çərəz, məzə
cərgə	dərmə çatma çadır.
cəsarət	ürək
cəsur	yararlı, batur, yarar, yetkili
cəviz	< kovuz, qoz.
cəvlək	sadaq, ox qabı.
cibin	sivri sinək, sinək. ceban.
cici	süs.
cicim	incə toxunmuş naxışlı kilim.
cıda	süngü, qarğı mızraq, neyz
cığa	cığal, quşların quyruğunda olan uzun tük.
cığal	cığan, çimri,
cığalamaq	sığarmaq, sığarlamaq, süsləmək. cılalamaq.
cığan	cığal, çimri,

cığanlıq çimrilik, xəsislik, pintilik.

cığıltı qarqaşa, çığır bağır, qarışıq səslərdən doğan gurultu

cılasın (calasun< çalasın< çalmaq.) batır, bahadür, qaraman, qəhrəman, igid.

o gün cılasın bəy ərənlər dönə dönə döyüşdü.

cılız bodur$_1$, kosa, qırıq, külə. arıq, zayıf. kəhləz, dar, xəsdə, yaxcı görməyən

cılqı ağ gümüşi tüklər dəsdəsi(dəməti)

cılqı cığır (< cırıq). dar yol, dağ yolu.

cilov dizgin, yular, qəm

cırcıra pırlağıc.

cırqıt çəkirgə, çəkiggə.

cırlaşmaq qıssalmaq.

cizim cizim dilim dilim, tel tel,

ccızım cızım olmuş ürəklər.

cöng uzunluğuna açılır yazma şeir yığını.

culxa ipliyi sarıb yumaq edmək

cumluzraq biraz yumulu, az qapalı, qıpıq.

cumra qozadan ipək sağma ayqıtı.

cumulu yumulu

curaca qıraca

curaca,qıraca kiməsnə

curcunı oynayaraq burcudmaq.

cümlə kümlə

cür qur

anı istəmə kim değil sana qur(cür).

cürcüni götün fırlatıp oynuyan.

cürət ürək

cüvə güvə

ç(c)amışlan həşərlənmək, qudurmaq, hünkürmək, qonquramaq.

ç(c)amış at.

çağ su dəliyi, çala, su çalası

çağ çağlayan, coşan

canız sağ dil damağız(göylüz) çağ olsun

çağ ün, şans, imkan

çağ ta, tamam, tam. yetgin, bitgin, çık, çək. çin, lap, elə, kəndi kədisi ilə, yalnız, sırf, sadə, salt,

lüt, xalis, saf. *atasının çak yanında durmuş danışırdı.*

başdan çak ayağına dək.

bir biriynən çağ tanışdılar.

bunları yeyib çağalarlar(yetişərlər. bitişərlər).

çağ o anda gəlib dedilər ki.

çak başının ortasında.

çak əkinin ortasına girmiş...

çak meydan ortasında.

çak özüdü ki var.

çak sənilə danışmaq isdirəm.

çak sözün düzü böylədir.

çak yolumun üsdə düşmüşdü.

çək(xalis) söz bundadırki .....

çık(xalis) malın zəkatın çıxmaq gərək.

iki gecə cəngi çaqladılar.

mənim sözüm çık çindir.

çağla sağla, göy göz

çağlamaq yoxlamaq, təxmin

biri birinə göz vurub çağladılar.

çağlan (< 1) çaq) çal). çağlay, çağlağ, çağlayan, şarıl şarıl axan. şəlalə

çağmaq yanqımaq, yanıtmaq, cavaplamaq,

çağnamaq çaqlamaq, haykırmaq, çığlıq qoparmaq

çağşır şalvar

diz çağşırı: diz şalvarı

çakal sakar

alnı çakal: alnı sakar.

alnı çakal qıçı səkil at.

çakır(ağ) ağ doğan

çakşır şalvar, tuman

çaq culahların üzərinə ip sardıqları dolap.

çaq yaş

orta çağlı ulu ilə kiçik arsında.

çaq əsr, qərn

on ikinci çağlarda

birinci çağ ikinci çağ.

çaqa yeni doğmuş, tükləri bitməmiş yavru.

çaqa çıplaq çırılçıplaq

çaqaçaq bərk şeylərin bir birinə çırpışmasından (dəydiyindən) çıxan səs.

qılınc çaxıldısından qulaqlar sağır(kar) oldu.

çaqal 1) sakar, səpgilli) alnı ayağı ağ at.

alnı çaqal(sakar) at.

ayağı səkili çaqal at.

çaq-çağ buram buram, çağnam çağnam.

çağ çağ tərləmiş

çaqçaxa < çax çax edən. çaxıldaq, dəyirman daşı arasında buğdanın bitdiyin carlayan arac.

çaq-çaq çağıl-çağıl, şar-şar, şır-şır.

nola çalğan çay olub axarsa yaşım çağ çağ, çağ bu sevgi çağıdır çağlanlığın çağı bu çağ.

çaqda istəyəndə

yolda qonacaq çağda bəy evinə köç

çaqıl pul, dirhəm, ağırlıq, çəki qiymət,

çaqıldaq qoyunun quyruğuna yapışan pislik

çaqır doğan ilə atmaca arasında bir quş.

çaqır 1) iyi pişməmiş ət, çiy ət) bir gözü qara, o biri göy olan kimsə.

çaqır ayaz qarla sərpintili söğuq.

çaqırğan anırğan, qaqan, qızmış, kükrəş, (aslan. qaplan).

çaqışdı çıxşağır, çıkır çıkır səsi.

çaqışdırmaq qarşılaşdırmaq, muqayisə etmək. ayarlamaq. ölçəkləmək

çaqışmaq bir birin çuğullamaq.

çaqlamaq zamanını gözləmək, bəkləmək.

nə orunlayıb nə çağlırsız.

çaqlamaq (< çəkləmək), oranlamaq

çaqlı ünlü, şanslı, imkanlı

çaqmaq qaqmaq, taqmaq.

çaqmaq açmaq, anlatmaq, bildirmək, çatmaq, çıxarmaq, əks etdirmək, ifşa edmək, qaqmaq, sapmaq, tanıtmaq. vurmaq. yanıtmaq,

aləmə çaxdı razım mənim.

bu qəliz işləri nə ilən çaxa biləriz.

bu sirri ona çaxdım.

dərdim xalqa demirəm, onun sarğı(sarılığı) çaxar xalqa üzüm.

haçan ki göz könüldən doğru baxa, eşitməz qulağına haqqı çaka.

isyanilə çaksan məni, ihsan ilə çakam səni.

o vaxdın ki məni atama çakdın, aralıq yerdə bir fitnə bırakdın.

onu buna qovluyub bunu ona çaxıb.

onun kəsirlərin çaxarım(anladarım).

sevgilərə sevincidən çaxılmaz(çaxmaz, gizli) söz olmaz.

ürək sözün heç kimə çaxma.

çaqmaz gizli, açılmaz, ifşa olunmaz, çatılmaz

sevgilərə sevincidən çaxılmaz(çaxmaz, gizli) söz olmaz.

çaqnamaq çığırmaq, hayqırmaq, çığlıq qoparmaq.

çaqnaş gəvşək, boş, boşalmış, boğum əkləm yerləri çox oynaq olan.

mizin qıçları çağşırıb

çaqşırlı gövərçin ayaqları qıllı gövərçin.

çaqultarama ağırlıq, dirhəm

çala tez, iti, göz qıpımı

bir çala gözüm gördü

çala çarpa *ərişdim ona ancaq çala çarpa.*

çalaca az, azacıq.

çalak < çalqaq< çal, çəlik

çaldırmaq təprətmək, qımıldatmaq, çaqqıldatmaq, çapdırmaq.

çalxalanmaq qımıldamaq, yalxanur, yayxalanmaq, yıkanmaq, yuğunmaq

çalı gəvən.

çalıq pozuq, dəyişmiş, yolu düz yeriməyən, sıçrayan minik verməyən at.

üzü çalıq: üzün rəngi dəyişmiş; pozuq.

çalıqlanmaq soncuqlamaq< sucumaq, səkəmək, önəgüləmək, bükülmək, boğamaq.

.

Çalıqlanmaq cəld olmaq, çapınmaq, itilik gösdərmək, aşarlanmaq.

əşkin verməyib çalıqlanan at.

çalılıq çıllıqu

çalılıq orman, çıtılqı birbirinə girmiş ağaclıq.

çalım qolay, fürsət.

qolay tapmaq: fürsət tapmaq.

qolay tapsan öldür: şərait cür olsa öldür.

qolay ələkeçirmək: fürsət tapmaq.

çalış <çal(> çaleş) : çalık: çakıl < çak: çakmaq: çəkmək, kakılmaq: qaqılmaq: vurulmaq.sapılmaq

çalk(çalın) yatmaq yanın yatmaq

çalqı musiqi

çalqın çapqın, yeyin, dəlicə, atıla-atıla.

çalqın qılıq.

çalqın çalcı.

çalqoyun üzüqoylu

qafası üzrə çalqoyun yatmaq.

çalmaq vurmaq, çəkmək

bir kötək çalarız ki olmaz.

gəmiyə kürək çalmaq.

çalmaq çapmaq

gün çalır.

çanaq çanğaq, kiçik kərsən, kavata, qumquma(> cümcümə)

çapaq dörd qıçlı ayağ altı otrağı, taburə. çarpaya

çaparız vurqun, güc, çapraşıq

çaparız toqat, vuruş, silli.

çaparızlanmaq gücənmək, qarışıq duruma gəlmək. işləri bir birinə sarılıb keçələnmək.

çaparızlığ çətinlik, güclük, çapraşıqlıq.

çapaşdırmaq > çəsbidən

çapul yağma, basqın

çapul civərmək: çapılçı göndərmək.

çapul ılqar, həmlə.

çarkacı baş otaq başı, yasakcı başı, çarkacı, subaşı, baş çavuş, baş çukadar.

çarmıx gərgi, işkəncə aracı.

çarşı ağası bazar başı, müfəttiş.

çaşutlamaq gözətləmək, gözətlətdirmək

çatal qarağı, ucu oraq kimi əyri ağac, dəğnək. bu ağacla ağacların uca dalların aşağı əyib, meyvə dərərlər.

çatdırmaq aparmaq, götürmək, ilətmək

çatışmaq₁ sataşmaq, pis davranmaq, yavuzluq etmək.

çatlağ yarıq

çatlatmaq çıtlatmaq, qandırmaq.

çatlı çatlmış, bağlı, sarılmış, dolağlı, dolanmış

çatmaq tutmaq, bağlamaq.

çatmaq parçaları birikdirmək

çatmaq qaşılaşmaq, toxunmaq, çarpmaq.

çav cav, yüksək səs. şöhrət, çoğu

çav xəbər

çav çavğın, ərkəklik ayqıtı(aləti). sik.

çav çaldırmaq çav salmaq, şayiə çıxarmaq.

çav düşmək şayi olmaq

çav tutmaq ün qazanmaq.

çavğın çovğun, çox yağmırlı, yelli hava

çavır edmək çavır eyləmək, səslənmək

çavırçı başı quşçu başı

çavqın *tamu odunun çavqını.*

çavlamaq carlamaq, bağırmaq.

çavlanmaq adlanmaq.

çavlı çavlım

çavmaq çaşmaq, sapmaq,

çavmaq yanmaq, pişmək, qızışmaq. qızqınlığın yayılması, göynəmək

çavuş < kov. xəbərçi, axdaran, öncül. avanqard.

çavuş < çav. çavçı, carçı. öncül.

çeğnək üzdə olan, çox üz verən, addi, rayic, aralıqda olan.

çeğnək yol

çeğnək yavız(pozuq) işlər

çeğnək sözlər

qayqının dərdin çeğnəyi olsun.

çevik (< çevrinmək). dayanmadan dolanan dolaşan, cəvval, atıq, iti, səri.

çeviklənmək itilənmək, titiz əcələ ilə davranmaqacılanmaq, aşılanmaq.

çevirmə şişə taxılıb pişirilmiş kabab.

çevirmək dolandrmaq, idarə edmək.

çevirmək 1) sarmaq 2) devirmək, çevirmək

çevləğ bulğan, opqın, girdab

çevlig su çevliği, burkan.

çevrən < çevrinmək. dolanan dolaşan, dönən.

çevrili çevrili dönə dönə, fırlana fırlana,

çevrim dayrə, değirmi.

çevrinmək dolanmaq, dönmək.

çevrinti girdab

çevrinti hovuz kimi çevrələri çevrilib qaldırılmış oyuq, çuxur.

çevzə < kov

çəkdiri çəkdirmə, yelkənli kürəkli gəmi.

çəkə düzən çəki düzən

özünə üzünə bir çəkə düzən verib gəldi.

çəkər < çək: kiç\ çəkik: kiçik\ çəkərək: kiçirək: az kiçik, az balaca

çəkərək kiçirək

çəki qadın baş örtüsü

çəki pul, dirhəm, çaqıl, ağırlıq, qimək.

çəki sakıl, salık, salı, , qoruq, pərhiz. qaypı

çəkiç qaquc

çəkiggə çəkirgə, cırqıt

gecə çəkirgəsi: cırcırböcəği

çəkik kiçik

çəkinmək arzulamaq, içi çəkmək, isdəmək

ürəyiz nə çəkinir

çəkinmək qıymamaq, uçqunmaq, əsirgəmək, verməmək,

verməmək üçün geri çəkmək.

çəkirdək ağırlıq ölçüsü

beş otuz dirhəmdi.

bir çəkirdək beş qıramdi.

çəkiş dartış, savaş.

çəkişmək bir şeyin savında, iddaasında olmaq.

bu işlərynən nə çəkişmək istəyirlər.

çəkiştirmə yaramaz anğıma: qiybət,

çəklənmək çəkilmək

çəkmək düzmək, sərmək, saralmaq,

çəkmək çıxatmaq, yüksətmək.

səsin çəkdi.

ünü çəkib tanıddı.

çəkmək çalmaq

gəmiyə kürək çəkmək

çəkmək çıxmaq

buyurun, bu əlli tümən, bizim hesbı çəkin.

çələbi əfəndi, iyə, ağa, sahab.

çələng otağa, tuğ

çələp *çələp tanrım sənə yar olsun, var devlət başında var olsun.*

çəlimsiz çalımsız, arıq, vurqusuz.

çəlişdirmək gəvələmək, sözü çeyniyib aydın dеməmək, dolandırmaq, oynatmaq, çiynər kimi edmək.

çəm süs, gözəllik, bəzək, yaraşıq.

çəmbər baş örtüsü, sərpitmə

çəmrək iti, qıvraq,

çəmrəmək çərməmək, çırmamaq, çömrəmək, sığanmaq,

çəmrəmək sığamaq, yaraqlamaq, hazırlamaq, yola salmaq

ev eşiyi çəmriyib ev qurdular.

çəmrənmədən işə çıxılmaz.

çənbər örtük

baş çənbəri: baş örtüsü

çəndələmək doğramaq

çəngə yön, uc, tərəf.

bəkiz: əksiz, səbirsiz

çəntmək kərtmək, doğramaq

çəpçevrə çevrə

çəpəkləşmək çapraşmaq, qarışmaq. gücləşmək.

çəpəl çipil, kifir, yaramaz, pis, kifli, mundar, irgənc, bataxlıq

özüvü çəpəldən qoru.

çəpəl toxum arı ürən verməz.

su olmazsa çəpəllik dünyanı bürüyər.

dünyanın çəpəl donun at !

çökəklərdi çəpəllik su yatağı

çəpəlləmək çipilləmək, kifirləmək, pisətmək, mundarlamaq,

çəpən kiçik çapa.

çəpik < çapmaq: vurmaq, çalmaq.

çəpirə çərpərə, çəpəri, yığcam, yığılmış, yaraqlı

çəpiş bir yaşlı keçi.

çəprəşik çapraşıq, qarışıq, əyri büyrü.

çəprəşiklik darlıq, qıtlıq.

çəpürdük çıpürdük, qarışıq, buruşuq

çəpürdük sözsözləmək

çərəkçi xalq qalabalığı

çərərmək açılıb parlamaq.

eu sözü eşiddi gözləri çərərdi.

çərərmiş gözlər.

çərərüşmək çərəşürmək, parıldamaq. bərəlmək, bələrmək

çərəslənmək çərəz yemək

gecə oturub çərəsləndik.

çərəşürmək çərərüşmək, parıldamaq. bərəlmək, bələrmək.

ulduzlar çərəşür

çərəz xırım xırda yeməlilər.

çəri əsgər(< açqar. açrağ)

çətük büsük, pişik, kədəncə kədi.

çəvlik çığzıl(<çiğzinmək). çıvlıq, burılğan, dığırlaq. yanlağ, yanılqa.

çəvlik qırağ, çevrə,

çibin sinək, milçək.

çiğir çikir, çirk, kir

çiğirdik ağacın körpə dalları.

çiğit 1) ləkə, dəridə oluşan əsmər ləkə, çin, çil)

pambıq çəkirdəyi

çiğitlənmək çillənmək.

çığıtma *üz gözü içinə qarışılmış süzmə pilov.*

< çiğit: çəkirdək. düyünün içində, xuruşun çiğit çiğit düyün düyün görünməsindən bu adı almış

çiğləmək çiğnəmək

çığnam çığnam çığıl çığıl

çığnam çığnam qayalardan çıxan su.

çiğrinmək çiğzinmək, uzaqlaşmaq, yad olmaq, yadırqamaq, uzaq saymaq, çıxlmaza düşmək, bezmək, dönmək, fırlanmaq.

çiğzinmək <> çiğrinmək

çiğzinmək < çevrinmək. çəkilmək, dönmək, fırlanmaq.

çıxarmaq çakmaq$_t$, açmaq, ifşa edmək

çıxmaq ərişmək, çatmaq

bu iş hara çıxacaq.

çıxmaq vaz geçmək, göz yummaq

bu işdən çıx

çıkı bəhrə, pay, qismək, şans

çıkış edmək çıxarmaq, qazanmaq

çil ızıllırak, qızıla çalan.

qızqıldıraq$_{tarama}$, qızıllıraq.

çil qarışıq rəngli.

Çılbır cilov, yüyən

çılbır yular, yular sapı, dizgin.

çıldırmaq dəli olmaq, ağlın itirmək, səfehləmək.

çılduru çıtırtı. yumşaq səs.

kişi aşıq olunca bir çöp çıldurusu ana saz olur.

çilə kələf, kələp, yumağ, bükülmüş iplik qanqalı,

çilək yağmır səpintisi.

çıllıqu çalılıq

çımqırmaq isala düşmə, sağnaq

çin düz, doğru, xalis

çinis qırnıs

çınkı çıtrıq, qıvılcım

çınqraqı çınqıraq

çınqramaq çınlamaq, cınqırdamaq

Çınramaq cınqıldamaq

çıp yalıncaq çısçıplaq, çırılçıplaq, çırlaq çıplaq

çipil >çəpəl

çıraq (ç<>y) yırıq< yarıq: ışıq.

çıraqqaz tıraqqaz< tıraqaz, tırkas, tırağac< tir+ağac.

çıraqman çıraqma, çıraqba.

çırılçıplaq yapyalıncaq

çırılçıplaq çıp yalıncaq, çısçıplaq, çırlaq çıplaq

çırlaq çıplaq çırılçıplaq, çıp yalıncaq, çısçıplaq.

çırpı qılıq, gediş, təhər, rəfdar.

çırpısı kimə çəkib.

çısçıplaq çıp yalıncaq, çırılçıplaq, çırlaq çıplaq

çisə çisək, çisənti, çilə, yağmır səpintisi.

çisənti çilənti, səpinti.

çişək ufacıq yağan yağmır.

çişmək çözmək

çit dizəmə, düzəm, hisar.

çit çırıl çıpılı yollu parça, yolları ayrı ayrı boyalı olur.

çitik iləcək(bağlı) şüvlər ağaclar çivciklər.

çıtılqı çalılıq, orman, birbirinə girmiş ağaclıq.

çitimək tikmək, ilişdirmək, bağlmaq, bir birinə keçirmək girdirmək.

çıtlatmaq, qandırmaq. çatlatmaq

çiy şeh, şəbnəm

çiy çaxır, şax: iyi pişməmiş ət

çiy xam, idmansız,

çoğaç 1) çoğaş, ışıq, günəş 2) çoğaçlan, güney, günəvər yer

çoğaçlan güney, günəvər yer

çoğaçlmaq günəşlənmək, günəşdə ısınmaq

çoğak çoğaç, çoğaçlan, güney, günəvər yer

çoğramaq coşmaq, qaynamaq

qafada beyinləri çoğradı

çoğramaq çoxalmaq, coşmaq, qaynamaq.

çoğraşmaq bir birinə girər kimi görünmək, qaynamaq, qımıldamaq.

çoğu cav, çav. şöhrət

çoğu <> çov çav sav: səs, gurultu

çoğul çoxluluq, qalabalıq, sıx toplantı

çoğuldu <> çov. yarqara, guruldu.

çoğuldu <> çox. topluluq, sürü.

çox ara çox kəz, çox dəfə, çoxla, əksəriyətlə

çox çox cavq cavq, taxım taxım, kümə kümə.

çoxla əksəriyətlə, çox ara, daha çox.

çoxlar çox çox, bərk pək çox.

çoxmaq hucumlamaq, çullanmaq, ılqarmaq.

çoxub vuruşdular.

çoxmar topuz, başı topuzlu dərnək, çomaq

çoxmq <> çökmək, toplanmaq, üşüşmək, yığılmaq. dərilmək, devşirmək,

çəriləri çoxdular.

çoxsunmaq çoxuna gəlmək, çox görmək.

qiymətlərin yüksəkliyin görüb çoxsundum.

öz malını az görüb özgəninkin çoxsunub qısqanır.

çoxşmaq üşüşmək, toplanmaq. yığışmaq.

çoxum toplum, toplu.

çolaq qolaq

çolpa çulpa, bacarıqsız, bön, aciz. səfeh, axmaq, sünəpə, çöngə

çolpalıq çöngəlik, çulpalıq, bacarıqsızlik. bönlük, sünəpəlik.

çoluq çolpa çoluğ cocuq

çomaq (< ($ç_{=}$ t) tom. tum. tuq. çoq. çox. toqmaq. tomaq<> çomaq.

çomar buynuzsuz qoyun.

çomruq tomruq, çöpləri rılmış, güdükləşmiş süpürgə.

conmaq çömbəlmək, çöməlmək, oturmaq.

ocağa çonmaq

çopur bir çeşit sığın, geyik.

çopur alaca bənək bənək qarışıq rəng

çoraq <>şoraq

çöğən çevqan

çöğöəltmək cönğəltmək, (yuxarı) qaldırmaq. qoğzamaq. uca qılmaq.

başın çöğəltmiş dik yuxarı keçdi.

dəvə kimi boynun sündürüb başın çöğəltmiş

çöğür ağac tikəni, çalı

əl ayağın çöğür tikan dağıtdı.

çöğür bir çeşit telli xalq sazı

çök yükünmək işi, diz köçüp dinləmək.

çökək çöküntü, çirk, tortu.

çökək çökərək oturulan, alınan yer

çökək sütlə duz qarışılan yoğurd.

çökək bataq, batlaq, batqaq.

çökəl çökül, çöküntü, çökələk, dordu, qalıt, suyu çəkiləndən sonra qalan özlü bərk çamıra oxşar çöküntü.

çökələk çökül, çöküntü, dordu, qalıt,

çökmək <> çokmq, toplanmaq, üşüşmək, yığılmaq. dərilmək, devşirmək,

el çökdi gəngəş quruldu

üzünə sinək çökmüş

çöksü bir şeyin dəbəşməsinin qabağın almaq dəngəmək üçün, işlənən ağışaq, basqı, çivi. çökürdən.

dağlar yerlərin çöksüdü.

çömçə < kovça > kəpçə

çömələz qısıq

çömələz göz.

çöngə zayıf, küt, kəsməz, keçməz, yorqun, açılmış, yassılanmış, sınıq

çöngə pıçaq

çöngə qafa.

çöngə sözlər.

çöngə ışıqdan qısıq göz. bulanıq ışıqlı göz. donuq göz, kora göz.

çöngə qamaşmaq

dişim ağzım yeməkdən çöngəldi.

çöngəltmək sındırmaq, sımaq, sıymaq, dizə çökütmək. korlatmaq, alızlatmaq

çöngülləmək gücsüzləmək.

çöp qalın sopa.

ona on çöp doqquz tokat vuruldu.

çöpür keçi qılı.

çörcığaz çörçöp qırıntısı

çörək < çövrək: çevrək <> (ç<>d) dövrək (> doruq: dağın zirvəsi: başında olan girdə yeri. çönmüş, devrilmiş.

gün çörəyi: gün şarı, yuvarlağı.

bir qızıl çörək(şar)

çörək başlılar: girdə başlılar.

*yassı çörək(yassı girdə).*yuvarlaq.

çövən (<köp. köpmək) köpürtkgən$_{tarama.}$ çöğan, ot adı. bu odun kökü dalı suyu köpürtməkdən bu adı almış

çözəmək axıtmaq

əlivə bir su çözələ

çözmək şeşmək$_{tarama}$, açmaq

beşiyi şeşmək bağlamaq

çözülmək$_{11}$ açılmaq, ölmək.

çubuq incə, uzun

çubuq börk

çuğulluq çoğlamaq, kovlamaq$_1$, koğulamaq$_1$.

çuxurçaklı oyuq, çuxuru olan

çukal$_1$ döğüş günü atınların, igidlərin geyimi, yancıq kəsmə.

çukal$_1$ kəsmə, döğüş günü atlaın igidlərin geyimi, yancıq,

çülgə < çökək. çəpəl. çəpəllik ki özlü(bərk, yapışqan) qara palçıqlı su yatağı(ki ayaq basdığda

çürük kovuk, oyuğ, oyulmuş, boş.

daddırmaq : çəkdirmək.

dağ : döğün, yara

dağ açılmaq : yaranın açılması

: açıldı dağlar sinəmdə.

dağar : çomlək, küp, qab, çanaq

dağıq : dağnıq, pərişan.

dağlağü :döğləğü, dağlayan alət, döğəc.

dağlaq : cumbalağ, mallaq

dağlamaq : odla yara açmaq, dağ açmaq.

dağlı yaralı

daxma gümə, koma, qəbir(qab)

daılmaq gücənmək

Daq bağırdaq. ürək bağı tarama

beşigə bağlanan bağ ta beşik yırqalananda beşikdən düşməsin uşaq

dalabımaq met dəbələnmək. təprəşmək, təpinmək, titrəmək, çarpınmaq, çırpınmaq, silkənmək, sallamaq, oynayıb sıçramaq.

qorxub ürəyi dalbımaq

dəniz dalabırtısı.

paltarın dalabırdı.

yel əsir ağaclar dalabır.

dalaq pətək.

dalamaq ısırmaq, qapmaq, budamaq, yaralamaq, soxmaq.

dalan dalmış, cummuş(dalmaq)# qalxan(qab# kav)

dalaş dalbış, həyəcan

dalaşqan döğüşgən, savaşçil, qavqaçı, çarpışan, vuruşqan, təpişgən

dalbındırmaq çırpındırmaq.

dalbınmaq çırpınmaq. canına od düşmək.

nədən belə canı dalbınır

dalbış dalaş, həyəcan

dalda kölgə

dağlar sindi təpələr daldasın, böyüdü təpələr nə dağlar oldu

daldalanmaq kölgələnmək.

dalqalıq qoğzanış, qarışıqlıq

dalqavıq yanaşma, uyuntu, qonaq, tüfeyli.

dalqavıq uyuntu, qonaq, tüfeyli.

dallamaq (əl il yuxarı) qaldırmaq.

dallanmaq uruq atmaq

dalnısın sonrası, aşağda, gəl

dalsı sonra

damışlıq duruq, maya

damızlıq maya

damızsız yoğurt uyumaz

damla damla : buldur buldur, dana dana, mıncıq mıncıq,

damlıq : qapı qaşı: qapıl. əğri doma. damalıq, mərtək

dammaq : damlamaq

dan : < tanğ: danqaq, tanq, dənq. don(donmaq durumuna gəlmək). *onlar; görəli tanğa qaldım. dan buki yalan deyib üzümədə girir. dan gəlməsin ki issidə sussuzluyuruq. bu arıqlıq birlə nəzmi tandurur olmaq*

diri, kim qalıpdır ol sünüğə sarılı bir qat dəri. üzün gördüm dana batdım.

dan dansuq : dansuq, danlaşıq, şaşırdıcı, heyrət verici. əcib, qərib.

dan dansuq şeylər gördüm.

dan dansuq kişilydi

dan değil (< danğ). şaşılmaz.

dan görmək qərib əcib tapmaq.

dan mı şaşılır mı, dan mıdır, nə var ki.

dana dana buldur buldur, mıncıq mıncıq, damla damla

dana geng qalmaq.

danaq danqaq, danəcib, qərb, şaşıldıcı şey.

danca şaşılacaq, anlamsız şey

danğa **danğa qalmaq**: sabaha qalmaq, sabahlamaq.

danışqan çox sözlü, boşboğaz, gəvəzə yanşaq.

danışqçı danışman, müşavir.

danışıqçın yoxisə börkün yana qoy

danışmaq məşvərət.

danışmaq danmaq

nə danışır.

niyə danışır.

danışman danışqçı, müşavir.

danışıqçın yoxisə börkün yana qoy

danqaz (< dik) tıknaz, kürnaz.

danla danqıl: dan çağı, sabahlayın.

danlamaq şaşmaq, əcəb görmək, təəccüblənmək.

danlaşıq dansuq, dan dansuq, şaşırdıcı, şaşılacaq, heyrət verici. əcib, qərib.

dansuq danlaşıq, dan dansuq, şaşırdıcı, şaşılacaq, heyrət verici. əcib, qərib.

dar tıxaz

dar kəhləz, cılız, xəsdə, yaxcı görməyən

darax-darax qollu qolunca, qol-qol, dəsdə-dəsdə, əl-əl.

daraxlamaq təmizləmək. silip süpürmək.

ölkəni daraqlayıp getdilər.

daramaq arayıb dərmək

dardağan sapır-opur, çörçöp, xaşal-aşal, qırıq-tökük şeylər.

darıqmaq mütəəssir olmaq.

darlıq çəprəşiklik, qıtlıq.

dartı çəki, çəkim.

dartınmaq əsirgəmək.

dartmaq$_{11}$ söyləmək, oxumaq.

mahnı dartmaq

daş kömür yanıqara, şarbon

daşaq daşlanmış, bərkimiş. çökək, çöküntü, çirk,

daşaq çalqaq(< çal). iti, çapuq

daşırqamaq aşınmaq, yeyilmək, ayaq qabsız nalsız yeriməkdən yaralanmaq.

dav meydan oxumaq isdəmək.

davamlı ulaştırı, sürəkli, ardıcıl, müttəsil. dayamlı, yindək, yendək, davamlı, həmişə. qırılmaz.

davul < döğül,

dayaq dayancaq şey, məsnəd.

yaraşır igidə örü durmaq, qoca durmaz bulmayınca dayaq.

hayatım dirəyi canım dayağı, ümidim başı məqsudum ayağı.

birinin yayan qabarmış ayağı, şöylə kim əlində yoxdur dayağı.

dayaq arxa, sənəd.

dayaq güvənc

dayamlı ulaştırı, sürəkli, ardıcıl, müttəsil. davamlı, yindək, yendək, davamlı, həmişə. qırılmaz.

dayanmaq yasanmaq, meyl etmək, niyyətlənmək

dayanmaq <> doymaq

mən bu zora dayanammaram: doymazam.

daylağ gənc dəvə

daylaq yularsız, başı boş, salma dəvə at.

dayrə dəğirmi, girdə. yuvarlak, çevrə. yuvalak, yumaq,

dayrə dəyrə, dəğrə, dəvrə, dövrə

dedi qodu yarçu, yar qara.

degəc deyincə

değsəmək desərmək, dəğsürmək, dəydirsəmək.

demə söz

demək met <> edmək

deməli deyiləbilir, denəbilir, deniləbiləcək.

denilmək deyilmək

devinmək çabalamaq, uğraşmaq, hərəkətlənmək.
fırlanmaq.

devşirikli dərli toplu, yerli erindən, heç bir şey
buraxmamaq.

devşirimli dərli toplu, dərnəklidüzgün.

bir devşirim gövdəli qadın.

devşirimli ev eşiyi vardır.

deyilmək denilmək

deyiş söz

deyişat söz, şeir.

deyləm < dilmək: uzun ensiz yarmaq. dilim kəsilmiş hər bir şey. dilim dilim edmək.

dəf < təpə. təpmək.

dəğər sınar, tay, tuş.

dəğiriş təbliğ

dəğirmək dəydirmək, ərişdurmək, irişdirmək, yetişdirmək, ulaşdırmaq, duyurmaq, çatdırmaq, bildirmək. toxundurmaq,

salamımı ona dəğdir.

ondan mənə sav(xəbər) dəğir.

dəğrilən sözlərə görə.

allah dəğür: yetir.

bu kitabları kitab evinə dəğirün.

dəğiriş: təbliğ

dodaq dodağa dəğirdilər.

dəğirmək dəydirmək, demək, çatdırmaq

mənim sözlərimi onlara dəğürün.

dəğirmi dayrə, girdə. yuvarlak, yuvalak, yumaq, çevrə.

dəğiş mübadilə

dəğişik iki ev obanın arasında qız alıb qız vermə

dəğmə hər, hər bir, hər gələn, rasgələn.

dəğmə gün paltar dəyişir.

dəğmə kişiyə güvənmə.

dəğmə yerə dağılmışdı.

evin dəğmə yanını od aldı

dəğmə ağız hardan bilə bunun yatın, qızılçı bilər qızılın qiymətin.

dəğmə sözdən inciyən

dəğmə qızdan gəlin olmaz

dəğmədə hər yerdə

dəğmədə qolay qolay, elə belə

ərköyül adam dəğmədə dəğmə sözdən küsər

dəğmədə hər çağ, hər kəz, hər zaman

dəğmədə gəlsən sizi içəri alaram.

qadını dəğmədə almaq olmaz, dəğmədə boşamaq olar.

dəğmək yaraşmaq, uyqun olmaq. düşmək

böylə işlər sənə dəğməz.

özüvə dəğər söz danış.

ağrına(zəhmətinə) dəğər ödül(müzd) aldıq.

bu ona dəğər.

bu qız oğlan bir birinə dəğər.

dəğmək toxunmaq, irişmək, ulaşmaq

dəğməlik ilə dəğməliklə, rahatca

dəğməliklə torladıq.

dəğrə civar, çevrə, dəvrə, dövrə

dəğrimək devr edmək, dolaşmaq.

dəğzindirmə dəzqindirmək, çevirmək, dolaşdırmaq, dolandırmaq, idarə edmək.

daşı silə silə dəğzindir

dəğzinmək dəzqilmək, çevrilmək, dolaşmaq, dolanmaq, dönmək, fırlanmaq, idarə olmaq.

dəğzinmək dönmək, təvaf edmək

dək oyun, al, hilə

bunlara bir dək gəlim ki...

sözün işin dək dən sıvay nədir.

dək əssiz, rahat, sakin.

dilivi dəh tut: diş tut.

dək < dəng. içi dolu çuval, tay, yük.

dək < dəngəş, uyqunluğu çatdıran söz. bənzər, tay, misl, nəzir muadil.

ki ol yaş bir budaqdır sənsin özdək, budaq heç olmaya özdək ilə dək.

tanrı dəngi

dək yarı, bölük

işin bir dəngi bitdi.

dək tək, təkin, boş, bihudə

dək gəlmək dəng gəlmək.

dək durmaq diş dinc rahat sakin uslu səssiz susuq durmaq.

dək otur rahat dur.

dəkdəş dəngdəş

dəkin yer ıssız sakin yer

dəkləmək dəngləşdirmək, yakışdırmaq, uyuşdurmaq. səlqələmək.

dəklə evdir, hər şeyi yerindədir.

dəklə xərcləməkdə itik yoxdu

dəkli kişi dəkli cavab görməlidir.

dələmə kəsilmiş süt.

dəli zorlu, güclü.

dəli olmaq çıldırmaq, ağlın itirmək, səfehləmək.

Dəlik güh, gəvər, gədik. oyuğ

dəlik tərsik dəlik deşik

dəlik tərsiksiz köhnə bez.

dəlirmək dəli olmaq, qarışmaq, aşıqmaq.

dəlmə yelək, götə küstü, göğsü oyma önü açıq qıssa belləmə kürk, kərik, içlik, nimtənə.

dəm səsin kəsmədən uzatmaq.

dəmət tutam, dəsdə

dən (nə dənli) nə cürlük.

onun nə dənliyin bilmirəm.

dəndöş < dəndəş: dənlə ona bənzərlər.

dənək dəngək, bazrəsi

dəng yoldaş, tay, yük, bük, bükə

ayıbsız dənq izləyən, dənqsiz qalır.

dəng zaye', xarab

ağlın dəng edib qoydu ora.

dəngək dənək, bazrəsi

dəngəmək dənnəmək, dingirmək, diqqətlə özənlə baxmaq, gözətmək(baxmaq).

dəngi tay, yük, bük, bükə.

dənli dəngi, türlü, cürlü

bu dənli işləri gecikdirmə.

dənlü(+) (< dəng: bərabər). cənlü(+)

bir üzüm giləsi dənlü ağlınlı olsaydı.

bir iğnə yurdu dənlü dəlikdə qalmadı

dənnəmək (< dəngəmək< dəng)

dənsiz dəngəz, sayqısız, uyarsız, münasibətsiz

dəpələmək vurmaq.

dərcişmək yarışmaq.

dərəd : çilə.

dərgəmək dirgəmək, toplamaq, bir araya gətirmək.

dərgənmək dirgənmək, dayanmaq, istinad edmək

dərgi (< dərmək: bir yerə dərib toplamaq)dirgi, sürfə.

dəri parsa, bəxşiş, bağış

dəri dərinti, dəvrişmə:

bunlar dəri əsgərdirlər tez dağılırlar.

Dərilgi Dirilgi, dərnək, toplantı.

dərilmiş yaraklanmış, yaraklı, amadə

dərim toplantı, yığıncaq. cəmiyyət.

dərim (< dərmək). çinə, dənə, quş yeməyi, yemi.

dərincək baş örtüsü.

dərinti ordan burdan yığılmış, dağıntı:

dərinti çəri yaramaz, düşman üzündə, üz ağartmaz.

bu dərinti əsgərlər mənim üzümə(yanıma) toplandılar.

dərinti dirinti, dağıntı

dərinti obalar tayfalar.

dərip dələyib toplamaq, yığmaq.

dəvşirmək

dərişdirmək dərmək, toplamaq,

dərləmək dirmək, dirləmək, yığmaq.

dərman onğultan, onğur, düzəldən, sağaldan, mərhəm, dərman.

dərmək almaq

nəfəs dərmək.

dərmək yığmaq, toplamaq.

xalqı meydana dərdilər.

dərnək dərgən, toplu, yığıq

dərnək qurultay, toplantı

dərnəkli dərli toplu olan.

dərnəkli kunt, sımsıkı, qəvi

dərnəkli kunt, sımsıkı: qəvi, ətinə dolu

dərnəkli yığcam, yığılmış. abrıq, bir biri üstünə qatlanmış.

dərnəşmək yığılmaq.

dərsi həpsi, toplusu, hamısı, kamilən

ölkənin dərsi ağ saqqal kişiləri gəldi

dərsi pulun bağışladı.

dərviş (< divşir). çevrilmiş, çönmüş, dönmüş, qarışmış.

divşirmək: çöndərmək, çevirmək,

dərzi < dərmək: tikmək, yığmaq, bir yerə gətirmək, bir birinə bağlamaq.

dəsdə qat, taxım

dəsdə- qollu-qolunca, qol-qol , darax-darax, əl-əl.

dəsdəğirmi yusyumru. yusyuvarlaq.

dəsgah < dəzgən = dəzqin = dəğzin dəğzindirmək: dəzqindirmək, çevirmək, dolaşdırmaq, dolandırmaq, idarə edmək.

dəstə qoşun, qol, alay

dəstrəs yetin, yetək, yədək

dəyməgözdən **- dəyməgözdən** : bədnəzərdən

dəyrə dəğrə, dəvrə, dövrə

dəzqindirmə dəğzindirmək, çevirmək, dolaşdırmaq, dolandırmaq, idarə edmək.

dibəlik dibdən, büsbütün, tamamilə, yeri dibli.

dəbəşdikcə dibələk batıb qaldı

didsinmək$_{tar}$ disginmək, iğrənmək.

diğcür tulum, tulumcuq, civcir.

diğrən dirgən, dirən, xərməndə biçilmiş sapları yığan arac.

dik enişgə$_{11}$ yoxuş enik

dik gəlmək dikinə gedmək, baş gəlmək, muxalifət edmək. qafa tutmaq. tərsə durmaq.

dik örgə yoxuş yuxarı

dikə diqqətlə baxmaq

dikə dikə baxmaq.

dikik dik, qalxıq.

dikik qulağlı

dikinə — **dikinə gedmək**: dik gəlmək, muxalifət edmək.

qafa tutmaq. tərsə durmaq.

diklik — çətinlik, sərtlik, gərginlik.

diqqətlə — ditürü

dil — açar

qapını kilitləyip dili üsdündə götürdü.

kilit dilləri

dil — körfəz, qol.

dil bağı — söyləməyi əngəlliyən.

dil çalmaq — dirçəlmək.

dil — - **dil çeynəmək**: sözü ağzında gəvələmək.

dilban — dilbənd, dilmanc, tərcüman

dilə tapmaq — arzuna çatmaq.

dilək — şəfaət

dilək verirəm: şəfaət verirəm

dilək — xahiş

diləkcə — istəyizcə, istəkcə, arzuca,

diləkli — istəkli, mütəqazi

diləyin ed — diləğün ed arzunu ed, istəyin ed

dili — dilü, arzı, isdək.

dilin — - **dilin çeynəmək**: ımır yamır söyləmək

dilkicək	dalqavıq, yaltaqçı
dilqəm	dil biçimində, dilim, uzunlasına.
dıllak	dılak< dil+ak.
dillənmək	danışmaq, dil açmaq,
dilləşmək	dil ağız edmək,
dilmaç	savuç, yalavaç, elçi, pyəmbər, çevirici, yırtmaç(yırtan), sökən.
dilmə	(dörd bucaq kəsilmiş)dirək
dilmək	yarmaq.
dilü	dili, arzı, isdək.
din	dinq, qulaq verme, dinləmə.
dinc	dınq durmaq, səs çıxarmamaq.
dinçi	söz aparıb gətirənə dinçi(< dinqiçi) deyilir, qulaq verən,

dindar	saknuq, tanrıdan qorxan, oyanıq
dindirmək	söylətmək.
dinəlmək	dinləmək, eşitmək
Dinəltmək	dik tutup eşiddirmək
dingə	ayaqlatmaq, dikmək, bər pa işi. *yapıların dingə planları.*
dingəlmək	qalxmaq, dikmək
dingəltmək	qaldırmaq, dikətmək,
dinq	qovu, qulaq verib qapılan söz. iki kişinin yavaşdan söylədikləri sözə qulaq yatıma işi. *dinq dinləmək*
dınq	dinc durmaq, səs çıkarmamaq.
Dinləmək	qulaq çəkmək, qulaq vermək
dinləncə	1) dinqləncə, dincəldən, rahatladan) ev barq(barıncaq) dincəlmə yeri.

dinlənmək dinqlənmək, sönmək, oturmaq, susmaq.

dip 1) kök) deyib 3) ayağ(bardaqda, sinidə)

dip gücəldici böyüdücü ək. lap, çox, büsbütün

dipdiri, dip dəniz, dip dədə

dip dədə böyük dədə

dip dəniz böyük dəniz

dip dinqsiz büsbütün dincsiz qalmaq.

dipi təpi, qar fırtınası.

dırağuman tərcüman

dirək situn

dirəz dirəş(> deraz).

arqacında dirəzən ipliklər kimi.

bez arqacı dirəzisi kimi bir birinə hörülür.

dirəzin dirəzən, toxumaçılıq dəsgahlarında gərilən tir tir çəkilən ip.

dirgənmək dərgənmək, dayanmaq, istinad edmək

dirgənmək yığışmaq.

onun qatına dirgəndilər.

dirgənmək qalxmaq.

dirgi (< dərmək: bir yerə dərib toplamaq)dərgi, sürfə

dirgürən dirildən.

dirhəm çağul$_{\text{tarama}}$, ağırlıq

diri dirilən, yaşayan

ölkədə diri(dirilən) kürdlər.

diri yerim: yaşam yerim

iş yerim diri yerim.

dirilmək yığılmaq.

sidik qavuğda dirilib.

dirilmək yığışıb qalmaq

kavluc(məsanih) südüyün dirlik yeridi.

bizim dirlik yerimiz.

dirilmək yaşamaq

gəl evlənib bir yerdə dirilək.

indi kiminən dirilirsən.

birgə dirilmək.

dirilmək yaşamaq.

dirləmək dərləmək, dirmək, yığmaq.

dırmanmaq tırmanmaq.

dirmək dirləmək, yığmaq.

yazı dirləmək

çəri dirləmək.

dirnaxlıq dırnaq yeri. ilişik, toxuntu, e'tiraz

dırnaqsız çətin, ipsiz sapsız.

dirsətmək dirşürmək$_{tarama}$, qalamaq, toplamaq, yığmaq.

dirşürmək dirsətmək, qalamaq, toplamaq, yığmaq.

odun dirşürüb od yaxdılar.

disginmək didsinmək$_{tarama}$, iğrənmək.

dişəği dişəngi, diş açmaq ayqıtı, dəgirman daşını diş diş etməkdə işlənən çəkiş toxmaq.

dişəmək (dəyirman daşında) diş açmaq

dişəngi dişəği

dişənmək dişlənmək, diş diş olmaq.

ditürü diqqətlə

ditürü baxdı

divrik girdə

diyiş söz, kəlam

diyiş dinləyiş anlayışa görə olur.

dizcuq diz bağı

dizək dizək dizi dizi, sıra sıra. qatar qatar

dizəmə düzəm, çit, hisar.

dizi dizi dizək dizək, sıra sıra. qatar qatar

dizin dizin dizləri üsdə yerimək

dızman irilik, iri, iriyarı, kündəli

doğa tovğa, toyqa, bozca aş. yoğurt aşı, yoğutlu

şorba.

doğan koyqun, ağ çakır.

doğdaç qarındaki yavru, doğacaq yavru.

doğru boy çəkə boy, mövzun əndam

doğrutmaq yönətmək

tümən doğrutmaq.

doladı özəlliklə, bilxassa(xass, məxsus).

dolama qabağı açıq qurşaqla bir birinə qovuşan geyim

dolamaç dolambaç, əyri büyrü, qarışıq

dolamba dolaşıq yol

dolap dolap bol bol, dolu dolu

dolap dolap varı var

dolaşmaq ilişmək, sataşmaq.

dolay çevrə, yan yön, çəpçevrə, mühit, şərayit.

su evin dolay yanların basdı

dolaysı bilinməyən yerə girmə.

dolay kişi sanqusun etgiləsədə, yönətməməlidi.

dolayna baxıb dononu tik.

dolaysız toxum bitsədə gülə oturmaz.

dolay olsa əyri düzələr.

dolaynı saymayan, şaşa bilər.

qar dolanı bürüyüb yel əsib qasırqa qopdu.

kəndi ortaya alıb dolayladılar.

tarix dolayından asılı olmayaraq.

dolayız necədi.

doğal dolayı iyilətmək üçün.

dolay yan dövrə bər.

dolayı ötürü, dəlilli, illətli

dolayı çevrəni qapsamaq.

dolaylamaq dövrələmək, çevrələmək, qurşamaq. yanlamaq

dolayı çevrəni dolanmaq fırlanmaq.

dolaymaq tavaf edmək.

dolayu oyan buyan. çevrə, yan yön, mühit

dağılmış quzular dolayu.

doldurmaq dolqunlaşdırmaq, olqunlaşdırmaq, yetişdirmək.

dolquqtarama (< dolmaq). dolu. təkərək, yumru,

dolmaç dolmuş, doldurulmuş.

dolmuş ox atılmaya hazır ox.

dolu tuluq

dolular içmək: tuluqlar içmək

dolucax çiy, şeh, şəbnəm.

doluq toluk, çiy(çiğ), dolu, çisgin, tutulmuş hava.

doluqmaq öfkələnmək, çox köpürüb daşmaq.

doluqmaq yaşla gözləri dolmaq.

domalıç kambır, yumru, tümsək, yoxuş.

domalmaq yusyumru qabarmaq, tümsəmək.

ağırşaq(məmə) kimi domalmış təpələr.

damarları domalıb.

dombalan tomalan

don qılığ, qiyafə

don edilmək donalmaq

donaq süs, bəzək.

donalmaq don edilmək, adət etmək

donat donatım, donatma işləri, süsək, quşan, təchiz.

donatım donat, həcv, birini ələ salan sözlər, qoşmalar

dondurmaq buydurmaq

dondurmaq buydurmaq

doraq toraq, süzülmüş yoğurd, çöklək, kəş, qurumuş yoğurd, çuval köşəsi.

dorğu doğru

dormurmaq tomurcuqlanmaq, doluqmaq, yaşla gözləri dolmaq.

doruq 1) doru, təpə, zirvə) ağacın başında bitən körpə pürçüklər.

doruq < dövrük< dövür (dövürmək <:> çövürmək) dağın zirvəsi: başında olan girdə yeri.

doymaq <> dayanmaq

mən bu zora doymazam.

dovşan potuq.

dovşan yalançı yüngül yuxu. yalan söz,

doyum doyumluq, qənimət

doyum **- doyum olmaq**: doyum eyləmək, qənimətə qovuşdurmaq.

doyumluq 1) doruq, qənimət) qonaqlıq.

döğün dəvənin, başqa ev heyvanlarının uyluğuna (qıçına) vurulan dağ.

döləndirmə yaratmaq, becətmək.

kişi ürəyinə iyiliklər yerlətirəli, döləndirəli.

dölənmək qızışmaq, canlanmaq

avınmış: könlü dölənmiş: canı sevinmiş dölənmiş.

dönək yanqu, əksi səda.

döşək < düşək(düşmək)

örtü düşək

döymək yenmək$_{14}$, əzmək, qarşı durmaq, qələbə çalmaq.

dözmək yenğmək, qarşı durmaq, dayanmaq, üstələmək.

yenmək

dudlanmaq tütmək. duman olub gedmək.

dulp dolp. topl. tulup, top, yığın, taxım, kümə. c

pambıq tulpı

dulun xusuf

gün dulundu

duluncaq batı, məğrib.

Dulunmak gayıb olmak, görünməmək, batmak, gizlənmək.

üzün məndən dulundi.

duluplamaq kələfləmək, toparlamaq, yumaqlamaq.

duman pus, sis. çis. buxar.

duplu büsbütün

gecə duplu: bütün gecə

dura təslim olanda işlədilən söz.

dura zaman ölçüsü, fasilə.

dura dur bir az gözlə.

durdurmaq durqurmaq, qaldırmaq.

durəndiş ıraqsınış, ıraq sağuc, uzaq görmək

durqutmaq qoymaq

sənin yoxluğunda onu sənin yerinə durqudarıq.

durmuş movcud

duruq maya, damışlıq

durum tutum, hal, vəziyyət

durum vəziyyət, yat$_{tarama}$

duruşmaq dürüşmək, qəsd etmək

duşaq bağ, bənd, köstək, ayaq bağı. buxov.

duşaqlamaq köstəkləmək, bağlamaq, zəncirləmək.

duşaqlanma köstəklənmək, bağlanmaq, zəncirlənmək.

duyu duy, duyqu, hiss

duyucu duycu, duyqulu, həssas.

duz gözəllik, şirinlik, məlahət

duzəx < tuşaq< tutaq. bukaq: bükək

duzluca dadlı, gözəl.

düdən dəlik, düdüdk, tütək, ney

düdən bataqlıq, girdab, suyu yer altına çəkən deşik.

düdük (< tuğ). tuğdük: qapalı bağlı şey. yüyə(> lülə).

düğdü döğən, çəkiç, kəsər qıranın yumraq düz yönü.

düğlənmək düğümlənmək, domurmaq. tomurcuqlanmaq, toplanmaq, aralaşmaq.

düğmə həlqə

düğmək boğmaq, bağlamaq, bükmək, burmaq.

düğmək toplamaq, yığmaq, bir araya gətirmək, sıxmaq *yumruq düğmək.*
irilidiğinə yumruğunu düğmə var, ta ki düğülməyə işin düğmə var

düğül tomurcuq. qunçə, boğum.

dükgüldəmə deyinmək.

dümük yumuq, məşquliyət.

dümük **dümük olmaq :** bir işinən yaxından məşqul olmaq.

dünə gün > tün o gün

dürgü paltarın bükləmi.

dürmək burmaq, qırışdırmaq.

dürmək bükmək, bağlamaq *dəfdərin dürdü gütddi.*

dürtmək sürtmək

dürtmək sürtmək

dürüğ buruq

qoy getsin üzünə baxma dürüğün(üzü sallaqın), həmən çürüdüğü yeğdir çürüyün

dürüşdürsü yakışdırsın, dürüşdürsün tanrı duanı.

dürüşmə çalışma, çaba, qeyrət.

dürüşmək çalışmaq, çabamaq.

dürüşmək hazılanmaq.

dürüşmək durmaq, başlamaq, iqdam eyləmək. duruşmaq, qəsd etmək.

o malın, pulun yığmağa dürütü

yakışdırsın, dürüşdürsün tanrı duanı.

dürüşmək

dürüşmək duruşmaq, qəsd etmək

dürüşün *haq yolunda xoş durur cəhd eyləmə, dürüşün kim yavu var varmaz əmək.*

kimsəni görmədim doğru yolda bir yavu varmış ola.

düş tuş, yön, yan, tərəf, üz

düşünə çıxmaq: qarşılaşmaq.

düş olmaq yönəlmək

düş olmaq şiş olmaq, qarşılaşmaq, raslaşmaq.

göz gözə tuşlandı.

düş olmaq çatmaq, yetmək,ərişmək.

yarquya(xoşbəxliyə) tuş oldu.

düş tutmaq bir yana bir tuşa yönəlmək

düşək şans

düşər uyqun, yaraşar

düşgün becid, həvəskar.

düşlənmək üsdünə düşmək, çox mşqul olmaq,

düşlü istəkli, mayil.

düşlü **- düşlü düşünə**: tuşlu tuşuna, bəğəndiği yönə, ras gələn yönə

hər biri düşlü düşünə geddi

düşmək baş vermək.

düşmək üz vermək, olmaq, vaqi' olmaq, keçitmək

nələr düşdü nələr oldu.

ömür boyu düşən işllər.

düşmək sınmaq, əzilmək, məğlub olmaq.

düşmən sındı

düşmək qapsamaq, bürümək.

şəhərə xəstəlik düşən zaman.

düşmək saldırmaq, üzərinə yerimək, basmaq, hicumlamaq.

çərilər oşəhərə düşdülər.

düşmək yaraşmaq, uyqun gəlmək

düşüb düşməzi var.

içip keflǝndi düş

düşmək enmək, nizul edmək

vəhy düşdü ki...

bu yerlərə düşəli.

düşmək savaşda ölmək, şəhid olmaq.

bəylər düşdü sınıdı ləşgərlər.

hançı savaşda düşdü bu iyid.

düşmək girmək, atılmaq

yola düşdü.

suya düşmək.

hamama düşdük.

düşmək yıxılmaq

zəzlədə yapılar tapıncalar düşdü.

düşmək əlsizləmək, aciz qalmaq.

düşmək qarşılaşmaq, sataşmaq, raslamaq

düşük salqı, sərgərdan, sölpük, pərşan

düşürmək salmaq, avlamaq.

düşüt səqt

düz yer yazı yer; ova.

düzəlmək eyikmək, iyi olmaq

düzən yaradılış, iç, tinət

düzən akord

düzən - **düzən bağlamaq**: düzə düzmək, cürləmək, nəzmə qoymaq.

düzənli yaraklı yasaklı, intizamlı

düzənlik dinclik, rahatlıq, dirlik.

düzəy düzün, taraz, dayım, hamar.

düzgün bəzək, oxşar

ağlıq ənnik-kirşan qadın düzgünlərindəndi

düzgün bəzək.

qadın düzgünləri.

düzgün allıq, ənlik kirşan. süs, zinət

düzgün nizam, tərtib

düzmək toplamaq, hazırlamaq

düzmək(türkü) bəstələmək (türkü), yakmaq(türkü)

düzü tabur, tapqır, sıra, qatar

düzünmək düzənmək, süslənmək.

edəgəlmək adətlənmək, edməkdə tapılmaq.

edəğən edən, eliyən, çox edən, bir işdə dayanan, inadçı

bu kişi yeməyə edəğəndi.

bu kişi öz işlərində edəğndi.

edəğən adi

edək edgə, adət

edən eliyən, edəğən, çox edən, bir işdə dayanan, inadçı

edinmək elənmək

edip qılmaq yapmaq

edmək met <> demək

nə edir: nə deyir.

el 1) yurd, diyar, plkə 2) başqası, yad adam, yabançı 3)yaxın, yoldaş, tanış 4) xalq, el, ulus 5) oba.

el açmaq ölkə fət edmək

el basmaq bir ölkə üzərinə yerimək cummamaq.

el əri dövlət adamı, el qorucu.

el gün yurd, xalq.

elqəmi elin dərdin çəkən.

eltin iki qardaşın arvadları bir birini çağıranda işlədərlər.

enbağ *günülərin bir birinə görə verilən ad.*

eneq əng, ənəg, enğək çənə, çənə gəmiyi.

əlin eneğinə vurmuş oturmuş.

enenmiş ıblıq(heyvan).

enenmiş(at)	iğdış, əxtə
enəq	əng
enəmə	burma, əxtələmə, iğdiş
enğək	eneq, əng, çənə, çənə gəmiyi.
enik	bön, yaramsık, axmaq.
eninə	arkuru, ayquru, qarşı, yanlamasına, tərs, yan üsdü, tərsinə, əğri, iğri, yassı.
eninmək	nalə etmək, zarıldamaq.
enqli	rəhli, bənizli, üzlü\ buğda enqli: buğda bənizli.
eşik	bargah, dərgah *devlət eşiyi.*
eşmək	*nə eşip gedməyə donum, nə atım var*
etgiləmək	alındırmaq
eydişmək	icəşmək, yarçulaşmaq.
eygü	iyi *bu məsəl eyqu məsəldir birligə, birikənlər girdi kirtü(həqiqi) dirliğə.*
eyikmək	iyi olmaq, düzəlmək
eyitti	dedi *o eyitti bu eyitti, vurdu on beş yatti*
eyləmək	hazırlamaq

əkmək eyləmək

eymənmək qayırmaq, qayğılanmaq, düşünmək, itələmək.

əbə böyük nənə.

əbəkeçdi birdən-bir oyunu.

əbicə böyük, ağa

əcə əkə, ağa

dərvişlər əcəsi.

ədə əxəvi, böyük qardaş. iyə, tanrı

əğərəb (< əğirəb: əğri quyruq?) quruğuörü(quru)u dik), ağulu böcək. quyruqlu

əğik yastım, yassı, ucalığı olmayan, yayvan, alçak,

əğilmək ayrılmaq, sapmaq

yoldan əğrilib: ayrılıb

əğilmək yastılmaq, yassılmaq.

əğirtmək sındırmaq, yendirmək, məğlub etmək.

əğləmək güdmək, gözləmək, bəkləmək,

əğlətmək küydürmək, gözlətmək, güddürmək, bəklətmək, mə'təl etmək

əkə əcə, ağa

dərvişlər əcəsi.

əldə - **əldə etdirmək** : yapındırmaq

siz bu işləri yapındırın.

işləri yapındırıp gəldik.

yaxcı qapıda tökülmüyüb ki qaçıb yapındırasan.

yazı birinə yapındırır birinə qapındırır.

əl-əl qollu-qolunca qol-qol , darax-darax, dəsdə-dəsdə,

əmanət tutağ, iğrəti

əmək ücrət, müzd.

əmin sak, dinc, düz, sağlam

böylə sak yer tapmaq zor.

əmir buyruq

əng enəq

əng eneq, enğək çənə, çənə gəmiyi.

əngəl ilgi, mani'.

ənsə (< enmək). enik, dalı. dal

qapı ənsəsi.

ənsə *gövdəzi yaramaz nəsnədən uzaq, yararlı nəsnəyə ənsə etməlisiz.*

ərğəvan < al val

al val yəmşək

al val tyuq

ərismək üz vermək, çatmaq.

əriş baş ip, çözıəlilik, dəzgaha gərilən dirəzilik ip

əriş uca (# arqac: yatıq, yassı)

sazları(qamıları) burdu əriş bağladı, arqaç keçirdi həsir toxudu.

ərişmək yaxınlaşmaq.

evə ərişdiyində.

ərliksuyu imrənməkdən gələn su

əsgər (< açqar. açrağ) açıq, gözü açıq,

əsgi oluq, adət, yatım, qılıq

əsigəmək rəhm etmək, müzayiqə etmək, qorumaq

qocaları ağırlaqıl, çocukları əsirqəqıl

əsirgəmək sakınmaq

əsirgəmək çəkinmək, uçqunmaq, verməmək, verməmək üçün geri çəkmək. qıymamaq

əsirgəmək asramaq, asarmaq sakınmaq, qorumaq

əsrəmək yalpa vurmaq, yelpəmək, poca vurmaq

əsrigəmək yazığı gəlmək, acımaq, rəhm etmək.

əsrigəyən tanrım

əsrimək duramaz duruma gəlmək. ayaq üsdə gedmək əsmək.

əşgin - əşgin gedmək : yeyin gedmək

əşitləşmək bərabər, müsavi olmaq. bədəlləşmək.

əşrəmək qohuluq edmək

ətək qab, yazıq, yayıq

əzgi əğzi, nəğmə, hava.

xoş səyirlər, əzgilər söylədilər.

ırmaqlar əzgilər söylədilər.

əzgiləndirm səsi havalandırmaq. ırmaladmaq, ötükləmək, oxutmaq.

əzgin üzgün

əzilmək alçalmaq, yaltaqlanmaq.

əzmək yenmək[14], döymək. qarşı durmaq, qələbə çalmaq,

fədayi yoloğlu, qurban

fırıx sütül, ütmə

fırıldaq topac, bir gəğirdək(girdə). ortasında iki deşik var. bu deşikdən bir sap keçirilib, ucları düyünlənib, tavlayıb fırladıb çəkdikcə fılanır. uşaq oyunçağı.

fürsət yol

yol tapmaq.

gah < çağ

gah gah: çağ çağ.

gavr *bu işi gavrın ittim*

gaymaq qaypanmaq, çəkinmək, qaçınmaq,

gaymaq taymaq$_{tarama}$, caymaq.

gaypaq gayğan. gay, gic, cayınsaq, tayınsaq$_{tarama}$.

gaypıncaq çox gayan, gayğan, cayınsaq, tayınsaq$_{tarama}$, züvürgən, sürüşgən, sıyrıncaq.

gecə donu yataq, döşək.

gecə içi gecəylə, gecə vaxdı, gecələyin.

gecəylə kəndə girdilər.

geçimsiz yavuz dirlik.

gediş qılıq, təhər, rəfdar. çırpı

gen yaxa rahat yön; tərəf; şərait. boş tərəf, açıq, qırax

gen yaxa lıqla yaşam sürmək.

bir gen yaxadan ox gəldi...

gen yaxadan baxıb gördüki....

gen yol şahrah.

genəz genğəz, qolay$_1$, hasat, rahat.

gənəz suallar.

gənəz sözlər.

müşgül işlər gənəz oldu.

süci(şarab) içsən qalan yazıqlar gənəz olur.

genəzdə rahatlıqla.

genəzlik rahatlıq

genəzrak rahatraq.

gengimək açılmaq, genişləmək.

könlümüz açıldı; gengərdi.

gengincə genincə, istədiyi kimi, istəyinə görə.rahat-rahat,

açılmaz iş bir az bağlanmayınca, yeğ oldur ki devlət

gələ genincə

dəyişiklik genincə olursa bəllənməz.

işlər genincə genincə gedir.

genincə gəlin gedin.

genincə girmiş genincə çıxmamış.

genincə yeyin için yatın.

güclə qazansanda, genincə xəşlə.

sevdiyin şeyi gizləd genincə tamaşa ed.

gengitmək genişlətmək, açmaq.

dözümün gengətmək.

könlünüzü gengidib, yumuşatın.

nəcür dilərsəvüz öylədə gengiləvüz.

tanrım könlümü gen eylə

genglik - genglik azmaqtarama : genlik azmaq, gengək azmaq, kəhliyi azmaq, qarnı pozulmaq

gengsiz istəməyərək, istəksiz. istər istəməz.

kəndi geniylə ölən dirlik bula, in ölən hardan birlik bula.

gengşəmək gəvşəmək.

ayaqların genşməsin.

sən gənşədi versən mən çəkərəm, sən çəksən mən gənşədərəm.

genikliq genişləmək, gəvşəmək.

genincə bolluca

genincə yuxlamaq.

geninə - **geninə qoymamaq**: dinc, rahatına qolayına kefinə qoymamaq, buraxmamaq.

yapışıb qocanın birər yeninə, çəkişirlər qoymayıb geninə

genli gensiz gengsiz gengli, istər-istəməz.

aldı geddi aşq bəni gengsiz genin, könlümə andırmadı heçvax sonun.

genli gensiz ölüm yolçularıq biz.

genli gensiz ölməliyik biz.

genlik genglik, genişlik, bollux.

genşək gengşək, gəvşək

issi su sınırları genşədir.

dişlərin dibi bərkmi gənşəkmi.

gənşəyin qoyub bərkini tuddun, dərdini bilməyib

dərmanın tuddun.

genşəklik gengşəklik, gəvşəklik, susluq. dərmansızlığ

gerçəkçə gərəyi kimi

gerçəkləmə təsdiq edmək.

hamı gerçəkləyib bu mə'nayi.

gerçəklik doğruluq, dürüslük, həqiqət

gerçiklənmək göstəriş yapmaq

işlərizi gerçiklətin.

kitab gerçəyi(gösdərişi)

gerəkdüğün gərək olduğun

geri yenə, tazaşdan, bir daha, sonra.

bu gündən gerü tezrək gəlin.

çok töv edən, gerü sırar.

ər bilür ancaq gerü ər qiymətini.

gah yazur, gah geri pozur.

geri digürüb sindən qalxar.

geridən geriyə sorqular verilir.

gerü bilmiş ol ki....

küzənin geri verdiyi içindəkindəndir.

onu gerü görməyə gəldim.

sonda, gerü yox edip topraq edsən, andan sonra gerü

dirqürsərən tanrım.

yaptıqlarımızı gerü yıxdılar.

geri artıq, daha.

gerü(daha) heç kimsə gerü dönmədi daha

geri başqa, qeyri

mən tanrıyam ki gerü tanrı yoxdur ondan.

geri qarmaq geriyə baxmaq, dönmək, irkilmək, çəkinmək

geri **- geri qaytarmaq**: tüskürmək, püsgürmək, ric'ət edmək.

geri geri durdurmaq, alı qoymaq, ilişdirmək.

geri tutmaq uzaq tutmaq, qıraq bırakmaq. mən' etmək.

geri varmaq dönmək

gericək sonraki, ən son, sona doğru

geriki ən sonki, sona qalan

gerilək gerirax, geriyə doğru, az geri

gerirək daha üzük düşük alçaq, geri, daha sonra.

gerirək kirlik, alçağrak. kağazı damğalarkən altına

	qoyulan kağız.
Gey	çok, yaxcı
	Gözün gey aç
gey	çox
	gey çirkin
geyicək	geyikcik(olsunki "göyçək" sözüdə bundan doğmuş ola)
geyik	yırtıcı olmayan dört ayaqlı heyvan.
geyik	**geyik ata varmaq**: ceyran vurmağa gedmək.
geyinmək	geyinmək, quşanmaq, taxınmaq.
gəbə	yüklü, hamilə
gədə	< qıtıq: qırtıq, əksik, alçaq, çatlaq olan kimsə
gədələnmək	(< qıtıq) qırtıqlanmaq, əksilmək, alçaqlanmaq
gədik	(< qıt= kər), qırtıq, qırıq, kərtik, yarıq, çatlaq, dəlik, boşluq, ehtiyac, kovşuq,
gədik	- **gədik düzülmək**: əksiklikləri gidərilmək qaldırılmaq.
gədilmək	azalmaq, alçalmaq,
gədmək	(< qıt). kərtmək, diş diş olmaq, gədik gədik edmək.
gəğrək	< kəvrək< kövrək. gəvşək, yumşaq gəmik,

qıqırdıq. qıtırdıq, xıt xıt. kəmirtlik, gəzrək,

gəlbəri başı əyri uzun ağac ki uzaldın qabağa çəkməyə dəyər. şey şüyü yada ağacdan meyvə dərmək də bu əğri ağacla dalları aşağı əyəllər, qabağa çəkərlər.

gələncə gəlir.

gələsi gələn

gələsi il: gələn il.

gələsi yazukdan sakla, keçmiş yazukdan yarlıqaqıl

gəlin quşu tanrı quşu, ala quşu, tavus quşu

gəlinciq 1) rasu) şaqayiq gülü

gəmilik bəndər, iliman(liman)

gənc quşluq günəşin yer üzünə yayıldıqdan sonrakı zaman.

gənəz

gənəz ratca

gənəz gəlib gənəz gedər.

gənəz *oğlanın gənəz doğması*

gəngəcüq çox gənc

gərdəklik gəlin odası

gərdəl böyük qab.

gərgi çarmıx, işkəncə aracı.

gərgi pərdə.

Gərilmək açılmaq, genişlənmək??

göz qızarıb damarlar gərilib

gərimli çəkimli, boylu boslu, uzunca gövdəsi dərnəkli, kunt möhkəm qurumlu

gərinmək gərnəşmək, çəkilmək, istəmək, özləmək.

gərmə çəkik, duvar, surtarama.

gərnəşmək gərinmək, çilmək

gərsən ağacdan yapılmış böyük çanaq, qab. kavata ağacdan yapılmış kiçik qaba deyilir

gətirmək söyləmək.

belə gətirmişlər kim bir xan varıdı

gətirmək çevirmək

ingilisdən türküyə gətirdim.

gəvdə gövdə

qatıq sözə yoğun gövdəyə yumşaq davranmayın.

damarında qan varikən, gövdəndə can varikən.

gəvələmək çəlişdirmək, sözü çeyniyib aydın deməmək, dolandırmaq, oynatmaq, çiynər kimi edmək. dişsiz ya dişi ağrıyan kişi ağzında yeməyi

	çəlişdirir
gəvələmək	ımır yamır söyləmək, dilin çeynəmək.
gəvən	çalı.
gəvər	güh, gədik, dəlik. arxın bağa gətirdiyi su oyuğu.
gəvəzə	çox sözlü, boşboğaz, gəvəzə. yanşaq
gəvgəç	sallaq, dik durmayan
	gəvgəç qulağ.
	bir gəvgəç qulağ atım varıdı.
gəvgək	sallaq qulaq.
gəvmək	ağızda çeynəmək, gəvələmək, gəvşəmək gəviş gətirmək.
	it sümüyü gəvəgənincə oğru işin görər.
	bəy danası kimi yatıb gəvşir.
gəvşək	çağnaş
gəzləmək	gözləm, dizləmək, nişana soymaq.
	oxu gəzlədim
gici	(=cici: cicik). təmma', haris
girdab	çevrinti
girdə	təndir çörəyi, pidə
girdə	çevrək, bəbək

	günəş çevrəyi(çörəyi) bəbəyi
girov	- **girov qoymaq**: öğdül qoymaq, öc qoymaq
	- **girov axlamaq**:ödəyə tutmaq
givermək	giri vermək, həmlə etmək
givürmək	çevirmək
gizlənmək	yaşımaq, yaşınmaq, saklanmaq, örtünmək
gizlicə	anğılca, yavaşca.
gor	gör
göl(böyük)	sölmə$_{tarama}$
gönülmək	sevinmək, razı olmaq.
görədurmaq	gözətdəmək, gözləmək
görək	yasaq, önəv.
görənək	törə, türə, usul, ayin, qanun, ürf, qayda, təməl
göt	(<?) kök, dalı
göt	oturaq yeri
	bu sözün uç bölümü var
	1) uca
	2) yumşaq yerinə "qıynaq"
	3) üst yanına pöç deyilir.
götürmək	aparmaq, çatdırmaq. ilətmək
götürmək	qoğzamaq.

götürmək aparmaq, dağıdmaq

sel dirəkləri yıxıb götürüb ağdardı.

göyçək olsunki "göyçək" sözü geyicək(: geyikcik, balaca ceyran) sözündən doğmuş ola)

göynəmək yanmaq

oda göynəmək

gözət pərhiz

o kim kəndi güvənin gözətir, ayağın kilimi qədər uzatır.

gözətmək baxmaq

gözətmək görsətmək, nişan vermək

gözətmə kimsənin aybın görür sən görməzə vur həm.

gözətmək görsətmək

gözəycitaarma pinəçi, yamacı.

gözəyiş örü< hörük< hörmək >rufə. yama,

gözəyiş örü, yama, rufu

gözügü baxıcı, qorucu, qaracı.

gun gunə gündə gün, gün gündə, gün gün, gün günün, gün günə, geddikcə, ged gedə, gün gəldikcə,

gün keçdikcə.

gücənmək zoruna gəlmək, tutulmaq, darılmaq, təmbəlləşmək, çetləşmək, münfəil olmaq

güdmək sulamaq, suyun tutmaq, suylamaq, izləmək. güdmək,tə'qib edmək

gülə gülə sağol, sağlıca, xudafiz

gülgünə gül rəngli.

güllə top daşı

güllə < külə, yığın, yiğrə, pambıq küləsi, qar küləsi, adam küləsi

gümə daxma, koma, qəbir(qab), kümə, top, tom *gözsüz gümələsində çırağ yandırdı*

Gümürtü gurultu

gün əğilmək gün enə durmaq, gün enmək, gün batmağa doğru gedmək.

gün görməz qapalı, gəbərtəcək.

gün - **gün göyə tikilmək** : gün orta çağı. ən ortada olan çağı.

günah cəza, yardı

gündəlik kirici, işçi.

gündəyə gündə işlənən, gündəlik.

gündüzləcə gündəlik

güney günü əksik olmayan, günə qarşı olan yer.

günə baxan ayçiçəyi

güngülənm qamaşmaq, güngülmək.

ək

günlü cicikli

günlük şəmsiyə, kölgəlik pərdə.

günlük vəzifə.

günü cicik, qısqanclıq.

günü birndə cicik qısqanclıq duyusu oyandırmaq.

günücü cicikci, cicikli, qısqanc.

günüləmək qınamaq.

günüləmək günləmək, qısqanmaq, ciciklənmək. əsirgəmək.

cicikləmək, yatlamaq

bacaranların bacarıksızların günülüğü ucundan iyilərin,

ululların yatluları, düşmanları üstün gəldi.

bir evdə iki arvad bir birin günülər, günü olar.

günlünün günü olmaz, günləməzsə günü olmaz.

günü günləməsə, günü keçməz.

günü günləməsin, neynəsin.

günü var, günü yoxdu.

günü, günləmədən, günü keçməz.

günülü, yatlu, yaltaq, yavlaq, cıvlaq kişiləri neynirdin ilahi.

yaxcını yatluyan pisin çıxarar(pisinə batar).

yaxcını, pislər günülər, yaxcı çox olsa pisin güdülər.

günüləmək ciciklənmək, çəkəməmək, qısqanmaq.

gürbüz zirək, zəki. önəmli, güclü.

gürə sikkər, öngəri, öngürü, önəgə, öngəc, sözə baxmayan, yavuz, inadçı

gürə yaban, vəhşi, haşarı, gobud, zıpır, önəgi, yavuz.

gürə kədi.

gürə idmansız, alışmamış, öğrənməmiş, naşı,

gürəlik daşqınlıq, önəgilik, zıpırlıq.

gürəlmək azqınmaq, daşqınmaq

gürəmək qızışmaq, dişi tay ayqır isdəmək.

gürən al at, sarı doru arasındaki at.

gürən qızılcıq, zoğal

gürüz kambır, quz. arxası yumru.

gürüzlük kambırlıq, quz. yumruluq.

güvə cüvə

güvənc sevinc, ilginc, təşviq, iltək, öğünc

güvənc arzı, sevinc,

güvənmək güvənmək, sevinmək, ilgilənmək, ilətmək, öğütmək, təşviq etmək, həvəslənmək

ev yiyəs(issi) yuxuda oğruya güvənir.

qüvənib bığın buran ərkəklər.

gəncliyə güvənmə igitligə dayanma.

sümük içində iliyi güvənir(sevinir).

güvənmək sevinmək

kiminin ölümünə güvənmə sən

güvənmək övünmək, öğünmək, maxtalanmaq, fəxrlənmək

güvəzi yaşılımsı, morumsu

güvləmək gurlamaq.

güvləyü - **güvləyü düşmək**: bir şeyin üzərinə böyük maraqla gurlayıb düşmək atılmaq,

güvü gürültü, oğultu,

güyəgü kürəkən

güyəğü güvəğü, damad.

güzərçi < gəzər + çi: gəzmə.

hakim buyruq

haq taa, tam, çağ, lap.

mıxı haq ortasına vur.

haq cavabın verdi.

haq **- haq qazanmaq**: yaramaq

hamam issi dam.

hamamçı ılsucu, ılsucu

hava < kova: boş.

hava işlər, sözlər

havan < kovang< kov

hazır yaranmış

heyrətdə, **heyrətdə, xirə qalmaq:** qarıqmaq, qamaşmaq(göz), açıla qalmaq.

hədəsə tasım, ölçü,

həlqə qanqal, büklüm, əğri, boğum.

həmdəd bunğdaş, dərd ortağı,

həmən təmən, tipqi, tamamiylə, eyni.

həmişə (< qamu$_{\text{qə. türk}}$)yindək, yendək, dayamlı, davamlı, qırılmaz.

həmşəhri yerdəş, yuddaş, yudaş.

həsir otu qındıra otu, yakı otu, bir cür qamış

həvəs yel, baş yeli, hava.

həzrəti ali tapu, tapunq, zat, zati ali,

hıçqırıq incqırıq

hıqqınmaq zıqqınmaq.

hirsli qağan, qaqan, qızmış, kükrəş, kükrəmiş.

hisar dizəmə, düzəm, çit,

hiss edmək sezmək, qanmaq, anlamaq,

hotuz qotuz

hörmət tapı, xidmət, vəzifə, ibadət,

humay quş qutlu quş

hüfrə (< kövrə< köv)çukur.

hünərli yataqlı, yataq

xab < kav. pürsə, pürüz, pürz(porz) azərbaycanda səs dəyişməsilə buna "xab" deyərlər.

xaqan (< qaq: quru, bərk, sərt, hündür, uca, ulu...). qaqığan qaqan, tüt, bərk, uca, daşlanan.

xaşak çör çöp, qalıntı, çökək

xaşlamq qaynar su ilə pişirmək *rişdə düyü ət xaşlamaq*

xeylək (< key: çox, qaba). keylək, çoxraq

xəbər sorağ, bilgi, mə'lumat

xəfifcə (< qapıq), biraz, azın

xəstə kəhləz dar, cılız; yaxcı görməyən

xəstələnmə iyləmək, iğləmək$_{\text{tarama}}$.

xidmət tapı, vəzifə, ibadət, hörmət

xımır-xımır ılqıt- ılqıt, asda-asda, ılım-ılım, xəfif-xəfif *ılqıt ılqıt əsən yellər*

xıraşa < qıraşa: qıraca. qırıq olan şey

xoş həzrli iyi sanlı

xudafiz sağol, gülə gülə, sağlıca

ıblıq enenmiş heyvan.

ıçqırmaq alçalmaq

ılca qapalı yer, hamam, qaplıca, ılısu, ılıcaq

ıldır ıldır parıl parıl

ıldıra ıldırayıcı, yalabıq, parlaq, parıldaq

ıldıramaq yaldıramaq, ışıqlatmaq

ıldırmaq parlamaq.

ılğım al, sərab sütük, sütlük

ılı ılıq

çatıq qaşın soyuq suyundan, öz ılı suyun yeğdir.

ılı söz ılıcaq, yumşaq, mulayim söz

ılı sözlə ilan inindən çıkar, iri sözlə kişi

dinindən(yolundan) çıxar.

ılıcaq sözlərə aldanma sən.

ılıca yanar, qapalı yer, hamam, qaplıca, ılısu, ılıcaq

ılıcaq ılıqca, qapalı yer, hamam, qaplıca,

ılısu, ılusu

ılığ əğri, mayıl. pozuq

ılığ göz: çaş göz

ılığdırmaq əğmək, yanlatnaq. pozulmaq

ılığmaq əğilmək, pozulmaq, sapmaq, çaşmaq.

ılıman ılıq, ılıqca

ılımaq yumşaq issinmək.

ılım-ılım xımır-xımır, asda-asda, ılqıt-ılqıt, xəfif-xəfif

ılqıt ılqıt əsən yellər

ılıq ılıqca, ılıman

ılıq ılı

çatıq qaşın(qaş qabaqlının) soyuq suyundan, öz

ılı suyun yeğdir.

ılıqca ılıq, ılıman

ılıqdırmaq əyildirmək, meyl eddirmək. ilgiləndirmək

ılısu qapalı yer, hamam, qaplıca, ılıcaq

ılısu qapalı yer, hamam, qaplıca, ılıcaq, ılısu.

ılısucu ılsucu, hamamçı

ılısucu hamamçı

ılışdırmaq ılıtmaq, ılıqlandırmaq.

ılıtmaq ılışdırmaq$_{tarama}$, ılıqlandırmaq.

ılqamaq dört nala çapmaq

ılqar çapar, qaça qaça, çapığın.

ılqarla gələn ılqarla gedər

ılqar çapul, həmlə

düşmana ılqar igidin yaraşıqıdı, düz söz uz ilqar onun yaraqıdı.

ılqıdır iri gözlü dəlikli qəlbir, gözər, ələk, qəlbir.

ılqım ılqım-salqım, sarap.

ılqım-salqım alqımsalqım, ılqım, sarap.

dərələr təpələr ılqım salqım görünürdü.

ılqın salqın, xayal

ılqın ılıca, ılıq.

ılqın durqun, suyun durqunluq durumu.

ılqınca **- ılqınca-salqınca**: xayal-mayal, ılqım-salqım kimi.

ılqınca salqınca görünən dağlar.

ılqınmaq suyun durqunluq durumu.

ılqıt-ılqıt xımır-xımır, asda-asda, ılım-ılım, xəfif-xəfif

ılqıt ılqıt əsən yellər

ılxı sürü, öğrək

Imdəgeri bundan sonra

ımır yamır **- ımır yamır söyləmək**: gəvələmək , dilin çeynəmək.

ımızqanmaq mürgülənmək.

ımşağ yumşağ

ıpar yovşan deyilən qoxulu ot

ıpratmaq yıpratmaq, əsgitmək.

ır səma

ır səs, hay küy, oxumaq

ır yolu: oxumaq tərzi.

ıracıq uzağca, bir az uzaq.

ıraq qıraq

ey könül gəl olmaqıl haxdan ıraq, təndə(donda)

var ikən qılqıl yaraq

ıraq sağuc uzaq görmək

ıraqmaq uzamaq, uzaqlaşmaq, uzaqda qalmaq, ayrılmaq.

ıraqsınış uzaq görmək

ırılmaq ayrılmaq

ırılmaq qırılmaq, gedmək

ağlı ırılmaq: qırılmaq gedmək

ırılmaq ağlı qırılmaq, ağlı gedmək, bayılmaq

ırılmaqtarama. ayrılmaq, uzaqlaşmaq, çəkilmək, yorulmaq,

ərinmək, açılmaq, çəkilmək

bu aradan ırılıb gedin.

tanrı tapundan ırılmış kimsələr.

	dağ kimi dayanıb yerindən ırılma.
	yol üsdündə dayanmayıb ırılın(çəkilmək)
ırımaq	ayırmaq, uzaqlatmaq.
ırışmaq	yorulmaq, bunalmaq, bayılmaq.
ırlama	ötmə, təranə.
ırlamaq	yırlamaq, ötmək.
	yırın yırla baxalım.
ırlaşmaq	səs birligi, həmahənglətmək, harmonizasyon, bərabər söyləmək.
ırlayan	ırlağan, ötən, oxuyan.
ırman	yermən$_1$, carçı, qovucu, çuğul.
ırmaq	1) qırmaq, ayırmaq, atmaq.
	) ayrılmaq, qırılmaq, uzaqlaşmaq.
	sözünə söz deyəmmədi, gözün gözündən ırammadı.
	tapuya girəndə var, qapudan ıranda var.
	eldən qırmış, yurddan ırmış.
	tanrı kögəsin ırmasın üsdümüzdən.
ırqalamaq	yerindən oynatmaq, laxlatmaq, tədirgin edmək.
ırqalmaq	(met > laxlamaq) irgənmək, titrəmək, silkənmək,

yeyxanmaq, dalqalanmaq, çəkinmək, irtəmək, oyan bu yana dəbətmək; sallamaq$_{1}$, çalxamaq(< çalmaq).

ağac yırqanıb yemişlər töküldü.

ırqat(lax) dişləri bərkitmək üçün...

kəndlilər öz topraqlarından ırqanıldılar.

qapının halqasın ırqa gir.

mıxı ırqat$_{tarama}$: laxlat.

yer ırqanıb, sarsılıb, sallanıb, dalqınıb.

ırqancı sallanan, dəbəşən.

ırqandırmaq laxlatmaq, yerindən oynatmaq, sallamaq, qımıldadmaq.

ırqanı ırqanı ıranı ıranı, yırqana-yırqana, dalqanı-dalqanı, sallanı-sallanı, bulanı-bulanı, sarkanı-sarkanı$_{1}$(yerimək...)

sağrısı ağır arvad ırqanı ırqanı gəlirdi.

ırqanmaq yırqalanmaq.

ırqat əcir

ırsızın səssiz səmirsiz.

ırsızın gəlib ırlayan geddi.

Is Iyə, ağa

	issi: sahibi
	ev issi, araba issi
	issi tavarına: ağa malına
ısmarış	tapşırıq, vəsiyyət.
ısmarlamaq	(< ıs. is: yiyə. sahab). ıssılatmaq, yiyələtmək, tapşırmaq, yapışdırmaq, əmanət etmək. tövsiyə edmək. vəsiyyət edmək.
	eşşəyivi bərk bağla, andan tanrıya ısmarla.
ısrağı	< asrağı. dünəndən qabaq. dün yox ötəsi.
ışılaq	parlaq, ışıldayan.
ibadət	tapı, xidmət, vəzifə, hörmət
ibda' edmək	törətmək
icazə	salı. yar. keçər.
icəşmək	uğraşmaq, savaş etmək, azğaşmaq
icəşmək	eydişmək$_{tarama}$, yarçulaşmaq.
iç ağrısı	qarın iç burmaq.
iç ara	gizli.
	üç kişinin içara kələklər(kələçilər)etdilər.
iç don	don, tuman

iç keçirmək içi gedmək, içi yerimək, içi sürmək, ayağı boşalmaq, isala düşmək.

içəğü içalat.

içi **- içi qopuqmaq**: həyəcanlanmaq.

içi çəkmək çəkinmək, arzulamaq, isdəmək

içi daşmaq bulanmaq, dözəmməmək.

içi daşdı özündən geddi.

içi əyri içi qara, pis niyyətli, içi yatlı, yavız sanlı

yavız sananların üzü qararsın, içi yatlıların bənzi sararsın

içi qara içi əyri, içi əyri, pis niyyətli, içi yatlı, yavız sanlı, ümüdsüz, üzgün.

yavız sananların üzü qararsın, içi yatlıların bənzi sararsın.

içi qararmış, dışı ağarmış.

içi qopuq həyəcanlı

içi yatlı içi qara, pis niyyətli, içi əyri, yavız sanlı, içi zığlı.

yavız sananların üzü qararsın, içi yatlıların bənzi sararsın

içik içəriyə yol, vəsilə, giriş

içikmək taxılmaq, dəxalət etmək

için gizli, saxlı

ana ilə qızın için söylürdülər.

yığışıb için oturdular.

için **- için bağlamaq**: ayağın bərkitmək.

için **- için öttürmək**: hökküldəmək, göğsündən xırıltılı səs çıxarmaq. fırıldamaq, atın okraması.

için solumaq, hikkildəmək, nəfəs-nəfəsə düşmək.

atlar səğirib inçin toxudular.

içində qonusunda, movzusunda, xisusunda(-dən əki ilə bir anlam daşır.)

ədəbiyat içində ən bilənlərdən bir

içlik köynəyin üstündən geyilən hər cürə bir yelək. kərik, qıssa; qabağı açıq belləmə, paltarın üsdündən geyilən hər bir paltar, götə küstü,

dəlmə cəbə

içməzləmək içip, amma özü içməmiş kimi görsətmək.

içməzlənmək içməz kimi gösətərmək.

içqara içi qara, ümüdsüz, üzgün.

idiğün olduğun

o sənin kim olduğun bilməz

iduğu (ıdığu) olduğu

suçun yoxdusa iduğun de!.

qız ıdığun nə bileydim mən.

sizin gerçək ıdığuna mən inanıram.

nə idüğün kimsə bilməz.

igən çox

igən anlamaz.

igən iri, (< ir: çox. böyük). çox, bərk, artıq. (iyən. iğəndə . iqəndə. iğin$_{tarama}$). böyük, atma.

and içirəm, tanrıdan ürəyə iğən yaxın yox kimi.

atam bir gün iğən qaxındı mənə, söz içində nəsnə(nəmənə) demişşəm ona.

əlin ayağın qıssa tut, özüvü iğən qınama.

gündən gün igən: gündən günə.

hər kəsin bir iğən yaxını var.

igən qazma quyuyu ayruq(özgə) içün, ki axir sən yatırsan içində bir gün.

igən uzattı, igən sürdü, iş başa çatmadı.

igəndə(artıq. artıq daha) keflidə.

iğən aclıq iğən susazlıq inamdan edər.

iğən aclıq ola; artar savaş, el xarab ola dəli oynaya(oynada) baş.

iğən az: çox az

iğən dadlı udular, iğən acı atılar(çox acı olma atılarsan, çox şirin olma utularsan).

iğən damlı, iğən qarlı.

iğən dilli: çox dilli.

iğən görüşlü, duyqulu, varlı kişidi.

iğən kapıp, iğən əlsiz, iğən yaramaz,

iğən kötü: çox pis.

iğən qıt: az tapılan

iğən ox kimi yüksək uçma qəfil, ki topraqdır sənə sonuncu tutraq.

iğən yaxcı: çox yaxcı

iğən yavlak ağladı zarıldadı, əsirgəyip verdik.

iğən zülümkar adam, iğən çirkin, iğən uca, iğən açıq, iğən az, utanc olmaz.

iğəndə ğışıq(eşq) tapan başın itirər.

iğin gürbüz.

iğin qayqı.

qaradan iğən tüt, qara yokdur.

nə iğən ac; nə iğən tox.

nə iğən yumuşaq ol basılasın, nə iğən yavuz ki asılasın.

tanrının gücü iğən uludu.

turşu çok olsa iğən acımtıraq olur.

yumşaq olsan düşman igən(tez) qırar, qaqığan isən, xalq səndən doyar.

iğ ağrı, dərd

iğ incəağrı, vərəm, sill.

iğ mehvər, qutb.

dəğirman iği.

çarxların iği.

iğdiş burma, enəmə, əxtələmə,

iğən dahı indidən belə.

iğlələnmək oğulmaq

o daş iğələnib ovağı çıxar

iğləmək

iğlənqəç şamama

iğli ağrılı, dərdli.

iğnəlik iğnə qabı

iğrəti tutağ, əmanət

iğri əğri, ayquru, aykırı, yanlamasına, tərs, qarşı, yan üsdü, tərsinə, yassı. eninə.

iki bir şəkk edmək

ikiçinlik şəkk, şübhə

ikilədin ikiləyin 1) ikinci kərə

ondan sonra.

ikilədin söylədi.

ikiləyin baxdı gördü.

ikiləyin cüt qat

ikiləyin qonxlayıb

ikin-ikin iki-iki, ikişər-ikişər.

il edmək barışmaq

ildirmək ilətmək, dəğdirmək, ilişdirmək, çatdırmaq, aparmaq, götürmək. ildirilməz ucqar ölkələr. ilməz arzılar.

onları götürüb elinə ilətdi.

ilə birlə

əli ilə: əli birlə$_{tarama}$

iləcək ilişik

iləcək kiçik ağaclar şüvlər çivciklər.

ilədim iləmik, ilişik, davamlı, ilədim yağışdan sudan şehdən ev qalmadı uçmamış.

ilədmək sürmək, aparmaq

iləmək el edinmək, el yurd tutmaq.

iləmik ilədim, ilişik, davamlı,

ilənc qarqış, qarış, lə'nət

ilənc yavuz dua

ilənc qarqış, lə'nət, pis dua.

ilənc iləri, irəli, qabaxki, keçmiş, əvvəlki, əsgi, köhnə,

bayat

ilənmək qarqışmaq.

ilər iləylər, əslaf, keçmişlər, köçənlər. geçmişdəki kişilər. bizdən ilərikilər.

ilərci birinci gedən götürən, qılavuz el ilərcisi

ilərci aparan, götürən, qalib. ilərci şagirdlər.

yarışın ilərciləri.

ilərci at.

iləri ilənc, irəli, qabaxki, keçmiş, əvvəlki, əsgi, köhnə, bayat iləri ağrıdan üzülmüş ürək.

iləri dəblərə tay.

iləri nağıllar.

iləri ilə, önər, təklif, dilək, önə sürülən. tamam iləri çıxışlar hamısı rədd oldu.

iləriz nədir

iləri çəkmək ilərlətmək, irəli qbağa yüksətmək.

iləri çıxmaq üzə önə qabağa ortaya gəlib çatmaq,

iləri sürmək ilətmək, önərmək, təklif edmək, üstün tutmaq, diləmək. siz hansı sözləri ilərsiz.

iləridə ilənci, qabaxda, keçmişdə, ötmüş zaman. iləridə

	olduğu kimi.
	iləridə gəl gedimiz varıdı.
ilətdirmək	göndərmək, götütmək.
ilətmək	aparmaq, götürmək, çatdırmaq.
	söz aparıb gətirənə dinçi(dinqiçi) deyilir.
ilətmək	itələmək, uzaqladmaq, yoldan çıxarmaq
	düz yola irətəndə var, düz yola ilətəndə var
	şeytandı düz yolda ilətən
ilətmək	göndərmək
	kanca ilətür: hara göndərir.
ilətmək	qındırmaq, təhrik etmək, yeltəmək
iləy	ilər, ön, qabax, qarşı. iləyində buruq var.
	ləyivə çıxan dağlara dağlara yollara yollara .
	iləyi ildə: gələn ildə.
iləyin almaq	qabağın almaq, önünə çıxmaq.
iləyinə	qabağına, hizuruna
ilgi	əngəl, mani' ilgilərdən qorxmayan igid
ilginc	güvənc, öğünc, sevinc, təşviq, iltək
iliği	**- iliği qurumaq**: çarasız qalmaq.
ilikman	(< il)taxılan yer, şamdan
ilişik	dırnaq yeri. dirnaxlıq, toxuntu, e'tiraz

ilişik,	dırnaq yeri. dirnaxlıq, toxuntu, e'tiraz
ilmək	çatmaq, yetmək ilməz arzılar.
	tikə parçaları dərib ildirib tikib paltar elədi.
iltəmək	ulamaq, çatmaq, varmaq.
	yolunu iltəməz o taptuğuna, kəndi əmri olmadan varmaz yoluna.
imli	yavıqlı, nişanlı, tə'yin olunmuş, namzəd.
imrənin	*vətən yolunda ölümə küysəyin, yarsıyın, rəğbət edin, meyl edin.*
inad	öğəilik
inad etmək	kirimək
	o kirimiş dəvə kimi kükrədi.
inadçı	öğəgi
inam	met <>iman
	iğən(artıq) aclıq, iğən susalıq, inammadan edər.
inamlıq	and, əhid.
incə vara	xoşbəxtanə
incəltmək	yarandırmaq, öyrətmək, hazırlamaq(atı yarışa, anırmaq)
incəltmək	hazırlamaq. yarandırmaq

incinmək zəhmət çəkmək, zəhmətə düşmək

incuq arıq, inciqli, incə.

inçqurmaq hıncqırmaq. hünkürmək.

hınçqır hınçqır ağlamaq.

hökütmələyib ağlamaq. için-için, yaşın-yaşın,

inçiqırıb ağlamaq.

inçqru ağlayu. yaşın yaşın ağlayu.

indəngeru innənbər, indidən buyana

intizamlı düzənli, yaraklı yasaklı

intizar gözlək, umut, güdək, güdük

ip örgən, yular, örkən.

iplər, örmələr, urkanlar.

ip hörmə, örmə.

iplicək ombanın(götün, almacığın) başında olan sınır telləri.

iprim-iprim ipək-ipək

iprim-iprim telli yarım.

irdəmək (r = s). istəmək

nə irdisən: nə isdisən.

irdiklərinə irməmiş

irdəymək irəli sürmək, çıxarmaq.

özgələrin aybın irdəyib çıxarmaq çox yavız işdir.

irəgəlmək qabağa gəlmək, ras gəlmək.

irgənmək ırqalmaq, silkənmək, titrəmək, dalqalanmaq, çəkinmək, irtənmək, sallanmaq$_1$, çalxanmaq.

irilik$_{tarama}$ quruluk, qabalıq, gobudluğ, ağza yapışan qalın su, suvax, bulğur. bəlğəm.

irin yüt, şirin, dadlı, çirk

qıp qızıl göy irin.

irişmək öğünmək, çalım satmaq.

yaxcılığa ırışma, pisliyinən barışma.

gecə irişir.

irişmək çatmaq

irişmək ulaşmaq

irişti gəldi

bu dəm irişti.

iriyarı dızman, iri, kündəli

irkilmək qovuşmaq, birikmək

irkilib yatan sular.

irkilip qayğumaq dan nə çıxar.

irkip yığmaq *bu irkip yığdığın para*

irmək	*könülü güvəncə irüyən*
irşad etmək	oyandırmaq, ışıq saçmaq, yandırmaq. uyarmaq
irtəmək	ırqamaq, tərpətmək. oynatmaq,
is	iyə
	buyruq issi: əmir sahib
isdək	dilü, dili, arzı.
isdəmək	tablamaq, taplamaq, tapmaq, razı olmaq, boyun əğmək, ibadət edmək
isidən	xərdəl, acıqa.
isrincə	izincə
	onun isrincə qədəm vurub...
issi	iyəsi, sabı.
	mən qəbiz <u>issivən</u>: mən qəbiz <u>sahibiyəm.</u>
issi	sahıblı, iyəli
	ağıl issi kişilər: ağıllı kişilər
issi dam	hamam.
issi don	qış paltarı; giyəcəği, issi paltar
issi qanlı	sevimli, cana yaxın
issi söz	dadlı; yuşaq; sevimli söz
issi üz	yumşaq üz, gülər üz,
istək	sağınç, sağış

istək hədəf, arzu, umağ

istəmək alçalmaq, balqurmaq, qıyılmaq,

tanrıya tapınıb alçalıb qıyılın istəyin.

istinad **- istinad edmək**: dərgənmək, dayanmaq, dirgənmək

iş yasaq, önəv, görək

işləmə tikmə, tikiş, naxış.

işsiz gücsüz tulaz$_{tarama}$ aciz, avara

itələmək <>(it = öt). ötələmək, irəli keçirmək

iti yalman, sivri, kəsgin.

itiürək bərk ürək, ürəyi bərk, bahadür,

itmək itələmək, qaqmaq

nə ası olanları qatı tutar, nə suçu olanları gerü itər.

ittifaq uylaş(uylaşmaq), uzlaş (uzlaşmaq), birbirinə uyuşmaq,

itüt çox, aşqın

itütlükün yeri var, yayvanlığın çəmi

iv iki şeyin yapışıq yeri

iv yiv, açıq, dəriz

ivədən ivəcin, tələsik.

ivişmək ivmək, çabalamaq.

ivmək çabalamaq.

bu işdə ivmək gərək.

ivməqıl tələsmə

iydin iylənmiş, iğlənmiş, qoxumuş

iyər yəhər

iyəsiz yava. başı boş: özbaş.

yava at, yava dəvə.

iyi *qocalara yeğ deyi, igidlərə iyi deyil*

iyiləmək düzəltmək, bərpa edmək

iyləmək iğləmək$_{tarama}$, xəstələnmək.

izdək istək

izləmək sulamaq, suylamaq, suyun tutmaq, güdmək, tə'qib edmək

kafdar anduq, sırtlan

kağan$_{tarama}$ qağan, xaqan, böyük

qonçək içrə anraşıb yatan dərvişlərin, hər birisi güllei aşqın kağan arslanıdır.

kağırmaq$_{tara}$ (k$_{=}$ ç: çağırmaq: səs çıkarmaq) öksürmək, ağız boğazdan səs çıkarmaq. (gərimək)

kağşak kavşak, gəvşək, kövşək, boş, boşalmış

kağşak topraq: boş topraq.

kağşamaq kahşamaq tarama. kəvişmək, kəvşəmək, gəvşəkmək, boşalmaq, boşalmış duruma gəlmək. çürümək. çatlamaq, xarab olmaq

duvarın oxşakları(duvar arası olan dirəklər) gəvşəyib.

gəvşək xəstəliyi: sümüklərin çürüməsi.

təprəmdə(zəlzələdə) qayalar dəprənip, kağşıyıb, yarılıb tükülərlər.

kahin bilici, bilgi

kahya kətxuda, oba başı, qoca başı

karcuq qol bağı

karvan tacir, bəzirgan, arqış tarama

Kasalmaq böbürlənmək, köşəklənmək, qurlanmaq, qururlanmaq

kauçu ağacın ortasında olan kav kimi kündü; yumuşak.

kav qabıq.

kav pürsə, pürüz, pürz(porz)

azərbaycanda səs dəyişməsilə buna "xab" deyərlər.

qalının kavı(xabı).

parçanın kavı.

kav qab, kavlanmış ılanın dərisi.

kav boş, gəvrək, quru, puk nəsnə, qolayca tutuşan.

kavak (< kof, kov) kovlaq, içi boş, kəfük, yiyilmiş(≠ köpük)

kavatatarama (< kov, qab) yassı; yatsı olan, çuxurluğu olmayan yayvan qab, ağacdan yapılmış kiçik qaba deyilir. kiçik kərsən, çanaq, qumquma

kavcar < qov. qovcar: qov(: od, qıvılcım) alan; qovqar, tutan, tutuşan, alışan, çaxmaxdan odu tutan.

kavlağan tez tez qabıq qoyan

kavlak > kəl, tükü qılı tökülmüş, dazlaq, dazalaq.

kavlamaq kovlamaq, qiybətləmək

kavlamaq tükün tökmək, dərisindən qabığından olmaq, fırığlanmaq.

kavlamaq (< kov). qabıqlamaq, tükün dərisin tökmək, kovlamaq, süprmək, lütdəmək, qiybət edmək. deyinib sövüb ağzına gələni deyib utandırmaq,

məzəmmət edmək

qabıqdan kavlandı.

qalmasın sözü kovladılar.

qabıqdan kovlanan, kovalaq(lüt) qalar.

ilanların kav çağı.

kavlamaq qabıqlamaq

kavlaşmaq kovlaşmaq, qiybətləşmək

kavlıcıq kav qov qabı, çaxmaq kisəsi

kavlıç qasığı yırtıq yarıq. fətqli. daşşaq torbasının yırtıq olma dolayından, bu torbanın içinə yağ bağırsaqlar su dolma xəsdəliyi.

kavlıq (< qov) çaxmağın torbası

kavsara səbət

kavsıq (< qov) çaxmağ daşına çırpılıb od püsgürdən daş.

kayqan sıpsırlaq, saf, sadə, sam saf

keçə yan, tərəf

çüçədə iki qəssab var, biri bir keçədə, biridə bir keçədə.

batı keçəsinə yönəldi.

keçəlik qarşı

buda onun keçəligi.

keçər keçərli, rayic

keçərli cavaz, təskirə

keçim savaşda atların iyidlərin geydigi dəmir geyim. at çuxalı, yarağ, cəbə, kaftan

keçişmək yarışmaq

keflənmək tellənmək

keflənmək ləzzətlənmək, yarlığanmaq$_{tar}$

kefsizlik bulanlıq, üzgünlük

keşiş $_{met}$ < çək$_{=}$ kiçik: qulluqçu, xitmətçi.

key çox, yaxcı, gey, iri, böyük. uca.

key anla: yaxcı düşün

key qonaqlıq

key qatı toz qoptu.

key bahadür.

key qaba.

gey ulu.

kədəncə büsük, çətük,kədi, pişik

kədi pişik, büsük, çətük, kədəncə.

kədürük dəridən surfa.

kəfgir < qapcur: sayım vergisi.

kəfük (< kov). kəpək, qavaq, boş, yüngül.

kəfük < kof. kov, içi boş, kavak, yiyilmiş(≠ köpük).

kəhləz dar, cılız, xəsdə, yaxcı görməyən

kəkə əğri, əğri ağac, hər bir şeyin əğrisi, gəlbəri ağacında olan ucu əğri bölük

düz qəddi kəkədi.

kəkəç kəkəği, kəkəmə, pəltək, pəpəmə

kəkəği kəkəç, kəkəmə, pəltək, pəpəmə

kəkələmək sözü utqunaraq tutqunaraq söyləmək

kəkəmək əymək

kəkəş çənə, əng

kəkləşmək əng əngə vermək, alaylamaq, ələ salmaq. qaqaqqa çəkip gülmək.

kəkmək qaqalamaq, dimdikləmək.

kəlan qalın

kələ < kəl. kər, böyük

kələ kələlər neynədiki, kərtənkələlər neyləsin

kələci söz, lakırdı.

aralıq kələcisi(sözü) evlər yıxar.

başqa kələci etmədilər.

bəklədim gözətdim ki kələci arsında bir söz uçqunmuyasan.

bu kələcini eşidən kimi.

bular bu kələcidə ikən evə girdi....

dilin qoru yavız kələcidən.

dürl dürlü kələcilər sözlər söylədi.

əli həzrətləri kələci ustadıdı.

gün doldu oturub bir kələci qıldılar,

ışıqlı üzlüm, üzünü aç, bir neçə kələcim var.

kələcəməkdən söyləməkdən nə çıxar, iş gərəkdir iş.

kələci arasındaydıki bir kişi qapını döydü.

kələci edib gün dolundu axşam oldu.

kələci yerinə dür tökürəm mən.

kişinin kələcinə baxıb, ağlına qiymət ver.

məçid kələcləmək dinləmək yeridir.

özgələrin aybın irdəyib çıxarmaq çox yavız işdir.

şeytanın kələcisinə andına inandılar.

dadlı kələcilər.

yığıldılar kələcicüq etməyə başladılar.

kələcilu gözəl söz söyləyən.

kələcləmək sözləşmək, danışmaq.

kələf kələp, yumağ, bükülmüş iplik qanqalı, çilə

kələp- kələp qat-qat

kələpçə kiləpə

bukağılar, kiləpələr, zəncir.

kələş igid, bahadur.

kələş oldu karvanlar pozdu.

kələş çox gözəl, yaxışıqlı.

yosma canım, birdənə kələşim.

kəm kül - **kəm kül edmək:**az çox edmək, iləri geri söz söyləmək.

kəmişmək qoymaq, bıraxmaq, atmaq, salmaq, düşürmək.

qonaqları hara kəmişdin.

malları otlağa kəmiş gəl.

başına börk kəmişdi çıxdı.

duzaq kəmişib qurdu tuddular.

kəmrə kübrə, qığ, tərs

kəmrə yarada bağlanan çözmək

kəmrəl - **kəmrələndirmək**: çözmək bağlamaq,

qabığlandırmaq.

kəndlan kəndvan, yaylıq, oyuq

bu çayın qırağ kəndlan, yarlardır.

kəndvan kəndlan, yaylıq, oyuq

kənəş < gengəc(> kənac). danışıq, şura

kəngəl alay, şuxluq, əğləncə, lətifə. lağ, məsxərə.

kəngəl gətirmək: alaya qoymaq.

kəpçə < kovça > çömçə

kəpək qonğraq, qonak, kolak$_{\text{tarama}}$

kəpəng qapı tükan gəpəngi

kəpəz kakil, pərçəm

kərət kərə, dəfə

kərki gərgi, pərdə.

kərki həqiqət, olan

kərkimək kəsgəmək, inanmaq, qonulmaq.

kərsən (böyük). kavata, çanaq

kəs <> sək

kəsəğ parça.

can kəsəyim.

kəsgin iti, sivri. yalman.

kəsikləmək kərtləmək, kəsmək məngirləmək, hədə qorxu

gəlmək,

kəsim qərar

kəsim biçim, şəkil, əndam

kəsinti məsxərə,

kəsmə döğüş günü atlaın igidlərin geyimi, yancıq, çukal$_1$.

kəsmək keçmək, yazmaq

bitiyə kəs: yazıya keç

kəşk (kəşg < çəkmək, çəkləmək). kəşiq. çəkik. qurut, qaynatılıp suyu alınan ayran.

kiçik çəkik

kiçirək çəkərək, az kiçik.

kiçisinmək təhqir etmək

kilim **- kilimi suya bırakmaq :** işi öz oluruna öz başına bırakmaq.

işlər əlindən çıxıp kilimi suya verdi.

danlamayın hər ki aşqa uya, deyiplər sevgi kilimi suya bırakır.

hər ki aşqa uyar, kilimin suya bırakar

iyi sanlı.

kilindir əmzikli su qabı, kiçik su qabı.

kimərdə Ara sıra, hərdən, bə'zən

kimərdə kimərdə: bə'zi bə'zən, hərdən birdən

Kimərdə barı gəl bizə.

Kimərdə al, kimərdə ver.

Kimərdə gülək kimərdə ağllkmaqdır bu dünyanın işi

kiməsnəyi kimsəni

kimi biri

kimi qoca kimi yiqit

kirəc kiriş

kirəç alçı, yalçı.

kirici gündəlik, işçi

kirimək inad etmək

o kirimiş dəvə kimi kükrədi.

kiriş kirəc

kiriş tel, çək

qurt bağırsağından kiriş(tel) quralar qopuza,

çalsar tam bütün telləri qırar

kirişləmə döşəmədə tavanda eninə qoyulan çivilənən (mıxlanan). qalın dirək ki, onun üzünə

taxtalar(pərdilər) düzülür

kirkit (kiplədən, sıkıştıran) daraq, kilim, çuval, çul, qalı toxumaqda düyünləri, atqıları sıkıştıran daraq.

kirlik alçağrak, gerirək. kağazı damğalarkən altına qoyulan kağız

kirman$_8$ əldə yun əğirmək aləti

kirtinmək kirtünmək. inanmaq

tanrıya kirtinən özündən qalır

arvada kirtinən özündən qalır

çörəgə kirtinən imandan olur.

dediklərinə kirtinmiyən dinindən olur.

dininə kirtin özündən olma.

ona inanıb kirtünün, hax yolunda ona inanın.

hər kim kimə kirtinsə tamamın onda bulur.

könüllə kirtin, dilinlə qurtul.

kirtlik qırtlıq, qırtlaq başı, həncərə.

boğaz kirtligi.

kirtü gərçək, doğru, düz, həqiqi, həqq.

biz ona kirtük inandıq sıdqıla.

bu məsəl eyqü məsəldir birliğə, birikənlər girdi

kirtü dirliğə.

kirtü aşıq.

kirtü dirlik əcəlsiz ölməkdir, tanrı birlə həmişə olmakdır.

kirtü qul.

yar ilə vardı yolu doğru varan, yarı əldən qoymadı kirtü ərən.

kirtü qılmaq təsdiqləmək.

tanrı yuxuvu kirtləsin

kişələk yelpaza, yelpik.

kişi insan

ər kişi qadın kiişi

kişi salmaq adam göndərib axtarmaq.

kişiləmək ağırlamaq, əzizləmək.

dedi qarşı çıkın bir neçə kişilər, kişi olan kişiləri kişilər.

kişilənmək böbürlənmək, şişmək, öğünmək, pozlanmaq.

özünü bəziyib kişilənən adam

kişilik 1) iyilik, adamlıq, insaniyyət) göndərilən pay, yemiş. verilən bir şey, sovğat.

kişiliksiz. namətlik

kişirti kişnəmə

kişniş çişniç üzümü, quş üzümü

kitmək $_{met}$ > tik. tikmək

koffa kova.

koğalık < kovuk, içi boş, saz, qamış, həsir tokumakta yarar.

koğlamaq kovuklamaq

koğuk kovuk

koğuz > kovuz

koğuz içi boşalmaq, kovlanmaq, küflənək, qavaqlanmaq,

koqıl qoy qıl. burak.

kolak$_{tarama}$ kəpək, qonğrak, qonaq, qolaq$_{tarama}$

kolaq çolaq

kolanı enli dövlətli. varlı.

koma gümə, daxma, qəbir(qab)

konç corabda qalışda topuxdan yuxarı olan boğazlıq

konğak konağ, konuk

konyə 1) < qonmaq. qoymaq. 2) < qondarmaq, qondarma ad.

kopyalamaq yazınmaq

kor bağlı, sıx, sönük, itmiş, bitmiş, qutulmu, şolan, qıtıq, hər bir şey (≠göz: açıq. hər bir açıq şeydədə bu xəsiyət var). "kor" "göz" bu iki kəlmə qarşıt zidd anlamlar daşırlar. "göz" "kor" < kov: oyuq <≠> qab: şişik.

kor qapalı, qoyu$_1$ *duman: sıx duman, sis, çis, pus, buxar.*

kor quyu: suyu qurumuş, olmayan quyu. süpürüntülər tökülən yer.

korluq: qıtlıq.

kor biliş əsgik, naqis biliş

bir görüş; bir kor biliş.

kor çətük kor sıçan, köstəbək

kor sıçan kor çətük, köstəbək

korluq qıtlıq

korluq korluq verməK, inad etmək, tərslik etmək,

etmək qısmaq. burun sürtmək. acıq vermək. qarşılamaq.

korluquna qarşına, rəğminə, rəğmən

gər inandınsa onun birliginə, eykülük ed iblisin körlüqünə.

kor olsun belə gedəcəm.

kosa köseç$_{tarama,}$ bodur$_1$, cılız, qırıq, külə.

quraq illərdə bitgilər kosa bodur qalır.

kov çav dedi qodu, çəkiştirmə$_1$, qiybət

kovaltmaq kovuklamaq, kovlamaq, hovlamaq, havalamaq, uca tutmaq. çəkmək, asmaq.

qarnıvı kovalt: höpürt ≠ içəri çək.

səcdədə qarnıvı uylukdan ırak çək(qarnıvı kovlat: qazıq qoy, içəri çək.

kovan (< kov: oyuq, qazıq< kovmaq: qazmaq (# qabmaq: oyuqa soxmaq). kopətək, yuva, ev, in, nin.

arı kovanı: arı evi.

kovduş < kov(= qab): oyuq.

kovlamaq kavlamaq, qiybətləmək

kovlamaq çuğullamaq

kovtan koytan$_{tarama.}$ kovan, çukur, deşik, dəlik.

kovuk kovuz, oyuq, oyulmuş, boş. çürük

içi qovuq çubuq

kovuş iğ düzətmək üçün oyuk

kovuz kovuk, oyuğ, oyulmuş, boş. çürük, kof, kov, kavak, kovlaq, içi boş, kəfük, yiyilmiş(≠ köpük)

koyak (< kov. kovuk) kovak. kovuz, dərə.

dərə koyak tilkisiz olmaz

koyak kovak

koyqun doğan, ağ çakır

kozağu közü qarışdıran araç. başı ucu yanmış çubuq.

köfəkə küfəkə

kökəlmək < kükrək. kükrəş, kükrəmiş, qağan, qızmış, , hirsli.

kölgə dalda

kölgələnmə daldalanmaq

kömüş camış: iri, yekə, suda çimməyi sevən qaramsıl mal. manda$_1$

kömüş inəyi: dişi camış.

kömüş balağı: camış balası

kömüş öküz: ərkək camış

kömüş öküz ərkək camış

köpən (< qab)dəvə çulu.

köpmək çoxmaq, çoxalmaq, şişmək, kopalmaq, çoxalmaq. qabarmaq.

köpük daşı süngər daşı, ayaq daşı

köpürtkgən (<köp. köpmək) çoğan, ot adı. bu otun kökü dalı suyu köpürtməkdən bu adı almış

körük kürük: buynuzsuz öküz.

Kösən uzaldan, ayağın uzaldan

ayağın kösət dincəl.

ayağın yorqandan dışarı kösmə

baş kəsən. ləşlər kösən, bellər biçən, qanlar saçan.

əlin kösnəyib tuttu onu.

<u>kös</u> kilimincə ayağın, soyuqda ta donmuya yağın.

kösək əl tez kəsilər.

kösün yat, kösənək(uzaq) qalma. arkaya kösən

ölüyə tay əlin ayağın kösətmə

yığılıb yorqanınca kösün.

Kösnək kösnük: şəhvətli, qızğın

kösnək qəhbə.

Kösnü qısrağamin, ayğır yuntu kokusu çəkək

Kösnəmək kişi istəmək

kösnük qızımış, qızıq, şəhvətli.

kösnümək (> kürəmək). istəmək. kürdükləmək: kürdəmək:

kürükmək: kösnümək: dişi ərkək istəmək.

Kösrə biləği daşı

kösrə bıçaq kösrə nacaq

Kösrələnmə bilənmək.

Kösrəli Itilmiş, bilənmiş

köstəbək kor sıçan, kor çətük

Köstək ayağ ipi

köstək üzüp aya götürüp geddi.

Köstən ılıca, isi su

köstəndil yer: issi suyu çok olan yer.

Köşək köçək, köşşək: dəvə balası

qarı dəvə köşək verməz.

köşəkləmək dəvənin balalamağı

Köşəklənm kasalmaq, böbürlənmək, qurlanmaq, qururlanmaq

ozünü görüb köşəklənir.

köşəklənib, sallanıb yerimək

Kötək çomaq, dayaq, sopa, baston

kötək çalmaq: dayaq atmaq, kötək vurmaq

kötü - **kötü anğmaq** : pis yadlamaq, qiybət etmək

kötü mötü pis mis.

kötü ürəkli yaramaz könüllü.

Köv köy

o kövdən bu kövə

kövşək kağşak, kavşak, gəvşək, boş, boşalmış

kövşək ürək: oğuk; yumşak ürəkli kişi

Köydəş yerdəş, yuddaş

Köysəmək isdəmək, alıqlamaq.

vətən yolunda ölümə küysəyin, imrənin, yarsıyın, rəğbət edin, meyl edin

Köz qor, qoru, qızıl ot.

Köz ətməyi: yağlı yufka

kumsu ara bozan

kumsulanm yaltaklanmaq, əzilmək, ara bozmaq, alçaklık

kumus yoxsul, müflis

kunt dərnəkli, sımsıkı, qəvi

kunt dərnəkli, ətinə dolu, sımsıkı: qəvi

kübə qopuz

küf küf küfür küfür.(nəfəs hakda) sık sık, kəsik kəsik

küf küf yel əsir: küfür küfür yel əsir.

sık sık, kəsik kəsik solur: nəfəs alır, tınlır

o evki içində küf küf yellər əsər: yaz evi, yazlıq ev deyərlər.

küfəkə 1) köfəkə, yumşak, gəvrək > püfək) süngər daşı, çabuk qırılan daş

kükrəş kükrəmiş, qağan

qaqan, qızmış, hirsli

külçər kiləçəri, qurrə, buğdanın içində olan qaracık tanalar.

küldürtü qurultu, kütüldü, patırtı, səs

at küldürtüsü

külə yığın, yiğrə

pambıq küləsi, qar küləsi, adam küləsi

külək < kovlaq: qab: süt sağılacaq qab

küliçə küldə pişən xəmiır. bazlamaç

kültə kütlə.külçə, kündə, kürçə, kütlə.

kültün (> kürtül) (içi otla dolu, qalın) paln

kümə tüm

kümə yığın, tümcə

kümə kümə çox çox, cavq cavq, taxım taxım,

kündə bukağı, kələpçə

kündəlmək kütləşmək, korləşmək

kündü ağacın ortasında olan kav kimi kauçu; yumuşak.

küngülənmə qamaşmaq

küp düşmək şıp düşmək

şıp deyib ayağına küp düşdü.

küp küp **- küp küp düşmək:** şıp deyib düşmək

kürçə külçə, kündə, kültə, kütlə.

qızıl kürçəsi, mis kürçəsi.

kürdə şiş kimi incə qılınç

qılınç kürdə ilə urdu, çaldı öldürdü.

yalın kürdəli.

kürdəsin sıyırdı: çıkardı.

kürdəği yenləri(qollar) ətəyi qıssa üstlük

kürdəmək (> kürəmək). kürdükləmək: kürəmək: kürükmək: kösnümək: dişi ərkək istəmək.

kürdükləmə (> kürəmək). kürdəmək: kürəmək: kürükmək: kösnümək: dişi ərkək istəmək.

kürəkən güyəgü

kürəmək kürdükləmək: kürdəmək: kürükmək: kösnümək: dişi ərkək istəmək.

qadın ərsəklər(: ərsəkləmək), inək boğasar: (:buğuksamaq), qurd qancıq köpək yalıksar(: yalıksamaq), dişi pişik ilan kürdüksər(: kürdüksəmək), qısır aykırsar(: aykırsamaq)

kürən al, doru ilə sarı ortası boya.

kürən atr al donlu at.

kürnaz danqaz(< dik) tıknaz.

kürtül qalın, güclü, köpən.

boyu hündür, boynu kürtül, donu qalba, əli balta, gövdə salta.

kürük	körük: buynuzsuz öküz.
kürükmək	(> kürəmək). kürdükləmək kürdəmək: kürəmək: kösnümək: dişi ərkək istəmək.
küsü	küsmə, darqınlıq
küsünmək	darılmaq, gücənmək
kütlük	axmaqlıq.
kütolmaq	götürüm olmaq, əldən ayaktan düşmək
kütük ocağı	böyük ocağ
kütülmək	kütləşmək.
kütüz	tıknaz, şişmanca, tıxılı, yoğun, külə, qısğa boylu
kütval	qala qorucu.
küydürmək	gözlətmək, bəklətmək.
	tana dək küy
	küysən(sən küy) tələsmə sən.
küyə küyə	gözləyə gözləyə, bəkləyə bəkləyə
küyəgörmə	ummaq, gözləmək, bəkləyib durmaq.
küyən	səbirli, əbədi, ölməz
	küyən kişi: səbirli
küyəsiyə	borc, nisyə, və'dəli, verəsiyə

küyi vermək borc; nisyə vermək, möhlət vermək, və'də vermək

küymək möhlət, bəkləyiş.

sənə bir həftə küymək gərək

küymək güdmək, ummaq, gözləmək, bəkləmək, qatlanmaq, təənni etmək, fikirləşmək, səbr etmək.

küyən kişi

bu gün gör işini küymə yarına.

ayaq saklayıp küydülər.

küymədə geddi.

gəl xoş görəlim bir neçə gün ömrü qənimət,

küyməz kişiyə fürsəti əyyam əfəndi.

küzə < küpsə: əmzikli ağzı dar, qarnı küpük şişik olan su qabı

qab qışır

qaba iri, böyük. uca.

qaba diz bud

qabağına iləyinə, hizuruna

qabax şarab qabı

qaça qaça, araba

qaçırmaq uçurmaq

qadamaq bərkitmək, pəkiştirmə$_1$, yerləşdirmək

qadasın birinin dərdi öbürünə gedmək

qadam alsın gözəllərin alayı(qəmzəsi, nazı, hiləsi), gözəllərdən sıdqım sıyrıldı könül.

çıkma qadan alım sözündə yalan, məni boş boşuna əğləmə dedim.

qadban qaqığan.

qadıncıq ağaçə(< ağa + əçə), ağa qadın, xanıməfəndi. bibi.

qaxınc (< qaqmaq) vurqu, hiddət, hirs,

qaxın ilə yügürdü.

qaxmaq qaqımaq$_1$, ifrat edmək

qaq 1) quru) incə; uzun adam. dik, ucubınıq.

qaq sonra ən sonra

qaq sonra iş qavqaya çəkdi.

qalxan qalxsın, qaq sonra düşməlisən.

qaqa dimdik, quş burnu

qaqan qağan, qızmış, kükrəş, kükrəmiş, hirsli. anırğan;

çağırğan(aslan. qaplan)

qağan aslan kimi anğar ərənlər,oxa qalkan kimi sinə gərənlər.

qaqan qağan, qızmış, kükrəş, kükrəmiş, hirsli.

qaqı qamış, qalın qamış

qaqığan qaqan, xaqan, tüt, bərk, uca, hündür. daşlanan. kükrəyən, gurlayan. gürləğən, iti.

kişi qaqığan olu, dəmir kəsgin, pıçaq iti, pamıq yumşaq.

qaqığan yumşak kişi.

üzü qaqığan, bənizi qaramsı, gövdəsi arıq.

qaqığanlık hislilik. öfkəlik. qapağanlıq, qızqınlıq

qaqıldı gurultu

qaqımaq bağırmaq, qınamaq, qayımaq[10].

bostan issi qağıdı.

qaqış[10] qınaq, qınama, zülm

qaqmaq (< qaq). qaqımaq, qarqamaq, çakmaq, vurmaq. sapmaq, qalkmaq, hirslənmək, öfkələnmək. qızmaq.

eşikni[11] qaqmaq: qapını çalmaq.

göz qaqmaq: qırpmaq

qaqımaq gülmək(qızıb boşanmaq).

qaqımaqdan oluru qan gözləri.

qanat qaqmaq: çalmaq, vurmaq

nə belə qaqırsan(qızırsan)

nə qaqırsan mənə ağam qazan.

topraksız ellər tanrıdan qaqınmışlar.

zamanaya qaqıyanın qazığı samanladolar.

qalabaq < qab. qabalaq, keçə börk. tac

qalabalıq 1) met < qabalalıq< qaba) qalamaq< qal. qalaq, qalqab, qalbaq.

qalaqlamaq dalqalanmaq.

dəniz qalaqlayır: dalqalanır.

qalamaq dirşürmək$_{tarama}$, dirsətmək, toplamaq, yığmaq.

qalaytın$_{11}$ nəcürə, nə şəkildə, nasıl, nə tərəfə

qaldırmaq ağdırmaq

qalxdırmaq ölçümləmək, hazırlamaq, həvəsə gətirmək,

qalın kəlan

qalınğırmaq qalınlaşmaq

qalıp qılap, qablağ.

qamaşmaq güngülənmək, güngülmək.

qamçı	qısa qılınc
qamçı	tura, şallaq
qamış	saz
qan	qanlıq, diyə
qan	qızılsu
qan ak	yapışqan *yapışak*
qan yağı	qan düşmanı *neynədikki bizlərə qan yağı oldular.*
qan	**- qan yalaşmaq**: and qardaş olmaq. qardaş oxuşmaq.
qancğa	tərk. yəhərin dibinə bağlanan ip təsmə. ondan köstək torba..... sallarlar.
qandalığ	qanda; harda olduğu, qonulqa. *qandalığın bilmək gərək.* *xəzinə qandalığın bildi bunlar* *hasat yol kandalığın(hardadığın, harda olduğun) buldu bunlar.*
qandırmaq.	çıtlatmaq, çatlatmaq
qanğırılmaq	bir yana əğilmək, yatmaq *qanğrı budaq: əyri budaq.*

	qanğrı budaq; çürük kök.
	qanğrı duvar: əyrilmiş duvar.
qanıqsız	söğumsuz, tamahkar, pisboğaz, sok
qanqal	kələf, koma.
qanqal	büklüm, büküm, əğri, boğum, həlqə
	iki qanqal sosis
	bağırsaq qanqalı.
qanqal	kələf, kələp, yumağ, bükülmüş iplik qanqalı, çilə.
qanqırmaq	əymək, bükmək, qəddəmək
	boyun qanqırıb istəmədi.
	qanqır budaqları kəsib tökdü
qanqırtmaq	kəsilib əkilən budağ, fidan
qanqlı	qağnı arabası.
qanqlış	qannış, naz, əda, oyu bazlıq, fitnə.
	qannışlı qatır.
qanlı	qatil
qanlı pıçaqlı	bir birinə düşmən
qanlıq	qan, diyə
qanlıq	diyə
qanmığ	qanzıl, teyxa geçgin zır kefli. qana dolmuş

qanzıl	qanmığ, teyxa geçgin zır kefli. qana dolmuş *zor güc qan qanzilləri olmayan.*
qapama	asdarlı kaftan, pambıqlı xırqa
qapan	böyük tarazı.
qapcıq	buğdanın üstündəki sərt qabuğı qılafı(< qaplağı)
qapı qaşı	qapıl. əğri doma. saçaq. damlıq, damalıq, mərtək
qapı quzusu	qapının ortasında olan kiçik qapı. bu qapının özünə 'quzulu qapı' deyərlər. bu kiçik qapıyada 'qapı quzu su" "qapı yavrısı" "qapı balası" deyərlər.
qapı	**- qapı yaşmağı** :qapı qanadı
qapılmaq	sapılmaq
qapqarşı	tamqarşı
qaplamaq	sarmaq, quramaq, qurşamaq. çevirmək.
qaplıca	qapalı yer, hamam, ılıca, ılıcaq, ılusu
qaplıcaq	qaplıca, qapalı yer, hamam, ılısu, ılıcaq.
qapuğ	yəhər yapuğu. çukal, yancıq, savaşda atlara geydirilən zirih.
qara baş	dərdli baş, yazığ. *qarabaşa yarağ eylə*

	qara başa yardım
	qayaqda(ayak altında) qalmış qara başım
qara biti	pis işlərin pitiyi
	yazıq yazılmış qara pitik.
qara kilisə	< qara kələkə< qara qala
qara piti	güna kağızı # ağ piti: bəraət kağızı
qaraca	qolun dirsəkdən çiginə qədər ki bölümü. bazu
qaracanava	domuz
qaracı	baxıcı, qorucu, gözügü.
qaraciyər	yaraq(hazır); yaranmış; idmanlı at. yaranmış yarak ılqar edərək sıkıştırarak pişmiş at, yorqa at.
qarağı	ucu oraq kimi əyri ağac, dəğnək. çatal. bu ağacla cirit oynayanlar cirit qaldırarlar. bu ağacla ağacların uca dalların aşağı əyib, meyvə dərərlər.
qaraltı	qarantı, bəlli bəlirsiz görüntü.
qaranqımaq	qaranlıq düşmək.
qaranmaq	küfr demək, lə'nətləmək

qararınca oranlıq, bir az.

qarasağı qarayax, qarayağız

qarayağız qarasağı, qararax

qarçaşış qarcaşış, pürçüşük < bürüşük. burqaşış, dolaşış,

qarçıl azca ağarmış

qarıq qatıq qatıq olacaq şeylər, qatılmış yeyiləcəklər yeməklər, yiyəcək.

qarıqmaq qamaşmaq(göz), heyrətdə, xirə qalmaq.

Qarımçılıq baxıcılıq

qarınlamaq qarınlanmaq, qarnı şişmək.

qarınplıq oburluq, pis boğazlıq

qarış ilənc, qarqış, lə'nət

qarış muruş qara qarışıq

qarışmaq yoğurulmaq, bulanmaq

qarqamaq xor görmək.

qarqış, ilənc, qarış, lə'nət

qarmaq *qara yerə qara qızıl topraq.*
dəniz qarmış isə artıq gəlir ol, və gər inmiş isə əksik gəlir ol.

qarmaq qayırmaq, qılmaq
oyun qarmaq.

qarmaq qarımaq, qatmaq, qarışdırmaq, artırmaq.

qarmalama əlləmək, əlləşdirmək.

qarsmaq əğmək, burmaq

oyuncu əlləin qarsa qarsa burub

qarşı keçəlik keçəlik

buda onun keçəligi(qarşılığı).

qarşı ayquru, aykırı, yanlamasına, tərs, yan üsdü, tərsinə, əğri, iğri, yassı. eninə.

qarşı **- qarşı durmaq** : yenğmək, dözmək, dayanmaq, üstələmək. yenmək/ əzmək, döymək, qələbə çalmaq,

qarşılıq qarşıt, mükafat, əcr yanıt

qarşıt qarşılıq, mükafat, əcr, yanıt

qasığı yırtıq kavlıç, fətq.

qasırqa sakırqa

qaş qarağ qaş qabağ

qaş qarağ açılmaq: qaş qabağ açılmaq

qaş+ qapı qaşı: qapıl. əğri doma. saçaq. damlıq, damalıq, mərtək

qaşdan	ucdan uca
qaşmər	güldürən, məsqərə. əyləndirici.
qat	< met > tax
qat	qulluq, yan, qabaq, qatına okumaq: ehzar etmək *qatına yet gör.*
qat qalmaq	mat qalmaq
qatar	tabur, tapqır, düzü, sıra,
qatar qatar	dizək dizək, dizi dizi, sıra sıra.
qatı üzlü	sırnaşıq, sırtıq, utanmaz
qatılmaq	qoşulmaq, iştirak etmək.
qatla	qat, kərə, dəfə. *sağlıq olsun sizlərə min qatla.* *bu qatla səni bağışladım.*
qatlanmaq	yenidən çönmək qayıdmaq. dayanmaq, dözmək. bəkləmək.
qatmaq	ehzar etmək.
qatmaq	bağlamaq, girdirmək, içəri qoymaq

qılıcın siyirib çəkmədən(vurmadan) qatdı geddi

qaturmaq qatılaşmaq

qavram tutar, çıxar, dəyər

qavram yeri: heyvanların kök olub olmadığın bilmək üçün tutulan yeri.

qay boran, sağanaq, yağmır.

dan qayına qayıqma qıl.

qayağan yumşaq daş

qaydırmaq gaydırmaq, sapdırmaq

qayğı qayı

baş qayısı: baş qayqısı, dərdi

qayğın nigəran

qayı qayğı

baş qayısı: baş qayqısı, dərdi

qayib sakin, sakın

qayımaqlı istəkli, yapılması isdənən.

qayırmaqlı işi bir bir doğurdu.

qayınmaq - **tanq qayınmaq**: şəfəq sökmək

qayır qayrı, qayrıq, tapşırıq, əmanət, təvəkgül

on günlük qayır aldılar.

bir günlük qayır neçədir.

dil tanrı qayrıdır kişiyə.

qayrı saxlamaq, qorumağı cən çətindir.

bulutun yükü yağışın qayrısıdır.

qayır ehtiyat, qorxu.

qayırdan qorxudan, düşündürən, qorxudan.

kimdir xanı düşmandan qayırdan.

qayırma qayğırma, qayğı, üzüntü

qayırma (qayğurma)önəmsəmə, əhmiyət verme, acıma, saymaxlanma, ilgilənmə,

qayurma yumrtayla toyuqdan sən, pişir yumurtavı ye qayqanağıvı.

qayırmaq (< qay = qat = qad)bir şeyi qadqumaq, buraqmaq, düşünmək, eymənmək.

əmanət vermək, hazırlamaq,

itələmək, qayğılanmaq,

qurmaq, maraxlanmaq,

məşğul olmaq. niyaran qalmaq. sıxmaq,

soxmaq,

tapşırmaq, tasalanmaq.

yaraqlamaq, zorla düzətmək yerləşdirmək.

baxmaq.

ayrılığ qayırdı məni.

başı boş kişi qış zumarın qışda qayıyır.

bu boyda itgi bizi qayıyır.

doğurluq yox sözündə kimsə almaz, dəlikli daş qayurma yerdə qalmaz.

el işini qayuran, qorxusu yox çörəkdən.

gözlərim incinə sanma yolu qumundan anın, toprağ ol gözə ki bunun kimi qumdan qayıra.

işivi mən qayıram mən bitirəm, sənin gönlün diləyüvə yetirəm.

işlərin gedişin öylədə qayğurmusuz ha.

qorxma qayırma yort ay könül.

mənim anam mənimçün qayurmasın.

nə qayğur, nə qorxul, nə üşün.

ol nə qədər ki candan qayıra,

özün qayırmayan elin nə qayırar.

sən aslansın qayırma tülkülərdən, yeri təprən nə qorxarsın bu ərdən.

tanrıya qayır işlərivi

qayırmaq *yol azuğun qayırmaq.*

yola qayrulmaq.

evlənməyə qonaqlığa işə dərsə qayrulmaq.

mən bu işi qayıyarım.

qayırman önəmli, etgili, aldıran.

qayırmaz qayırsız, önəmsiz, etgisiz, qısursuz, fərq edməz, yarasız, dədə dəyməz, lazımsız, gərəksiz.

qara olsun, ağ olsun qayırmaz.

az olsun çox olsun qayırmaz.

andan gec(ondan sonra) qayırmaz.

sağlığımda ağlamənum, məndən sonra qayıraz.

qayırmazlıq məncə nəlik, mənə nəlik, mən neyniyimlik, aldırmazlıq, ilgisizlik, önəm verməmək.

qılmaq gərəklisi gərək olduğu gərəğincə görüb qayırmadılar, qayırmazlıq qırısında qaldılar

qayırsız ehtiyatsız, qorxusuz.

qayırtmaq qayğılandırmaq, düşündürmək. qorxutmaq.

kimdir xanı düşmandan qayırdan.

qayıt görmək - **qayıt görmək**: tədarük görmək, hazırlamaq

evə çatdıq atların qaydın gördük.

işin qaydına qalmaq: işin gərəklərini düşünmək.

qayıt yemək qayğı yemək, düşünmək

qayıtlı iş güc yiyəsi.

qayqalaq kibirli, qurumlu, qururlu, çalımlı, yekədən

qayqalaq söyləşmək: yekədən danışmaq

qayqı əğik, əyri, sarqıq, dik olmayan.

qayqı buynuzlu təkə.

qayqıncaq üzgünlü, sıyrıncaq, sıxılmaq.

qaymaq ayrılmaq, uzaqlaşmaq

rəiyyət çü güc görə qaçar qayar, xanın zülmün

çavın cəhanə yayar.

qaymaq $_{met}$< yakmaq

odun kimi öz oduna qaydı canımı.

qaypanmaq gaymaq, çəkinmək, qaçınmaq,

qaypı sakıl, salık, salı, çəki, qoruq, pərhiz.

qayraq qıyrıq, çınqıl, çanqıl, xır, çay daşı, döşəmə daşı

qayrıq qayrı, qayır, qayırqa, qayırxana, qayır, qayrı,

tapşırıq, əmanət, əmanət yeri evi.təvəkgül.

boxcaları qayrıqa verdik.

tapılan şeyləri qayrıqa(tapşıra) verin.

qaysı hansı

qaytaban	sürü.
qaytavul	qayıdış, dönüş
qayu	qayğı, tasa.
	ata eydür(dedi) öz sözün yavlak eyü, yukturur bu danışıqda heç qayu
qazamat	(< qaz.) qazıq, çuxur, tələ.
qazanmaq	utmaq, yenmək, yemək, üstün gəlmək.
qazığ	mıx tövlə. mıx.
qazmaq	qazıq(mıx) çakıp bağlamaq, civləmək, mıxlamaq
	atı qazdı.
qeyd	< qayıt: önəmli.
qəbir(qab)	gümə, daxma, koma.
qəbistan	sinlə
	hançı sinləyə bölüyün düşür düşsün.
qədəm	**- qədəm basmaq:** ayaq vurmaq, başlamaq, yapmaq, iqdam etmək, girişmək.
	el yolunda ayaq vurun
qədid$_{ərəb}$	< qat. qaq. bərk, qalın.
qəltək	yuvalaq
qənimət	doyum
qəvi	dərnəkli, kunt, sımsıkı/

qəvi	dərnəkli, kunt, sımsıkı, ətinə dolu
qıç	dalı, arka
	atın qıç ayaklar.
qığırmaq	kığırmaq$_1$, çağırmaq, də'vətləmək, qığ qığ edmək, səs çıxarmaq.
	qonaxlığa qığırmaq
qıxbudaq	qıx qollu şamdan
qıızıl qır	at donlarından(rənglərindən) olan tox ənnabi rəng. pəkəməz(doşap) rəngini andıran bir rəng.
qılavuz	yədici. yədən, yolağcı
qılıf	< qıpıl < qapıl (qapan) <qab. qablağ. qablıq.
qılıq	oluq, adət, yatım, əsgi
qılıq	gediş, təhər, rəfdar. çırpı
qılınc$_{tarama}$	qulluq, xidmət.
qındıra otu	yakı otu, həsir otu kimi bir qamış
qındırmaq	qızdırmaq, yeltəmək, ilətmək, təhrik etmək
	yeməyə qınıqmaq: həvəs görsətmək
qındırmaq	qandırmaq, qan' etmək
qınrandı	*söylənib gümrənən, yavuz köpək kimi*

mırıldamaq.

qır kəmisi tarla sıçovu.

qırba sumaq, susaq, su qabı, sunğaq, məşrəbə. yalaq

qırçıl qırkılraq, ağı çok olan

qırxmaq qırpmaq, qırmaq.

qırıq tökük. sınığ sarsıq

qırılmaz yindək, yendək, dayamlı, davamlı, həmişə.

qırınıs çinis

qırqıl bilən, qoca

qırqılraq qırçılraq, ağı çok olan, qırçıl

qırnak qaravaş, kəniz.

qırnacık: kiçik kəniz

qırpışdırma qırmaq.

qırtarmaq$_{ta}$ qatışdırmaq, qarışdırmaq, çatmaq.

qısqanmaq yüksünmək, ağırlıq duymaq, gücənmək, zora düşmək, salğınmaq.

qısqanmaq (> qızırqanmaq)

qısmaq <> sıxmaq

börk başını qısdı(<> sıxdı)

qismət çıkı, pay, şans

qismət	biti, baş yazısı.
qısu	qısıq, dar, daracık yer.
	qısu görmək: sıkıntya düşmək.
qıt	aşığın ‘s’ biçimində olan yönü.
qıtlıq	çəprəşiklik, darlıq
qıvanmaq	oynamaq, dəbəşmək
	sümük içində oynadı(qıvandı) iligim.
	damarlar ırmaq kimi, sümüklər dağ kimi.
qıvrak	1) incə qadın baş örtüyü) qıvrık, pılaşıq.
qıvratmak	bükmək.
qıya	qıysı, sərt. bərk, iti.
	qıya tikildi qaldı
	qıya çaldı. .
	qıya bakışlar: iti, kəskin bakışlar.
	qarqa kimi qıya bakışlı.
qıya	qözün bərətmək, kəsgin, iti, diqqətlə bakmaq.

qıyağı 1) hay küy, səs küy

) qıyasıya, mükəmməl

) qorxunc, yaman

çərilərin qıyağı qopup aləm gürüdədi.

qıya döyüşdülər.

qıyağı çağırırlar turan əhliləri.

qıyağı gülüşün, qıyağı döyüşü olur.

qıyağı məclisiydi gey hayahuy.

qıyağı qopdu turan əsgərlərindən.

qıyağı sav sövbət oldu.

qıyaq > qıyıq

qiybət kov çav, dedi qodu, çəkiştirmə1.

qıycı cəsarətli

qıycı kişilər ərənlər.

qıyı çizmək qırax yan oturmaq,

qıyıq 1) qıyaq, qırıcı, yırtıcı, üzsüz, sırtıq, çır, avcı

doğan, qılquyruq

) yatıq, binmiş, üzərinə yatmış.) kiçik çuvaldız,

	yorqan iğnəsi.
	quduz it kimi domuzları qıyıq.
	) *qıyıq barmaq, qıyıq dimdik.*
	) *qıyıqlamaq: yorqan sıramaq.*
qıyıqlıq	qıyıcılıq, qıyaq, sərtlik, rəhimsizlik. qəddarlıq.
	ey türk çərisi: yağıya alplığı qıyıqlıqı
	unutmuyasan.
qıyılmaq	alçalmaq, balqurmaq, istəmək
qıyılmaq	alçalmaq, balqurmaq, istəmək.
	tanrıya tapınıb qıyılın
qıyın	qıyıncılık, cəza verməк.
	qıyın verici kişi.
	qıyıncı oğlan.
	qıyıncı qancıq
qıyına	qırağına. yanına
	çay qıyına gəldi.
qıyında	yanında, qırağında.

şarab qıyından uzaq ol.

qıyışmaq qızışmaq, ürək eləmək, ürək vermək

yardıma qıyışmadılar: ürəklənmədilər.

düşmanı yıxmağa qıyışmalı.

pulludu, gərçi xəşləməyə qıyışmır.

qıyışmaq cəsarət etmək

qıyışıb dağa vurdular.

qıyqım qızmıq: qızqınlıq, çalım, qozuq, itilik, şiddət, hay küy, ifrat. böyüklük

şol qıyqımla təpindi ki….

qatı qıyımla durdular.

qıyqımından nərrə divlər vəhm alır.

çox qıyqımlı bir kişi.

qıyqımlı çalımlı, iti.

qıyqımlı kafir kopoyoğlu.

qıyqımlı baxışlı.

qıyma qırmaq eyləmi. qiymə

qıyma qöz böyük, aydın, açıq, iti, çalımlı, alışıq, parraq, aşıqlı ışıqlı olan qöz .

qıymaq rəhm edmək

qıydı verdi.

qıyan allahım mənə bağışlasın.

qıymaq qırmaq, parçalamaq, bölmək, qırdamaq(> xord), qırdalamaq.

qıymaq < qızmaq: alışmaq, alışıqmaq, əli gəlmək, ürək eləmək, ürək vermək, əsirgəmək.

puluva qıysan çatarsan.

bu quzuya necə qıydı.

qıymamaq çəkinmək, uçqunmaq, əsirgəmək, verməmək, verməmək üçün geri çəkmək.

qıymıcaq qırıq, tikə, (tişə<) dişə

qıymıcıq (< qırmaq). qırımcıq, qıymıcıq$_1$

qıynaq uca gəmiyi: qalça sümüyü, qıynak. yumru gəmik, omca gəmiyi, büzdüm

qıynaq (< gay. gay: əyriligi göstərən kök. qayqı)qaynaq, dırnaq cıynaq,

vurub qıynağın ürəyin yarar.

boğa buynuzun ilişdirir; qağan aslan qıynağıynan didir.

qıynağiynən yıtdı diddi dağıddı.

qanatilə üzündəm vurub, qıynağıynan gözün

çıkarram.

bin isən(min olsanda belə) bir qıynağım yırta

səni; kimduğum biləsin ol dəm bəni.

tamah qanağı.

qınaq issi quşlar: dırnaqlı quşlar.

qaynağın keçirdi.

şahin qıynaqsız olmaz.

qıynaqla qanqaqla oraq.

sıvışıb qıynağından düşdü

qıynaq$_{tarama}$ götü: qıçı$_1$: dalını araya gətirən qaba ətlər. oturaq yeri. bacaq, uca$_{tarama}$(uyluğun üstündəki qoğzağlığa diyilir. uyluğun gəmiyinə "uca gəmiyi" deyilir.)

qıynaqın yuxarısına ’’pöç’’ deyilir.

qız qıt, az, tapılmayan. baha. bahalı, qiymətli. qıtlıq, darlık,

bulunanda bolluqda qız yok.

çalış qızı ucuz al.

can dediyin ucuzmudur yoksa qız.

ərlik dedin çox qızımış, sanma malın ucuz ey qız.

oğul qızım; ucuz alın , qız satın.

qız olmaq: baha olmaq.

qız var qız, qız var çok ucuz.

bahadı, qız şeydi.

qızıl öylə qızdır ki dirəllərsə dartılır.

qızlığı: qıtlığı: bahalığı, azlığı.

ucuz alıb qız satan dünya.

qız qız gəlin etmək.

qız qızan çoluk cocuk.

qızaçı qızarcı, mızıkçı. qumarda pozucu adam.

qızan qıtlıq

qızan illər.

qızartmaq ifşa etmək

mən qızatmaq diləməm bu sirri.

qızıl bu söz kəlməyə artılıraaq açıqlığı, bu söz tütlügü göstərir.

qızıl şaka. çok ilərləmiş şuxlux.

qızıl ağac qızıl söğüt

qızıl **- qızıl çıkarmaq :**qızılın açmaq, ifşa etmək, yoxluğa uğratmaq.

qızıl qonğur sığır donlarından olan qızılı andıran əsmər boya.

qızıl süci qırmızı şarab

qızılca allık, alğın, qızıllıq. ənnik. gülgünə(gül rəngli). qancar, altun.

qadınlar üzlərinə qızılca dürtüb, sürtüb.

qızılca axşama yaxın vaxıt

o zaman qızılca ikindi keçmişdi gün enə durexcludeurdu.

qızılca **- qızılca üğəyik:** dişi tavusa bənzər bir quş.

qızılcıq zoğal, gürən

qızılcuq həsbənin yumşağıdır.

qızılqanat apalaq, sarı tük. hələ tükləri çıkmamış, tükləri tikən tikən olan quş balası.

qızıllıq qızlıq, qıtlıq, bahalık

qızıllıq gəlmək: bahalıq, qıtlıq düşmək.

qızılsağı qırmızçıl.

qızılsu qan

qızılünğlüq qızıl bağırsak, meri.

qızırqanılmaq baha görünmək.

qızırqanmaq qısqanmaq, azımsamaq, azıqsamaq, çox qiymət vermək, qısqanmaq. qız görmək, çoksunmaq.

qızqı çok qızıl, qırmızı.

qızqıl qırmızımtıl

qızqıl qumral saçlı arvat

qızqu səmbə, qızıl

o bir qızqu bənizli akçıl əriydi, sakık saçlı.

qızqunça - **qızqunça çav**: ivədi, əcələ xəbər.

qızlanmaq bahalanmaq, baha görünmək.

qızlığı qıtlığı: bahalığı, azlığı

qızlık qıtlıq, qıslığ, bol olmayan

kızlığ illəri; ölkə; kişi;

qızmış qağan, qaqan, kükrəş, kükrəmiş, hirsli

qoca başı oba başı, kahya, kətxuda

qoç *qoç başlı*

qoça < qaç. qaça, araba

qoçaş qoçaçı: qoçaşı: qoçacı: arabaçı, sürücü.

qoçmacık qucmacık, öylə bir qucaklamaq

qoçmaq qoşmaq, qocmaq, qucaklamaq, sarılmaq.

bağrına basmaq.

kəmər qoçar belini , yelin(astin) öpər əlini.

qoçunmaq qocunmaq, qaçınmaq, köçünmək, əsirgənmək,

çəkinmək, qorunmaq, qorkmaq, sakınmaq,

günahdan qoçun

iyini sakın, könünü qoçun: qov

qoduğ sıpa, supa

qoğ qıvılcım.

qoğuncu tə’qib edən, qoğucu

bunlar qaçqınçımı yoxsa qoğucu

qoxarlık məni, mundar ilik, nüxa’.

qoxmaq qaxlamaq

qoxşamaq pozulmaq, əriyib xarab olmaq(≠ oxşamaq: yumşatmaq) mətanətin əldən vermək.

həm həbibim deyib anı oxşadi, o gəlicək cümlə dinlər qoxşadi.

qoxturmaq qoxlatmaq

qoxu < qoxumaq

çirkin qoxu.

qoxu ilədi onun burnuna(çatdı).

qoxu iləşdi burnuna.

qoxu irişir burun qanır!.

qoxusu gözəl, səsi gözəl.

qoxuyub balarım gəncinələr, mənə uyanlar haçan incinələr.

mən yeyim sən qoxula.

müsülmanlıqdan qoxu qalmadı, məçitdər qapandı.

yeddi dərə qoxuların tülkü bilir.

qoxu ağac öd ağacı

qoxuaq *ödü oda qoy, qox denə.*

qoxulamaq 1) iyləmək) iyləndirmək, qöxulatmaq, qoxu

sürmək.

paltarın gövdəsin qoxuladi: ətirlədi.

qoxulmaq soxlanmaq.

qoxutmaq iyləndirmək, ətir səpmək.

burnuna bir nəsnə qoxudub səni səndən alır.

qol qoşun, alay, dəstə

qol-qol gəmilər durna alayı kimi düzülüb.

qol bağı ulaşıq, peyvənd

qol **- qol dolaşdırmaq** : qol dolamaq qol sarmaq.

qol **- qol dolaşmaq :** qaraqalçuluq., gəzmək, gəzik, keşik. dönəm$_1$

qoldolaşmaqda ulaşmaqda işi şai səhər.

qol qol qollu-qolunca, darax-darax dəsdə-dəsdə, əl-əl.

qol salmaq barmaqlamaq, əl ilə işarə etmək. əl sallamaq$_1$

qolaçlamaq qollarını tavlayaraq yerimək

qolağ < kovlağ (met<>) kovğal, qazıntı, kəpək. oğuq.

qolaq$_{taraa}$ çolaq, bir əli qurumuş kiməsnə,

qolaq əlli, qolaq əl , quru əl

qolay yol, usul.

cəng qolayı: cəng usulu.

qolay rahatlıq.

qoy məni kəndi halımda olayım, ki yeğ bilər kişi kəndi qolayın.

qolay şərait.

qolaya bağlı.

qolaya bağlıdı diyə çələbim.

qolay fürsət, çalım

qolay tapmaq: fürsət tapmaq.

qolay tapsan öldür: şərait cür olsa öldür.

qolay ələkeçirmək: fürsət tapmaq.

qolay uyğun, əlverişli.

bir qolay uğur$_{ka}$(vaxt) gəzətmək (gözətdəmək) gərəkir.

qolayın şərait icazə verdigi kimi, olduğu kimi, qolayınca, olayınca, qolayına, ağlınca, düşünmədən, boş boşuna, əbəs. bihudə.

qolayın gəzmək: avara gəzmək, havayi gəzmək.

qolayına gəzmək belə

qolayın gözləmək: fürsət gözləmək.

qolayına şərait icazə verdiginə görə, olduğu görə,

qolayıncasına, olayıncsına, ağlınca, düşünmədən, rahatcasına.

öz qlayına: öz başına.

mən ki onu dinləmirəm qoy desin qolayına: istəyən kimi.

qolayına gəzmək belə.

qolayına böyümək. atadan anadan qapt ü qısu yok, qolayına böyümüş qorxusu yok.

kəmanını çəkti bir ahu gözətdi, qolayına gəlincək anı attı.

qolayına gəlmək: rahatına gəlmək, uyğun görmək.

qolayına qoymaq: sərbəst burakmaq.

qolayına yerimək: istədiyi kimi yerimək. sütdə gəzmək.

qolaylamaq k(x)orlamaq, kiçiksətmək. qınamaq, fürsət tapmaq(düşürmək)) hazırlamaq, onarmaq

qolaylayıb vurdu.: fürsət tapıp vurdi.

özünü bu işə qolayladı.

qolaylanma önəm verməmək. qolay(rahat) saymaq(görmək). cürətlənmək

qolaylanıp işə başla.

qolaylalanıp diş bilədi, atın meydan təpip ər dilədi.

qolaylı rahat, gərəyincə iş görən.

bir qolaylı kişidi.

qolaysız çətin, güc, zor. işgil(> müşgül)

incə çıxıp yoğuna girmək rahat(qolay), yoğundan incəyə girmək çətin.

qolbağ **qolbağ inci** : inci qolbağ

qolbağı biləzik

qolçaq qola keçirilən tağılan qılıf.(< qılap, qalıp, qablağ< qab) qolluk, qola geyilən şey(nəsnə)

qoldaş yardımçı, arkadaş, ma'avin

yığmışıdi qatına(yanına) yoldaşların.

qollaşmaq əl ələ verib işləmək.

qollaşın bu dəngi(tayı) götürün.

qollu **- qollu qolunca**: qol-qol, darax-darax dəsdə-dəsdə, əl-əl.

çəkildi hər yemək yollu yolunca, düzüldü süfrələr qollu qolunca.

qolluk qola geyilən şey (nəsnə). qolçak

qoltuq oda sandığa. bir böyük otağın dip tərəfində olan kiçik oda.

qoltuq otaq yan otaq, qıraq otaq, sandıxana. qoltuq odası$_{tarama.}$ əl otağı.

qomaq qoymaq, bırakmaq, tərk etmək, salı vermək, alıqoymaq.

qon köç *yiyə-içə, qona-köçə, dərə-təpə keçə çəkilip getdilər.*

qonağ qonğak, qonğuq, gözdə bəbəyin oturduğu yer, qon, qona, gözün ağı. pus$_{tarama}$

qonağçı qonax alan; qonağ alıcı, qonağ eliyən, qonaq qılan, qonağ saxlayan, qonağ qonduran, qonağ edən, qonağlayıcı, qonağ ağırlayan

qonağ edinmək: qonağ eləmək; etmək, qonağ edinməktə(etməkdə) çox adlım bir el.

qonaq yanaşma, uyuntu, dalqavıq, tüfeyli.

qonaq qonğaq, qonak yer.

yoldaşları oxuyub, qonaklıq edin.

qonak yerlər: evlər, misfirxanalar.

qonaq qonan.

qonaq məqam

qonağa kondurma: məqam vermək

görkülü qonaq: 1) böyük məqam) böyük qonağ

qonaqlamaq ağırlamaq.

qonaqlamaq yığmaq, qondurmaq, ulaşdırmaq

toyuna beş yüz kişi qonakladı

qonalqa qonaq yeri, yolçuluqda yolda qonulan yer

qonç ayaqqabı, edik, potun, corabın dabandan yuxarı baldır bölümü.

şalvarıvın yenlərini(ətəklərini) başmağın konçünə qoy.

oynama ayaqqabların koncları qıssa yada dizəcandır.

qondurmaq yerləşdirmək, ağırlamaq.

qonaqlar qarşılayıb qondurdular.

qonğak qonağ, gözdə bəbəyin oturduğu yer, qon, qona, gözün ağı. pus$_{tarama}$

qonğaq qonuk, gözdə bəbəyin oturduğu yer, qon, qona, gözün ağı, pus$_{tarama.}$

qonğ$_{tara}$ qoy, bırak.

qonğur yanık al, yağızımsı al, qara ilə qızıl arasında , mor rəng,

hər bir şeyin tüt qırmızısına qonğur deyirlər.

qonğur at quş öküz.

qonmaq qonaqlamaq, oturmaq, kodmaq, qonaqlamaq.

qanat büküp qonmaq

qonmaq- **- qonmaq-köçmək** : gah oturub gah köçmək

qonuqmaq qoymaq, sancmaq

okla konukdu

qonulqa qonağa dərək yemək, qonağa göndərilən yemək

qonuşlanmaq qonmaq.

qonuşmaq yaxın olmaq, yaxınlaşmaq

qonuşmaq işi, kişinin işi

qoparmaq ayırmaq, qaldırmaq, aparmaq. gidərmək. tərpətmək. yıxmaq, tayındırmaq, təhrikləmək.

tanrım, böyüklərdən uluğu, qocalardan sayını(hörməti), cocuklardan uyancı(utancı) qoparma.

qopmaq görünmək

nə biçimdə oldun öylə biçikdə qopun.

yerdən qopalı yerə batalı.

yerin yerin qoparlardi, gəlip gözlərindən öpərlərdi.

doğduğu qopduğu yer: olub böyüdyü yer.

gəlməyib gəlməz, qopmayız qopmaz.

qopmaq qırılmaq, durmaq, qaçmaq, qalxmaq, ayağlanmaq. qayıtmaq

sində qopmaq: qəbirdən durmaq

qəbri dolu atəş ola, qiyamətdə qözsüz qopa.

atlar yazuyua qopdular.

ölürüz gedirüz ayruk(daha) gerü qopmaruz.

qoptuq vətən.

qopuq xiruc.

yağıların qopuğu.

qopuq qırıq.

qopuq qopuq göz yaşları.

qopuz rumcada "laqut" deyilir : qaz göğüşü: qopuz.

qayğı qopuzu

aşq qopuzu.

qorxaq	ödək
qorxmaq	ödükmək
qorxmaq	düşünmək, qayımaq (qayğımaq), qayğılanmaq.
qorxu	təhdid.
qorxuluk	böcü, cocukları qorxutmaq üçü nəsnə.
qorxuluq	üyük$_{\text{tarama,}}$ oyuk.
qorxunca	qorxulacak, qorxunc
qorxusuz	başaçıq
qorxu$_{\textbf{ta}}$	bun
qorxutmaq	toxunmaq, tə'sir etmək təhdid etmək.
	uşağa çayı ılıt ver ki qortmasın, toxunmasın
qorkmaq	< qorunğmaq
qorsan	gəmiçi
qorucu	yasavul, çavuş. baxıcı, bəkçi, gözügü, gözətçi,
	qaracı. yasakçı, yatakçı
qoruq	sakıl, salık, salı, çəki, , pərhiz. qaypı
qorumaq	asramaq, asarmaq sakınmaq, əsirgəmək,
qorutmaq$_{\textbf{tara}}$	qorumaq.
qoşul	şərik, qatıl

qoşulmaq qatılmaq, iştirak etmək.

qoşun sıra, səf

bir qoşun.

qoşun- sıra-sıra. quruh-quruh

eli qoşun-qoşun qıldılar.

çəriləri qoşun-qoşun qılın.

qoşuntu həmrah

xanın qoşuntuları.

yolların ən çətini, yola qoşuntusuz çıkanındır.

qotuz hotuz

qova qovalamaq, qovalağ

qovucu qoğucu, casut$_{9}$, kov gətirən götürən, fitnəçi, münafiq. dosdan dosda yaramaz xəbərlər düzüb əriştirən.

qovuşmaq qaçmada yarışmaq, bir birini qovmaq

qoyqa qalıt, irs, olub qalan şeylər

qoymaq < qoy. koy. kov. kovmaq.

qoymaq durqutmaq

sənin yoxluğunda onu sənin yerinə qoyarıq (durqudarıq).

qoymaq tökmək.

ona bir az su qoyun.

qoymaq 1) tə'sir bırakmaq) yetmək

1) *ilk öz için öğütlə, içinə qoyarsa başqasın öğütlə.*

ac olana bir tikə çörək yetər, kişi başına özünkü yetər.

qoytul kuytul$_{tarama}$, qoyuq, oturağ.

qoytulmaq quylanmaq, bir yerə girib sığınmaq.

çadırın kölgəsinə qoytulanmaq.

qoyuq qoytul, kuytul$_{tarama}$, oturağ.

qoyuq qoy, qoya, icazə, salı.

qoyulmaq həmlə etmək. girmək, taxılmaq. saldırmaq.

qoyulmaq 1) axmaq, tökülmək) qonmaq, qonulmaq)

basmaq, saldırmaq, hucumlamaq. girişmək.

bırakılmaq.

amansız düşmana qoyun.

bu çay hanqi dənizə qoyur.

döğüşlər başladı qalalar qoyuldu (basıldı).

ölkələrə xəstəliklər qoyub qırdı dağıddı.

pişik sıçana qoymağı usludu.

qanuna qoyulamaz işləri sağlamaq gərək.

qoyan düşmanın batsın.

qoyuluşmaq birliktə basmaq.

qurtlar qoyuluşub, adamcığazı yırtdılar.

qoyun **- qoyun ala qözlü:** qoyun qözlü

qoyun **- qoyun çobanı:** qoyun əri, qoyun oğlanı

qoyun əri qoyun çobanı, qoyun oğlanı

qoyun qözlü qoyun ala qözlü

qoyun - **qoyun oğlanı** : qoyun çobanı, qoyun əri

qoza qızılla gümüşlə sarılmış bəzək düyməsi.

qozağ qozalaq, ürək biçimində olan nəsnə. qoz kimi,

çam meyvəsinə tay.

qoşulmaq bir birinə əş olmaq.

Qubur 1)< qab. quyur, kovur : içi boş. saqa, ok qabı; çantası

) quyur, kovur : içi: qalanın içinə gizli: qubur yolu. dəhliz.

quca *quca quca görşdülər.*

Qulağa - **Qulağa çalınmaq**: qula]a dəymək, eşidilmək.

qulax$_{11}$ < kovlaq, dərə, boğaz

avçı girməyən qulaqda geyik çox olur

qulaxçı casut, casus.

Qulak çalqının aşığı

Qulaq - **Qulaq çəkmək:** dinləmək, vermək

Qulaq - **Qulaq ovmaq:** (ovuşdurmaq)qulaq burmaq

Qulaq(+fe'l) Qulaq(qılmaq, tutmaq, olmaq, tikmək, dik tutmaq, kəsilmək, vermək, vurmaq)

dedi qoca yaraklanın gedəlim, buyur nə qullğun varsa edərim.

dört yana qulaq ur, ta bir söz dinləyəsən.

hər dinməz olur, urur gül kimi qulaq.

Qarur olucak damaçık, bacada yat, qulaq ur.

qulaq urub dinləyəndə ümmət gözəl.

Varsa canın qulaq tut işbu sözə.

Yavuz sözə olma qulaq, durma yort, yaramaz işi görür olursan, ört.

Qulluğa **- Qulluğa durmaq:** itmətə durmaq.

xitmət qılmaq.

qulluk quşağın diləklə quşandı

qulluq 1) ibadət) bakıcı) növbətçi 4) qılınc, xidmət 5) (< qol) qoc: yardım, qoldaşlıq: əməkdaşlıq.

qulmaş (<qıl) . aldatan, kallaş, saxtakar, qaltax, işləri yertməyi bilən.

qulmaşlık

qulun tay, dayça

yuntu qulunladı

qulun otu havlıca, kəstanə

qulunlu balalı, yüklü, hamilə, qunlaçı, qunnaçı, qulunlaçı, gəbə

quma günü, ortak, nökər

birinci arvata 'altçı', ikincinə kuma dərlər.

qumaş kömüş(< kom: komalamaqa yarar.) buxca.

qunlaçı qunnaçı, qulunlaçı

qulunlu, gəbə

qunlaçı qunnaçı, qulunlaçı

qulunlu, gəbə

qur cür

anı istəmə kim değil sana qur(cür).

qur dizi, sıra, duvar daşlarının hər bir sırasına deyilir.

qor. rədif, sıra, rədə, səf.

duvarın qoru daşın böyüklügündən, ucalığından asılıdı.

qur < qurmaq: yapmaq, düzəltmək). zər, qızıl, gümüşlü bər-bəzək adı.

qur əyər : süslü

qur qurlu qurşak: özənlə, süslü yapılmış qurşak

qur qılıc: qurlu qılıc ≠ qara qılıc

qurdağ(diş) diş qurdalayan, kürdan

qurdaş (kurdeşni$_1$) qurdçax, dəri xəstəliyi, qabar- qabar çalan xəstəlik, dəlik-deşik

qurdaşa düşmək: qurddalanmaq xəstəliyi.

qurdaş qardaş, bənzər, yakın, oxşaş

qurlağan qurluqun, qurluğaz, qulqan. dırnak xəstəliklərinin

	adı
	dolama, dana burnu. qabarcıq, ətyaran, dırnaq
	dibində olunan domalaq domba
qurlu	süslü, oyuqlu, bəzəkli.
qurlu	saxtari
quruğuörü	əğərəb
qurulmaq	urulmaq, yapılmaq, tikilmək
qurultay	< qurmaq, toplantı, dərnək
	qurultay qurdular.
qurum	biçim, şəkil, yapılış, quruluş
qurumlu	sommurtqan, kibirli, sorutqan
qurumlu	sorudaq, somurdaq, təkəbbürlü
quru-yerə	boş yerə
qusqun	*qusquna quvvət: dabana quvvət*
	qusquna quvvət, qamçıya bərəkət
quş üzümü	çəkirdəksiz üzüm
quşağı bərk	könüldən inanan
quşaklanma	quşak bağlamaq, hazırlanmaq, yeltənmək, girişmək, meyl etmək,
quşca	balaca, kiçik

quşdili (quş dili kimin dilim dilim olan, əriştə aşı

quşqanadı yeməyi beş barmaqla götürüb yemək, pəncə

quşluğun quşluğ vaktı, səhərlə gün orta ortası.

qut bəxd

ədəpli qıl ayalın verməqil yüz

sakın qundaktan etmə anı qutsuz

odsuz ev qutsuz ev.

gözü bağlı qutsuz kişi

qutarmaq qotarmaq, qortarmaq. götürmək, boşatmaq. bağışlamaq, hazırlamaq

aşı nə ilə qotardın, kəmçə ilə.

çaylar bulağların suyun qutarıb dənizə tökdülər.

daha gecdi dur yeməyi qotar: gətir: boşat, serv elə.

qutaran allah: bağışlayan, boşayan tanrı.

mənim evimi qutar: boşat, tərk et.

mənim evimdən qutul: çıx ged

onu qutaran kim oldu(bağdan, bəddən açan kim.)

pişirib qutarmaq.

sav sövbət edip, bişmək qotarıb(boşaltılıb),

yemək içmək qotarıb oynamaq şənlik ediplər.

şorbanı çölməyə qotar: götür: qortar: boşat.

yeməkləri boşqablara qutarın: götürün: boşaltın. qoyun.

qutlu arın müqəddəs

qutluq boşluq, bağışlıq, bolluq, qutulmuşluq haləti.

qutluq olsun.

qutlulamaq təklif etmək, hazırlamaq

bir birlərinə yemək qutluladılar

qutu < kovtu=kovut: oyuq, qab, kova.

quylamaq < quyulamaq: quyu açıb içinə qoymaq

quyruk - **quyruk ulduzu :** ülkər ulduzu

quyruq saplağa girdirilən dəmir

quyruq uzantı

quyruqörü əğərəb.

quyruq - **quyruqsoxumu**: omurğa gəmiyinin son ucu.

quytu yer$_1$ quz$_{tarama,}$ quzey, günəş görməyən(yer), quyuq yer.

quytul quylanma yeri, qoyuq, oturaq, yer, qalaq, ev, yurd

atam quytuluna gəldim

quyuq tüt, toxunlu, etgili, bətər, bərk, qazan. qızqın. müəssir.

quyum cehiz, ev əşyası

quz quzey, günəş görməyən yer. quytu(yer)$_1$, quyuq yer

quzlamaq doğmaq. doğurmaq.

quzu qapı quzusu. qapının ortasında olan kiçik qapı.

quzulu qapı böyük qapının ortasında olan kiçik qapı.

laçın yalçın, sarp

laçın şahin

lağ < ağ, tor, kələk

lağlaşmaq avurtlaşmaq. şakalaşmaq.

laq luq....

duluğ. yaylağ......

layın buyruğunlayın

buyruğunuza görək üzrə.

ləhmə çamır, palçıq.

ləngəc yengəc.

ləpə ləpə yapa yapa

qaravaşa don geydirsən qadın olmaz, yapa yapa

qarlar yağsa yaza qalmaz *dədə qurqud*

ləpir	iz
	ayaq yeriməzsə, ləpir(iz) düşməz.
	ayının özündəndə qorx, ləpirindəndə.
ləş	< öləş tarama, cəndək
	savaş yerində
loğaz	yanqıltmac, yanltıcı, bilməcə, şaşıcı.
lzılı	daşqın, çılqın
	aşıqam mən sənə azılı.
maaf	bağışıq, bağış
manda	camış, susığırı
manq	axmaq, səfeh
manqqarav	avan post, ön qorucu, önqarav.
maraqlanm	meyillənmək, yarsamaq
maravcı 11	maralçı, ovçu, avçı
meyzədə	sücirmiş əsrik,
məcnun	alqın, vurqun.
məlahət	tuz, gözəllik, şirinlik

mərcimək yasmık$_{tarama}$

mərğub qorkmuş, uçunmuş, çökmüş

uçurmalar söyləmə bəyim, kim inanar buna mən deyim.

mərhəm onğultan, onğur, düzəldən, sağaldan,

mərkəz yataq

mıncıq **- mıncıq mıncıq:** buldur buldur, dana dana, mıncıq, damla damla

mingəşdirm mindirmək

uşağı boynuna mingəşdirdi.

mingəşik üsd üsdə minmiş. artlaşıq, sıra sıra arxalanmış, sıx, tüm

mingəşik dişlər: bir bir üsdə bitən dişlər, diş arası bitən diş.

mingəşik ağaclar.

mingəşik yapılar evlər.

mingəşmək üsd üsdə minmək. artlaşmaq, bir birininardına minmək.

pitiklər qalanıb mingəşmişdilər.

ürək damarlarına mingəşmiş damarlar.

miniş	əba, gen böyük örtük.
mırıldamaq	qırlgamaq, mır mır edmək.
	söylənib gümrəndi, yavuz köpək kimi qınrandı.
munux	1) maymax, sakıl, sakit) durqun, qımıldısız) işə yaramaz.
müqəllid	uyundu
mülahizəsiz	düşüncəsiz, sansız
münafiq	qovucu, qoğucu, casut9
mürəttəb	mingəşik, arkaş
müsəkkin	sakıtcı
müstərah	suevi, ayaq yolu
mütəqazi	diləkli, istəkli,
müzd	ücrət, əmək
müzd	ödünc, ödək
nal	taxac, qapaq
namətlik	kişiliksiztarama.
necəsi	nəcür
	necəsi haldı bu.
nəsə	nəsnə
nəşələnmək	şənlənmək, şənəlmək

nəticə	uc
nigəran	qayğın
nişanlı	imli, yavıqlı tə'yin olunmuş, namzəd
nizul edmək	enmək, düşmək
obruq	çuxur
ocağa çönmək	*yeməyin yeyib ocağına çönmək*
od gönüğü	od yanığı
od gözlü	hirsli, gözü qanlı.
od(+feil)	-a çəkmək, a çalmaq, -a göynətmək, -a yaxmaq, -a buraxmaq, -a atmaq, -a vermək.
oğlan burusu	oğlan ağrısı, doğum ağrısı
oğraq	oraq
oğruladın	oğrulayın, gizlicə, basabasdan, fısafıs
oğul	yarpız

oğulduruq pürçük, yumurtalıq

oğurlamaq əğmək

oğurlamaq (< oxlamaq: avlamaq: yığmaq). uğurlamaq$_{\text{taraa,}}$ uğrulamaq$_{\text{taraa}}$, çalmaq: çatmaq.
"oğurlamaq" kəlməsində "almaq, yığmaq" anlamı var.

oğurlatmaq çaldırmaq.
oğurlatmıya deyu gecədə yatmadı

ox atmaq püş atmaq, ox burakmaq.

oxlağı ox kimi
oxlağı yağmır: ox kimi yağan yağmır: sağanaq

oxşamaq yumşatmaq, qoxşamaq əriyib xarab olmaq

oxumaq adlamaq.

oxunmaq çağrılmaq, ad verilmək, söylənmək,

okrama yem su görəndə atın səslənməsi. atın okraması; fırıldaması, xırıldaması, hikkəsi.

olabilir yarar, mümkün

olağan məxluq, olugəlmiş, olubgələn, yaranmış,

olca qənimət

olcalamaq qənimət almaq.

olçumluğ bilgiclik.

oldacı gəlişimli, çıxarlı,

oldacı igid.oldacı gəlin. oldacı adam. oldacı qız. oldacı topraq.

oldurmaq yaratmaq.

olımamaq olanmayan həddə, gözlənilməz.

olmazın işlər

olmaq dayanmaq, qalmaq, yapışmaq, səbr edmək, oturmaq, əylənmək(<əklənmək)

siz olmağa bura uyğun(olası) deyil.

sən onla ol.

dəvən harda çıkdü orda ol(qal).

olmaz yersiz, gərəksiz, lazımsız.

olmaz olmasın, çox, artıqca

bir kötək çalarız ki olmaz

oltalamaq bəri iləri gedib gəlmək, ötə bəri gəl gedmək.

olubgələn məxluq, olugəlmiş, olağan, yaranmış, təsvib

olunmuş.

olugəlmiş olubgələn, olağan, yaranmış, təsvib olunmuş. məxluq, mə'mul.

əsgidən olugəldiyi üçün.

olugəlmiş varlıqlar.

olugəlmiş yasalar.

bu işlər olugəlmiş değildir, bidətdir.

yaxcıyla pisin savaşı olugəlmiş işdir.

oluq$_1$ oyuq

oluqlu qəmə: oyuq qəmə

omac amac, umac. yumulan yer, şişirdilən yer.

nələr çəkdik omac olduq.

qurulup bir umaca yayın,

omaca qalça$_1$(göt, almacıq) gəmiklərinin birləşdiyi yer.

omaç durmaq oma durmaq, göt-baş olmaq, təpəsi(götü) göydə başı yerdə olmaq.

atdan yıxılıb başı üsdə omac durdu.

omba omac, omca, oma< yuma: oyum, girdə, yuvarlaq. kündə, kötük. kündə. tomruq.

omba omaç durmaq, oma durmaq, aşığın götü üsdə

durması.

omca oyum, omac, omca, oma, yumuq, şişik, yuma, oyum. tomruq.

oduncu gözü omacda.

omca ağacı kündə, tutsaqların əl ayağına vurulan kündə.

on < onğ < onq. imkan, fayda, diniş, şans, yetər, çıxar, buyruq, qismət.

onun tapmaq: sansın tapmaq. imkanın tapmaq.

onun almaq: şansın almaq, əritmək, məhv edmək.

onat *ət yeməmək yavlak onatdı*

onğ xoşbəxlik

bir verdin, onğ(xoşbəxlik) gətirir

ong imkan, varlıq, güc, gəmik, sümük, çıxar, yetənək, başarı, şans, fayda, buyruq, qismət,

onğ vermək: şans vermək.

onğun çürüsün.

anlamadan onğun gəlsə, onğlamadan anlarsan(düşünmədən işləsən, işlərsən düşünərsən)

onq <> onğ > on. imkan, fayda, diniş, şans, yetər, çıxar, buyruq, qismət.

onq görmək iyimsəmək, iyi görmək.

onun gördün, önündə(sonunda)gör.

onqa xoşbəxlik,

tanrıda onqa dilə.

onqamaq çəkmək, təhəmmül edmək, dözmək.

o bizləri onamadı.

onasan çatarsan.

onamıyan nəyə çatar.

onmuyan bulmaz.

onqamaq > onmaq. uyqun görmək, xoşlamaq, bəyənmək. xoş keçirmək.

anladım onamadım, ondum anlamadım.

bir şeyə bağlılıq ya onmaqınandı, ya anlamaqınan.

ciciklilər özgənin yaxcılığın onamazlar.

işiniz haqq onara.

nə onmasın gör, nədə anlağın.

ona bağrında yara.

tanrı onara

onqarıştar onarış, yönəriş, yönəş, məsləhət

onqarmaq baş çıxarmaq, doğrulatmaq,

doğurmaq, düzətmək,

islah edmək, iyilətətmək,

muvafiq edmək, onarmaq,

onarmaq, onmaq, raslamaq,

raslatmaq. rifaha çatmaq

tamamlamaq, uyqunlatmaq,

azqınlıqları onqarıb düzəlmək yola gərək.

azmışları onqarıcı, qalmışları yarıcı.

düşənlərədir çələp yarıcı, hamı azmış işlərə onarıcısı(onracı).

kişinin yonqarı cicik deyir.

onqaran kimdir, azdıran kim.

onqarmaz kimsə tanrı yazdığı, yazmaz kimsə o pozduğun.

sallana sallana gəlmiş pinara, qağan tanrı işi

onara

tanrı işləri onqarsın.

tanrı sənin o dünyavı bu dünyavı onartsın.

tanrı işin onqara.

yoxsul olub əli dar olan kişi, nəyə sunsa (uzatsa) onatmaz işi.

onqarmaq *işi onğarmaq gərək.*

onqat yaxcı, dadlı iyi, uyqun, doğru, tamam, muvafiq, onqatlı, təmkin, çıxar.

göndərib anı anaru sürdü at, dedi bu kəz işimiz oldu onat.

sən onu onqat(düzət).

yemlər yemişlər onqadı çatı yetişdi.

onqat kişi.

onqat düşmək: uyqun muvafiq gəlmək.

onqatlamaq curlamaq.

onqatlaşma uyuşmaq, mutabiq gəlmək. cürləşmək.

onlar birbiriynən onqatmaşladılar ayrıldılar.

onqatlı onqat, təmkinli, çıxarlı.

onqatlıq düzlük, dürüslüq.

onqımaq onqsımaq, onqdurmaq, iylətmək, iyilətmək,

ongl şanslı, bacarıqlı, çıxarlı, yollu. qismətli, imkanlı, varlıq, güclü, gəmikli, sümüklü, faydalı, buyruqlu,

onqmadıq bədbəx, mutsuz, uğursuz,

onmadıq başım nələr görür

onqmaq 1) yaxşı, uyğun. onğamaq, unurmaq, iyiləşmək, düzəlmək, uyğulaşmaq, uyğun gəlmək. bitmək. sağalmaq.

bağrı başlı onğulmaz, dərdi çok kimsə bilməz.

balasın itirən, necə onğarsın ürək başını.

bir onulmaz dərdə düşdüm ağlarım, aşq odundadır, ciyər can dağlarım.

bir unulmaz dərdə düşdüm, heç tapılmaz çarəsi, gəl ilac et dərdimi, atma məni qurtlara sən.

buyruq olsa onğsar sənin işin.

buyursn dərdə dərmanım, onğulmazmı.

dil acısı yaman olur, vurma bir yarə üstünə.

düzənlik harda isə onğmaq orda.

əkin suvarılıp onğdı.

gündən günə onğulsun, iyisin, baş atıp böyüsün.

işlərin onğuşu, yerişi.

kim bafa savın umarsa dişidən, ürəyi onğulmayar heç dərddən.

kimin kim olmaya yazusu onmaq, ani sə'yilə mənim bu onmadıq başımda var isə bir bəxtim.

müşgüldür onarmaq.

kimisi onğan kimisi azğan(yazğan).

qoy onğuldasın ürək yarası.

onğulur süngü qılış yarası çox, onğulmağa dil yarası çarə yox

ölümü dirlik ola, ölümsüz dirlik bula, başlı(yaralı) könlüm onğula, mərhəmi sən olasın.

unulmaz yarəmi gəl çarə qıl, ey gözəl qapuvu tapdım(ibadət etmək) gəlmişəm.

ürəyi dil ilə yaran çox olu, onğaran tap bu yaranı hanı.

yaram onğalıb, bayağılaşdı.

yox bu aşqın çarəsi, heç onğulmaz ürək yarəsi.

onqsarmaq > onmaq. iyiləşmək, uyğulaşmaq, uyğun gəlmək.

buyruq olsa onğsar sənin işin

ongsuz11 imkansız, varsız, gücsüz, çıxarsız, yetənəksiz, başarsız, şanssız, faydasız, buyruqsuz, qismətsiz

onqsuzluğa düşdük.

onğsuz qalasan.

ongsuzlama onsuzlamaq, gəmirilmək, ərinmək, ərimək

onqultan onğur, düzəldən, sağaldan, mərhəm, dərman

dədi onğultan, yıxıkları duraltan.

onqultmaq > onmaq

onqun almaq onun almaq, şansın almaq, əritmək, məhv edmək. kimliyin qudrətin təpərin almaq.

onqurqa (< on. ön: düz, doğru). onurğa. düz saxlayan, düzəldən

onqurqa onurğa, omurğa, bel gəmiyi, yağırğadan quyruq soxumuna gələn arka sümük.

onqurmaq > onmaq

onquşmaq uyuşmaq, barışmaq

onun almaq sansın tapmaq. imkanın tapmaq.

opmaq obmaq, somurub utmaq, hopmaq, hopa hopa

homur homur içmək

opur sapır çörçöp, xaşal aşal, qırıq tökük şeylər. dardağan.

or 1) oru, qala, qala bürcü) xəndəq

oraq oğraqtarama

oraqla11 oraq vaxdı

oram orta

oramçı avara.

oran ölçü, təxmin, sınır, hədd, dərəcə. əyar. qiymət

nəfsin oranı yoxdu.

nəfsivi oranla oğul.

oransız işə girən, gorda yerin tapar.

oranla gedən, azmaz.

oransız iş, yüyənsiz at, ərsiz arvad.

ornadan çıxma, orandan qalma.

oransız ornasız ölkədir bu yer.

aş duz ilə, duz oranı ilə(həddi ilə)(aş duzla, duz oranla).

döşürdü bir çəri ki yox qıyası oranı, sağışı yox entəqəs(intahası).

kişi yetmiş il oranı bütünləşir.

oranın gözətir oranın bilən, imarətçi olur oranın bilən.

oransız oyun gətdi başıma bu devran.

oranıva bax, oranıvı gir.

orancı hesap tutan, hesabdar.

yalanı söylədikcə ey yalançı, sana kanda bulunsun bir orançı.

oranı hərgələ, eləbelə

oranı işlər atdı bizim başımız

oranlamaq sanmaq, zənn etmək, təxminləmək. ölçüb biçmək, çağlamaq(< çəkləmək), taslamaq. qiymtləmək. ağırlamaq.

dağ olsun meşə gərçi çöldə yaban, yolu başarıram oranlayu mən

oranlıq qərarınca, bir az.

oranmaq orunmaq, yerləşrmək, qoy(n)maq, bərpa olmaq

oransız hədsiz, hesapsız.

oransız oğru həmən yurt ürküdür.

oransız yüksəklik.

oranu hərgələ, hərgələn, rasgələ, havayı.

oranı pul kişini qududmasın.

	oranı gələn oranı gedər.
	uşaq dediyin oranı bəladır bir.
	bağadırla ötüşüb keçinmək gərək, oranı
	yaramazlığa qalmamaq gərək.
	oranı adama yol vermiyəsən.
	oranı baxma sorqulu işlərivə.
orazlı11	mərd, igid, ünlü, məşhur
orça	ara
	orçalamaq: ortalamaq, ayırmaq
orçalamaq	ortalamaq, ayırmaq, tutmaq.
ordu	ordu, yığılan yer. tutuşan yer,
ormaq11	oraqlamaq, biçmək
orman	çalılıq, çıtılqı birbirinə girmiş ağaclıq.
ornalamaq	yerlətmək, yurtlamaq, yerləşdirmək, yerləmək.
ornaşdırma	yerləşdirmək, yerləmək. əkmək
	ağac ornatmaq.
ornatmaq	yerləşdirmək, qoyul(n)maq, bərpa edmək.
	zanlar qanunlar ornatıldı.
	sınır ornatmaq.
orta	*orta adam: orta yaşlı.*

	gecə orta: gecə yarısı.
ortac	mirasçı, vali
	ey oğul, ortacım oğul.
ortagün11	pənşəmbə
ortaqçı	kiraçı
ortalıq	orta, ümumi.
oru	1) or, qala, qala bürcü) xəndəq
orun	yer
orun	yer, yataq nisbət, tənasüb. münasibət, diz, düz
	orunun gör oyunun gör.
	orunla gəzən oynuyar gedər. oranasız gəzən oynayar gedər.
	orunlu işlər: hesap kitablı işlər.
	at orun: tövlə.
	toyuq orun: küməs.
	orun salmaq: yer yataq salmaq.
orunduq	yataq, kıravat
	orunduq qulaq: kıravat(təxt, yataq) başlığı.
orunlu	yerində yerində, yer bə yer. uyqun uyqun.
orulun	
orunmaq	yerləşrmək, qoy(n)maq, bərpa olmaq.

oRunş yerli, münasib.

osmaqlama qalxmaq, maraklanmaq, bilimsəmək, bilmək isdəmək, keçirsəmək(keçmək, istəmək, ötsəmək, utsəmək)

ospar$_{11}$ (< os= ot= öt= ut= üt) özsevər, qururlu, kibirli(< qabarlı), çalpar, çalmar, çalar, çaluq, çalqır, çalıq, şişirdən, ötürən, ötgən, ötgün, yutqun.

osparlı quruntulu, gurultulu, qurumlu

osparlıq özsevərlik

osparlıq quruntuluq, gurultuluq, qurumluq, şişək

ot aşamaq ağılanmaq otur,

ot arba (ot otomobil, otaran.

ot aşatmaq ağılatmaq

ot orun od yeri, ocaq.

otağ böyük sürü.

otağa tuğ, çələng.

otağa tuğ, çələng

otaq böyük sürü.

otar yayla, otlaq.

otaran otomobil, ot araba

otlaq örü, yaylım, mərtə'

otlamaq ilaclamaq, dərman edmək.

otlayıcı həkim, otcu, biçik(> pezeşg)

otluq çaxmaq.

oturaq sakin, sanit

oturaq göt üstündən vurulan təkmə.

təpməsi

oturaqçı ev əşyası satan.

oturaqlıq istirahat, sikun, huzur

oturmuş eşmiş əşmiş, dünya görmüş,

rmuş

ovc < uc, bir şeyin ən uca ucqar yeri.

ovlağ yığıncağ yeri

otluq suvat yerlər hər bir dirikə ovlağ(yığıncağ yeri) olmuşdu

ovmaq öğmaq, oxşamaq, sığarlamaq.

ovuntu oğaraq, sıxaraq, sığarlayaraq çıxan axan şey.....

ovuntu ovmaqla çıxan sütə tay şeylər.

oy vermək səs vermək

səni çağıdım nədən oy vermədin.

oyaq	uyak$_1$, oyanıq, uykusus, yuxusuz.
oyan	üyən
	ata oyan vurdu
oyan buyan	bəri ötə.
oyandırı	irşad
oyandırmaq	ışıq saçmaq, yandırmaq. uyarmaq, irşad etmək
oyanıq	uka, bilən, aqah
oyanmaq	yanmaq, ışıldamaq, parıldamaq
oyat	utan, həya. hicab.
	məni yad görüb olma oyat.
oydaşlıq	baş qoşmaq, fikir birligi yapmaq.
oyma	oyulmuş, hörülmüş, bağlı, kovma.
oyma qapı	böyük qapı içində oyulan kiçik qapı.
oynardamar	atar damar.
oysıramaq$_{11}$	bayılmaq.
oyuq	üyük$_{tarama,}$ qorxuluq, şəbəh
oyuq	1) qorxuluq, şəbəh, mətərsək) yol üsdə qoyulan simgələr.
oyulqanmaq	ilişmək, saplanmaq, taxılmaq.
oyum	çala, qazıq.

oyum$_{11}$ pılan, düşüncə

oyuncu köçək, rəqqas

ozalanmaq uzatmaq, çok söyləmək. qorkulaqma, xiyallanma.

vaiz sərt ün çəkip, sarıq ilə belin büküp,

inlədübən qopuzun kim dedi ozanlamaz.

öbür < ol bir, ötəki, digər.

öc tav, qumarda qoyulan para.

öcləri qalxdı 100 dəvəyə

öc qoymaq öğdül qoymaq, girov qoymaq,

öçürmək uçurmaq, söndürmək.

öd ağacı qoxu ağac

qoxu ağac: öd ağacı

ödək zaman, borc, alım, girov

ödək qorxaq.

ödək bir şeyin qarşıtı; dəngəsi, bahası

qan ödəyi: qan bahası

ödəyə tutmaq girov saxlamaq.

ödükmək qorxmaq

ödünc ödək, müzd

min tümən gəldi ödünc almağa.

ödünü sıdırmaq ödünü qoparmaq yarılmaq patlamaq.

öfləz az ışıq

öğ ağıl

öğün dərmək: ağlın toplamaq. divşürmək, dişürmək

öğünə gətirmək: ağla gətirmək. xatılamaq.

öğ huş, us. xatirə.

öğünə düşdü bir uzaq keçmişim.

öğdül öngdül, mükafat, cayizə.

qaşmaqda yeldən öndül alır.

öğdül at: yarışa yarar at.

öğəgi (< önəgüləmək) inadçı

öğəilik (< önəgüləmək) inad

öğlan əşi döl əşi, uşaqdan doğduqdan gələn son.

öğləmək öğünə usuna ağlına xatirinə gətirmək, özləmək

öğləndirmə ağıl qoymaq, ibrət vermək.

öğlənmək ağıllanmaq, özünə gəlmək, rahatlanmaq, istrahat edmək

öğlü ağıllı

bilən qovqa selinin önün eşməz, bəla odilə heç öğlü alışmaz.

öğmə öğüş, sitayiş, mədh

öğrək sürü, ılxı

bir öğrək atı sürüb geddi.

öğrənqıc öğürlük, ünsiyyət, ülfət, alışıq

öğrətmək örgətmək: alışdırmaq

öğsəklənmə ərkəklənmək, böbürlənmək. öğünmək.

çoxda gözəllivə öğsəklənmə.

öğsəmək istəmək, sevinmək, özləmək,

öğüd *aşık olan öğüdə girməz olu, iki gözü örtülü görməz olu.*

öğündürmə güvəndirmək, sevindirmək, ilgiləndirmək, ilətmək, öğüdürmək, təşviq etmək.

öğünmək uğunmaq, uvunmaq, ökünmək, boğulmaq, bayılmaq, ussun huşun itirmək, keçinmək, nəfəsi kəsilmək, için çəkip keçinmək, qəşş eləmək

sevindiyindən uğundu.

uşaq ağlayıb uğundu.

uğundu döğünməyə başladı.

uğunmuş dəli olmuş, cinlərə vurulmuş.

öğür tay tuş, yar yoldaş, alış, əş

öğür olmaq öyrənmək, alışmaq.

öğürlük ünsiyyət, ülfət, alışıq, öğrənqıc

öğürlük yaxınlıq, yoldaşlıq, alışlıq, ünsiyyət

öğürsək tez öyrəşən alışan, munis

öğüş önəri, pişnəhad.

öğüş çox, artıq

mindən öğüş.

min ərkək səmiz yunt, bindən artıq uçarda, nə kim əti yenirsə quş kəsildi.

öğüş öğmə, sitayiş, mədh

öğüş öküş, yöğüş, artıq, fazla, çox.

mindən öğüş quş yedilər.

az öğüş: az öğüş, biraz.

öğüş davarlı.

öğüş salamlar.

öğüş olmaq çoxalmaq. bərkimək

danışıq öğüşləndi.

ağrılarım gündə günə öğüşləni

öğüşdürmə görüşdürmək, savuşdurmaq

öğüşləşmək çoxalmaqda yarışmaq. qızışmaq,

öğütmək öğütləmək, öğüt vermək

ilk öz içini öğütlə, içinə qoyarsa başqasın öğütlə.

ök damar çah damar

öksüz orta barmaqla sərçə bağın orasındaki barmaq.

ökünc öc, hınc, intiqam.

öl çil, çih, şeh, nəm, yaş, tav

ölcüm < ölü. bacarısız, naşı, anayı

ölçərmək ititmək, çoxaltmaq, qarışdırmaq, alovlandırmaq, təhrikləmək. ayaqlandırmaq.

gözlərinin çırağın ölçərtmiş.

istə odun ölçərib.

sönmüş odu ölçərmə.

yel qovan od ölçərən.

ölçərmək (<ül.) dağıtmaq, bölmək, qarışdırmaq

ölçü sağış, sayı, adət

ölçüləmək hazırlamaq, cürləmək

ölçüm (< ulamaq: ülümək: bölmək) biçim, şəkil, yol, tərz

ölçümək xidmət edmək, bağışlamaq. vermək,

ölçümləmək hazırlamaq, qalxdırmaq, həvəsə gətirmək,

öləş > ləş: cəndək

öləştarama ləş

ölət qırqın, qıran, salqın

aclıq oldu ölət düşdü.

öləzik olümcül, öləsi, öləcək, sönəcək, zayıf

ölləmək tavlamaq, sulamaq, ıslatmaq,

öllənmək ıslanmaq, nəmlənmək

ölmək ərimək, çaxanıb qarışmaq.

yağınan su ölməz.

yağınan unu öldürüb.

ölmək ərimək, çalxalanaraq qarışmaq.

ölü qum səssiz sakit gurultusuz dalqa

ölüm əri ölümü gözünə alan, fədayi

dedi bəylərə gördünüzmü çəri, savaş necə

eylərmiş ölüm əri.

ölüm əsrüklügü	can atma, can çəkişmə halı, səkərat
ölütmək	islatmaq.
ölütmək	ıslatmaq *bulut gələ quru toprağı ölüdə* *boyayla kağızı ölüt.*
öndin	bəyanə
önəgi	simitən, danqaz, inad.
önəgü	(< ön.)öngəri, öngürü, önəgə, öngəc, sözə baxmayan, inadçı, gürə, yavuz, gobut.
önəgüləmək	soncuqlamaq< sucumaq, səkəmək, çalıqlanmaq, bükülmək, boğamaq.
önəgülmək	irəliləmək, sikə boy demək, öngürülmək, öngərilmək, önəgəlmək, öngəcmək, sözə baxmamaq.
önəqülük	dik qafalı, yağazlıq.
önəri	öğüş, pişnəhad
önərmək	hazırlamaq, yapmaq.
önəv	yasaq.
öngülmək	öngərilmək, öngürülmək, önəgəlmək, öngəmək, sözə baxmamaq, inad edmək. şıllaxlamaq,

önğləmək bəkləmək, gözləmək.

önğləmək qarşı durmaq

önqdin öncül, öndən verilmiş pul.

öpkələmək$_{11}$ küsmək, darılmaq,

öpgələnin ülüşü dadlı olar.

ör közlü kül. odlu kömür tozu.

ör$_{11}$ yüksəklik, yüksək, uca.

örçümək$_{11}$ böyümək, ucalmaq.

örə$_{11}$ uca, böyük, dik.

örəkə (< hörmək) iğ, yiğ, çıkrağ$_{1}$, iplik əğirəcək, bürüncük bürəcək arac.

örəkə$_{11}$ uzun, uzun boylu.

örəqulaq böri, qurd.

örələnmək$_{11}$ ucalmaq. dırmaşmaq

örəmək$_{11}$ qalxmaq, dikəlmək.

örən virana, xaraba,

oranın gözətir oranın bilən, imarətçi olur örənin bilən.

qaraca oğlan dər ki birə ərənlər, mən gediyom bayın olsun örənlər.

örəsinə$_{11}$ başdan başa.

örətin$_{11}$ ayaq üsdü

ərincək, örətin yuxlar, yatıb işlər.

örgətmək öğrətmək: alışdırmaq

örk örük(< hörgən: heyvanın ayağına bağlanan ip.
salıncaq düzməkdə işlənən ip. tövlə ipi

örkə$_{11}$ yuxarı

örkəc$_{11}$ dəvənin belindəki təpəciq.

örkən örgən, yular, ip.

iplər, örmələr, urkanlar.

örkləmək urqanlamaq$_{\text{tarama.}}$ örükləmək, bağlamaq,
qorumaq. urqanlamaq$_{\text{tarama.}}$

örlük$_{11}$ çıxar, qabilyyət

örmə hörmə, ip.

iplər, örmələr, urkanlar.

örnək *qıssadan gəl ağıla gör örnəyi, istərisən haq
rizasın görməyi.*

örtmə gizlətmə. ev önündə sallancaq. baş örtüsü.

örtmək gizlətmək. danmaq, keçmək, inkar etmək

örtəməz kimsə sucun.

suçlarından ötə gör .

örtü düşək yorqan döşək, qab qacaq.

örtünmək yaşımaq, yaşınmaq, gizlənmək, saklanmaq

örü dik, qalxıq

örü durmaq: dirsəlmək.

örü < hörük< hörmək. yama, rufə, gözəyiş

örü otlaq, yaylım, mərtə'

örü yama, gözəyiş, rufu.

örü ürü, dik, qalxıq, yüksəklik, ucalıq. ucqar. ucuq. son, sonuc.

bir ucu dik olsa, örü(olsa).

örülmüş dağlar(bir birinə sökənərək qalxan dağlar.

qalxıb örü durdular.

çün görsü onu durdu örü.

örük örk(< hörgən: heyvanın ayağına bağlanan ip. salıncaq düzməkdə işlənən ip. tövlə ipi

örümək dikəlmək

örü durugəlmək: birdən birə ayağa qalxmaq.

örü qalxmaq: ayağa qalxmaq.

örün hörük, belik tarama

örüş otlaq, sırt, təpə. dağın beli

ösümsüz boysuz, bodur, güdə.

iyərli uyarlı atlar.

öşətmək ucatmaq, yüksətmək, böyütmək.

öşmək öçmək, yatışmaq, oturmaq.

döyüşlər öşdi davullar susdu.

öt səs

ötə daxı daha üstün, daha irəli, daha gözəl.

nə qədər çox verirsən ötə dahi isdəyir.

qaldırdıqca ötə dahı istir.

ötə yaxa o yana, qarşı yana

ötəki keçən, əvvəlki.

dünən yox ötəki gün

ötələmək irəli keçirmək

ötələnip gedmək sürüp gedmək, itələnip gedmək,

ötərək uzaqca

ötərək bir zaman sürdü.

bu olaylar yaxında olmuşdu, ya ötərək.

ötgün təsirli, kəsgin, iti.

ötrük isal.

ötünmək isdəmək.

övlüc fəxr

övünmək ökünmək11, peşman olmaq, üzülmək, acımaq.

öyənə döl yatağı, son

öykən ötkən, ağ ciyər.

öykünmə təğlid

öykünmək uymaq.

sən buna nədən belə öykünürsən

qız nənəsinə, oğul dədəsinə öykünər(uyar).

pis yaxcıya öykünməz, yaxcı pisə öykünər (uyar)

öykünmək təqlid edmək, özənmək.

yiğitlər pirə öykünmək rəvadır, vəli pirə yiğitlig eyləmək xətadır.

öykünmək bənzəmək

bu qara o qaraya öykəməz.

öyrətmək yapındırmaq, alışdırmaq, hazırlamaq, bürünmək

öyrətmək anramaq, hazırlamaq(atı yarışa incəltmək, götürmək)

öz dərə

öz başına başlı başına

özbək yaşıl baş tatar

özdək öz, gövdə, kök, təməl, əsas

özdək iç, öz, xulasə.

özdəklənmə gövdələnmək, köklənmək, təməllənmək, əsaslanmak

özdən$_{11}$ əşraf

özəmək özənmək, diqqət edmək, dözmək.
can özəmək: çox özənmək, diqqət edmək

özlənmək üzləmək, quyulaşmaq,

paçavra cırıx mırıııx, yıtıq mırtıq parça, əsgi üsgü. çapıt.

padaş < başad, başlıq

paxır kir, ayıb

paklıq yeğlik, üstünlük, iyilik.

palçıq < batcıq: bataqlıq, batacaq, batılacaq, bulaşacaq, suvaşacaq.

palçıqlamaq batırmaq, bulamaq, sıvamaq, qapamaq, örtmək

parıldaq yalabıq, parlaq, ıldıra, ıldırayıcı,

parıldamaq yalabımaq, parlamaq

park ₌ < barq: barıncaq dayancaq yer

parlamaq yalabımaq, parıldamaq

parlatmaq ağardmaq, yarıtmaq, arıtmaq, yanıtmaq.

parsa dəri, bəxşiş, bağış

partıl pırtıl işə yaramaz şeylər

pas küf

pastav top, bağlı

patıka kiçik yol.

pay çıkı, qismət, şans

pay düşmək ülüşmək

buda bizə pay düşdi: ülüdi.

paza yelpaza

yelpik

pers olmaq tərsinə dönmək, çarpılmaq. dağılmaq

peyam salığ

pəncə quşqanadı, yeməyi beş barmaqla götürüb yemək

pəncərə met<çapıncaq< çapa: çapıq. deşik.

pəpəği pəpəmə, pəltək, kəkəmə

pərdə tavan, çatı, uçaq.

pərəm qayıq, sandal

pərəm pərən pərən, param parça, darmadağın.

pərəm

pərəsə bi düz xəddin izi. çırpı

pərs edmək tərsinə döndərmək, çarpıtmaq. dağıtmaq

pərsəng ölçü

dilinin pərsəngi yoxdu.

pərşan salqı, sərgərdan, düşük, sölpük

pətək dalaq

pətək çamırdan, palçıqdan, tərsdən qurulan hörülən küp sarpın kimi qab.

piç < çəp< çap. çapıq. piçeş< çapış

piç < burç< burq. burqac, büklüm, qıvrım.

piçiş pürçüş < bürküş. burqaşış, dolaşış, qarçaşış

piçiş pürçüş < bürküş. burqaşış, dolaşış, qarçaşış

pıçpıç büçbüç, gizli örtülü söz.

pır pır pırın pırın, pırıl pırıl, parıl parıl.

pırıl pırıl yalap yalap, parlaq parlaq

pırlağıc cırcıra. fırıldaq.

pırlaq quş avamaq üçün işlədilən quş, bəy

pırpırı pərişan, dərbədər.

pis niyyətli içi əyri, içi qara, içi yatlı, yavız sanlı

yavız sananların üzü qararsın, içi yatlıların bənzi sararsın

pisboğaz söğumsuz, tamahkar, qanıqsız, sok

pisilik eyləmək yaltaqlanmaq, yalınmaq.

pişik pisi, pisik, püsük, bişi, çətük, kədəncə, kədi.

pıtraq butraq, üç bucaqlı tikən.

pıtraşmaq butraşmaq, bətərləşmək, çox guralıb güclənib şişip azmaq.

poca vurmaq yalpa vurmaq, yelpəmək, əsrəmək

poğranq güng, güh

pox 1) (< bükmək) bük, tələ

bilmədiyin işləyən poxa düşər(bükə: tələ)

posalmaq poslanmaq, paslanmaq, pozulmaq, boşalmaq, çürümək

poşu saçaqlı baş örtüsü sarığı. saçaqlı qollu uzun əmmamə.

potuq dovşan balası.

pozlanmaq < pur. pus. pür) puslanmaq

pöç 1) götün(almacığın) iki tayından biri, səkirdən) quyruq soxumu, uca, quyruq dibində pöç,

büzdüm 3) omaca, qalça$_{1}$(göt, almacıq) gəmiklərinin birləşdiyi yer 4) heyvanda sağrı deyilir.

pörtdürmək az pişirmək.

puç boşuq, basıq, yassı, heç, heçə dönmək.
burnu puç yassı.

pul çaqıl, dirhəm, ağırlıq, çəki.

pus duman, sis. çis, buxar.

pusu açmaq pus qurmaq.

pürc dal, pürcük. (< por. bor. pur. pür) bu sözlərin hamısı çıxıntını, pürçümək işlərin gösdərir.
dəviyə bürç gərəkirsə boynun uzadar.

püsgürmək tüskürmək, geri qaytarmaq, ricat edmək.

püskürmək tüskürmək, itələmək.

raslamaq <r <> y) yaslamaq, yasmaq. yassılamaq, düzləmək, düz halə gətirmək.

razı olmaq tablamaq, taplamaq, tapmaq, isdəmək, boyun əğmək, ibadət edmək

razyanə anduz

rəf sərgən, qurutmaq üçün yer.

rəfdar alıq, davranış, qılığ

rəfdar qılıq, gediş, təhər, çırpı

rüsvaylama carıslamaq

saban sabanın çənə kimi olan tutağı.

əngəgi

saça açıq, sərinərək

saça səğirdim salmaq: yayılaraq cummaq.

saçaklanma səpilmək

saçaq qapı qaşı: qapıl. əğri doma. damlıq, saçaq, damalıq, mərtək

saçı toyda ortaya səpilən şeylər.

saçı saçmaq

saçılamaq səpmək.

saçılıq toy payı

sadaq cəvlək, ox qabı.

sadaq ox yay çantası. belik yanında olan ox qabı

sadə kayqan, saf, sıpsırlaq, sam saf

sadə salt, yalnız.

saf kayqan, sıpsırlaq, sadə, sam saf

sağ işi sol olmaq tərsinə gətirmək.

sağ könüllü pak ürəkli. xoş ürəkli.

sağaldan onğultan, onğur, düzəldən, mərhəm, dərman.

sağanaq oxlağı yağmır: ox kimi yağan yağmır.

sağdan doğru söyləmək.

sağı saya, ır.

sağı sağamaq

sağı ölünün iyiliklərin yadlayıb hayıflar ağılar demək.

sağıl	sürü, inək, sürüsü, arı kovanı.
sağılmaq	uzsnıb gedmək
sağınc	istək, sağış, ümüt, düşüncə.
sağınmaq	sağınc edmək sanmaq. düşünmək, zənn edmək
sağınmaq	qorkmaq, qorumaq, maraklanmaq
	namusun sağın.
sağır	atın göt almacıq pöçlük omaca 'uca' bölümü
sağırlı	yançaqlı
sağış	sayı, adət, ölçü
sağış	sanıç, sağınc, anış, təsəvvür.
sağış	istək, sağınç
sağış	istək, arzu
sağış günü	qiyamət
	sağış yeri: məhşər yeri
sağışdırma	sayıya qoymaq, sıralamaq
sağışlamaq	saymaq. düşünmək
sağışlı	düşüncəli.

sağışlı sayılı, az sayıda, bir neçə

sağışmaq duyğulanmaq, maraxlanmaq, qayğırmaq. fikirləşmək.

kişi toprağı ola qayğurmaya yaki olmaya qayğurmaya, nə fərqi var.

sağış$_{taraa}$ intizamat, sakış

sağı$_{tarama}$ sağa$_{tarama,}$saya

sağıcı:sayacı. ozan

sağla çağla

sağlıca sağol, gülə gülə, xudafiz

sağmaq saklamaq, göz altına almaq

sağnaq isala düşmə, çımqırmaq

sağol gülə gülə, sağlıca, xudafiz

sağollarla sağlıcaqla, gülə gülə. xudafizlər

sağraq bardaq, qədəh.

sağraq badə, qədəh. sağılan süzülən qab.

sağraq sağər.

sürən

sağrı heyvanın beliynən büzdümü(quyruq soxumunun) arasındaki bölüm

atın sağrına minmək.

sağsağan	alaca qarqa
sağu	sağunc, ölünün iyiliklərin yadlayıb hayıflar ağılar demək.
	sağıcı.
sağutarama	şərab, sucu.
	ırlayıb sağu sağdılar.
sahə	ara, meydan.
sahtiyan	timəç, səpilənmiş boyanmış dəri.
saxmaq	guruldamaq, şaqqıldamaq. bağırmaq.
sak	qorxaq, uynıq, ehtiyatlı, çəkingəng. diqqət.
	qulağın sak tut, iyi dinlə.
	sak çobandan sağır it yeğdi.
sak	dinc, düz, sağlam, əmin
sak	diqqət
	sak: sak ol, sak ed
sakağı	atlarda boğaz xəsdəliyi.
sakak	şələm, çənənin ənəğin(əngin) altında sarkık sarkan dəri ət 5 ki kök kişilərdə qalın olur 6 ğəbğəb,
sakandırıq	boyun duruq bağı

sakar *alnı sakar çil qısrak*

sakcı bəkci

sakıl salık, salı, çəki, qoruq, pərhiz. qaypı

sakıl 1) dinc, sakit) durqun, qımıldısız, gizli) işə yaramaz, munux, maymax

sakıl qoşul.

sakıl adam.

sakıl <met> salık, səbir

sakın yumşaq, anğıl, yavaş.

sakın sakıl, salık, salı, çəki, qoruq, pərhiz.

sakınmaq uzaqlaşmaq, pərhiz edmək,) saxlamaq, gözləmək, gizləmək.3) əsirgəmək

sayqısın sakınan kişilər.

sakınmaq asramaq, asarmaq, əsirgəmək, qorumaq

sakır sakır titrəmək şiddətlə titrəmək

sakırqa qasırqa

sakıtcı müsəkkin

sakıtmaq sakinləşdirmək.

saklanmaq yaşımaq, gizlənmək, yaşınmaq, örtünmək

saklıq tetikli, ehtiyatlı, diqqətli

sözləri saklığiylə dimlə.

saknuq	dindar, tanrıdan qorxan
saqat	kasat
saqırqa	kənə
salbır	çörçöpdən ipdən qıldan hörülmüş ayaqqabı. qəlbir şəklində ayaqqabı ki qar üstündə qılavuzlar yol açma üçün geyərlər
saldırmaq	tərk etmək, bırakmaq.
salğan	saldıran, mütəcaviz
salğın	yük, vergi, maliyat.
salı	sakıl, salık, , çəki, qoruq, pərhiz. qaypı
salı uzun	beli qolları uzun.
Salı vermək	salmaq, icazə vermək.
salığ	xəbər, peyam
salık	sakıl, , salı, çəki, qoruq, pərhiz. qaypı
salık	töhvə
salık	($_{met}$ < sak), səbir
salınıb bulanıb	sallana sallana qırcana qırcana yerimək

yerimək

salınmaq sağa sola tərpənmək.

nədə salınır belə

salınmaq uzanmaq, sərilmək, sarılmaq, sakınmaq, sallanmaq.

eşq bir incidür hər qulaqdan salınmaz

söğüd ağacın kölgəsi yerə salkınıb

salınmaq cummaq, hicum edmək.

salınmaq göndərmək,

salınmaq güvənmək, sevinmək. əylənmək.

salışmaq saldırışmaq.

salıvermək burakmaq.

salqı sərgərdan, düşük, sölpük, pərşan

salqı salqın, salma, vergi

salqın salqı, zorla alınan vergi.

salqın ılqın, xayal

salqın vergi salmaq.

salmaq

salmaq vaz keçmək, bıraxmaq.

özün salmaq: özündən əl çəkmək.

salmaq vəz' edmək, qoymaq. qurmaq, burakmaq.

qanun salmaq.

dam salmaq

salmaq tərk edmək, burakmaq, savmaq, dəf' edmək.

qaldırmaq,

saltamaq bırağmaq, ötürmək

salt$_{tarama}$ (< salınmış, buraxılmış) yalnız, sadə

salt ər

salt at.

salyar (< salınmış, axmış)salya, ağız suyu. tükürük.

salyarlıq önlükgöğüşlük.

sam saf kayqan, saf, sıpsırlaq, sadə

saman uvağ ulduzlardır ki bir yerə yığıla.

ulduzu

samırdama yanğşamaq, saçma sapan söz söyləmək,

gəvəzəlik edmək, danqazlanmaq

san əməl, zənn, fikir, təxmin, şöhrət, nişan, əlamət,

san san ki, quya.

san <> səl. sanı. bənzər, kimi.

tanrı sanı: tanrısəl. tanrı kimi: tanrısal.

san sağış döyüş öküş

sancaq bəyi onbaşı

sancaq bayraq açmaq çəkmək.

çözmək

sancı ağrı, buru. sızı

sancış savaş

sancış süngüləşmək, süngü savaşı yapmaq.

sancışmaq icəşmək, savaş etmək, çarpışmaq, qovuşmaq, çatışmaq, uğraşmaq.

sancmaq batmaq, taxmaq, sapmaq, saplamaq.

sandıxa qoltuq oda. bir böyük otağın dip tərəfində olan kiçik oda.

sa<u>n</u>dıq (?) < sa<u>k</u>lık.

sanğ fəzlə, siyiğ, sirkin

sanı duyğu, düşüncə, istək, dilək, zənn, təxmin. qurqu

sanıc sanu, duyğu, fikir.

sanış anlayış

sanışmaq düşünmək

sanqı sağqı. səfeh, axmaq, başı dönmüş, şaşqın.

sanlı anğılı

sanmaq isdmək, diləmək

sansız düşüncəsiz, mülahizəsiz

sanu sanıc, duyğu, fikir.

sapılmaq qapılmaq

sapır sopur çörçöp, xaşal aşal, qırıq tökük şeylər. dardağan.

sapma ziqzaq

sapratmaq sapırtmaq, zəvzəkləmək, səfehləmək.
savurtmaq.

sari səpişgən, salqın, bulaşan, yayqın, dağılan, sari

sarık örtük

sarılıq günəş ağılı

sarkık saç düz, sallaq, qıvrım olmayan saç.

sarkmaq əğilmək,

sarlanmaq burulmaq, sarılmaq.
bir parçaya sarlanmış.
paltrın sarlanıb geddi.

sarmaq sarılmaq, qucaqlamaq.

sarpın çamırdan, palçıqdan, tərsdən qurulan hörülən küp kimi qab

sarpın (<sarımaq). sandıq, pətək, ambar

sarpsınmaq çətinlik çəkmək

sarsalamaq ötə bəri sarsmaq.

sası pis, pozuq, kif tutmuş, xarab

o sası dinliynən dolanma.

satan oyluq.

atın dəvənin satanı

sataşmaq istənilməyn xoşlamıyan bir seylə qarşılaşmaq düşmək raslamaq

satı satış, satış yeri

bir satıya dəyim gəlim.

satmaq söyləmək, dinlətmək, demək) başdan savmaq

söz saxlamayan adamdı, hər nə bilsə eşitsə satar

sav söz, nağıl, xəbər.

savalan < sarp+alan, uca zirvə.

savır şavır, xəbər

savırmaq ağıtmaq

qalının tüklərin yolup savırıb ağıtdı

sayı sağış, adət, ölçü

sayıklamaq *səhəldən(bir azdan) yuxuya gedib sayıklayıb özlərindən keçdilər.*

sayvan < savuran, savan. qoruyan. > sayaban. gündən

ya hər bir nədən qoruyan.

saz qamış

saz yarağ, hazır.

sazlamaq.

hər şeyi sazdı.

yaraqlanıb sazlanıb yola çıxdı.

sazuqladı, yaruqladı(yaraqladı) yola saldı.

yolları sazlamaq: yaraqlamaq: düzəltmək.

sazlamaq yaraqlamaq, düzəltmək. düzmək.düzənləmək.

amadə edmək: yaraklamaq.

yolları sazlamaq: yaraqlamaq: düzəltmək.

secmə cüzamlı.

seçilik ayrılıq, qeyrilik.

Seqbanbaşı yeniçəriağası

Paşanın önündə gedənlərədə 'Muçulara' da qullukçular dərlərmiş

selinti sel gətirən çör çöp. seldən qalan izlər

selmək < sel). coşmaq, qalxmaq, sevinmək, dikəlmək.

sevincindən köpüp selip qalxmaq.

sevda < sevgi

sevdik sevgili.

sevəgənmə özünü sevər göstərmək, aşıq keçinmək.

sevgi > sevda

sevindirmək iltəmək, yeltəmək, təşviq tərğib etmək, güvəndirmək, öğündürmək.

sevü sevgi, aşq,

sezi sezgi, sezik, hiss, anlayış

sezmə(söz) ilham

sezmək qanmaq, anlamaq, hiss edmək

sezmək sağmaq, güdmək. göz altına almaq, şübhələnmək,

oğurlanmış mal, sezilmiş kişilər.

sezin kişilər sağışılacaq(şübhəli adamlar göz altına alınacaq)

səbə səbə səkə səkə, salına salına yerimək.

səfeh manq, axmaq

səfeh yüngül, boş, yeyni, axmaq

səfehləmək çıldırmaq dəli olmaq, ağlın itirmək.

səğirdi qaça qaça.

sağirdim hücum, həmlə.

eşq çərisi dərvişin könlünə sağirdim salmış

sağirdim 1) axın, hücum,) qaçma

qapıya sağirdumlə yerimək.

sağirdip yağmaladılar.

sağirdiminə irməyə, yel yelsə yetməyə

sağirdim yeri at qaçıtmaq meydanı

sağirdimçi axıncı

sağirmək sağirtmək, qaçmaq, yeləmək, çapmaq.

sağirtmək qaçıtmaq, dolandırmaq.

sağirtmək sapdırmaq, əğmək

sözün sağı hib bur düz eşitmaduk

sağirtmək yügürtmək, yelətmək

atı səğirtməğə yapındırmaq

səğirtmək yelmək axmaq, tökülmək, düşmək, meyl edmək, $_1$, qaçmaq, sıyrılıb çıxmaq, axın axın gedmək.

səğirtmək *səğirdip dizin öptü şəhriyarın.*

el içinə səğirtmə qaçışma düşdü.

səğirtmək$_{tar}$ qaçmaq, qoşmaq$_{1,}$ dolandırmaq, çönmək.

qalaya yana(tərəfə) səğirdim.

o səğirtib mənə gəldi

səğrimək titrəmək, səkəmək, tiril tiril titrəmək, sıçramaq, atılmaq.

gözümün qapağı səğirir.

biri oynar, bir bükər, bir səğirir, biri səkir.

bu səggi yüksəkdi, səkirmədən çıxamazsın

səkəmək soncuqlamaq< sucumaq, önəgüləmək, çalıqlanmaq, bükülmək, boğamaq.

səkil atın ayağında olan ağlıq. ləkə

səkili səpgilli, çinli, ləkəli.

bu atın qıç ayakları səkili, enenmiş (əxtələnmiş) yağız rəngli(əsmər, tox boyalı)

səkirdən pöç, uca(göt) gəmiyi. sağrı

səkirdən pöç, götün(almacığın) iki tayından biri

səkizmək durqunmaq, qalxmaq, qalxınmaq, öngülmək, dartılmaq, aşarlanmaq, aşılmaq, aşuqlanmaq (> haşarlamaq > həşəri).

səkmək caymaq, şəkk edmək

səksənmək dişginmək, şaşmaq. ürpərmək

sələ qamış yada söğüt çubuqlarından düzəlmiş böyük qab. böyüyünə "sələ" kiçiginə "səbəd"' deyilər.

səlgi gəvşəmiş, açılmış, yumuşamış, usanmış, boşalmış, zayıflamış, sölpük

səlgimək: gəvşəmək.

gövdəsi səlgimiş.

sümük boğumları səlgimiş.

yud ərənləri səlgidi, topraq iyəsiz qaldı

aclıqdan səlgilmiş kişilər.

səlgimiş usalmış kişilər topraq qoruyamazlar.

səlmən (<(L= r) sarman. sarımaq) çulxacılar toxuduğu bezi ona sararlar.

səlməntarama arqın ağacı, cülahların toxunmuş bezi sardıqlar

ağac

səmə gic, manq, bunal, bunalmış, dəpənq. şaşqın, sərsəm, sərsəmlik

səmin səmiz

səmir şişirtmə

səssiz səmirsiz

səmir səmir sarsaxlamaq.

səmrənmək

səmirmək xımırtı səs çıkarmaq, sər səmləmək

səndərəmək (< saldıramaq), sarsılmaq, sallanmaq, əsmək

cin vurmuş kimi qalxıb səndərərək geddi.

içip səndirək geddi.

səngimək ağırlanmaq.

səpdürmək

səpətlik göbəklə qasıq aralığı.

səpişgən salqın, bulaşan, sari

səpişmək salqınmaq, bulaşmaq, yayılmaq, dağılmaq, sari

sərgən rəf

sərmaya ana tarama.

sərpələmək sərpmək, səpələmək, saçmaq

sərpənə dəsdək, asma çubuqlara dayaq.

sərpitmə baş örtüsü, çəmbər.

sərpmək səpmək

səs öt

səs səlәng hay küy, səs səm, səs səmir.

səs səm hay küy, səs səlәng, səs səmir.

səsdirmək dinlətmək, duyurmaq.

səssiz ırsızın

səssizcə yap yap yavaş yavaş, usul usul, uzun uzaq

səssizcə yavaş yavaş, yap yap, usul usul, uzun uzaq

səyahət yörə, gəzmək.

səyək səyik, siyək

sınıq qırıq çıxıq sümüklərə bağlanan sarılan taxda

səyəkləmək taxda ilə sınıq qırıq çıxıq sümükləri bağlamaq sarımaq.

sıçan yolu düşmənə görünməyə deyə qzılan yol.

sıdırmaq qırmaq, sındırmaq, sıxmaq.

sıdırmaq sındırmaq, qırmaq, qoparmaq, patlatmaq

ödü sıdı.

ağdıq bab ödlər sıyan

o qədər ağduk baktıki, ödü sıdayazdı

sığamaq suvamaq, örtmək, bəzəmək. nazlamaq

qızılla sığamış qollarını.

sığamaq sivirmək

köynəyinin yenlərini sığadı .

sığamaq məs çəkmək

sığamaq yaraqlamaq, hazırlamaq, çəmrəmək

dərslərə sığanmaq

işləri sığıylb geddilər.

ölkənin durumun sığamaq.

sığamaz çəmrəsiz işlər qurulmaz.

sığanmaq əzilmək, sürtüşmək, suvaşmaq. yaltaqlanmaq kimi davranmaq.

çox sığanın biridi

nə sığanırsan belə.

sığın geyik.

sığınmaq sıxılmaq, özünü sıxmaq.

sığınmaq qoytulmaq, quylanmaq, bir yerə girib sığışmaq.

sığırmaq sıxdırmaq. yerləşdirmək

sığmaq uymaq, yakışmaq

sıxıntı üsarə

sıxma dar, daracıq

sıxma paltar.

sıxmaq <> qısmaq

börk başını sıxdı (<> qısdı)

sikkər öngəri, öngürü, önəgə, öngəc, sözə baxmayan, gürə, yavuz, inadçı

sıqmaq (<> sımaq). sıymaq, qırmaq.

silahçı yarakçı, silah düzəldən.

siltəmək silkəmək, silkinmək.

sımaq qırmaq, kəsmək, yıxmaq, qınamaq, əsirgəmək. qırmaq.

and içdin andın nədən sıdın, yeğ idi ki andın sımayasın.

andın sıdan.

andın sıdığdan sonra.

andın sıyan gavurlara verməK gərək.

aşq, ağlı sır.

bilməm nədən sıdı məndən.

bir qəmzən min qəlbi sı.

bz sizin buyuquzu sımasız

böyüklərin sözün sıma(kəsmə)

bunu sı dedi, ətin ye sünüğün sıma(qırma)

camın qırıb, ətirin sıdılar.

çalqını sıyın(kəsin).

dilin kəsmiş sözün sımış.

dişlərin sıdıdmış .

dumanı sıdılar: dağıddılar.

evi sıyır, yeldə sır; suda sır.

əhdi sımaq olmaz.

yalan oxun sı, düzün yayın sıma.

əmir sıyıcı: qanun pozucu.

gedmə dedim; sıydı geddi .

gücün sıqdılar(tükətmək) ətəyin yaxdılar.

haqqa tap butları sı(qır)

keyfimizi sırdı, qılıcı kəsdi; yeli əsdi; yağını sıdı.

dos dosdu sıymaz(sıdmaz)

qanunu sırmıyın.

qanunu sıyanlar.

qapını sıdı.

nəfsini sır.

o bunu sımadı: əsirgəmədi: qıydı: qəbul etdi

o bunu sıya bilməz.

o sözün sımaz.

oğul, ata sözün sıyma.

orucun sımadı(sıymadı, sıqmadı)

paxır tüncü sıymaz; bu onu sıyır

pis yolu sımaq; yaxcı yolu sımamaq gərək

sancağı(bayraqı) sıyıb geddi

səflər sıyıcı; bölüklər pozucu

sımadı istəyimi: rədd etmədi

sıma-sıma. sı-sı. sıy-sıy(para-para). bölük bölük.

sıya bilsən sıy

sıyan diş: azı acı diş.

sıyavız(andın danan)

sıyıcıdı(satındı)

sözün sıyan

tanrım olsun yar, sıysı düşmanı

tövbəni sımaq

tövbəni sımaqdan qaçın

sımaq *buyruq sımaq.*

sımsıkı dərnəkli, kunt, qəvi.

sımsıkı qəvi dərnəkli, yunt, kunt, ətinə dolu

sımsıkı budlu canlı biri.

sınar tay, tuş, dəğər

onlar sənin sınarın değil.

sınardaş bənzərlər, oxşarlar.

sınaş sınayış, təcrübə

sınaşıq ualaşqan

sınaşma yarışma

sınayış sınaş, təcrübə

sındı qeyçi

sındıdan çıkmış: yeni biçilmiş parça.

sındı salmaq: qayçı ilə kəsmək.

sındıcıq kiçik qeyçi

sinə sinə saxlana saxlana. dayana dayana.

sınğış həzm, sındırış.

sınğışdırma qəbul etmək, gizlədib görünməz edmək.

sinğmək yatmaq,

ağla sinğmiyən sözlər

singsin ağacı	bir ağacdıki odu közü uzun sürə qalar.
sınığ sarsıq	qırıq tökük.
sınıxlı	məhzun
sınıq	alçaq könüllü, təvazü'kar
sınıqlıq	qussə, qırıqlıq
sınqar	bənzər, tay tuş, arxadaş, yaxın, əmsal *bunlar sənin sınqarın deyil.*
sınqarı	aşağlıq, bayağı, yoxsul, ağıl yoxsulu
sınqarlama	xor baxmaq *sınqarlama qulunu gah gah, şayıd gün gəlirki ola padişah*
sınqın	qırıq, şikəst

sınqınlıq pozuqluq, şikəst

sinlə qəbistanlıq, qıbir yeri

sinlə qəbistan

sınmaq həzm etmək

sınmaşıq gözəl incə arıq adam şey sınmaşıq odun. sərt, incik.

sinmək sinğmək, sinğirmək, həzm olmaq, gövdəyə mal olmaq. hopmaq

kinli kinin almayınca, aşı sinğməz.

yeməklərin tez sinğirənidə var gec sinğirənidə.

qaya yağışı sinğəməz.

gec sinici yeməklər.

sinmək sinğmək, sinğirmək, yerləşmək, nifuz edmək, tə'sir edmək

yağı oğsala dəriyə sinsin.

söz var sinğər geçər, söz var sınar keçər.

soğanın qoxusu tez sinğər.

sevgilərin sözləri biri birinə sinğər.

su yerə batıb, sinğdi.

ilimlər sinğimiş.

sinmək sinğmək, sinğirmək, yaramaq, içinə hopmaq,

xoşu gəlmək

canıza sisin.

qoru qulağıvı sinməyən sözdən

sinmək singğmək, sinğirmək, yer tutmaq, gizlənmək, saxlanmaq, sığmaq.

hərəsi qaçıp bir bucağa sindi.

yox kimi batıb sinğdi.

çoban çomağın yerdə sürüyüb toprağa sinğə sinğə gəlirdi.

bar ağac tapdı ardında sinğdi.

sinmək sinğmək yatmaq

sınur *bu ölkələrin bir birinə ulaşıq sınırları vardır.*

sıpsırlaq kayqan, saf, sadə, sam saf

sıra tabur, tapqır, düzü, qatar

sıra sıra dizək dizək, dizi dizi, qatar qatar

sıra-sıra ulam-ulam. ard-arda.dalba dal, arxa-arxaya.

sıravardı sıravarı, bir sırada

sıravarı, sıravardı, bir sırada

sırıtıq sırıdaq, dişlək, dişləri lüt, sırıtmış. dodaqları açıq

dişləri lüt qalmış.

sırıtıq yıtıcı kükrəmiş yırtıcı heyvan. qağan arslan.

sırıtmaq diş gösdərmək

sırıtmaq sırımaq, tikmk

sirkin sanğ, fəzlə, siyiğ

quş sirkini, quş sanğı, quş siyiğ

sırqın heyvan quş pisligi.

sırqurmaq < sürgürmək, əritip axıtmaq. boşaltmaq, sürdürmək.

sırlan düz

sırlan (< sürülən). sürlən. sürtük, saf, züvgan, kayqan, düz. tüksüz. şumal, saf

sırmaq sağlamca sırayla sırımaq.

sırnaşıq sırtıq, utanmaz, qatı üzlü

sırnaşıq yapışqan, ulaşqan, qovuşqan

sırnaşıq yapışqan, ulaşqan, qovuşqan

sırsatmaq (< sarsıtmaq: sallamaq)istəyin gəvşətmək. sarsımaq. titrətmək

düz yoldan sırsatmasın tanrım səni.

sırt$_{11}$ yamac

geyiklər sırtdan enirlər.

sırtıq sırnaşıq, utanmaz, qatı üzlü

sırtlan anduq, kafdar

sirvi sivri

sis bənək, xal

sisli saçlar.

sis rəngli çinli çənli, sərpik, qır rəngli, bənəkli.

sıtlıq sıslıq, sıtlıq, ıslıq$_1$, fışqırıq

sıvamaq sığamaq, yığmaq.

sıvaşdırmaq əzmək, sürtmək, dörpüləmək, dürtmək. bulaşdırmaq.

sıvazlamaq safatmaq. *saqqalın sıvazladı buğun burdu.*

sivrərmək sivrilmək, qalxmaq, dikəlmək.

dağların sivrilip iləri sövələn ucları.

sivri kəsgin, iti

sivri yalman, iti, kəsgin.

siyəç çit, çəpər

siyiğ sanğ, fəzlə, sirkin

quş siyiğ, quş sanğı, quş sirkini

sıyırma üzülmə, incimə, sancınma.

	bağırsaq sıyırması.
sıyırmaq	sıdırmaq, sınmaq
	ödünü sıdırmaq.
	ağduq baxışlar öd sıyır.
sıyırmaq	sıyrılmaq
	bağırsaqları sıyrır, isalı kəsir.
sıymaq	qırmaq
	çərisin sıyıb elin sıyıb.
sıymaq	sıqmaq, qırmaq.
sıyrılmaq	< *sıq*rılmaq(sıqmaq). qırılmaq
	bağısaklarım sıyrıldı
sızı	sancı, ağrı, buru.
sızıntı	süzüntü, qoxarlık, məni
soğulmaq	savrulmaq, suyu çəkilmək, yox olmaq, qurumaq.
soğulmaq	darlaşıb çuxurlaşmaq.
soxaq	meydan, meydanlıq yer, çarşı
soxaq	pərdə, çadır pərdəs, girilən yer. girdək.
soxaq	parça parça edmək, sökmək. sökük sökük
soxaq	edmək.
edmək	

soxaqlar açmaq düşmanın sафların söküp dağıtmaq

soxaqlı çarşap yol yol çadra, yollu, çubuqlu cızqılı toxuma

soxmaq bir çeşit başmaq.

soxu dəsdə # həvng< kovang.

soxum tikə, luqma.

soxun sitəm.

soxur bir gözlü

sok söğumsuz, tamahkar, qanıqsız, pisboğaz

sokarıq pürçük, pöhrə.

sommurtqa kibirli, qurumlu, sorutqan

somurdaq sorudaq, qurumlu, təkəbbürlü

soncuqlama < sucumaq, səkəmək, önəgüləmək, çalıqlanmaq, bükülmək, boğamaq.

sonğumca məndən sonra

sonğunca arxasınca.

soradüşmə sorquya düşmək, arayış aramaq.

sorağ	xəbər. bilgi, mə'lumat
soru	cavab hesab vermək
	tanrı qatında soru vermək
sorudaq	somurdaq, qurumlu, təkəbbürlü
sorutqan	sommurtqan, kibirli, qurumlu
soy	söz, xəbər
soy	söz
	bir soy söylə
soya	kəsi, kəsgi, kəslik(> kəzlik), pıçaq, çaqqı.
soyaq	davamlı, arxa arxaya.
soyaqmaq	soyuna əslinə ərişmək, dönmək
soyka	söykə, kimlik
soyqaqaşm	sırtına almaq, omuzlamaq, çiyninə almaq. daldamaq.
soyqalamaq	qənimət almaq.

iki at soyqaladı.

soyqun (< soyunmaq. savurmaq) savqa, soyqa, soyutu, soyulan şelər, savılan peylər. miras.

bir düşman öldürsən soyqunu sənin.

geydikləri soyqaları arı, səmizidi yorqa idi atları.

soylamaq soyuna dibinə gedmək, soruşmaq. araşdırmaq, təhqiq edmək.

soylamaq ağırlamaq, ulaltmaq, alqışlamaq, təbrikləmək, saylamaq, hörmətləmək.

soylaqa dəyər kişilər.

alqışlayım soylayıb.

söylədiər soyladılar.

soymaç çıplak

soymaq üzmək.

soymantı sopa, dəğnək, çəlik, asa. toyqa. çiyindən dirsəgə dək çomaq.

söğə qapının üstündə dayandığı oxlar.

söğumsuz tamahkar, pisboğaz, qanıqsız sok

söğülmüş sәkilmiş, sökəl, söğülmüş, məl'un, sayru

söğürcə söküh, yarıq, ata tay heyvanların dırnaq söküyü,

oyuğu.

sökəl (< sökülmüş < sökmək) söğülmüş, sayru, yaruq, xəsdə,

sökəl tülkü.

sölmə$_{tarama}$ böyük göl

sölpük salqı, sərgərdan, düşük, pərşan

sölpük soluq, dərisi solmuş buruşuq büzüşüq, salxıq.

sövəlmək əyrilmək, sallanmaq.

söyünmək sönmək, parıltısı gedmək

söz kəlam, diyiş

söz xəbər, soy

söz güləşdirmək söz öğüşdürmək

görüşdürmək, savuşdurmaq

söz öğüş sözün çoxunansa, çox sözdən sonra, sözün qısası,

söz öğüşdürmək uzun söyləmək.

görüşdürmək, savuşdurmaq

söz uçqunmaq ağzından söz qaçırmaq.

söz sürətlə xəbər göndərmək.

söz yatı sözün davamı, ardı.

sözü yaraşdırmaq sözü yerli yerində söyləmək. sözçü

sözün qıssası qıssacası, uzunsuz, uzatmadan, hasili kəlam, xülasə.

su dal, ard, arxa, iz, xuy, çək. zat, batin.

onun suyuna düşdü.

kimin suyuna geddi bəlli deyil.

hərnə qurusada suyuna çəkər.

suyun quruyardı olduğun yerdə.

ət sümüyə çəkər, kişilik suyuna(xuyuna) çəkər.

su	nizam, sıra, düzün. yol
	işi suyuna götürmək.
	suyun bulmaq: yolun tapmaq.
su	sü, sıralanmış süzülmüş əsgərlər, qoşun çəri.
su	vaxt, zaman
	bir neçə su sürdük onlarla.
su	yol, sayaq, tərz, durum
	birbirin suyuna uyuşullar.
su ayağı	su yolu,
su başı	komandan, başçı, zabit.
su iti	kunduz.
su kəsiği	su növbəti.
su qabı	sumaq, susaq, qırba. sunğaq, məşrəbə. yalaq
su yağı	zeytin yağı, süzmə yağ, suyuq yağ, $qoruq_1$
su yatağı	harası azacıq qazılsa su çıxan yer.
su yolu	işək yolu yüyəsi lüləsi.
subaşı	baş çavuş, baş çukadar. baş otaqçı, başbuğ, başçavuş.
	cuxacı, çarkacı, düzən,
	düzənçi, komandan, mərzban,

odabaşı, saltər, subəyi, ucbəyi,uçbəy, uçbəyi,

yasakcı başı, yasaqçı,

yolavac.

subəyi ucbəy, ucbəyi, subaşı, mərzban

sucımaq sıçramaq, çalqmaq. çaşmaq, saçmaq, açılmaq, suculmaq, sapmaq, sucqurmaq₉.

qılıc suç qıldı: qılıc sapdı, çəkildi.

çiçəklər sucıldı.

suç < sıçmaq, sıçramaq, çaşmaq. yanılma, yahalma, yazıq,

suç diləmək özür diləmək. bağışlanmaq isdəmək.

suç edmək ittiham edmək

suçumaq öngülənmək, bükülmək, çalıklanmaq, çalxanmaq.

suevi ayaq yolu

suğlu kabab şişi, yastığac ağac ki kürədən çərəyi çəkərlər.

suğluq kiçik pıçaq.

suxarı < su suz

suqur doğan

ağ suqur qara suqur

sulamaq suyun tutmaq, suylamaq, izləmək. güdmək,tə'qib edmək

sulatmaq suylatmaq, suyun tutdurmaq, izlətmək. güddürmək,tə'qib eddirmək.

sulayı gedmək iziynən gedmək, izlərək gedmək, tə'qib edərək gedmək

suluca çulu çiban(uşaqların baş üzlərində çıxar.

suluq uyan, qəmdə atın çənəsinin içinə alan halqa. yalaq

sumaq su qabı, susaq, qırba. sunğaq, məşrəbə. yalaq

sunaq susaq, su qabı.

sundurma uzuntu, evlərin qapılarının qabağında olan açıqlıq, qaldırım, səggi, həşti.

sunqar şunqar, sunqurağdoğan.

sunmaq uzatmaq

hər nəyə sunsa irişir əlləri.

sunmaq əl uzatmaq, uzanmaq. həmlə edmək.

bəla yükü altında beli sına, sınanmamış işlərə hər kim suna.

yerdə para gördü, sundu götürdü.

sundu tuddu onu dənizə atdı.

sundu yemişllərdən götürdü.

yemək qoyduq sunmadı belə.

sunub boğazın əlinə aldı.

düşünmədin heç işə dönmə, dosdan öndün aşa sunma.

sundu bir tikə aldı.

yaxınlaş sunub al götür.

sunuşmaq bir birinə vermək

qədəhləri sunuşdular.

sunuşmaq bir birinə təpmək cummaq\ bu " da oxunabilər

sunuşmaq sınuşmaq, bir birin alt edmək, üsdələmək, savaşmaq

supa sıpa, qoduğ.

supa qoduq.

suplaq sivri, uzun

sulaq boyunlu yarım.

surba sürü

quş surbası: quş sürüsü.

sursat (?) bir aracla alınan təkliflər

sus kəs qısat, sus, səsini kəs, qısa kəs.

susak su qabı, təxdə kovaq, çömçə, məşrəbə

susalıq susuzluq xəstəliyi

susatmaq disgindirmək, bunaltmaq

susığırı camış, manda.

susığırı inək dişi camış

susığırı öküzü ərkək camış

suvat *otluq suvat yerlər hər bir dirikə ovlağ(yığıncağ yeri) olmuşdu*

suvat sulu yer

otluq suvat yerlər, hər bir dirikə genlik, ovlağ yeri (yığıncağ yeri) olmuşdu.

suya baxan suqaran, qarasu(qaraçu), arpa salıcılar, arpacılar

suylamaq sulamaq, izləmək, suyun tutmaq, güdmək, tə'qib edmək

qutluq oldur istəyən bulur, iyiləri suylamaq iyi olur.

suyu düşük soluq, axmaz, axarsız,

suyun tutmaq sulamaq, suylamaq, izləmək, güdmək, tə'qib edmək

suyunca dalınca, arkasınca, dalınca, peşindən

genə düşdü buların ardlarınca, atın çapıp səğirtdi suylarınca.

suyunca suyundan, dalından, ardından, arxasından, izizndən

uşağı göndər suya, özündə ged suyunca.

kimisi suyundan geddi, kimisi suyundan qaldı.

dişi kişi suyunda, kişi dişi suyunda.

nə it kimi suyuma düşmüsən.

əj arvad biri birinin suyunca olmalıdı.

işin suyun tutsan yolun taparsan.

elliyinən xanlıq bir birinin suyunca olmasa pıtdaşıqlıq olur.

suyunca gedmək: pei sıra gedmək.

suyunca istəyinə görə, kefinə görə, arzına uyğun

suyurqal ehsan, atya, böyüklərdən verilən pay. vəqf, sağav. savqat, dartış, dartık9, veriş, ödül, armağan. bağış

	bunarı suyurqal, üerəklərin əlinə al.
	bəylərdən suyur qal gözlənilir.
suyurqama	sevindirmək, bağışlamaq
sü	su, sıralanmış süzülmüş əsgərlər, qoşun çəri
sü	güc, zor, quvvət, itilik, kəsginlik.
	yüz igitdən artıq süsi var.
süci	şarab
	ağu içən nuş olsun, süci içən xoş olsun, yunus ilə yoldaş olsun gəlsin tanrına gedən.
	həm and içir həmdə süci, bu nedir sucu.
sücirmiş	(< süc urmuş). əsrik, meyzədə
süfrə	< sürfə, dirgi, dərgi.
sügü	süngü, qarğı, mızraq.
süğlüm	bir tərəfi incə ötə tərəfi şişginolan yalım qatı uca gözəl yaraşıqlı hər birşey
süğşək	şimşək,
süğü	süngü.
	quyruqları sügü kimi
süksün	boyun kökü, ənsə
sümə	gözlərinə sürmə çəkmək

dürtmək	
sümək	əğrilmək üçün daranmış yün
süməyə	boş yerə, kor koruna.
	süməyəsinə gedddik.
	süməyə özünü yormaq.
sümülcümə	sürüşmək, sürçəmək$_1$, yuvarlaqnaq, tökəzimək (tökülmək). büdürəmək.
sünbəgi	dalqıç, ğəvvas
sündürmək	çəkip uzatmaq, tovlamaq, qolaçlamaq (qollarını tavlayaraq yerimək).
süngər	dəli dəlik baca baca olan olan, isfənc, havalı bez, daş topraq, hər bir şeyə deyilir, hovlu kimi şişik
	süngərlə tökülən suyu yığ
süngər daşı	köpük daşı, ayaq daşı
süngərli	hubablı, köplü
sünmək	uzanmaq, uzamaq
	suyuq sıvıq xəmir ki əldə dayanmaya axa.
sünükliç oyunu	uşaqlar bir ağ sümüyü gecələyin havaya atıb, onu axtarmağa güdməkləri deməkdir.

sürçəmək$_1$, sümülcümək, sürüşmək, yuvarlaqnaq, tökəzimək(tökülmək), büdrəmək.

sürəkli davamlı, ardıcıl, ulaştırı, müttəsil.

sürfə dirgi, dərgi.

sürgü dələn, deşən, mətə

sürmə cilalı, qayağan.

sürmək izləmək, tə'qib edmək.

sürü ılxı, öğrək

sürüşmək, sümülcümək, sürçəmək$_1$, yuvarlaqnaq, tökəzimək(tökülmək). büdrəmək.

süsəğən buynuzlayan, soxan, süsən, tos vurmaq.

süsünü boynu əyri, əyri əğik olan hər şey.

düşük

sütük ılğım, al, sütük, sütlük, sərab

sütül körpə

şadlıq şazlıq

şalaka şapalaq, təkmə vurmaq.

şalqa axmaq, sərsəm, budala, bunal

şallaq tura, qamçı

şalvar çakşır, tuman

şamama iğlənqəç

şans	çıkı, pay, qismət
şarbon	yanıqara, daş kömür
şaş	yavuz qılıq, tərsə, bədaxlaq
şaşı	əyri, yan, tərs.
şaşı	şil
şaşıcı	loğaz, yanqıltmac, yanltıcı, bilməcə.
şaşıq	dana
	yavlaq dana(şaşıq) qaldım: şaşdım
şaşut	casut
şavır	savır, xəbər *şavır edmək xəbər vermək.*
şazlamaq	boşaltmaq, buraxmaq. şadlamaq
	canı azabdan sazladı bir az.
	boşluq olsun şazıq dolsun.
şazlıqtaraa	şadlıq
	qayğı şazlıq bilən ərənlər.
şeh	met < yaş
	yaş hava: şeh hava.
şeş gəlmək	raslamaq,
şeş gəlmək	şişlənmək, üzbəüz, rast gəlmək
Şeş olmaq	gözü düşmək, sataşmaq

şeşədururkən çözərkən, açarkən.

şeşl şaşı

şeşmək çözərmək, açmaq

şeşilmişi bağla, bağlını şeş.

onatlığ ilə tez şeşilər düğümlər.

şeşməktarama uçmaq, çözmək, deşmık, açmaq

beşiyi şeşmək bağlamaq

şevğa şüv, şitil, taza dal, körpə, fidan

könül aparıcı can qapıcı şıvğa bir quzu qız

şevilənmək çeviklənmək, yüngüllənmək, itilənmək. yeyinlənmək.

şevük çevik, yüngül, iti. yeyin.

şevüklük çeviklik, yüngüllük, itilik. yeyinlik.

şəhadət barmağı banq barmağ

şəlalə çağlan, çağlay, çağlağ, çağlayan, şarıl şarıl axan.

şələm sağaq, ğəbğəb, boğaz altından sarkan dəri.

şənəlmək şənlənmək, nəşələnmək, açılmaq, genlənmək, gəvşənib gülmək

	şənəlin, qoyun şənəlsinlər əyləşənlər.
şəngül	gülər üz, açıq üz
şərmgin	udlu. utancaq.
şıağan	küncüd xaşxaş susam yağı.
şikar	< çakır: koyqun: doğan.
şikayət	yanmaq
edmək	*mən səndən yanaram*
	yanarlar: şikayətçilər
	sənin əlindən səndən tanrıma yanaram
şikayətçilər	yanarlar
şikayıtlənm	yanıyanmaq
ək	
şil	şaşı
şıltaq	şaltaq$_{tarama}$, çığırtqan, arsız
şıltaq	da'va, qavqa, gurultu, anlaşılmazlıq, kələk, hilə.
şıp düşmək	1) < küp düşmək: küp kimi düşmək.) tıp düşmək birdənbirə düşmək.
	şıp deyib ayağına düşdü.
şıp şıp	çabuq çabuq, tez tez.
şişək	iki yaşında qoun.

şişək qururlu.

şoraq <>çoraq

şorlamaq şırlamaq, şarıl şarıl axmaq.

şuxum < soxum, soxmaq, sökmək.

şulallamaq şuvallamaq, iri tikişlə tikmək, seyrək seyrək tikmək, oyulamaq, oyulqamaq$_1$

şur salmaq qarışdırmaq, bulandırmaq.

şuval iri tikiş

şüv şevğa, şitil, taza dal, körpə, fidan

taba sevinc, gülünc

düşman tabası sevinci.

tablamaq taplamaq, tapmaq, isdəmək, razı olmaq, boyun əğmək, ibadət edmək

tabur tapqır, düzü, sıra, qatar,

tac qalabaq, qabalaq

tac tas

altun tas: başa qoyulan altun bəzəkli tac

tacir karvan, bəzirgan, arqış$_{tarama}$

tağ yer altı tağlara deyilir/

tağan qab, qazan, tabaq

tax < $_{met}$ > qat

taxac	(< tuq. tıx.), $takac_1$, tağac, toxmaq.
taxac	heyvanın ayağına taxılan vurulan dəmir, nal.
	qapaq(< qapamaq)
taxım taxım	çox çox, cavq cavq, kümə kümə.
taxma	$taxmaq_{11}$, taxım, ək, sözün şəkilçisi.
taxma	misra
taxmaq	əkləmək, bağlamaq, bitişdirmək, birləşdirmək
$taqqı_{11}$	dəyənək, sopa.
talabımaq	sümülcümək, sürüşmək, $sürçəmək_1$,
	yuvarlaqnaq, tökəzimək(tökülmək), büdrəmək
talbınmaq	tərpənmək
tamamiylə	həmən, təmən, tipqi, eyni.
tamu	cəhənnəm
	tamuya qoy: sal, apar.
tancıra	(< danq: böyük). qazan. içli
tanıqlıq	kəlmeyi şəhadət
tanıqlıq	razılıq vermək, istəmək. qanıqlamaq.
vermək	*sizin sözlərizi mən tanıqlıram.*
tanıslaq	dazlaq, keçəl. açıqlıq
tanıy	mə'lumat

tanuk şahid, şahid olan.

tanrı tanuk: o şahiddi

tap bərabər, əşit

bir aslana olur iki çetük tap.

tapnla gəz, tapınla öl.

tapın görüb tayına düşdüm.

tapı xidmət, vəzifə, ibadət, hörmət

hamı toplandı tapıya.

yanıb kül olduq tapında biz.

tapından ayrı düşməyək, biz bizi səninlə sanırız.

tapıcılıq xidmətçilik.

tapılmaq əlverməк, yetmək.

bu qədər bizi tapar

bu qədər bizə əlverər.

tapınqa tanrı vergsi sovğatı. sunğu.

onlar ki tapınqa tapdılar devlətlə malı.

tapınmaq yapınmaq, bağlanmaq.

tapqır düzü, sıra, qatar, tabur

taplamaq tablamaq

tapmaq tablamaq, taplamaq, isdəmək, razı olmaq, boyun əğmək, ibadət edmək, itaət edmək

tapşırıq ısmarış, vəsiyyət.

tapşırmaq təslim edmək.

tapu tapunq, zat, zati ali, həzrəti ali.

siz tapıları: həzrəti aliləri.

ölkmiz tapınqısız qalmasın

onun tapunğunda olmaq bolluq qutluq tapmaqdır.

tanrı tapınqın harda görməyəsən, hardan tapasan.

ulu imamlar tapından yararlandıq.

başım üsdə tapunq hər nəki fərman buyuyur. qul kaçan tutmayısar anı ki sultan buyuyur.

tapu bağışlama törəni ki böyügün tapında(xidmətində tapılırlar, və başı açıq iki əliylə qulaqların tutub əğilərək özür dilərlər.,

tarım tirlənmiş uzanmış

tarım təlim uzanıb qalanmış

tarım təlim olmaq: gərginləşmək

tarla sıçovu qır kəmsi

tas tac

tas tarım boy bos, əndam.

tas tas kəsik kəsik, parça parça. tikə tikə.

dili dili tas tas.

tasa bulantı

tasacağı bulantılı.

tasarlamaq yasamaq, yamyassı etmək, yassılatmaq, yaymaq, yerə sərmək.

tasım ölçü, usul, qaidə. təxmin. hədəsə

tasımlamaq təxminləmək. tasarlamaq, taslamaq, məhəndislik edmək, ölçmək, oranlamaq.

taslaq qaba, yaxışıqsız, qusurlu. yoğun,

tasmac tasıc, tasca, məhəndis

tat fars. əcəm

tatarı az pişmiş.

tatca farsca.

tatu dədi, lələ. taya, atabəy, sütnənə

tav öc, qumarda qoyulan para.

tav çil, çih, şeh, nəm, yaş, öl

tav od, qoruq, buruq

atı gəzdirib tavın almaq(odun almaq), öyrətmək.

tavan tağan: əvəz, cavab

tavlamaq ısıtmaq

tavlım davıl, şişik

tavlım tavlım

tavlım davıl davıl, şişik şişik, qabar qabar.

tay sınar, tuş, dəğər

tayınalıq qayqan. cayqan. qaypaqlıq

tayınlıq yollar.

tayındırmaq caydırmaq, gaydırmaq, qaydırmaq. sürcətmək.

tayındırmaq ayırmaq, qaldırmaq, aparmaq. gidərmək.

tərpətmək. hərəkətə gətirmək,

qoparmaq, yıxmaq,

tayınmaq cayınmaq, qaymaq, gaymaq.

tayınmaq caymaq, gaymaq, qaymaq. sürcəmək.

ayağı tayqın ağlı yayqın.

taylaşmaq	dəngləşmək, dəngəşmək
tazıqmaq	qaçıp sıçramaq.
tel qırmaq	xəta işləmək.
tellənmək	keflənmək.
tetikli	saklıq, ehtiyatlı, diqqətli
tez gündə	az vaxda.
tezikmək	sıçramaq, geri çəkilmək, önəgülük edmək.
təbriz	< 1) *tamrakis*) *tumrus: əfrasyabın qızı*)
	təp(təp)+iz: el adı[səqqiz: səkəiz: sakalar]
	el: iz, heriz, sulnuz, kəhriz,
təbsəyləmə	yatışdırmaq, təskinləmək
	onun odun təpsəylə.
	hirsin təpsəyləmək.
	savaşı təpsəyləmək.
təğəlti	yəhər altına qoyulan keçə
təğəlti	yünə, yağır: yəhərin altına qoyulan keçə
təhər	qılıq, gediş, rəfdar. çırpı
təhlükə	sağış$_{taraa}$, sakış, intizamat
təhrik	zağlamaq, ititmək, kəsginlətmək, bilövmək, bilövləmək.

tək	dək, təkin, boş, bihudə
təkəbbürlü	sorudaq, somurdaq, qurumlu,
təkər	girdə
təkərək	(girdə), dolu.
təkəsimək	keçi təkə isdəmək.
təkin	dək, tək, boş, bihudə
təkin	boş, başına,
	təkin kişi deyil.
	təkin şeylərlə uğramaq.
	təkin sav sövbət nəyə gərəkdir.
təkin	bəy oğlan, pirəns.
tə'qib	sulamaq, suyun tutmaq, suylamaq, izləmək.
	güdmək,

təqlid yansı, yansıma.

təqlid usmaq, uymaq,

kəkliyə usan qarqa, itirər bayıq öz yerişinidə.

təqsim yarış

yarım günə yarış yoktur.

təqsim yarış

tələsimək bayılmaq.

qan çox geddi tələsidi.

elə toxundu başına ki tələsidi.

təlim çox, bir çox

təlim təlim mallar talandı.

təlim türlü çeşit çeşit, dürlü dürlü, pək çox, çox çox.

təlim türlü kişilər yığışmışlar.

təlimdən çoxdan, çoxdan bəri, əpidən, pək əsgidən

təməl < tüməl

təməl törə,usul, türə, görənək, ayin, qanun, ürf, qayda

təmən həmən, tipqi, tamamiylə, eyni.

təpələmək çeynəmək, xarablamaq.

təpingi *içi təpilmiş doldurulmuş keçə ki heyvanı basmasın diyə yəhər qalta palanın altına qoyarlar. yəhərdə "təgərti", palanda "təpingi" deyilir.*

təplək dümbək, kiçik təbil, darbuqa.

təpmə bambaça

təpmək təpik, təkmə.

təprəniş qımıldanış, hərəkət, hərəkət tərzi,

təprənmək (< təpmək). qımıldamaq, hərəkətlənmək.

təpsərmək quruyub buruşmaq. ocağa çonup qızışmaq.

təpsolmaq yatırmaq, oturmaq,

tər keçmək < dəyib geçmək. üzdən keçmək

təranə ötmə, ırlama.

tərcimək tələyən kimi olmaq.

tərəfə təpərə, təprə

tərk etmək qoymaq, bırakmaq.

tərs ayquru, aykırı, yanlamasına, əğri, iğri, qarşı, yan üsdü, tərsinə, yassı. eninə.

tərs pox, pislik.

	qoyun tərsi
tərsinə	tərs, ayquru, iğri, yanlamasına, qarşı, yan üsdü, aykırı, eninə.
tərsləmək	sıçmaq
tərslik	süprüntü, çöplük.
tərtipləmək	dərmək,nyakışdırmaq, uydurmaq, yaraştırmaq, uğarlamaq, düzənləmək.
təsadüf etmək	uğramaq, raslamaq, qovuşmaq
təsdiqləmək	kirtünmək. kirtinmək inanmaq
təskinləmək	yatışdırmaq, təbsəyləmək
təskirə	keçərli, cavaz
təsliyət demə	yaslamaq
təsmə	dilinmiş qayış.
təşviq	yelləmək

təvaf edmək dönmək, dəğzinmək.

təvazü'kar sınıq könüllü, alçaq könüllü.

təyin təyün. tiyin. səncab

tə'zim ululamaq, sayqılamaq, yükünmək, yüklənmək, dizə köçmək, əyilmək.

tıxaz dar

tıxı yibusət.

tıxını sürmək: yibusətdən isala düşürmək.

tıxıq tıxılmış, basıq,

çökük, basılmış

tıxılmaq soxulmaq, bir şeyin içinə girmək, dolmaq.

bağlanmaq

boğazım tıxıldı qaldı.

biri ikiyə tıx, olsun üç.

tıxılmış qalmış.

bizdə bu işdə belə tıxıldıq.

nə tıxılmısan mənə(maa$_{nəxcüvan}$).

dərnəkimiz tıxıldı.

bir sözlə onu tıxdı.

tıxan sınırı, tutar qırığı.

ürəyə bir üzüntü tıxıldı.

yağla tıxılmış.

tıxız qalın, yoğun.

tikə tikim, pay, hidyə, ikram.

bir tikə(tikim) dada bilseydim.

tikən qılçıq, iynə.

dikənli balıq əti.

tikənli heyvanlar.

tikim$_{\textbf{tarama.11}}$ tikə, pay, hidyə, ikram.

bir tikim dada bilseydim.

tikim edmək: tikimləmək:sovğat vermək.

tikiş tikmə, naxış, işləmə.

çiy tikiş: llə işlənən naxış.

tikmə qunçə, tikilip yetişdirilən şey. him

evin tikməsin atası tikdi, balası yedi.

tikmə dayaq, dirək, dəsdək, önəği ağacı, sınıq; bel vermiş duvara vurulan ağac.

tikmək əkmək, nəsb edmək, tə'yin edmək

bağ dikənlər: əkənlər/

dövlət başına kim tikildi.

tıknaz danqaz(< dik)

tin can.

tın ün, səs.

tınas tınaz, döyülmək üçün yığılmış ürün, hasıl

tıncıqmaq < tun. tün. qaranlığa tünlüyə düşüb sıxılmaq. havasızlıqdan bulanıb bunalmaq.

tipqi həmən, təmən, tamamiylə, eyni.

tıraqaz tırkas, sürgü. qapı ardına sürülən ağac. toxmaq.

tırgaz sürgü, qapı sürməsi.

tirikan$_1$ diri

tirkəmə təkrar, arxalaq, dalınca.

tirkənmək təkərlənmək, arxa arxaya gəlmək

titiz uzaqlaşdırımış.

titiz kişi.

tox bənd, halqa, təsmə, boyuna keçirilən zəncir.

tox tüt, iti, koyu$_1$

toxalaç ağıl təkərlənmiş başlıq

toxdamaq uymaq, tabe' olmaq

tümlə el ona toxdadı.

toxdamaq yaşarmaq, qocalmaq.

toxdamaq durmaq, dayanmaq, dözmək,

toxlu < tıxılmış = doyulmuş

toxumaq bir şeyi bir şeyə vurmaq keçirmək çaxmaq qaqmaq.

toxunmaq dəğmək, düşmək, qarşı gəlmək, qarşı durmaq.

toxunmaq qorxutmaq, tə'sir etmək

uşağa çayı ılıt ver ki toxunmasın, qorxmasın.

toxuntu, dırnaq yeri. dirnaxlıq, ilişik, e'tiraz

toxurcun əkin dəmətləridən (bağlılarından) yapılan yığın

əkinlər biçilip dəmətlər bağlanıb toxurcun yapmış.

toxuş savaş, çarpışma.

toxuşmaq savaşmaq, çarpışmaq.

tom daxma, gümə, koma. qəbir(qab), kümə, top.

tomalan dombalan

tomalan kölgədə bitir

tomalıc şişik.

top bütün, büsbütün

top gəldi top geddi.

top alıb top verən kişi.

topdan top olar, topsuz boş olar.

ağrı inciq top canın boyadı.

top dolaşdı, sarıldı, tapa bilmədi.

göylüm top göündü(göynədi), canım yandı.

top qaranlıqda.

top unudub yaddan çıxdı.

top həfdədə iki kərə.

top daxma, gümə, koma, qəbir(qab), kümə, tom

top biləzik, burma

iki küp bir top.

top yumaq dəğirim(>dayrə), girdə. çevrə, yuvalak, güllə.

top daşı güllə

top olmaq toplanmaq, topalmaq,

qohumları top olup gəldilər.

topac fırıldaq, bir gəğirdək(girdə). ortasında iki deşik var. bu deşikdən bir sap keçirilib, ucları düyünlənib, tavlayıb fırladıb çəkdikcə fılanır.

uşaq oyunçağı.

topaç topaq, yuvarlaq, toparlaq, top kimi.

topaç başlı, burma qulaq, gözü çuxur, burnu uca.

topaç əmcək.

topallamaq ağsamaq

toplamaq dirsətmək, dirşürmək$_{tarama}$, qalamaq, yığmaq.

toptoplu dopdolu.

tor toy, bala, balaca, naşı. gənc

torlağ toy, uşax, gənc, tühsüz oğlan.

saqqalı ütülmüş torlağmış.

torlağ parlaq, gözəl

torlağ bağça\ torlağ beçə\ torlağ yemişlər\ torlağ qız\ torlağ pişik\ torlağ heyvan\ torlağ bala.

torluğ qıl sap ipdən olan çadır.

torluğ "tor" və bənzəri şeylərdə toxumaqda işlənən nəsnə.

torluğ toyluğ, idmansızlığ, naşılığ, ülkərlik, kütlük.

torta xam, əriməmiş, pişməmiş.

tortop dərlənib toparlanmış.

tortu (< durdu: duran, çökən), çökək, çöküntü, çirk,

daşaq, daşqaq.

torulmaq doğrulmaq.

torum dəvə yavrusu. gən dəvə.

tosdoğru dosdoğru

tosən tosun həşəri< aşırı.

toslaşmaq çarpışmaq, savaşmaq. burnuzlaşmaq.

tosun həşəri< aşırı> tosən$_{fars}$

tosun at\ tosun gediş\ tosun baxış.

tosunluğ gurluğ, haşarılıq, aşırlığ.

toy düyün.

neçə günlər yemələr içmələr, toylar, düğünlər etdilər.

davarlar boğazladılar, dərnəklər toylar tuddular.

toy qazdan böyük yaban bir quş.

toyağa dayax, çomaq, qalın dəyənək, sopa.

toylamaq ağırlamaq.

toz qoparmaq meydanı alt üst edmək

toz qoparmaq iz ad buraqmaq

tozağ (< toz)

quş yünü tozağı. pambıq tozağı.

tozluğ pərdə

tozmaq toz olmaq. yox olmaq.

tozuq bozuq, bozraq. bozca. göy.

tozuntu savrılan toz, silkələn toz.

tozutmaq savurmaq.

tök aşığın tümsək yanı

tökəzimək sürçəmək, sürüşmək, zivmək, büdrəmək.

tökəzimək (< tökülmək),sümülcümək, sürüşmək, sürçəmək$_1$, , yuvarlaqnaq, büdrəmək.

töpəl alnı axıtmalı at

törə usul, türə, görənək, ayin, qanun, ürf, qayda , təməl

törəmək tapılmaq, istihsal edmək.

törətmək bərpa edmək

törəyiş bərpa edmək işi

töz öz, kök

arıdır artığu əksik tözündən, bəridür azlığu çoxluğ sözündən.

Töz tuş, dib, yan, qırağ

qulağı tözündə

tuç dəğirməndə iki daşın oxunun başına taxılan balta kimi arac.

tuğ otağa, çələng, başa vurulan bəzəkli hər bir nəsnə.

tuğ tulup qoşun, ləşgər.

tuğlatmaq qapatmaq.

tuğulqa (tulqa, tuğlığa). tovulqa, çəlik başlıq, başa geyilə dəmir börk,

tul ulaş, uz, uzunu.

tula səpilənməmiş dəri.

tulaztarama aciz, işsiz gücsüz, avara

tuluq tulum, tulquq.

tulunq şaqaq, şəqiqə.

tuman don

tuman şalvar, çakşır

tur turan

bahadır tur idi ləşgərləri həp, belə tur elinin sərvərləri həp

tura	şallaq, qamçı
turvan	yayaq, tuluq, tulum, turfan. yoğurt çalmaya yarayan köp
tuş	< düş. yön, yan, tərəf *düş olmaq*
tuş	düş, yön, yol, yan, cəhət.
tuş	sınar, tay, dəğər
tuş tuşa	yan yana.
tutağ	əmanət, iğrəti
tutam	dəsdə, dəmət
tutaş	məşquliyət. *tutaşın nədir sənin* *bir tutaş tapseydim.* *tutaşsızın başı bəlalı olur.* *bu işinən tutaşdılar ta ki...*
tutaşlamaq	məşqul edmək. çalışdırmaq. *sən onu tutaşla mən gəlim.*
tutaşmaq	qarşılaşmaq, üzləşmək, raslaşmaq. çalışdırmaq. *vara tutaşdılar.* *qara baxlığa tutaşanlar.*
tutaşmaq	məəttəl olmaq

biz bunlarla tutaşdıq gecikdik.

tutqun tutsaq, əsir.

tutmaq işlətmək, məşqul olmaq.

on günlük buranı tutun(burayla məşqul olun).

çalaca(az) tutulmuş şeylər, köhnə ikinci əl şeylər sırasında olur.

tutmaq qılmaq, görmək

sayın tutun...

iyi tudduq

tutu fərz

tutu rəhn, giröv

tutu girov, şərt.

tutuq 1) duvağ, yaşmaq, pəçə, pərdə) rəhin qarşılığı verilən para.

tutulu mübhəm, tə'kidli

tutum hal, vəziyyət, durum

tuturaq odu alışdımaq üçün çörçöp.

tutuş durum, qılığ, cür.

tuyuq şeir, türki, əzgi, şarkı.

tüfeyli dalqavıq, uyuntu, qonaq.

tüğdürmək *yerdən çıkarıb havaya tüğdürdü.*

tükəli hamısından, tamamından

yurdum tükəli ölkələrdən gözəldir.

girdə tükəli ətməklərdən yeynəkdir(girdə: təndir çörəyi)

tüləğə gəlmək yola qıvama gəlmək. uyqunlaşmaq.

tülək ova alışdırılmış

tülək tük dəğişmə.

tülək apalaq

tüləmək tük dəğişmək

tüm kümə

tümcə kümə, yığın

tümmək yumrulanmaq, yuvarlanmaq. ağırşaqlanmaq. dağın domalıp çıxan sivri yeri

tümsək dik, dik.

aşığın tümsək yanı

tümsək yumru ur, or şişik, qabarıq, bez

tümsəlmək yumrulmaq, yamrılmaq, yamrı yumru olmaq.

tün yön, tərəf.

tündən tünə uzaq yerlərər, pisdən pisə.

tündən tünə atmaq yer dolaşdırmaq.

tünək in, nin, yuva.

türə törə, usul, görənək, ayin, qanun, ürf, qayda, təməl

türə yasaq, yasa. yarqu

türk gözəl, cavan

türk otu zəncəfil, əğir, andız

türklük türklərin oturduğu yer.

tüs *ölü öküzün bir onğurasın, birazda tüsün tapdı.*

tüsgürmək geri vermək, tıqsırmaq$_1$, tüpürmək, burun ötdürmık (fınqırmaq). osurmaq, ösdurmaq.

tüskürmək püsgürmək, geri qaytarmaq, ric'ət edmək.

tüskürmək püskürmək, itələmək.

tüsü onğmaq işlər yoluna gedmək, tükü düzəlmək. uğur almaq.

tütmək duman olub gedmək.

tütüzdürmə tütsülətmək. tüsdülətmək

tüzmək sinmək, içinə işləmək.

bunun qoxusu canıma düzdü.

söz var cana düzür(sınır), söz var canı üzür.

uc uç, sonuc, nəticə, son.

dadlı varmı sonu olmaya acı, varmı xoşluk yat olmaya ucu.

qoca havax inanar gücünə, çünki onun ömrü yetmiş ucuna.

sərxoşluğun ucuna ərmişti.

ucları bərkitdilər, türk bəyləri yola düşdülər.

yalanın ucu olmaz, söylədikcəndə hiç tükənməz

uc vermək baş vermək

bağrı başı uc verdi

uca göt, almacıq, pöçlük, omaca, arxa, $pöç_1$, oturaq yeri, sağrı, $kalça_1$, uyluğun üstü

beli incə, ucası uca, alnı açıq, qaşı çatıq

uca gəmiyi: qalça sümüyü, qıynak, yumru gəmik, omca gəmiyi

ucalığı olmayan yastım, yassı, yayvan, alçak, əğik.

ucbəyi mərzban, subəyi

ucdan büsbütün, dibdən, tamamiylə

ucdan atmalısan: tamamiylə rədd etməlisən.

ucdan qırıb tamamladı

ucdan uca başdan başa

qırdı şəhri ucdan uca, nə iyid qoydu nə qoca.

ucdan uca döşənmiş döşəklər.

xəznə dolmuş mal ilə ucdan uca.

eşittiklərimi ucdan uca söylədim mən.

cihani gəzə ucdan uca, görmüş hər kimsə var uşaqdan qoca.

ucra dik, uzaq, uc yer, sınır.

ucraca uzaq, ayrı, aşikar.

uçagəlmək əcələ ilə gəlmək.

uçkur ev tuman bağının yeri.

uçqunmaq çəkinmək, əsirgəmək, verməmək, verməmək üçün geri çəkmək. qıymamaq

ovcundaki çörəyi uçqunan insanlar

uçmaq qaçmaq

yuxusu uçdu

uçmaq cənnət

bu evdən əsdi əsən yellər, sanasın verdi

uçmaqdan imgələr.

bu gerçəktir yalançı görməz uçmaq, yalançıya gərəkməz huri qoşmaq.

bu məqami gər görsələr hurilər uçmağdan, qoya o uçmağı, bu uçmağa uçmağ istəyə.

əcəlsiz ölən uçmağa dalır.

əsirinəm qaqmağı neylərəm, odundayam uçmağı neylərəm.

görüm səni uçmağa düşəsən dərd əlindən.

iynə yurdundan dəvə keçməyincə, uçmağa girəməzsin.

necəki hurilər uçmağ içi, ağaclar həp donandı bağ içi

rəhmət qılıp mənə, sıratı keçəm, uçmağa girib şarabından içəm.

soyunup uçdum girəli qoynuva yar sənin,

uçmağın nə olduğun onda gördüm mən.

sözdən oldu uğrumuz(xeyr) həm şərrimiz,

sözdən oldu uçmağu yedi tamu.

tamu ayrılıq, uçmağ birlikin olsun.

tamudan tamuya yol var, uçmaqdan uçmaqa.

tanrım bizi uçmaqa dürüştür, iriştir(əriştür).

uçmağı bəzir, tamuyu qızdırır.

uçuğ qəşş, oğlancıq sayrılığı, sər'

dili tutulmuş, titrəkə düşmüş, cinə qısılmış, uçuğ tutmuş.

uçuğlu uçuqlanmış, qəşşli, sarsak, sərsəm, avara, dəli. şeytana vurulmuş, devə qapılmış.

uçuğu dəprəşmək uçulmaq, özünü itirrmək, qəşş etmək, cin vurmaq.

uçuqmaq 1) yüksəlmək# uçulmaq , 'uç' sözğündə "uçmaq: qalxmaq" la "uçmaq: yıxılmaq" anlamı var.

uçuqmaq özün itirib rəh rufu saralmaq

uçunmaq qorxmaq, qorxusundan özün itirmək, rəh rufu saralmaq

uçunup titrəyə düşdü, bəlanın ağrısı başına üşdü(yığışdi).

uçundum çün gördüm heybətin anın(onun).

uçunmuş qorkmuş, məğlub

uçurma yalan, boş, uydurma, lax, laf söz.

uçurmaq qaçırmaq, göndərmək

məktub uçurmaq.

ölkədə uçurmaq: eşiyə salmaq.

uçurmaq uçutmaq, ucatmaq, yücətmək, qopatmaq, qapurmaq, çokatmaq, mədh etmək,

uçurmaq qaçırmaq

ud ağacı < öt ağacı

ud yeri həya yeri. göbəkdən aşağı.

uddurmaq utuzmaq, itirtmək.

udlu utancaq

bir udlu qonaq gəldi.

udlu utanmaq

udlu etmək utandırmaq

ırağ olsun o duyğularki udlu edə

uduqlamaq uyuqlamaq. uyumaq.

ufaklamaq oğaklamaq, oğmaq

ufam ufam ufan ufan, oğam oğam, oğuq oğuq, balaca balaca, zərrə zərrə, parça parça, qırım qırım

ufatmaq oğmaq, qırmaq, sındırmaq

malın ayağı buzda ufandı

dolu yağır daşlara dəyib ufanır.

səbir kasası ufandı.

uğ çakşır, şalvar.

uğ 1) ox, dirək) şalvar, çakşır, tuman

uğrağ düyün

bu çevrən uğrağimış, yol üzərində.

uğramaq üstələmək, həmlə etmək, saldırmaq. sancışmaq icəşmək, savaşmaq, çarpışmaq, çatışmaq, qovuşmaq,

göz qıpmadan(göz açmadan) uğradılar, vurub qırdılar.

uğramaq raslamaq, təsadüf etmək, qovuşmaq, qarşılaşıp keçmək, dəyib keçmək

uğradın salam verməz keçdin nədən.

uğruyan kimsə vermə salamı nə olur, yalançı

dünya qapar qoparar səni, sənsiz ona nə olur

dan yeli, uğruyub yarə salam söylə. əlimdə yox

bardaq barı sən söylə.

yanımdan uğradı, heç üzümə baxmaz ağlatır.

uğramaq uğurlamaq, uğrulamaq, xeyir edmək

yeyən ki uğruya, pisin sava, yeğ oruc tutandan ki

dünyanı qova.

uğraş cəng, döyüş, savaş, qavqa, dalaş, dalaşma.

azğaş.

böyləki bir gün uğraş gününə tuş gəlirsin.

uğraşçılarım, yağılarım.

kim ki düşə uğraş içində, düz qalmaya beyni baş

içində.

uğraşçı dalaşan. savaşan.

uğraşmaq dalaşmaq, savaşmaq.

uğrayugəlmək rasgəlmək.

uğrulanmaq uğurmaq, uğrulanmaq, yollanmaq, yerimək,

uğrun gizli, gizlicə,

uğrun açmaq yolunu açmaq

ışıq alıp uğrun açdı.

uğrun yol uğru yol. kəstirmə, qıssa yol.

uğud iri üğütülmüş un.

çiğ uğut çörək

uğud bəngi, kefli, sərxoş.

uğut adamdı.

başın itirmiş uğud kişilər.

uğum istirahat, uğur

uğumça mütəvazi', uysal, qanıq, qanıqlı.

uğumçalıq kişinin sayqısıdı

uğumlu uğurlu, dözümlü, səbirli, mütəhəmmil.

gözü açıq ağzı yumulu, sirrlər saxlamaxda uğumlu

uğumsuz ac göz, keçimsiz

uğundurma uvundürmək, öğündürmək, ökündürmək, ussun huşun ititmək.

uğunmaq uvunmaq, ökünmək, boğulmaq, bayılmaq, ussun huşun itirmək, keçinmək, nəfəsi kəsilmək, için çəkip keçinmək, qəşş eləmək

sevindiyindən uğundu.

uşaq ağlayıb uğundu.

uğundu döğünməyə başladı.

uğunmuş dəli olmuş, cinlərə vurulmuş.

çoxda belə öğünüb uğunma sən

uğunuk bayqınlıq, huşdan gedmək.

uğur ön, yol, hədəf

sel uğrunda(önündə) yatak edənin yeri bəllidi.

su uğruynan gedən dənizə çatar.

uğur(yol) tapan var qılıncsız, qılınc vuran var uğursuz (yolsuz).

islam uğrunda qılınc vurdular.

uğrun gözlə, oku at.

yola salıb uğurunğ dilərik.

tanrı uğrunda verdin, itməsin.

qutlu uğur(yol), varlı uğur.

varlığın iç(sərf ed) qutlu uğurda.

baxtın, uğrundan(yolundan) çönməsin.

uğur əri xoş niyyətli

uğurqan urqan: bərk burulmuş bükülmüş ip.

uğurlaıyınac aq lap gizlicə. heç duymadan.

uğurlamaq xeyir işə qarışmaq

elə uğrayanlar.

uğurlamaq uğrulamaq$_{taraa}$, oğurlamaq, çalmaq

oğurluk etməyən, yavuzluk qılmayan kişilər.

uğurlanmaq gizlənmək.

uğurlayın uğrulayın gizlicə, səssiz.

uğurlayın gəlip uğurlayın geddi.

uğurlayın gözətip.

uğurlayın yükülən(hamilə olan) açıqda

buzalar(bizovlar. balalar)

uğurlu ər xoş niyyətli

uğurmaq uğurlanmaq, uğrulanmaq, yollanmaq, yerimək,

bu dağdan uğurmaq çox zordi.

bu kənddən o kəndə uğurduq.

uğurmaqdan yeriməkdən yorulmadıq.

uğurmasan tamı yolu, uğruyursan uçmaq yolu.

uladcı mürəbbi

ulağat elçilər, çaparlar, ulaklar.

ulaq bölük, parça, tikə

bir ulak çörək

əti ulak ulak edip böldülər.

ulak ulak olmuş qara topraq.

ulaq çapar, elçi. xəbər, xəbərçi.

don oldu cana bir duraq, canda oldu don üçün bircə ulağ.

bir ulağçı(xəbərçi) gəldi belə söylədi ki....

ulağçılar saldılar ölkədən ölkəyə....

bütüncə bəylərə saldı ulağı, danışdı cəng üçün qılın yarağı.

ulağlara at verib yola saldı.

ulaqçı atı çapar atı, yam.

ulaqlıq vəzifə

ulalmaq böyümək, yetişmək, yaşlanmaq, tərbələnmək, bollanmaq, bolalmaq, artmaq. çoxalmaq. qocalmaq, yüksəltmək

eykülü ulalır, qabırqalı böyür.

bizə uyan olsa çavımız çoxalar.

toz qopdu geddikcə ulaldı qabardı.

biz burda doğduq ulaldıq ölməliyik.

ulalmış irişmiş ərişmiş.

bala ata ilə ulalır(tərbələnir).

ulaldı balığ oldu.

nəsnələr anla olmuşdur, anın ilə ulalmışdır.

gözətsən oğul ulalır, yaşlasan çubuq əyilir.

isək olsa ağac ulalır, yemiş arturdə, bolalır.

tanrı ağacı kişidi, onu ulatmaq onun işidir.

ulalmaq *başımda yazı imiş nəzmi olkim*

gözəllər sevqisi birlə qocalam

ulam sürü

it ulamı

ulamaq *sözü sözə ulamaq.*

ulamaq ulaşdırmaq, çatdırmaq, qatmaq, əkləmək,

gecə gündüzə ulaşdı

dünü günə uluyub(uludub) gedən dünya.

ulamaq ululamaq, tutmaq, işə bağlamaq

bu sözləri uların.

tanrı buyruğun ullamaq(yapmaq, qollamaq,

kullamaq$_1$).

ulam-ulam sıra-sıra. ard-arda. arxa-arxaya.

qoşun ulam-ulam yeriyirdi.

nərdivənə ulam-ulam çıxılır.

ulam-ulam gedən istəyə çatdı, ulamsız gedən

uluya qaldı

ulanmaq çatmaq, əklənmək, ilişmək,

bu yol o kəndə ulanır.

o şəhərə ulanan yol hançıdı

ay bəxdimə ulan yollar!

ualansız qalan yollar.

ulamadım yoluma, kəsilsin yollar.

ulanmaq böyüksünmək, böyüksəmək

nədən belə ulanırsız.

heç nədənsiz ulamaq olarmış, bilmədim mən.

ulaş təəllüq, yamaq, ulaşı, ulaşlıq, uz, uzunu, tul, vəslət

saxsı qab ulaş (yamaq) götürməz.

ayrılıq qorxusun qoy, ulaş təkyəsin tut

ulaşdırmaq qonaqlamaq, yığmaq, qondurmaq.

ulaşı ulaş, ulaşlıq, vəslət

ayrılıq qorxusun qoy, ulaş təkyəsin tut

ulaşıq bitişik, ilişik, çatıq, ortaqlıq, mürtəbit, bağıntı, irtibat, aşnı, əsgi, ilərdən (qabaqdan) bəri sürüb gələn, adi, mə'muli, qohumluq, yaxınlıq

qaşları ulaşıq.

tanrı istəyin ulaşdırsın.

bitişik, ulaşıq, ortaq sular, dənizlər, boğubdur nə çox sular istəklər.

ulaşığın şüşdi(çözdü)

bu aşnığı, ulaşık sözləri yığışdırın.

aşnığı, ulaşık sözlərə uymuyun: inanmayın onlarnan ulaşıqımız çox pis döndü.

ulaşqan yapışqan, sırnaşıq, qovuşqan

ulaşmaq irişmək, ərişmək, girmək, birşmək, birikip yapışmaq, ümüd tapmaq. qovuşmaq, ərişmək. bağlanmaq. yaxınlaşmaq, qohumluq etmək. bulaşmaq, sirayət etmək, tə'sir etmək,

elin içinə, tanrıya ulaşan, ondan qaçanlar.

gecəni gündüzə ulaşdıran.

hançı çaydıki dənizə ulaşmasın.

kişidən kişiyə uğur(xeyir) ulaşır.

qol(gəzər) dolaşmaqda ulaşmaqda işi tünlə günün.

qonşudan qonşuya heç nə ulaşmazsada (çatmasada) duvar ulaşır.

od olub yandırıb ayırmaqdansa, palçıq olub ulaşdırmaq(yapışdırmaq) yey.

sevgi sevgiyə ulaşmaq istər.

ya musa! elə ulaş onları öyrətki tanrı sevgisi ürəklərin qıaq düşməsin.

ulaştırı davamlı, sürəkli, ardıcıl, dalba dal, müttəsil.

ulaşdırı bir yerə gedip gəlmək yaxcı deyil.

gərəkdiki orucu ulaşdırı tutalar.

ulaşukluk qohumluq

göyüllər dilədi bunlarınan ulaşıq ola.

ulayu ardıcıl, ortaklı, davamlı, birikik.

hər gün ulayu bu canu diləyu.

bulut ulayu yağır.

xalqa ulayu yasaq yoxdur.

ulduz qurdu ipək böcəyi

ulduz qurdu tünün, ışıq kimi yanar durur.

ulu zəngin, varlılıq.

ululuxdan ziyan olmaz.

ulu ağır

bu mənə çox ulu gəldi, çəkəmmədim.

yalanla gerçəkdən ulu bir şey varmı?

ulu başlı uca, böyük kişi.

ulu boy boydan(soydan, nsildən) böyük olan topluluq

uluğ yurt xanı çəngiz xan.

ulu xatın böyük xanım, xanım əfəndi.

ulu işli böyük işlər başaran, yapan.

ululamaq sayqılamaq, tə'zim etmək

ululuk kibirlənmək

ulutmaq ulaltmaq, artırmaq. çoxaltmaq.

umac omac, yumulan umulan şişirdilən yer.

umac aşı (< oğmaq). oğmac aşı. içinə çörək pənir soğan

yağ qoyulan bir yemək.

yağçamur.

umacı xuxu, cidos$_{tarama,}$ uşağı qorxutmaq üçün söylənir.

umağ istək, hədəf, arzu umağ

umarlanma ummaq, umutlanmaq

umduran gözlətən, bəklətən. güddürən, isdədən

ummaq ümüd edmək

ummaq bəkləmək, gözləmək.

uma uma gələn, uma uma gedən.

bunlar umduqları umucağa çatası deyillər.

ummaq gözləmək, bəkləmək,

nəqədər ummaq olar

bəsdi umdun!

umarlı, küylü günlər

ummutmaq küydürmək, gözlətmək, isətətmk, bəklətmək, güddürmək

umsundurmaq istətmək, umdurmaq.

bulut görüb yağış umsunmaq.

umsunmaq ummaq, ümüd bağlamaq, canı çəkmək

umu umucuq, ümüt, əməl, arzu, istək, gözlənən şey.

o(tanrı) nə umar umu səndən, tam umular

ondadır umarsın ondan.

sizin umuz nədir.

umduğuz nəyidi tapdığız nə.

umduğun bilməyən yolsuz qalar.

	umum tanrım, tapım tanrım.
	qorxuyla umu arasında.
	cənnətdən umsunmur, tamudan çıkmaq umur.
	yarlıqanmaq(bağışlanmaq) umusunda yaşayan özündən olar.
	qoymayalım(tərk etməyəlim) gəl nəzmi, ki çələp qullarını suç ilə yindək qaramaz.
umu	başyazı
	yoksulun sevilməməsi, qutsuz umusu ucundadı
umu	ümüt
umucu	ümüdvar
umucuq	umu, ümüt, əməl, arzu, istək, gözlənən şey.
umursanma yacaq	önəmsiz, az, əhmiyətsiz
umusuz	naümid
umut	gözlək, intizar, güdək, güdük
unaq	yarar, iyi, yaxci, əverişli.
unözü	nişasda
unurmaq	> onmaq
unutqan	unutsağ.

Unutmaq	ummaq
unutsağ	yaddan çıkaran, unutqan
ur	yumru, dik, baba, qozaq, topuz, qubba
ur	dəniz
uraq	< hörük
	duvar uruqu: hörükü.
urəyi	ürəyi ağzına gəlmək, çox qorxmaq, ürərəyi
qopmaq	hopmaq, çox həyəcanlanmaq.
urəyi	urəyi çarpmaq.
oynamaq	*ürəyi düp düp oynadı: döyündü.*
urqan	uğurqan: bərk burulub bükülmüş ip.
uru yumuru	boğazda olan ur xəstəliyi.
uruq	*arslan uruqlu igid oğlan.*
uruq	ırq, soy, dal, qol, boy, oymaq.
uruq atmaq	dallanmaq
urulmaq	qurulmaq, yapılmaq, tikilmək
	tikintilər urulmuş, qurulmuş.
urva	xəmir açanda yapışmaması üçün səpilən un.
	bulaşmasın diyə xəmirə saçılan un.
usal	səfeh, karsız, önəmsiz, əhmiyətiz. boş, yumşaq
	usal baxışlar usal görüşlər usal davranış

usal peynir

usan gəvşək, boş, təmbəl, qafil, istəksiz, darıqmaq, üşənmək.

usanğ olmuyun işlərizdə.

öz dilizə usanğ olmayın.

usanlar bu yolda itdi geddi.

çox isdəridim usanğ olmazidim, və lakin nişanın bilməzidim.

nə usanıb oturmusan.

usanğlıqla iş yeriməz, kişi yonqamaz.

usanğ olup qalman geri mənzil uzaqdır iləri.

usandırmaq utandırmaq, üşəndirmək

usanqlıq qəflət deməkdir. yatmaqdır. boşnalıqdır, yavalıqdır, səfehləməkdir. acizlik, kehlik

usanlıqla vara çatanda var yoxa çatanda, qara üzdə var bəxdi ağara, ağ üzdə var bəxdi qaralur

usanmaq usan gəlmək, bıkmaq, gəvşəmək, boşalmaq, süst, boş tutmaq, qəflət, darıqmaq, istəksizləmək, yaddan çıxarmaq.

usanqlıq qəflət deməkdir.

usdan alı ağılsız, səfeh

züleyxa eydür usluyam sənsən dəlü, aşıq olan dəlimi ey usdan alı

uslanmaq ağıllanmaq.

uslan oğul, yatlunu iyidən seç

usmaq almaq, qəbul edmək.

usmaq uymaq, təğlid edmək

kəkliyə usan qarqa, itirər bayıq öz yerişinidə.

nə bilsin bu aşqa usanlar, uyalar, nə varsın bu yola azıqsız yayalar.

usul törə, türə, görənək, ayin, qanun, ürf, qayda, təməl

usul yumşaq, yavaş, həlim

usul usul yavaş yavaş, yap yap, səssizcə, uzun uzaq

uşaq ufaq

uşanmaq ovanmaq, oğulmaq, qırılmaq, parçalanmaq, dağılmaq, qopmaq, tozamaq. üzülmək

daş daşnan, doğan doğanla, sırça sıçaynan, sərçə sərçəynən olsa nə biri sınur nədə bir qırılur, nə inciyib ülkür, nədə üşənür.

könlün yumşadıb uşadıb.

ışıqlar yumula donlar sökülə, sügülər uşana oxlar tökülə.

can quşu uçar uşansa qəfəs.

evlər yaraqlar uşandı.

yüz illik baş, min illik daşda bir taşla uşanır.

uşatmaq oğşatmaq, oğmaq, əzmək.,

yedin duzun, duzluğun oğma(uşatma).

daşa çaldı uşatdı qəm qopuzun.

uşuşmaq üşüşmək, yumulmaq, hər tərəfdən bir yerə yumulmaq

ut utanc , sakınc, həya, həya. qayqı. şərəf

udu gedmiş üzü tökülmüş.

yaa oğlan yavuz yerdə gəzib, atasına ud gətirir.

igidlik aşqdır hədə suci, ol aradə udla qorxudur nəçi.

yavuz kişidən iyilik gəlməz, ud gəlməz.

o işi işləmə kim <u>ud</u> gələ, ol gərəkdən yeri yarın <u>od</u> gələ.

yazığ udundan heç nə deyə bilmədi

ud ola sağkən deyək sayru kişi, ayb ola baykən

deyək yoklu kişi

udundan neynəyib neynəməsin bilmədi.

düzlükdə qorxuda yox udda(utancda) yox.

evindən odda gedsə ud gedməsin.

bir kişi yavlaq utlu, üzü ay, qaşı yay

utanmaz sırnaşıq, sırtıq, qatı üzlü

utlu utancaq.

tanrım kiməsnəni pul utlusu, uyat(namus) utlusu, qeyrət utlusu edməsin.

əlindən gəlmədiyi işə qol qoyma udlu olusun.

utmaq = ütmək, yenmək, yemək, üstün gəlmək, qazanmaq

ay nurun günəşdən utar.

bəxdin udsun üzün gülsün.

bir fürsət utdu atdı.

bu atışmadan nə utdun sən.

hər vermk ötürmək deyil, hər almaq utmaq deyil.

həmməşə utan, gələr ki bir kərə ütüləsən.

yaşamda biri tutulur biri utulur biri ütülür.

utmaq üstün gəlmək, yenmək (<yeğnəmək), alt edmək,

başarmaq

utru utru baxmaq ütüh ütüh, dik dik, diqqətlə baxmaq.

utsuz udsuzluq, utanmazlıq, hayasızlıq, sayqısızlıq.

udsuz, utanmaz, hayasız, sayqısız.

ayağı qutsuz deyincə utsuz desinlər.

utulmaq ütülmək, yenilmək, sınmaq, məğlub olmaq.

utum luqma

uṯuşmaq bir birin əzməyə çalışmaq uyuşmaq: bir biriynən yollaşmaq; cürləşmək.

uvağ dəvək öğuq dövüq, param pura,

uvaq dəvək yük, yük yap, ev şey şüyü, qab qacaq, ağruq.

uvalmaq uvanmaq, oğulmaq, qırılmaq, parçalanmaq, cırılmaq.

uvandırmaq oğmaq, parçalamaq, cırmaq. qırmaq

uvatmaq oğmaq

ön diş uvadır, art diş un edir.

uyalmaq utanmaq, çəkilmək.

uyan üyən, oyan, gəm, dizgin, yular.

uyan gəmin ağza girən yeri.

uyanlamaq heyvana uyan(yular) vurmaq.

uydurmaq yığmaq

topluma qırx dan artıq uyduramadı.

uyğun yaraşıq, süs, gözəllik, bəzək, çəm,

uykun əlamək, işarət

uylaşmaq uzlaşmaq, birbirinə uyuşmaq, ittifaq

uymaq uymuyun, inananmaq.

uyucu 1) bəkdəş, mürüd) əngəl, tüfel

uyuqmaq yaşmaq, batmaq(gün), yuxlamaq

uyumaq bəkişmək, bərkimək, donmaq qoyulaşmaq, dolmalanmaq, qurumaq,

süt uyusa yoğur olur.

uyundu müqəllid, nsədən dalıdan gedən, asalaq, əkdi, qonuq

uyuntu yanaşma, dalqavıq, qonaq, tüfeyli.

uyuşmaq bir biriynən yollaşmaq; cürləşmək

uyuşmaq onuşmaq, barışmaq

uyuzlanmaq soxulub sürtünmək.

uz usdaca, uyğun, doğru, münasib.

uz ged asda ged.

qatı yay çəkən uz atan.

hər iyilik yerincə gərək düşə uz, yavızlara iyilikdir igən yavuz .

bu işi işlədiyin onat deyil, uz deyil.

yağıya yavuz, dosda uz.

uz gəlsə yavuz gedər.

sapan vaxtında uz gələn, oraq vaxtında uz gəlir.

yavuzludan uz umma, duzlu sudan buz umma

uz usda, bacarıqlı, uyanıq.

uz atan imçi, nişançı, uz atan, düz atan.

uz dilli düz söyləyən

uz düşmək uyqun gəlmək, uyuşmaq, curlaşmaq.

uz əl əli uslu; yaxışıqlı, bacarıqlı.

uz kişi us, ağıllı.

uzatmadan sözün qıssası, qıssacası, hasili kəlam, xülasə,

uzunsuz.

uzatmadan qıssacası, hasili kəlam, sözün qıssası, xülasə, uzunsuz.

uzdaşmaq uzlaşmaq, anlaşmaq, uyuşmaq

uzluq usulluq, törəliq, başarcaq.

uzluq ustalıq, yumşaqlıq, ehtiyat, hilim.

azlığı uzluqda sezdik

uzraq daha əlverişli; uyğun.

uzun uzaq uzun uzadıya, davamlı.

uzun uzun uzunasına

uzuzunu

uzunsuz sözün qıssası qıssacası, hasili kəlam, uzatmadan, xülasə.

üçgül yonca

üçün < ucun, təpər, tərəf, üz.

ucun tutmaq: yönəlmək.

üğrümək sallamaq, yırqamaq

üğrünü salına salına, sallana sallana

üğrünü

üğü bayquş, yapalaq

üğürtləmək üyürtləmək seçmək, iyisin almaq

üğürtlənmə seçilmək.

üğüşmək uyuşmaq, yığışmaq, qamaşmaq, donmaq

üğüşmüş qan

üğüşmüş süt

üləşik ülüş, üləş, pay, buyruq

üləşmək bölüşmək, paylaşmaq.

atamız öldü qaldı yüz qoyunu, üləşməkdə onarmadıq oyunu.

ülgər parçanın üsdü, üzü, yaxcı tərəfi

ülgüc < ül = yol. üləmək: bölmək, kəsmək, yolmaq: biçmək, qırmaq, < yülügən$_{tarama}$: ülgüc

ülkər ulduzu quyruk ulduzu

ülp ərkəklik aləti.

ülpərmək (< ür. ül: uca, ulu)ürpərmək

tamam tukləri ürpəldi.

ülü ülüş, üləş, üləşik, pay, buyruq. nəsib, bəhrə.

on ülüdən neçə ülü bizə ülüşür.

beş ülüdən iki ülüşü çənimdi.

sən öz ülüvü ver mənə.

sütü qaynadın üç ülüdən biri qala.

ülük gürüm ibrik əmziyi düdüyü. budaq, qol, çıxıntı

ülüklənmək qollanmaq, budaqlanmaq. pürçəmək. pöhrələnmək.

ağaclar ülükləndi.

ülülü ülüşlü, paylı, bəhrəli.

ülüş ülü, üləş, üləşik, pay, buyruq.

bu sizin üləşizdi.

bu bölgənin üləşini üləştirin, daşıyın.

ülüşmək paydüşmək

buda bizə ülüşüb pay düşdi.

ülütmək yülütmək.

ümumi orta, ortalıq.

ümüdsüz içi qara, içqara, üzgün.

ümüdvar umucu

ündəmək ünləmək, səsləmək, çağırmaq, də'vətləmək

eşitməzlər bu sözü söyləməqil, xalqı qoqıl(ötür) dininə ündəməqil

ünqüq həncərə

ünqüq başı: boğaz başı

ünlü carlı

ünsiyyət öğürlük, yaxınlıq, yoldaşlıq

ünsiyyət öğürlük, yaxınlıq, yoldaşlıq, alışlıq,

ürcə vaxsız

sözün ürcə söyləmək.

ürək qarın, mə'də

ürək ağrısına yararlı otlar.

ürək bulanmasına çox yaxcıdır.

ürək cürət, cəsarət

ürək tapıp danışa bilmədi.

ürəkləndi ağzına gələni danışdı.

ürək bağı bağırdaq, beşigə bağlanan bağ ki beşik yırqalananda uşağın beşikdən düşməsin diyə işlənir.

ürək burusı qarın sancısı

ürək damar atardamar

ürəyi ağzına gəlmək çox qorxmaq, urəyi qopmaq, çox həyəcanlanmaq, ürəryi hopmaq

qopdu ürəyi qorxusundan ürəyi gəldi ağzına.

ürəyi burmaq içi acımaq, qarışmaq, pozulmaq

onu öylə gördü ürəyi burdu.

	bir ürək buran hallar gördük ki.
	ürəyi burmuyub pis günə həsrət qalasan.
ürəyi hopmaq	ürəyi ağzına gəlmək, çox qorxmaq, ürəyi qopmaq, çox həyəcanlanmaq.
ürfan	bili
ürkməmək	meyl etmək, yaraşmaq, yakışmaq.
ürkü	ürkülük, ürküdülük, qorxu, panik, həyəcan, toxuntu.
	el içinə qorxu, ürkü düşdü.
	xalq birbirinə toxundu ürküdülük oldu.
ürkülük	təhlükə, qarşıklıq
ürmək	qaldırmaq, şişirmək, ayırmaq, seçmək
	üründüklərizdən iki ürünğ göndərin xan qulluğuna.
ürmək$_{tarama}$	üvürmək$_{tarama}$. hürmək, üfürmək, üfləmək, püfləmək, püləmək
	zırrına ürüp hamı oyatdı.
	ovsun oxuyub ürdi.
	issini ürüb soğud.
	qoyunu qıçından ürüb soyarlar.
ürpək	ürpərmiş, dik qalan.

ürpək saçlı çirkin üzlü.

ürpələşmək qaynaşmaq, dəbəşmək

xalq ürpələşdi

qoşun ürpələşdi.

ürpərmək səksənmək, dişginmək, şaşmaq.

ürpərmək (< ür. ül: uca, ulu) ülpərmək

tamam tukləri ürpərdi.

ürü hasıl, bərə

ürükmək çoxalmaq. özəlliklə çibanın sıçrayıb çoxalmağına deyilir.

ürün hasıl, törün, törə, ürə, tuxum(töküm)

üründü seçgin

üründü elçi, seçgin, seçilmiş, nümayəndə,

üründü iyidlər.

üründü pəhlivanlardan Buğa xan.

ol "qırxların" üründüsüydü.

el üründüləri.

ustazlardan$_{tarama}$, üründülərdən tutuldular.

üründü çərilə doğruldular.

elin üründüləri iyiləri toplandılar.

üründü saltar(salt+ ər> sərdar).

o el üründüsü böylə söylədi ki.

üründü edmək — ürüləmək, seçmək. düzmək. çinləmək.

tanrım yalacları kişiyilər içindən ürün qıldı(lədi).

otları ürünləyib düzdülər.

ürəndüləmə — iyisin, arısın seçmək; düzmək.

ürəndüləmək — Qılavuzlamaq, yöndərmək, göndərmək,

ürünğ — (< ürmək: seçmək) ürün, üründü, elçi, seçgin, nümayəndə,

el ürünğlərin: ürünləri.

devlət ürüni.

ürüsüz — ürün verməyən, hasılsız, bərəsiz.

sazlı(qamışlı) ürüsüz yerdə bitənlər.

üsküf — başlıq, örtük, börk.

üsküflü quş

üsküre — ağzı yayvan topraq qab.

üsmək — yetişmək

üstələmək — yenğmək, dözmək, qarşı durmaq, dayanmaq,. yenmək

üstübəc ağlıq

ağlıq üstübəc ənnik-kirşan qadın düzgünlərindəndi

üstün gəlmək utmaq, yenmək, yemək, qazanmaq

üşəgəlmək üşüşmək, toplanı gəlmək, toplanıvermək.

üşələmək kişələmək, kiş diyə qoğmaq

üşəndirmək usandırmaq, utandırmaq, çəkindirmək, qorxutmaq

üşəngən təmbəl, çox üşəngən

üşənmək tədirgin olmaq, üzülmək, rahatsızlanmaq, sıxılmaq, qorxmaq, bıkmaq, küsmək, qısılmaq. çəkinmək, pərhiz edmək, usanmaq

nədən üşəndin kimdən qaçdın.

yel əsməklə dağ üşənməz.

Üşərmək yığışmaq

üşiləmək yelləmək

üşmək yığışmaq

üstünə üşmək

üşümək axışmaq, hicum edmək

Üşümək yığışmaq

uçunup titrəyə düşdü, bəlanın ağrısı başına

<u>üşdü</u>.

yörəsinə üşdülər.

çağırıb yığışıb toplaşdılar.

üşür yığ

cinləri üstünə üşür

üşürmək yığmaq, birikdirmək.

dil üşürmək: hamı bir ağızdan bir sözü demək.

üşürmək üşüşdürmək, yığmaq, toplamaq, üsdələmək.

üşürmək yığmaq, bilətmək

ağız üşürmək: söz birligi

ağız üşürün əl bir edin.

üşüşmək uşuşmaq, yumulmaq, hər tərəfdən bir yerə yumulmaq

ütgən yürügən, yüğrək, yorqa, kəsgin, iti.

ütmə sütül, fırıx, yaş taza buğda arpa noxudu qabığı sünbüldə ikən qılçıqları qılları ilə alov içinə atıb pişirib oğub yiyərlər.

ütülmək utulmaq, yenilmək, sınmaq, məğlub olmaq.

üyəz mığmığa, sivrisinək, at sinəği, eşşək sinəği,

tatarcıq, büvələk, pəşşə

üyüktarama 1) təpəki ki içini qazdıqda əsgi tapıntılar çıxar.

təpə.

) qorxuluq, oyuk

üyüklər, tapıntı yerləri olmuşlar.

key ulu gövdəsi san bir ürüktür.

iki ulu üyüklər, ortası alçaklar.

üz yan

bu dirinti əsgərlər mənim üzümə(yanıma)

toplandılar.

düşman üzünə savaşa geddi.

hançı məhkəmə üzünə siz cavab verəcəksiz.

xan üzünə şikayətə geddilər.

üz qarşı .hançı məhkəmə üzünə

siz cavab verəcəksiz

üz yön, yan, tərəf

hançı üzə geddi.

hançı üzdən geddi.

özünü qonduğun üzdən tez aşur, oturma, yol əri

yolda yaraşur.

üz dürmək üzünü burmaq asmaq qırışdırmaq.

üz eyləmək göndərmək, həvalə etmək

üz olmaq zamin olmaq, boyun olmaq.

üz yazan gəlinin üzün bəzəyən, donatan.

üz yazma arayişqah

üzdən yöndən, cəhəddən, səbəbdən.

nə üzdən belə dedi.

nə üzdən düzəlməz işlərimiz.

üzəngi üzəngini darmaq, sərtcə qarşı qoymaq

gərmək *saltərlər üzəgi gərib durdular.*

üzəngi dartıb yola çıxdı.

üzər yer üst tərf *burdan üzər yerdə bir qala var.*

üzgün əzgin

üzgün içi qara, ümüdsüz.

üzləmək izləmək

bu bağları üzləyib gedəyin

üzlü şərəfli, e'tibarlı.

üzlük peçə$_1$, üz örtüsü.

üzmək uzaqlaşdırmaq, pozmaq, ayırmaq, qoparmaq, qırmaq, kəsmək, sökmək

üzü bərk sırtıq.

üzülmə sıyırma, incimə, sancınma.

ürəgin sıyırması: ürəgin üzülməsi.

üzüşmək pozuşmaq, bir andı bağlantını pozmaq.

var yeməz xəsis

varışmaq yarışmaq

varmaq ərmək, çatmaq, gedmək, varamaq, bacarmaq

varsak *ulaşudur ana bulqar dağı, ki Varsak qavmının oldur durağı* *hikmət.15.164(tarama.(948)*

varya çəkic, toxmaq.

vaz keçmək yazmaq, açmaq, çəkilmək.

vəhşi gürə

vəqf sağav, dartış, dartık$_9$, veriş

atya, bağış

vərəm iğ, incəağrı, sill.

vəsilə yarağ, fürsət

yarağsız yola çıkma

nə yarağ ilə gəldiz.

işin yarağın tap, istəyin marağın.

vəslət ulaş, ulaşı, ulaşlıq.

vətən qoptuq.

vəzifə tapı, xidmət, ibadət, hörmət

vəzifə ulaqlıq

vicud yaradılış, gövdə

vilayət ortac, mirasçı,

vur tut alış-veriş, bazarlıq, üç yukarı beş aşağı.

vurmaq taxmaq, qoymaq, geyinmək, geydirmək,

qurmaq, sürtmək, bərpa etmək

ad vurmaq: taxmaq.

ata yavaşa vurun.

başına börk vurmuş.

başına tac vurdu.

bu ölkənin işləri kopoyoğluluq, aldatı üstdə vurulub.

əlivi saqqalıva vur təmizlə.

xanın ayağına baş vurub....

mıncıqlar vurulmuş kaftan.

nərdivən vurub ora çıkdılar.

onun qapusunda baş vurub yalvardılar.

səcdəyə baş vurub dilədi.

siz bizə arxa vurun, bizdə sizə.

taxmalar çiyninə vurmuş.

üzün toprağa vurub dilədi.

üzün yerə vur ondan dilə.

vurub alt üsd eləmək.

tutmaq

yada daşı yağmır daşı

yadamaq qarışmaq, pozulmaq, müztərib olmaq.

yağ bağır ətlə yağilə dolmuş bağırsaq

yağcumur yağlı əkmək

yağır heyvanın sıtında oluşan yara

yağır (< ağmaq: şişmək. ağuq: şişik). ağrıq, şişik, qoğzağ

atın ağrıqı yağırı kürəyi

yağır təğəlti, yünə: yəhərin altına qoyulan keçə

yağır *yağırğadan quyruq soxumuna gələn arka sümük.*

yağırlıq yəhərin altındaki keçə.

yağız igit.

yağızdərləmə əsmər, tox boyalı, buğdayı.

bu atın qıç ayakları səkili, be. ya.ar, enenmi(

	əxtələnmiş) yağız rəngli(əsmər, tox boyalı
yağlı	yavlak$_{tarama}$: çox
yağlıq	önlük, dəsmal
yağmır	yanqaq
	ölkə yağışdan çıxıp yağmıra düşüb
yağrıq	üzərində ət odun parçalanan kötük
yağrın	sırt, sırtın yuxarı kürək bölümü.
yağrın	atın bel kürək bölümü.
yağrınlaşma	bir birinə arxa durmaq.
yaxalaşmaq	yaxa yaxaya gəlmək$_{tarama}$: boğaz boğaza gəlmək$_{tarama}$: yaxa paça olmaq$_{1.}$ da'va etmək.
	iki qoşun yaxa yaxaya gəldilər.
yaxcı	kəhləz.
görməyən	
yaxıya	qırağa, qırıya atmaq
vurmaq	*yel əsdi vurdu yaxaya.*
yaxşurmaq	yerləşdirmək, yaraşdırmaq
yaxta	börkün təpəsinə tikilən düğmə
yaxtı	yanıq, ışıq, aydınlıq, nur, şö'lə
yaxtı	ışıq, yenur(> nur).

yaxtılı ışıqlı, dadlı, gözəl

yaxtılıq ışıqlıq, aydınlıq

yaxut < ya ki. yahuz$_{\text{tarama}}$

yakı yaku, altun.

yakı dağlamaq

yakı otu qındıra otu, həsir otu, bir qamış cürü.

yakışdırmaq yaraşdırmaq

gözüm yaraşığı; yakışı

yakışmaq meyil etmək, yaraşmaq, ürkməmək

yaklanmaq yaklaşmaq.

yaklaşdırma yakışdırmaq

tanrı duanı , yakışdırsın, dürüşdürsün

yakmaq(türkü) düzmək(türkü), bəstələmək (türkü)

yaku altun, yakı.

yaq yaraq, hazır

evlənməyə yaklı.

yalabı inikas, yanıq, yanqa

aynalalar yalabır.

günün suda yalabısı.

çıraqların camlarda yalabısı.

ylaba inanıb

yalabıdaq lütdən, yalın, açıq açıq, iti iti, birdən, ansızın

baş qaldırdı yalabıdaq gözün açdı.

yalabıq parıldaq, parlaq, ıldıra, ıldırayıcı.

yalabımaq *şişmşək yalabırdı: çaxdı.*

yalabımaq parlamaq, parıldamaq.

yalap-yalap yalabıyan incə donlum mənim

yalam dilin çıxarıb yalama oyunun çıkarmaq.

yalam *yalam yalam edmək ilanın işidir.*

eləmək

yalama issilikdən günəşdən doğan dodağ yarığı, uçuq,

yalama qaya daş duz,

yalamtıq azacıq, yalayacaq qədər.

yalan yalan uydurmaq

bəzəmək

yalan yalana dayanmaq, yalan dikətmək. yalan

çıxarmaq eyləmək

kafirlər tanrıya yalan çıxarırlar.

doğru yolada yalan çıxaranlar vardı.

yalan yalan çıxarmaq, yalana dayanmaq, yalan

eyləmək dikətmək.

yalan təkzib etmək, yalanmaq

yalanlıq yalan söyləmək.

yalanmaq yalan qılmaq, təkzib etmək

yalanlayıb inanmadılr.

yalanlayıb incitdilər.

yalavacın elçisin,başcısın yalanlayan eldən, el olmaz.

yalansız doğru.

yalap yalap pırıl pırıl,

yalap-yalap pırıl-pırıl, parıl-parıl, parlaq parlaq, alov, ışın-ışın

tutuşub yandırır yalap yalap eşqin məni

yalap-yalap yalabıyan incə donlum mənim yalap yalap yalabıyan.

yalap-yalap yanmaq parıl-parıl parıldamaq yanmaq, yalqımaq

yalçı alçı, kirəç.

yalçı ilə duvarlar sıvandı.

yaldır yaldır parıl-parıl. pırıl-pırıl.

yaldır yaldır yaldırır.

yaldırağan çok parlayan, ışıqlı.

yaldıraq ışıqlı, ağ, parlak

yaldırış yıldırış, parlayış, parıltı

yaldız ışıq, şöhrət, bəzək, oxşar

yaldızlı yalanlar

yalğız yalavuz, yalanğuz, yalınğuz, yalnız.

yalıcıq kisəciq, kiçik yan çantası

yalıqmaq yalıqmaq, yalaqmaq yalqımaq, ərkək istəmək, qızmaq

yalıqmış qancıq

yalım dərik, dərəcə, yüksəklik

yalım sərt, sarp, yalın, yalçın,

yalım uçumlar keçilməz olur.

qartal iyəsiz dağda olur, yalım qayada yuva qurur.

yalım-yalım yar(uçurum) kimi görünən dağlar.

yalımı alçaq üzü yumşaq, üzü alçaq, yassı, yayqın.

qəribin, birdə borclunun yalımı(üzü) alçaq olur.

yalınğ yalçın, sarp, iti, sərt,

yalınğ od yalını, alov.

yalınğ çıplaq, açıq, qabsız, örtüsüz

yalın donatan, ac doylayan uğurlu olur, hər nə desə xalq ona inanır.

yalınğlandır alovlandırmaq.

yalınqac yalın ac, yoxsul, möhtac

iynə kimi yalınğac olqıl.

bir yalıcağı min kişi soyamaz

yalınqat tək qat.

yalınlamaq ışıqlandırmaq

yalınmaq pisilik eyləmək, yaltaqlanmaq.

yalınmaq yaltaqlanmaq.

yalkımaq yanmaq

yalman qılıc, hər bir şeyin sivri kəsgin iti bölüyü, ucu.

qılıc yalımı necə kim yıldırım, nəyə uğrasa eyləridi yarım.

qarnına bir qılınc vurdu, yalmanı ardından çıxdı.

gün ki çəkdi qılıc yalmanını, göy üzü çəkdi başa qızıl qalxanını.

yalmanlar qan tökməyə, yalap yalap yalmandılar.

yalman kəsgin, iti, sivri.

yalman göstərmək lüt qılınc göstərmək.

yalmanmaq yalaqlanmaq, yalanıp yeyəcək istəmək.

neyzələr yalmanırdı qan tökməyə.

yalmanmaq əğilmək, meyillenmək, istəmək.

yavaşca yalmanıp dedimki...

nə yalmanırsan böylə, nə istirsən dahı.

yalnuzun yalnız, yalınğuzca

yalnuzun oğluydum atamın.

yalpa vurmaq yelpəmək, əsrəmək, poca vurmaq

yalpaq bacarıqsız, şaşqın, səfeh

yalpaq pinti, kifir

yaltaq yaltaklanan, yaldalan, dalqavuq, riyakar. dilkəciq. diləkciq, aldayıcı.

yaltaqlanmaq, pisilik eyləmək, yalınmaq.

yalva bildirçin

yam ulakçı atı, ulağçılar üçün yədək at. at, mənzil atı.

yam yamcık, ulak, çapar, elçi, peyk

yamac sırt$_{11}$ qarşı, annaç$_{tarama}$

yamac *dan yerindən yamacıma çıxan gözəl.*

yamaçı pinəçi, gözəycitaarma

yamaq yardaq, yardımçı, müavin

yamandırm yanaşdırmaq, çapaşdırmaq

yamanlama pisin demək, kötüləmək.

yamanlıq pislik, kötülük

yamanmaq əyilmək, yanaşmaq, bir yana ağmaq, meyil etmək.

yamaşmaq yapışmaq, bulaşmaq, yaklaşmaq.

yamcık yam, ulak, çapar, elçi, peyk

yamrı yumru əğri, dolanbac yol

yumru yamrı yol

yamyassı yapyassı

yan keçə, tərəf

yan ağrısı zatürriyə

yan gedmək qarşı durmaq, tərs durmaq

sən mənə yan geddin.

yan gedən yardan yar olmaz

yan üsdü ayquru, aykırı, yanlamasına, tərs, qarşı, tərsinə,

əğri, iğri, yassı. eninə.

yan vermək yana keçmək, qaçınmaq, çəkinmək, savışmaq.

nəqədər çağırdım yanaşmadı yan verdi

türklər birləşməyib yan verdilər

yanar ılıca, qapalı yer, hamam, qaplıca, ılısu, ılıcaq

yanarlar şikayətçilər

yanaşdırma yansıma, bənzətmə, möhməl.

yanaşdırma işə qoymaq, işə tutturmaq.

yanaşdıma buyruqu verildi, yüz adam işə tutuldu.

mən öz qarındaşımı xanın yanında yanaşdırdım.

yanaşı yanaşık, bitişik

yanaşı yanaşık, bitişik. yan yana, diz dizə.

yanaşı oturmaq: bitişik, yan yana, diz dizə otumaq.

yanaşma uyuntu, dalqavıq, qonağın yanında olan, tüfeyli.

qonaqı deyirəm qarşılamaq istəyirəm, ama bu

yanaşmaları(qonaqların qonağı) doğurdanki

mənə burun tüküdürlər.

qonaq yaxşıdı, yanaşmasız olsa əgər.

yanaşmaq işləmək, qullamaq, qulluqda durmaq. qiymət dəyər vermək, ərişmək.

bu işçi neçəyə yanaşır.

yanaşma qiymətləri kəsilmiş işə başladılar.

siz buna necə yanaşırsız.

onun yaşandığı heç bir nəyə dəyməz.

yanbaşı gəlmək toxuşmaq, çarpışmaq.

yanbaşı gəlmək dəng müsavi olmaq

bu onla yanbaşı gəlir.

o kişi şeytanla yanbaşdır.

yancıq dağarcıq, kisə, torba, boyundan keçirirkən yana asılan çanta.

yanına bir yancıq asmış gedən qız

yancıq sağır, oturacaq yeri, qıç$_1$, göt

yancıq yapuq, belləmə, çuxal,yapuq

yancıq kəsmə, döğüş günü atlaın igidlərin geyimi, çukal$_1$.

yancıq döğüş günü atların, iyidlərin geyimi. kəsmə, çukal$_1$.

yancıqlı sağırlı, götdü, götü yekə

yancılmaq yencilmək, yassılanmaq, yassılmaq əzilmək, əzilip yapışmaq.

dilin tutsaydı dinc ağzında ilan, yatardı xoş inində o, çıxarsa dilin başı yancılır, ya çomaq yiyər ya oxa sancılır

yancımaq yancıdmaq, yencidmək, yeşmək, yassılatmaq, yapışdırmaq

yançaq çuxal, çul, at yarağı

yanduq dəvətikanı, yabanı enginar, ağ yavşan.

yanğa yana, yanadan, yanğada, yanğadan, tərəfdən

bizim yanğadın əsməyəcək yelmi var.

yanğaru yana, təpərə, təprə(tərəfə), qırağa.

bunu qoy bir yanqaru.

yanğasın yanğın, yanın, qırağın, yanı, qırağı

hərəsi aldı bir yanğasın.

yanandada kişi alır yanğasın, atır danğasın.

bu şəhər yanğasında

yanğaz danqaz, da'vaçı, yaramaz, inatçı

yanğaz at.

yanğaz adam.

yanğazlıq danqazlıq, da'vaçıçılıq, yaramazlıq, inatçılıq.

yanğşaq > yanşaq

yanğşamaq saçma sapan söz söyləmək, gəvəzəlik edmək, samırdamaq, danqazlanmaq.

yanı şikayət

yanıc yanıc yan yan, yana doğru

yanıqara daş kömür, şarbon

yanıt qarşılıq, qarşıt, mükafat, əcr

tanrı sənin yanıtın uçmağla vrsin

yanıtmaq qarşılamaq, cavab vermək

oğul dəd suçun yanıtarmı

topu topunan yanıtan kişilər uzaq gedməz

yanıtmaq çakmaq, əks etdirmək

yanıyanmaq şikayıtlənmək

yanqaz (= yanaz). 1) tərs, inatçı.) şımarqıq) gəvəz 4) cılız

yanqıltmac loğaz, yanltıcı,

bilməcə, şaşıcı

yanqımaq qınamaq, azar lamaq, təqdi edmək

çox çox yanqıdılar

sən nədən məni yanqıırsan

bu işləri görmüsən yanqımama haq

qazandırmısan.

yanlıq biləlik, birlik, birləlik, bərabərlik,

yanltıcı loğaz, yanqıltmac, bilməcə, şaşıcı.

yanmaq qayıtmaq.

sınka$_1$ girüb gerrü yanmaz$_3$

sına(qəbrə)$_1$ girən geri qayıtmaz$_3$

yanmaq şikayət edmək

yanraq yanaraq, ötə yana, o yanlıq, öbür yana.

yansı yansıma, təqlid

yansılamaq qarşı durmaq, uxalifət edmək

yansıma yanaşdırma, bənzətmə, möhməl.

yanşaq (< yanıtmaq: danışmaq, cavablamaq). çox sözlü, boşboğaz, gəvəzə.

yap yap yavaş yavaş, usul usul, səssizcə, uzun uzaq

yapa qapalı, bağlı, bağlı, durqun.

işləri yapa qoymaq.

yapa yapa ləpə ləpə

qaravaşa don geydirsən qadın olmaz, yapa yapa

*qarlar yağsa yaza qalmaz*dədə qurqud

yapalağ bayquş, üğüdür, üği, küfətarama, kafir qırlağucıtarama.

yapca yavaş, yavaşca.

yapca yavaş yavaş, yasda yasda, azın azın, arqın arqın.

yapca yapca yığıb birdın birə itirən dünya.

yapcı düzəldən, inşaatcı

yapı qılıq, şəkil, biçim

qurd yapusunda görünən tülkülərdə var.

yapığlı yapışıqlı, bir birinə girmiş, sıx

*yapığlı göycə çimən güzə qalmaz*dədə qurqud

yapıkmaq yapılmaq

yapıldaq çıplaq, lüt

yapılmaq keçələşmək, qarışmaq, yapışmaq.

yapılmaq qurulmaq, urulmaq, tikilmək

yapılmaq qurulmaq urulmaq, tikilmək

yapındırma öyrətmək, alışdırmaq, hazırlamaq, büründürmək.

yapındırma əldə etdirmək, qapmaq

siz bu işləri yapındırın.

işləri yapındırıp gəldik.

yaxcı qapıda tökülmüyüb ki qaçıb yapındırasan.

yazı birinə yapındırır birinə qapındırır.

yapınmaq hazırlaşmaq, özü üçün qurmaq.

ev yapınmaq

yapışqan sırnaşıq, qovuşqan, ulaşqan

yapışmaq bulaşmaq, yaklaşmaq, yamaşmaq.

yaprı yapıq, sarxıq, sallaq, düşük

yapuq baş örtüyü

yapuq yatuq, oturulacaq yer, qoyulmaq üçün qurulan yer. yataq yeri

yapuq çuxal, belləmə, yancıq, yatuq, heyvanın belində otracaq yer, yəhərin çoxurluğu

yapyalıncaq çırılçıplaq

yapyassı yamyassı

yar yarı, qismət, buyruq.

sən verməzsəndə tanrıdan yardı bizə.

yar açıq, suyun açtığı oyduğu yer, yarılmış. uçurum, yırtıq, dərə

dəvəyə minib yara pusma.

bu çayın qırağı kəndlan yarlardır.

yar yıkılırsa tozar.

yar icazə

yar qara yarçu.

yar yıxmaq birinin üstünə uçurum endirmək. birini uçurum altına qoymaq.

yara uçmaq yarada uçmaq, uçuruma düşmək; yuvarlanmaq. dərəyə düşmək.

yaradılış gövdə, vicud

yaradılışı düz kişi: uyğun gövdəli kimsə.

yaraq silah, saz, dərman, vəsilə

qarabaşa yarağ eylə.

birinin yağın dağıdmaq: hər .eyin əlindən almaq.

döyüşə yaraqlanmaq zamanı çatdı.

durub etdi yaruqluq yol yarağın.

işizin yarağın görün

qafil olmaq, yaraqsızlanmaqdı.

qonğlığın yarağın görmək gərək.

toy üçün yarağ görmüsüzmü.

yarağa yapışmaq: silahlanmaq.

yaraqlı oldur kim, duyur elinin səsin.

yarar yarğı olmamaq: ehtiyac qədər

yol ərinə gərəkdir, yol yarağı.

yaraqlı oldur kim, duyur elinin səsin.

yaraq yaranmış, pişgin

yaranmış, yarak, ılqar edərək; sıkıştırarak pişmiş

qaracıyər at

yaraq (etmək, edinmək, eyləmək, görmək, düzmək,

tutmaq, qılmaq, yimək)= düzənləmək,

hazırlanmaq.

ansızın tutar ölüm, verməz yaraq(fürsət).

baxtın yarağın qılıb, baxtıva bax.

bütünlü bəylərə saldı ulağı, ayıtdı cəng üçün

qılın yarağı.

çevrəndə duraqınacan yaraq yiqil.

durdular düzdülər yarak.

ey könül gəl olmaqıl haqdan ıraq, təndə(donda)

canım var ikən eylə yaraq.

hidyələr yaraklayıb.

istəyinə yaramış, olduğundan yaraqlanmış

iş üçün araclar yaraqlansın, yaraqlar geyinsin.

kimisi düğünə, kimisi ölümə yaraqlanır.

qurun qurdular, yaraq düzdülər, düğün çaldılar.

ölkəni yaraklayın irəlilətmək üçün.

ömür yoldu, yaraqlanıp oyolu gözləmək gərək.

tamaha yaraqlanmış, eldən yarıqlanmış

türk demədən qılan yaraq, yalandı yalaqdı,

qurduğun yaraq.

yarağın görməyən axmaxdır erkən, qışı

göy(bitgi) üzrə qışlamaz bilirkən.

yarağın görüb, işizi yapın.

yarağın qılan, otraqın qılar.

yarağınızda olun.

yarak edip durdu gedə, inanmadan çatanmasan

oğul hələ.

yarak qurşanmaq: silahlanmaq. silah taxınmaq.

yazın uçmaq, qışın tamu bilirsənmi yarağın gör.

yol igən(çox) ıraq, erkəndən yaraq.

yaraq yaraklanacaq, müstarah.

yaraq yak, hazır

yaraq fürsət, imkan.

yaraq idmanlı at, yaraqlı at, yorqa

yaraq işini görmək, hazırlanmaq.

görmək

yaraq hazırlıq yapmaq.

yarak oldu kefə başladılar, qəm qussənin quşun daşladılar

yaraq yasaq cəng araçları

yaraq yasaq taxınmaq: müsəlləh olmaq.

yaraqçı silahçı, silah düzəldən.

yaraqlamaq amadə edmək, sazlamaq. düzmək.

sıçan otu ilə qarnıvı yaraklanıb sağlıq gözətmə.

yaraqlanma hazırlanmaq. *gecəylə yatmaq üçün yaraklandı*

yaraqlanma hazrlanmaq, yollanmaq, qollanmaq.

kişilər iş öndün(işi başlamadan öncə) yaraklanır.

yaklı(hazır) gəlim, yoxsa yaraksız.

heç bir şey yaraklanmadan nə gəlmisən.

kişi oldur ki sorağa(suala) cavaba yaraqlı ola.

qonaqlara dürlü dürlü yemək yarakladılar.

tamu yaraklanmış, yanılmış inamsızlar üçün.

evlənməyə yaklı.

öğlə yeməyi üçün bazara gedip yaraklandım.

axirətüvə nə yarakladın.

od suya söylədi: mən səni qızdırıb, qurudmaq üçün yaraklanmışam.

dedi xoca yaraklanın gedəlim, buyur nə qulluğun varsa edəlim.

gözün açuk ikən yaraklan özün, ki sində qarınca yeyirsə gözün.

uçmaq yaratılıp, yaraqlanmışdır tanrı sevənlər üçün.

idmana yaraklı kişi: hazırlanmış.

mədrəsədə dərslərə yaklanmaq.

gecə yatmaq üçün yaraklanmaq.

yarak oldu kefə başladılar, qəm qussənin quşun daşladılar.

yaraqlanma hazırlanmaq

yaraqlanma ayaqlanmaq, hazırlanmaq

yaraqlanmış dərilmiş

yaraqlı hazır.

yaraqlı yasaklı, düzənli, intizamlı, hazır, amadə

yaraqlı *evlənməyə yaklı.*

yaraqlı **- yaraqlı yarağın görmək:** hazırlık yapmaq. hər kəs öz işini görüp yerinə gətirmək.

aşçılar sağırlar yaraklı yarağın gördülər.

yaraqlı düzənli, intizamlı

yasaklı

yaramadı açılmadı, olmadı, olunmadı

qaranlıq yaramaz ağı qaradan seçməyə.

yaramaq mümkün olmaq, imkan əl vermək

çü tan yeri başladı ağara, yaradı seçilməyə

ağdan qara.

igid ola çün aşqilə qarar, onu tutmaq necə

yarar(mümkün olar).

yaramaz ki bu söz evdə ola; danışılıla. yarar hər nə gərksə ona etmək.

kimə dovşan, kiməsə qurd yarır.

yaramaq uyqun düşmək

yaramaq,

əlverişli olmaq,

yaraşmaq, izinli

olmaq, cayiz

olmaq. yetmək,

çatmaq,

çatışmaq,

ilişmək, üz

gəlmək. uğur

olmaq.

yaramaq haq qazanmaq

yaramaz yaramsık$_{taraa}$, hiləkar, fasit, azğun. arbaş$_{16}$

vurdu məni qanlı yaramaz, yaram çoxdur, deyil yaram az.

ər kişiyə oğrulukdan yaramaz iş olmaz.

xatın kişilərin yaramazı yaramazdı, eyüsü eyüdü.

yaramaz deyib, yaramaz eşitmə.

düşəli ayruqa(hicrana) halım oluptur yaramaz.

yaramaz yoldaşdan yalınğızlıq yeğdir.

yaramaz sonucsuz, olamaz, imkansız, boş, faydasız, pis, uyqunsuz. lazımsız. nəticə verməz, gərəkməz, lazımsız.

yaramaz qayğılar öldürər məni bir gün.

dərviş dediyin, qapısına vardın yaramaz olamaz.

yaramaz işi sən sınadın, gərəyindi qınadınsa qınadın.

gərək kimsə sınarını qınaya, yaramaz işdə çün bir kəz sınıya.

yaramazdan sakın sən

yaramazdan sakın.

yaramaz işlərdən yığılın, yığnalın, doğru yol siz üçündü.

yaramaz işlərdən arının(təmizlənin).

yaramaz qılıqlı(xuylu), can xəstəsidir.

yaramazdan arındız, tanrıza yoxunlaşdız.

gövdəzi yaramaz nəsnədən uzaq, yararlı nəsnəyə ənsə etməlisiz.

gövdəzi yaramaz səmirtən nəsnədən uzaq etməlisiz.

dilivi yaramaz kələcidə sakla(qoru).

yarandın yaradışdan sən, yaramaza olma yoldaş, yaratdınsa bir yavuz, çəkməlisən yavuzdan, yavuz !

iyidən iyi ad çıkır, yaramazdan yaranmaz çıkır.

yaramaz bəddua.

yaramaz dəyən, toxunan göz

yaramaz kötü ürəkli.

könüllü

yaramaz bətər ağrı

sancı

yaramaz pisə yoran, su'i zənnili.

sanıcı

yaramaz yaramaz sanu, kötü duyğular bəsləmək.

sanmaq *bu girdaba kişi neçün can ata, sana yaramaz sanmaz oğul, ata.*

yaramaz yava saçma sapan söz, həzyan.

yaramazlar pisliklər, kötülüklər

yaramazlıq *yaramazlıq gizli oda bənzər ki, gözləmədən yakar*

yaramazraq daha kötü, bətər.

yaramsık hiləkar, əbləh. bön, enik(enük)

yarandırma öyrətmək, anırlamaq, hazırlamaq(atı yarışa incəltmək, anırmaq, atı gəzdirib tavın almaq) *aclıqla yarandırmış olsaydı atın: atı gəzdirib tavın almaq deməkdir.*

yaranmaq rejimlə, idmanla qarnı qasığı çəkip beli incəlmək.

yaranmış pişgin, yarak,

yaranmış, yarak at

yaranmış (< yar). yaraqlanmış, hazır, yaraq(hazır); idmanlı at.

yarar güvənli, yaran, yarayan. faydalı

yarar kişilərlə yola çıxmaq gərək

yara adamız vardisə göndərin.

yarar olabilir, mümkün, möhtəməl

yarar gəlim gəlmiyim.

yarar işləyib qazanasan batırasan.

yarar yarasın ya batsın.

yarar qaldım öldüm.

yarar yararlı, batur, yetkili, yetikli.

yarar adamla qoyub qalanı bərkidib qoruyub.

ölkəni qoruyan alp yararlar gərək.

yararlı ehtimallı

yarasa gecə görüb günüz görməyən.

yaraşdırma yakışdırmaq

gözüm yaraşığı; yakışı

yaraşıq süs, gözəllik, bəzək, çəm, uyğun

atalar sözü söz yaraşığı.

göy göz güclü olur, qara göz yaraşıklı istərsən

tavrını sana yaraşık, gününə görə gey kürkünü aşıq.

yaraşıqdı yaxcıdı

yaraşıqsız yakışıksız, biçimsiz.

yaraştırmaq yakışdırmaq, uydurmaq, dərmək, tərtipləmək, uğarlamaq, uğralamaq, düzənləmək. hazırlamaq

toy tutub, düyün yaraşdırdılar.

qulluq yaraşdırmaq.

sizin işlərizi yaraşdırıb yerinə qoyarıq.

sözlər yaraşdırıb qoşmalar söylər.

yarcımaq yarımaq

yarçu dedi qodu, yar qara.

yarçu qılıp bəsə bəs eləmək, dartışmaq

	səfehlərlə yarçu qılıp, bəsə bəs eləmə.
	indi biyol sən mənilə yarçu qılırsan.
yarçulaşma	yarçu qılmaq, söz çapışp atışmaq. dartışmaq.
	icəşmək, dolaşmaq, söz qarşılamaq. gurlamaq.
	yarçulşmaqdan nəçıxar gülüm.
yardaq	yardımçı, yamaq, müavin
yardan	birini qızdırıb(təhrik) yarqıya(xətərə) salmaq
uçurmaq	*yardan uçurmasın yaşamda, tanrım səni.*
yardı	cəza, günah
	yardıdan qaçan, yarqıya düşər.
yardımçı	yardaq, yamaq, müavin
yardımlanm	yararlanmaq. faydalanmaq

yarı	yar, buyruq, qismət.
yarı	*sığndım sana yarı qıl, haçan yoxsul olur sığınan sana.*
	yarı qıl yıxılmışa cananım, dikələn nə edir sənin yarı.
	yazından yarı(bəxt) olmazsa, ulduzdan görmə onu.

tanrım sənə yarı gəlsin, pis günü əsir gəsin.

+yarı qldım, yarandın yarıdandan, kordur

görməyən yaraddığın yaradandan.

yarı qılmaq yardım olmaq

gər qılır isə sana ağlın yarı.

umaram ki yarı qıla yaradan.

dar günə yarı qılan kimsə sənə?.

kimsədən umma yar qıla, olmasın ki yaradan.

düşmüşə yarı kim qıla?.

yazından yarı gözlə.

sığındım sənə yarı qıl mana, qalmışlar umar yarı sana.

sığındım sana yarı qıl, haçan yoxsul olur sığınan sana.

yarıcı yardımcı, şəfaətçi

inanclara yarıcı.

düşənlərə haq çələpdir yarıcı.

düşənlərərə çələb yarıcı, hamı azmış işlərə onarıcı.

yalnız yarıcım bir allahdır.

bu işdə yarıcın kimdi.

bu yükün çəkməyə yarcın kimdi.

tanrın olsun yarıcın.

yarıcı həmkar

bu işin yarıcıları kimdir.

igid olsun yarıcın.

yarıcı kömək, açıcı.

yarıcın allah olsun

yarıdam ağardam, parlatam. arıtmaq

yarılmaq dəlinmək, yırtılmaq

yarım sügü qıssa neyzə.

yarımaq yarcımaq, kamilləşmək, tam olmaq, bir şeydə üstünlük tapmaq. tanrının yardımın qazanmaq.

görüm yarımayıb, yarcamıyasın.

bir çiçəklə yarmaz yaz

yarımsar xoşbin

yarın qiyamət

yarın sans

yarın gün sabahın günü.

yarındası yarın günü, ertəsi, sabahısı.

yarındası vardı qalanın aldı.

yarındası yarqıya çəkdilər anı.

bu gün olmadı yarındasın gözlə bala.

o gün keçdi yarındası xana sav(çav, xəbər) verdilər.

yarındası od üstünə qoyun ılıcaq qala.

dedim yarın gəl, yarındasında gəldi.

türk ellərinin yarndası necə olmalıdı.

yarındası toy olacaq.

yarındasına söz vermiş.

yarından ötrü su, para sakla.

yarındası çün doğdu gün.

bu gün diləçiyə verdin.

yarındası yarını, sabahı, sabahısı gün

yarındası geddi daha dönmədi

yarış təqsim

yarım günə yarış yoktur.

yarışmaq keçişmək

yarışmaq varışmaq

yarışmaq arışmaq dağla yarışan tavarından çıxar.

yarqacı yarqılayıcı, amuzqar.

yarqı xətər

birin qızdırıb(təhrik) yarqıya(xətərə) salmaq.

yarqı da'va$_{14}$, təhdid, yasak

yarqıçı$_{14}$: qazi, hakim.

yarqı$_{14}$ hükm

yarqını yerinə gətirmək.

hamı bəylər yarquya oturdular.

yarqılanma bağışlanmaq.

yarlıqanlar, bağışlananlar.

yarquç$_{14}$ yarqı yeri, divan.

yarlı cayiz

tanrı yarlı(cayiz) işləri qəbul edər.

yarlığ 1) önlük, cocuk göğüslüyü) qarıların göğüsləri

) buyruntu, fərman,

yarlığanma

q keflənmək

yarlığanma

q ləzzətlənmək, keflənmək,

yarlıqamaq bağışlamaq. boşuqlamaq, suçdan keçmək.

allah sizi yarqılasın.

ey çələbim yazuqları yarqaqıl.

ey yarlıqan tanrım, kəsmə bizdən yağışın.

günahdan yarqılanmış.

günahlarım yarqulayan allahım.

gündə tanrını anadurqıl, yarqılanmaq diləyu durqıl.

inancın olsa əgər, tanrı qarqılasın.

keçmiş gələn suçlarımızı yarqulayan tanrım.

mən sənin yazuqların yarqularım.

olsunki bir işlə tamam günahlarından yarlıqlansın.

sizləri bu suclarilə necə yarqanmaq gərək.

suçumuzu yarqılayan tanrım.

tamu(cəhənnəm) əhlin yarqula sən.

tanrı yarlı(cayiz) işləri qəbul edər.

tanrım səni yarqılasın.

türk elin tanrım yarqulasın; yarquladı; sona

qoysun işin, çəksin bu qaralıqı, yaratsın ağı .

yaramaz işi tərk qılmayınca yarlıqamaq olmaz.

yaraşır tanrım yaratdığına, yarqa hamısın bir

kərə səndə.

yarlıqadım inanın buna.

yarlıqarmış yüksədilmiş aləmi.

yarlıqaya həp suçumuz çələp tarnrım.

yarlıqayan tanrım.

yazuqlarım nə ilə yarlqularım.

yolu doğru varanı yarlıqaya.

yarlıqayan bağışlayan.

yarlıqayan tanrı.

yarlıqan hüküm sürən araram.

yarmaq irəliləmək, keçmək, ötəkini geridə bıraqmaq

onun oxu mənim oxumu yardı(keçdi)

yarmaq qazmaq, dəlmək, deşmək, ayırmaq, uzaqlamaq.

yardı məni yarımdan, yad yerlərə düşdüm.

tanrım bizi yalığasın, tamudan ayırsın.

yarmurmaq yərmürmək, sızlamaq, sızıldamaq, inləmək, ağlamaq, yalvarmaq

yarmuru yalvara yalvara

yarmuru *acıdıq yarmuru yarmuru ağladıq*

yarpız oğul otu$_{tarama}$

yarsamaq meyillənmək, maraqlanmaq. küysəmək,

isdəmək.

Vətən yolunda ölümə küysəyin, yarsıyın, rəğbət edin, meyl edin

yaruqluq sazlıq, hazırlıq.

durub etdi yaruqluq yol yarağın.

yas (< yasmaq: yazmaq: açmaq, boşatmaq).

haqqın görmək istərsən kibriyasın, riyanın sıy(qır) oxun, yas kibr yasın

yasa yasaq, türə. yarqu

yasa dəgirmk yasağa yetirmək, qanunu icra etmək, yasaklamaq, cəza vermək.

yasaya dəğür qıldılar, boynun vurdular.

suçlular yasağa yasaqlansınlar.

yasağ buyurmaq, əmr etmək.

yasakcı baş otaq başı, çarkacı, subaşı, baş çavuş, baş

	çukadar. baş mə'mur. baş bakan. yol qılavuzu bəkçisi.
yasakçı	mahafiz, baxıcı, mə'mur, yasavul, mahafiz
	el yasaçısız olmaz, bağ bağbansız.
	yasavul diyərdi ana qırakdan dur(yaxın gəlmə).
yasakçılıq	mə'muriyyət.
	beş ay yasakçılığa qodular.
yasaq	iş, önəv, görək, yasa, türə. yarqu
	nəfs solundadır, ağıl sağında, hər birisi öz yasağında.
yasaqlı	yarqalı, düzənli, intizamlı
yasal düşmək	gəvşəmək, pozulmaq.
yasalamaq	cürləmək.
yasamaq	düzmək, curlamaq, düzətmək, sıralamaq, tərtipləmək.
yasamaq	əzib düzətmək.
	düşmanı vurub yasadıq
yasamaq	yaşamaq, qanunlaşmaq, yasmaq. düzənləmək,

düzmək, yamyassı etmək, yaymaq, yassılatmaq, yerə sərmək, tasarlamaq, yığmaq, qurmaq, hazırlamaq, tənzimləmək

çərilər yasandı, qurşaqlar qurşandı.

yasadılar atlıyı yayanı.

yasadı xalqını, sordu çərisin, bir araya gətirdilər varısın.

yasandırma qurulu şeyin yaynıı kamanı açmaq, qaşların çatığın açmaq.

yasanmaq (<> yat.) yatmaq(oturmaq). yasılmaq, düşmək, oturaq etmək. meyl etmək, dayanmaq, niyyətlənmək

çərilər o yerdə yasansınlar.

yasar ağrıyan

yasar başım: ağrıyan başım.

yasatmaq düzətmək, düzənləmək, yaptırmaq, qurdurmaq, tənzimləmək

qalalar yasadub, ölkələr qurub........

yasavul yasakçı, mə'mur, mahafiz. əsgərlərdən ayrılıb öndə gedən qaravul, qarakçı, qorucu

yüz yasavulla gəldidə ....

iki yanda çavuş yasavul, kimisi yürü dər kimisi savul.

yasdamaq dayamaq, yaslamaq

başıvı yastığa daya.

baş üstə daşları yasmış.

hara yastanısan.

yastanan elə yıxlarmı məgər.

ağıl tikilən başa, içi boş başlarada daş yastanır bir gün

yasdamaq yaslamaq

dayamaq

yasdanmaq yaslanmaq, dayanmaq, özünə yastıq etmək, söykənmək.

bir şaha qul olmaq gərək hərgiz mə'zul olmaz ola, bir eşik yastanmaq gərək kimsə əldən almaz ola.

döşək döşənmiş yastıq yastanmış.

eşiğin(qapusun) yastandıq aylar illər.

əyilir qarşusunda xəstə bülbül xarə yastanmış.

işim daş yaslanıp toprak döşənməkdir

maşaqqatdan, ürəkdə gizli dərdim var

soyuqdanda sıcaqdanda.

mehraba yasdanup dururdu.

ömür boyu daş yasdanıp topraq döşənip.

örpək yaşıl, qonça yatur gülzarə yasdanmış,

tanrı eşiğində(qapında) yatıp daş yastanmaq.

sarpdaki yalçın qayalar, yastılın ayvaz gəliyor.

sığıncağım tapıncağım tapundur (xitmətindir),

yatancağım yastancağım qapundur.

toprağa döşənib, daş yastanmaq.

yastanmayacağa yasdandılar.

yerə yastanıb bitən otlar.

yasdığac taxta ki üzərində oxlavla

çörək açılır.

yasdım yassı, ucalığı olmayan, dikməz, yayvan, alçak,

əğik

ucu yastım: yayvan burunnu.

yastı dağ yanı təpə kimi alçaq.

yasılmaq açılmaq, yayın kirişi açılmaq

dokuz kişi yatur başı kəsilmiş, qılıcları sınmış

yayı kəsilmiş.

kirişlər üzülə yaylar basıla.

çürük ox atdı, yayı yasıldı.

yasınmaq oynamaq.

sən nə bunla asınırsan, bir öykən özüvə(sakın, fikirləş özüvə)

yaslamaq təsliyət demək

yasmaq yassamaq. asmaq: (assamaq: sallamaq). safatmaq.

yasmaq > yasamaq(ikinci səsli düşür)

yasmaq açmaq, yayın kirişin gəvşətmək.

yay quran, yaylar yasdıran(basdıran).

ay kaman qaşların yasılmasın(solmasın, açılmasın, tökülməsin.)

belin bükmüş yayın yasmış.

bilivən ol ağlıvilən nəfsivi bas, zorgınan güc eyləyib sən yayını yas(iti olma, yavaşla).

çələp qaldırdığın kimsə basamaz, yayıkim haq basa kimsə yasamaz.

haqqın görmək istərsən kibriyasın, riyanın sıy(qır) oxun, yas kibr yasın.

qış soyuq yayın yasdı, yazımız yaylandı.

ocman oldu)düşman oldu) yayını(yayıvı)

yasmaq gərək, iki dillinin dilin kəsmək gərək.

oxun atmış yayın yasmış.

oxun gedər əlindən bir gün, yasılar yayın sənində belə.

yasılsın yayın sənin, qurulmasın kamanın sənin.

yayın yasub, silahın asub.

yasmaq yaslamaq, yassılamaq (> raslatmaq), düzləmək, düz halə gətirmək.

yasmaq yazmaq, yaymaq, açmaq

yasmık mərcimək

yassanmaq yastanmaq

yassı yastım, ucalığı olmayan, yayvan, alçak, əğik, enik.

yassılmaq yastılmaq, əğilmək

yaş met<> şeh

yaş hava: şeh hava.

yaş taza, yeni, gənc, cavan.

	yaş yemiş, quru yemiş.
	yaş oğlan.
yaş	dəniz
	yaşda quruda, suda qarada
yaş	göz yaşı tökmək.

yaş uşaq	gənc uşaq
yaşa	uzu yaşıyıb, uzun sürək yaşamda olmaq, yaşa
doymaq	dolmaq
	yaşda quruda, suda qarada.
	bu günə qalıb necə ölməyədim,
	çevrəndə(cihanda) mən kaşki olmayadım, ki
	dürlü bəlalar mənim başıma, yazılmayadı
	dolmadan yaşıma.
yaşadolmaq	yaş dolmaq$_{\text{tarama}}$ qocalmaq

dişin aşınuptur titrərir başın, yaşun doldu gözdən tökülür yaşın.

yaşar yaş, yaşında.

neçə yaşar qızıdı

beş yaşar bir gənc oğlan.

bir arvat gördüm əli bağlı, ciyəri dağlı, bir yaşarca oğlancıq, əlində tutup ağlar.

neçə yaşar sürdün bilinməyir hələ.

yaşdaş yaşıt, əmsal.

yaşıl baş tatar özbək

yaşın yaşın için için, gizli gizlii

nə ağlar için için, yaşın yaşın.

yaşında yaşar

yaşınmaq gizlənmək, saklanmaq, örtünmək

yaşınmaqıl , oturmaqıl anaru(qıraqda).

üzün örtüb, yaşıyıb, yaşınan arvad.

yaş-quru yaxcı pis, iyi-kötü, dərli-dərsiz, dəğərli-dəğərsiz, dəniz-qara

yaşmaq qanad

	qapı yaşmağı: qapı qanadı
yaşmaq	gizləmək, örtmək, qapamaq
yaşmaq	örtük örtünmək. yaşmaklanmaq.
yaşınmaq	
yaşrak	körpə, pek taza, gənc. gəncraq.
yaştamaq	yaşlanmaq, qocamaq, çox yaşamaq.
yaştamış	qocalmış
	bir yaştamış qadın kişi.
yaşurmaq	gizləmək, örtmək, saklamaq. qapatmaq.
	sırrın bizdən yaşurdi.
	yaşur gözlərimdən gül üzünü.
yat	usul, təhər, yol, adab
	kişi ki gözlədi dirilik yatın(yolun), gərək ki oxşaya yad obanın itin.
	qulluq yatı: yolu
	dirlik yatı
yat	vəziyyət, durum
	halı yatı necədi.
	axşa oldu haldan yatdan düşdü əsgərlər.
yat	arac, vəsilə, ləvazim, hazırlıq
	yatdan, oxdan nə varızıdı savaşmağa.

yatınmaq: hazırlanmaq

yat yataq

yatına girip yatmaq

yat yaraq yaraq, don ətək, şey şüy, hazırlıq, təchizat,

düzəddi yatın, yarağın. donatdı atın.

yatlanın, yaraqlanın, saldırın atı

kəsərdən, bıçakdan, yataqdan, yaraqdan,

yatım yarağım olansan tanrım.

yat yaraqlanıb donanıp, girdilər.

yatakçı yasakçı, gözətçi, bəkçi, qorucu

yataq mərkəz

yataqdır *bu yerlər yava otlara yataqdır.*

yatan yatar, yatmış olan

yatıq ağzı dar, boğazı qıssa, qarnı yassı su qabı. tüng

yatım qılıq, oluq, adət, əsgi

yatımına bükmək: olmuşuna, keçminə,

bükümünə bükmək.

yatınmaq hazırlanmaq

geyinib yatındıq geddik.

yatırmaq bükmək

yatışdırmaq təbsəyləmək, təskinləmək

yatlu kötü, pis, yaman, xarab haram, yaramaz, boş, məhv, fəna, xain, günahkar

başı iyli, halı yatlu bir adam.

dadlı varmı sonu olmaya acı, varmı xoşluk yatlu olmaya ucu.

dəğiştir onun yatlu xuyunu, itin olmaz çomaxla oyunu.

düşman dili dadlı olursada, işin düşsə nə yaman yatludu.

düşmanın yatlu sanıları sanmağın düşün, çarə qıl.

işi iyinin iyi olur işi, yatlı edər yoldaşı yatlı kişi.

iyi işlər görün, sonun iyi olsun yatlu olmasun.

iyidə, yatcıda səndəndi, məzacım, sən vurmusan acını, eylə əlacım(n).

iyiləri yapurdun yatluları yaturdun.

iyini yatlunu unutma sən.

iyisin alasın, yatlusun atasın.

iyisin yatlusun gözən tanrım.

iyiyə qaç, yatludan qaç.

iyiynən yatlu hara, altnıla tunc hara.

iyiynən yatlu, acıynan dadlu.

kələkin sonu yavuzdur, aldamağınki yatlu.

könlü dağlu yadı yatlu.

nə yatlu halə düşdün sən.

olur yatlu duran yatlu yanında, ki yaş dahi yanar quru yanında.

özünü gey sakın yatlu sıfatdan.

sana yavuz sananlar yatlu(məhv) olsun.

sənə hər kimki yatlu söylərisə, nə qarşı söylə sən nə qaqınsən

sözdə iyidə olur, yatluda olur.

sözlü kişi iyidə olur, yatluda olur.

su yatlusu olur ki daş bitirir, söz ağduğu olur ki baş itirir.

sucuq kimi dadlı durur dadlı söz, zəhər kimi acıdurur yatlu söz.

tanrı haqda yatlu söyləyən tamudan qurtulmaz.

topu alan dili dadlı, yavuz xuylu, işi yatlu.

üzün qutlu, işin devlətli olsun.

yaranmış öz yatlusun bilir, necə ola ki yaraldan onu bilməyə.

yatlu adamdan nə gözləmək olar.

yatlu işli, duyğulu.

yatlu kişi yatlu arvat.

yatlu mal bizə düşməz.

yatlu malınan ev basanlarda(quranlarda) var.

yatlu sanı: xəyanət.

yatlu sözdən, yatlu gözdən allah qorusun.

yatlular yox olsun, düşman qovulsun.

yatlunu iyidən seçip, uslan oğul.

zamana yatlu oldu, halal yenməz, haram qıymətli oldu.

yatlu sanı xəyanət

yatlu söz boş söz. *ardır ziyanı, çıxarır yaxşu söz*

yatluluq fənalıq *yaşır yavuz günlər, yatlu adam.*

yatsun yatmaq vaxdı

yat$_{tarama}$ yaraq, yol, usul, tərz

yatsız kişi yaraqsız oğlan.

savaşa yatlandı yaraqlandılar.

iş yatın öyrənmək özü ustad gərək.

hər işin bir yatı, bir yarağı var.

yataqlı adam: hünərmənd.

yatuq qabaq yassı enli şarab qabı. məntətarama.

yatur durur canlı cansız

yava itmiş, batmış,

oturur gözədir dağdan yuvadan, ovada gördüyün yaddan yavadan.

yava havayı, başı boş: özbaş, iyəsiz, sahabsız

bu adaları yava gəmilər gəzirlər.

qoşundan bir neçə yava gedip qələni aldılar.

yava qolay, rahat. hasat.

indiki zamanada yava əkmək tapmaqda zordur.

bir tikə yava əkməyə möhtac.

yava pis, kötü, yararsız, dəyərsiz.

yava mə'muli, normal

yava qılmaq yavu qılmaq yavuqlanmaq, yavalanmaq, yavuq olmaq, yava qılınmaq, itmək, ölmək, görülməz olmaq.

axşam irişür gün dolunur, uca dağların başı yav qılınır.

tüm varı yavıqlandı.

bu arvad ərin itirmiş, yavu qılmış.

yaşı yetmiş, altında dəvə itirmiş.

dindən yavmış, elindən qalmış.

yolun yavu qılmış, özn həp itirmiş.

nə tapdım, nə yavldum(itirdim).

sevgi onun usun almış yavuqlamış.

əyriyə girən düzü yavılar.

gəh bulub gindini, gəh yavı qılıb.

eldən yavlanmış: eldən olmuş.

tanrıçıllar, kəndindən dönər.

səni sən yavu qıl, külli dilərsin bularsın anı, olmayayacaq, anı bulmaq, itirmədən , sən səni.

azmış, yolun yavu qılmış.

xan tapına(hizuruna) vardı hörmətlə, yavı qıldı özü heyrətlə.

qorxusundan ağlını yavı qılır.

eşittim sözünü etdim yavuz(unutdum).

yavacı boş mala iyəlik edən.

	bu malları yavacıya burak.
yavalık etmək	pis işləmək
yavaş	yumşaq, həlim, usul
yavaş	yumşaq, anğıl, sakin.
yavaş baş	yavuz baş: danqaz, qudurqan, quduz.
yavaşa	burunduruq ki yavuz atlara vurular.
yavaşca	anğılca. gizlicə.
yavaşmaq	yaxınlaşmaq
	yavuz günlər yavaşır yatlu adəm.
yavıqlı	imli, nişanlı, tə'yin olunmuş, namzəd
	qara gözlü yavuklum(nişanlım)
yavınçılıq	ziyançılıq, kötülük$_1$.
yavız sanqlı	içi əyri, içi qara, pis niyyətli, içi yatlı,
	yavız sananların üzü qararsın, içi yatlıların bənzi sararsın
yavızad	adsız, pis adlı
yavlak	<>yalva. çox, pek$_1$, yağlı
	ata eydür(dedi) öz sözün yavlak eyü, yoxdurur bu danışıqda heç qayu.

bu çevrə(dövlət) yavlak uykudan

uyanmanmazmı.

bu sözlərdən gələn yavlak əsərdi.

bu yavlak bunalıq(bulanlıq) nədə

bu, yavlaq(çox) alıpdı məni məndən,

yaradmışdan yarandım(yaraklandım, mədəd

aldım), ya Əli mədəd səndən.

ət yeməmək yavlak onatdı(yaxcıdı).

qələmə ağacları içində yavlak uzun ağac.

nə xoş, bir sözü iki kişidən, ki yavlak bəyənir onu

eşidən.

sizə yavlak yaxcı olar ki..

söylədi kimi yavlak sevərsin, didi: səndən başqa

sevdiyim kim olar yavlaq.

tanrıya yalvar ki oldur yavlakın yavlalar

uşacıq, oğlancıqlarım, acıktı qarıncıqları, yavla

uğak(ufak) qaldılar. yazuq qılan, pis burakan ,

yavlak ayıb kişi.

yavlak ayrım onda çıxır, yavlak qara, yavlak

ağarır.

yavlak çivik, yavlak biləq, birsi, yavlak bön

avanak , obirisi.

yavlak incə, yavlak uzun.

yavlak qayğılar, pozdu ömrümü.

yavlak savab eddi.

yavlak savaşlar keçirdilər.

yavlak ulu.

yavlak yırtıcı, yavlak iğrənc, yavlak güclü,

yavlak şənlik, yavlak sevindik.

yavlaq dana(şaşıq) qaldım: şaşdım.

yavlaq ulu, qatı böyük ada.

yavlak boş, puç, hava, anlamsız

yavlak dünya

yavlaq çox

yavlaq yaxcı

yavlaq iti, zirək, bilgə

yavlaq yaman, çox pis.

yavu itmək, gedmək.

görün ussunuzu gövdə içində, gecə yavru varır gündüz bulursuz.

yavu vardım əməyimə(zəhmətimə): hədər geddi

zəhmətim.

haq yolunda xoş durur cəhd eyləmə, dürüşün

kim yavu var varmaz əmək.

kimsəni görmədim doğru yolda bir yavu varmış

ola.

üzün gördüm sənin yavu vardı dillə can.

yavu varsın, unudulsun bu tənlə don, daşlar ara,

yopraq ara.

yavuq yakın.

yavuq olamaq nişanlanmaq.

yavuqlamaq nişanlamaq, namzəd etmək

yavunmaq yalınmaq, itmək, qayb etmək.

yavur (< yaşur: gizlənmək, özün itir mək). çaşqın, şaşqın, bayqın.

yavutmaq itirmək, yoxatmaq

başarmır işin, yaşur üzün, sanur pəri özün,

yavur özün.

yavuz kötü, pis, qolay, sərt, azqın, güclü, çətin, yaman. tünd. həşəri. çapıq.

göy pərdəsi açlır, iyi yavuzdan seçilir, ol dəm

hara qaçılır, baş gutarası ər gərək.

yavuz işlilər, arısız canlılar.

yavuzlara şeytan qılavuzdur.

yavuz istək (≠qutsal istək)

yavuzluq simgəsin iyilik simgəsin bildirən.

tanrım! yavuz gözdən(niyyətdən) qoru bizi.

çox ola oğlu qızı, arta soyu, nəfsinə uymuş, yavuz xuylu.

yavuz havalı yerlər: tütün çəkilən, tüstülü.

uslu ol dur ki iyilə yavuzu ayrı qıla.

hava yavuz, gilavar, bürkütdü.

zehni yavuz.

iyi işlə üz ağarar, yavuzunda qararar.

yavuz olsun iyi olsun, hamısın qulum dedin tanrım.

qaramsər həp yauzluq görər, iyimsər iyilik görmək işidir.

iyini iyidən yavuzu yavuzdan seç.

kimin ki çox ola aqlın çırağı, yavuz olub olurmu haqqa yağı.

bulara bir yavuz iş qılaram mən.

bu oğlan yavuzluq qılır, bir öğüt ver buna.

adı yavuz olur qurdun hamıdan, kəsər baş tülkülər var, demə əfsun.

qurdun andın yavuz qulaq eşidər

nə igən yavuz ol asıl, nə igən yavaş ol basıl.

nə yavuz ol asıl, nə yavaş ol basıl.

o bir yavuz canavardır.

söylənib gümrəndi, yavuz köpək kimi qınrandı(mırıldamaq).

yavuz etmə görməyəsin yavuz iş, iyi toxum verməyə yavuz topraq.

yavuz savaş düşdü, qırqın oldu.

yavuz sirkə küpünə ziyan eylər.

yavuz adlı bədnam

yavuz anlatmaq pis başa salmaq

yavuz baş danqaz, qudurqan, quduz(≠ yavaş baş)

yavuz baş issinə domuz başı götdürür

yavuz dil yavuz söz: pis söz, pis nəzərli

yavuz dillər, yavuz gözlər, yavuz izlər uzaq

bizdən.

yavuz dua ilənc, qarqış, lə'nət.

yavuz iş günah, suc.

tanrıdan qorx işləmə işbu işi, yavuz iş necə qılıasın ay kişi.

özü alp, əli açıq, elmi çok, nə kim var yaxuzluq, biri anda yox.

kişi kim yavuzluqdan qaça, gərək kim iyi fala(baxa, baxta) ağzın aça.

yavuz könüllü pis; pozuq; kötü niyyətli.

yavuz qılıq bədaxlaq. tərsə, şaş, çaş

yavuz yavuz güman, yavuz sanıcı, kötü diləkli niyyətli. bədxah, pis ürəkli

tanrıya yavuz güman iləməkdən sakın.yavuz. sanıclar gedsin, iyku uykular ensin. çıxsın yavuz sanılu kişinin gözü.

sol əlin yavuzluk sanırsa, sağ əlini ona uydurma.

sizə yavuzluk sanan iyilik görməsin, qayğı sanan şazlığa irməsin.

kimisi yavuz sanur, kimisi sanculanur

yavuzluk sananı həqq əridər, duzu suya, suyu duza da yeridər

yavuz yel qasırqa, bərk yel, fırtına.

yavuz(südü) soysuz, sütü pozuq.

yavuzçı yava işçi, yava, fasid.

yavuzçuluk bozukçuluk, pozqunluq, pislik, pis işlər görmək.

yavuza qədəm(ayaq) basmaq.

yavuzlamaq pozmaq, xarablamaq. kötüləmək. pisləmək.

yavuzlanma pisəlmək, qızmaq, azqınlaşmaq, qudurmaq

yavuzlıq gümrahlıq, pislik, yaramazlıq, kötülük, əkişlik(çəkişməklik). azğınlıq. darlıq, öykəlik. ərkəklik, kəskinlik, sərtlik.

iyilik yavuzluq ayırd olsun, doğruluq yerisin(hakim olsun).yavuzluğa yensin

yavuzluqdan bu yorulmaz, arımaz, ona eylük ilə başa varımaz.

yavuzluq qum daşı ilə dolu.

yavuzluq kötülük, pisəlmək

özü alp, əli açıq, elmi çok, nə kim var yaxuzluq,

biri anda yox.

yavuzluq etmək	pis davranmaq, sataşmaq, çatışmaq1 *siz mənilən yavuzluq etdiz*	
yavuzraq	ən pis, ən kötü. şərr *yavuzraq kişi.*	
yay bağrı	kamanın göğüşü	
yay evi	yaz evi, yazlıq ev.	
yaya	yayaq, yayıq, yayılmış, sərik, gücsüz, diksiz, ayaksız, *yayan: piyada/* *atlı yayak savaşda yaralandılar.*	
yaya başı	piyada başı, saltər: (< sal: uca böyük) salt + ər: hündür ər. piyadalar içində atlı çəri başı.	
yayaklaşma	yaraksızlaşmaq,	
yayaq		*atlı yayak savaşa yaraqlandılar*
yayan	yaya, piyada.	*gurlayıb düşman yerir atlı yayan.*

yayanca yaya olaraq *biz yayanca yeriməyi bəyənirik*

yayılmaq qaçmaq, dağılmaq, qurtulmaq.

yayındırma bilinməz, tapılmaz duruma gətirmək; dağıtmaq. yalınmaq, yahatmaq.

sevgim özün yayındırıb, izində yuvundurub.

yayını yayın açmaq, açmaq, sərmək, çəkilmək,

yasmaq yazmaq, vaz keçmək

yayını yasmaq yayın açmaq, açmaq, çəkilmək, yazmaq, vaz keçmək, da'vadan əl çəkmək

yayın yasdırdım: məğlub etdim.

yayqamaq yıkamaq1. yelxamaq, yumaq.

yayqı məhkəmə

bəylər yayqıya oturdular.

yayla yazla

yaylamaq 1) yayı keçirmək) zamanın xoş keçirmək. ləzzət aparmaq.

yaylım örü, otlaq , mərtə'

yaylım otlaq, mal qara otlatılan yeri.

mallar yaylıma yaylanmış.

el köç yolunda yaylıma qondu

yaylım ok bir çox kişinin tərəfindən atılan ok

düşmanın yaylım oxuna tuşlandıq.

yaymaq pərişan etmək, dağıtmaq.

ağlı yayıq, könlü yayıq(pərişan, dağılmış),

yayıq könlüm.

yaymaq toluqda yoğurdu ötə bəri çalkayıb yağın çəkmək.

yayvan yastım, yassı, ucalığı olmayan, alçak, əğik

yayvan yassı yatsı olan, çuxurluğu olmayan yayvan qab

yazbaşı bahar, ilkbahar

yazğarmaq suçlamaq,

yazı ova, qır, issiz qır, boş, çöl.

yazı yaban yaban yazı: yaban yer, yaban yeri, çöl, qır, ova_1, düzəngahlıq

yazı yer yazı yeri. yaz yer, düz yer; ova.

yazığı gəlmək acımaq, əsrigəmək. rəhm etmək.

yazılmaq yayılmaq, dağılmaq, açılmaq.

könül sevdiyin görsə qayğıdan yazılar.

keflilikdən yazılmaq.

oxumadıq(çağırmadıq) səni yazılma açılma)

igən(çok), böylə böylə güstax olurmu kəni gələn!

yazılmış *yazılmış, görünür.*

yazınmaq kopyalamaq.

yazla yayla

yazın yazlada, yayın yaylada keçirir.

yazlamaq yaz olmaq, bahar olmaq

yazlıcaq yazlıq, yazın oturulacaq yeri.

yazlıq ev yay evi, yaz evi. o ev ki içində küf küf yellər əsər.

yazmaq yaymaq, dağıtmaq, açmaq

yazıydı, güllər yazılmışdı dağ çəmənə.

yazmaq yanılmaq, günah etmək

cihanda kimdurur "yazmaz yanılmaz", yanılur gündə yüz kəz amma bilməz.

nəfis tanrı düşmanı, tövbə qıl öldür anı, qurtar yazukdan canı, tövbəyə gəl, tövbəyə.

günahım gey ağırdır, yazuğum çox, yolum qorxulu, yalnız azuğum yox.

gələsi yazukdan sakla, keçmiş yazukdan yarlıqa qıl.

qəlbdən göz yaşlarıyla yu yazuklar kirlərin.

yazmaq süsləmək, bəzəmək.

üzün bir bən(bənək, mənək) yazırdı.

yazdı ölkəmə bir yazı, çəkəmmirəm artıq,

yazmaq istəyirəm bir kərə dahı, yazımdan

qazılmış yazım artıq.

yazuk günah

tarnrım qanmazların yazuqların boşlasın, Amin

yazuq günahkar

yazuğun bağışla ey tanrım

yedmək çəkmək

heyvan kimi saqqalından yedər gətirdilər.

yeğ yey, yiy, iyi, üstün, yaxcı

and içdin andın nədən sıdın, yeğidi ki andın

sımayasın.

bəndən daxı yeğ qıl: iyi qıl.

hər kimki kəndindən yiğin sözün tuta, dünyada

aləmdə ol devlət uta.

kimsədən özün yeğ görməyə.

qocalara yeğ deyi, igidlərə iyi deyil

yeğrək oldurki dözəsin.

yeğin < yeğin < yeğ: iti, güclü, basqın, üstün, yekun, iti, yek, iyku, edqu.

yeğin, yekun sözlər; işlər.

yeğin gəlmək yenmək, yeğin gəlmək, üstün; zor gəlmək

kim kimə yeğin gəldi.

olmasın ki yeğnələ uğra(xeyrə) kötü.

biz düşmana yeğin gəldik.

yeğinlik üstünlük, ifrat.

yeğinrək daha ağır; iti.

yeğləmək üstün tutmaq. tərciləmək

anı sevərim mən yeğləyu.

yeğlək istəyim budu ki.

burda yeğlək şeyiz varmı?

yeğlik üstünlük, iyilik, nailiyyət. paklıq

yeğlü alulu yaxcı pis, iyi kötü, yüksək alçaq.

yeğliyi qoyan aluya düşər.

yeğnicək yumşaqraq, boş, gəvşək.

yeğnicək yay.

yeğrək iyirək, eyürək. yaxcırak

oğuldan daha dadlıdır, yar əgər doğru isə.

bildiyim mən eddim, yeğrəğin tanrı bilir.

bir dönüm bitnəl arı yer yeğrəkdir, yüz dönüm çoraq yerdən.

yeğin düşmana hilə yeğrəkdir.

yeğrəkti: iyidi, yaxcıdı , yeğdir. cocuğun toxu qonağın acından yeğdir

yekədən qayqalaq, kibirli, qurumlu, qururlu, çalımlı

yekədən danışmaq: qayqalaq söyləşmək

yeqanə < yeğyana, üstün.

yel ölçmək boşuna düşünmək, xəyallanmaq.

yel tutmaq ağrımaq.

yel yaparaq çabcaq, tələsik

yel yaparaq gəldi geddi.

yelbazamaq yelləmək. yelpikləmək

yeldirmək qaçıtmaq.

yelə yelə qaça qaça

yeləbimək yelə vermək, dalğalanmaq.

qılıclar yıldırır bayraqlar yeləbir.

yeləbirmək yılabırmaq, dalqalanmaq

bayraqlar yılabır, qılıclar yalabır

yeləgən iti, hızlı. əşgün yorqa at.

yeləgərgən kərkəs, alaca doğan, kərkənəz, gücüğən quşu.

yeləğim yelli, havalı

yeləklənmə yellənmək, qanatlanmaq.

yelər onqmaz qaçar çatmaz, avara, bacarıqsız.

yelər yel hızlı yel

yelik çox qaçan

yelikmək yellənmək

savaşa gir yelikip güc ilə, sakın olmz bahdırlıq güc ilə

yelim yapışqan, tutqal, çiriş

yelin mart

yelin məmənin əmcəyin yelli sütlü doluqsunan bölümü.

yelinmiş əmcəyin dəliyi daralar.

yelincək yelcək, yeltək, əcələci, ivəci, ivcik.

yelinmək yolun davam edmək

yelinən yetər

yelip yortmaq gedib durma, qaçıp oturmaq.

yelişmək yarışmaq, qaçışmaq.

at yelişdirmək

yellə yelişdim yolda qaldım, dağa dımaşdım

yolda qaldım

atalar sözüü qurana girməz yanınca yelişir.

yelişmək axtarmaq, çalışmaq

yelişmək yellənmək, yollanmaq, yönəşmək, qollanmaq,

yelişsən yelilə yolda qalırsın.

onu axtarmağa yelişdilər.

yelkəni dinc, sakin.

yelqovan boş havayı şey şüy dalısıca qaçan. axmaq.

yelləmək təşviq edmək

yelli qaz yapan.

yelmə dik yoxş

yelmək	ivmək, əcələ edmək
	nə yelən baxdan uçaq(uzaq) düşəsən, nə
	yort(otur eldən dalı qalasan
yelmək	əsmək, ivmək, tələsmək.
yelmək	axmaq, tökülmək, düşmək, meyl edmək,
	səğirtmək$_1$, qaçmaq, sıyrılıb çıxmaq, axın axın
	gedmək.
yelməşik	yapışqan
yelpaza	kişələk, yelpik
yelpəmək	yalpa vurmaq, əsrəmək, poca vurmaq
yelpəzə	yelpik
yelpik	asm, soluq darlığı.
	ösgürəyə düşmüş yelpiklənmiş
	qaçmaqdan yelpiklənmiş
yelpik	yelpaza, kişələk
yeltəmə	qızışdıran şovqagətirən hava
	ozan gəldi yeltədi məylis alışdı coşdu

yeltəmək itələmək, alqışlamaq, təşviq edmək, qızdırmaq.

işləyəni yeltəmək gərək.

yaxcını yeltəsən düşünər, yavuzu yeltəsən övünər.

doğru yolda ilətən, əyridə bezdirən

sizləri tanrıya yeltədim.

yeltəmək ışıqlandırmaq, gücləndirmək, itələmək,

yel vurub odumuzu yeltədi.

özüvi çalışmaqla yeltə oğul.

yeltəmək qındırmaq, təhrik etmək, meyillətmək, hazırlatmaq girişdirmək, qızışdırmaq.

şeytan pis işlərə yelətən.

kimdir bu işlərə yeltədən?.

yeltənmək yöltənmək, meyl etmək, quşak bağlamaq, hazırlanmaq, girişmək.

kimdir bu işlərə yeltədən

yeməcüq yiyəcək

yemək yenmək,utmaq, üstün gəlmək, qazanmaq.

yeməләmək topallamaq, axsamaq

yencilmək yancılmaq, yassılanmaq, yassılmaq əzilmək,

əzilip yapışmaq.

dilin tutsaydı dinc ağzında ilan, yatardı xoş inində o, çıxarsa dilin başı yancılır, ya çomaq yiyər ya oxa sancılır

yendək yindək, qırılmaz, dayamlı, davamlı, həmişə.

yindək oturmaq xəstəlik gətirir.

sıma(qırma) gönlün aşağ gönüllülərin, ki yindək əli üstün olmaz ərin.

yindək həvəsləndi qaçdı kef dalıca.

düşmanı yindək oxa oda tutun.

yeng qoldan əl üzünə enən parça bölümü.

yeng rəng,

yengili yengili paltarlar.

yengə (< yeni). yeni gələn artırılan, gəlin.

yengisiz kəfən

yengli don qollu don

yenğmək yenmək, dözmək, qarşı durmaq, dayanmaq, üstələmək.

yeni bid'ət *sünnətdən qıraq, yeniləyi qarışılamayız.*

yeni yaz ilk bahar

yeniləmək bid'ət gətirmək *sünnətdən qıraq, yeniləmək.*

yenilmək (< enmək: düşmək) sınmaq, məğlub olmaq. utulmaq

pislərə yenilməsi uğurlar.

yenilmək üz vermək, üz görsətmək, baş vermək, olunmaq, görmək

yenildiyi iyi yavız işlər sorular.

o zamandan bəri çox işlər yenilib(olub)

yenilən işlərin başlısı.

yavuzu, iyisi olayların yenilməsinə baxmayaraq.

yenq edmək çarə qılmaq,

bu dərdə bir yeng elə.

yenqəməz yenqəlməz, alınmaz, qapsanmaq.

yenqişmək yarışmaq, qonuşmaq.

yenmək almaq, qapsamaq.

yenmək çürümək, aşınmaq

yenmək yenğmək, dözmək, qarşı durmaq, dayanmaq,

üstələmək.

yenmək utmaq, yemək, üstün gəlmək, qazanmaq.

Yenmək14 əzmək, döymək. qarşı durmaq, qələbə çalmaq, yeğin gəlmək, üstün gəlmək ütmək utməq, sındırmaq, məğlub edmək.

kim kimi yendi.

olmasın ki yenə uğra kötü.

biz düşmanı yendik.

yennəmək yinnəmək, məmələrə süt gəlmək

qoyun doğmağa yaxılaşıb, əmcəklərinə yenniyib(süt enip)

yenül yüngül

içildi kamusu açıldı könül, çox ağır baş əsridi oldu yenül(yüngül)

yenül yüngül

içildi kamusu açıldı könül, çox ağır baş əsridi oldu yenül

yenür yemək, yeyilən şey

yenür baş ged gedə ağılanan yara xəstəlik.

yer evi məxzən

yer qarnı qəbir, yer altı.

yer yerin yer inyerin, yer yerindən. hər tərfdən yöndən.

yerbağısağı yer qurdu, solucan

yerci ulduz səyyarə

yerdəş yuddaş, yudaş. həmşəhri

yerdəş bir elli.

yerdük yerilmiş, yerilən, pislənən, xor görülən

yerib birbirini qınamaq, hədələmək, alçatmaq, xor

yecişmək görmək, bəğənməmək.

yerib yeçici deyinən, şikayətlənən

yeriçi qılavuz

yerimək gəzmək, dolaşmaq, dönmək, devretmək

bu yerlərdə aslan gəzir.

ayda gündə yerir.

yerimək gedmək, sürmək, icra olmaq

bu ölkələrdə türk xaqanın sözü yerir, hükm sürür.

yerimək geçərli olmaq, rayic olmaq

bu ölkədə yeriyən pul nədir.

yerimək yeriş; yürüş etmək, saldırmaq, hücuma keçmək

onu bu ölkəyə yeriməyə yellətmək.

yerimək uzaxlaşmaq, savılmaq

bizdən yeri hara gedisən ged.

yerimək axmaq, tökülmək.

su yerinə qan yeridi

yerindirmək üzmək, məhrum edmək, darıqdırmaq

yoxsulları yerindürmə.

sakın bir ürəyi yerindirmə.

tanrım səni yerindirməsin

yeringən çox üzülən, kədərlənən, darıxan.

yerinmək üzülmək, darıqmaq

keçmişivə yerinməqil.

uşaq üçün yerinir

sevinməkdə yerinmək sənin üçündü.

gələcək üçün nə yerin nə gönən(gevən. sevin.

qocalıqda yoxsulluqdan kim yerinməz.

yerinin öğüşüb ağlaşdılar.

kişi yoxluğdan yerinməsin, ki olur çox

görünəndən görünməzin.

zamanıdır əgər bəylər yerinə, ki bağlandı

eşşəklər at yerinə.

yerinmək peşman olmaq

yerinə yerinə geri döndü.

yeriş rəfdar

yeriş yürüş, yürüyüş, yeriyiş,

yeritmək sunmaq, təqdim etmək, gətirmək, yollamaq.

yemək gətirdilər, şarab yeritdilər.

yeritmək icazə vermək

gəmi yeridən ırmaqlar.

yeritsiz icazəsiz.

yerli sabit, əsas

bağadürlər yerli qayalar tək dayandılar.

yerli adam: möhkəm

yerli rəng: əsl rəng.

yermək qınamaq. tənqiləmək, pisləmək, bəğənməmək.

çəkiştirmə.

eli yermə sən, yerilir yerən, sevilür sevən,

döğülür döğən

hər nə verdim yerdi(deyindi) yemədi.

yetikli yararlı, batur, yetkili, yarar

ölkəni qoruyan alp yetiklər gərək.

yetilmək yetim olmaq, yetimləşmək, çatmaq, ərişmək. ərginləşmək. olqunlaşmaq.

tez yetilmiş qızlar oğlanlar.

uşaq düşürmək yetilməmiş cocikdur.

yetin > yəd$_{ərəb}$, yetək, yədək, dəstrəs

yetincək təzə gəlmiş.

yetiri iblağ

yetkili yararlı, batur, yarar, yetikli

ölkəni qoruyan alp yararlar gərək.

yetkili yararlı, batur, yarar, cəsur

yeyxamaq < ırqamaq, titrəmək, silkəmək, dalqamaq, çəkmək, oyan bu yana dəbətmək; sallamaq$_{1,}$ çalxamaq(< çalmaq).

yeynək yeməli

girdə, tükəli ətməklərdə yeynəkdir(girdə: təndir çörəyi)

yeyni yüngül, boş, səfeh, axmaq

ağzı dadlı, gözü qapakları, başı papaqlı yeyni ola

ərin ağrısın yeynisin at bilir.

ağır basdıkda yeyni qalxar

yeyni baş başı boş.

yədəkləmək çəkmək, çəkip aparmaq, yola salmaq.

yədəkləmək yola salmaq

yədəmək (<yetmək, yetirmək). çəkmək, dərləyib toparlamaq, uclarını birləşdirmək

atın birin mindi, birin yeddi.

ata balasın yədib geddi.

dəvələrin yedip geddilər.

bu yol hara yedir.

əsirləri yədə yədə apardılar.

istəksiz yedilən kişidən ər çıkmaz.

it kimi yeddilər apardılar.

tanrım bizləri uğura yədsin.

yədəmək çəkmək, dartmaq, sürmək.

atın uyanın mən yədəyim.

yədən yetici, çəkən, aparan.

yədən yədəkçi, çəkip aparan

yədici yədən, qılavuz. yolağcı

yədilmək yədəkdə götürmək, qılavuzluğ etmək. qatılmaq, təhiyyə olmaq, çəkilmək. hazırlanmaq. düzmək.

xanın əmrinə yədilip geddilər

onun yoluna yədəlüp...

onun sözünə yədəlüp.

bir görünməz qıl ilə tünlə gün yədişir.

haq yoluna yədilənlər gəlsin bizə.

onların önündə neçə atlı yədilirdi.

körpünü keçməyə yədiləndilər.

yedildim o dünyaya köçməliyəm.

bir biri ardınca yedildilər geddilər.

buyruq olsa yedilir bir qıl ilə devlət mana.

yədmək yanında götürmək, yancamaq, yanqsamaq, yancamaq.

yələ-yələ yala-yala, yalıya-yalıya.

bir geyik buzağusı ıssıdan dillərin çıxarıb yələ yələ gəldi.

yiği igid: iyidən payı olan, yaxcı olan, mərtligi olan.

yığın kümə, tümcə

yığlınmaq pərhiz edmək

ötə yaşda yağ ətli yeməklərdən yığılmalıyıq.

yığmaq dirsətmək, dirşürmək$_{tarama}$, qalamaq, toplamaq.

yılabırmaq yeləbirmək, yelpərmək, yelpələnmək,

dalqalanmaq, ıldıramaq, yıldıramaq.

Parıldamaq.

bayraqlar yılabır, qılıclar yalabır.

qlıclar yalabırdı, başlar kəsildi.

qılınclar yalabırdı, ölüm gözə göründü.

güllənmiş yalabıran ağaclar.

bulut içində şimşək yalabır.

günəş kimi yalabırır.

şimşək yalabırdı.

yıldırğan parlayan.

yıldırmaq qorxutmaq.

yıldırmaq ivətmək, tələsmək, parıldamaq.

yilə yilə qaça qaça, qova qova.

yilə yilə səğirtin

yimək yi qılmaq, edmək, edinmək

yaraq yasaq yimək(= edinmək, + lanmaq).

çevrəndə duraqınacan yaraq yiqil

yindi yiyildi

yemek yindi

yirik az yırtıq yarıq.

yirik qulağ

yirik dodağ

yirilmək yırtılmaq, azacıq yarılmaq.

yırlatmaq(türkü) türkü çağırmaq.

yirmək yarmaq, yırtmaq. sökmək,

yiv iv, ev, açıq, dəriz

yoğun çapca qalın

yoğun işə yaramaz.

yoğun yoxluq, itik.

yoğurmaq həl edmək, qatmaq. qatmaq.

yoğurmaq qatmaq, yedidmək, pişirmək, sindirmək, çeynəmək

sözü yoğur danış.

yoğut yoğut danışmaqdansa yoğurub danışmaq yeydi

əti əzib yağla yoğuralar.

yoğursuz söz yoğutdu çıxar

yoğurulmaq qarışmaq, bulanmaq

yokamaq < yaxınlaşmaq. yolulaşmaq) əl sürmək, dəğmək, toxunmaq, sürtüşmək

bunlara əl yokuşmayın.

tütnlə od, qızla oğlan yoxlaşmadılar.

yokanmaq ilişmək, toxunmaq. yovuqlaşmaq.

qarışqaya kişilik etmək nə gərək

yokatmaq yoxlatmaq, yoluqmaq.

yoklu yoksul

ut(utanc) ola sağvən demək sayru kişi, aybola

bayvan demək yoklu kişi

yoktur olmaz

yeldi, dağdı sudu bu üçüylə oyun yoxdu.

yol icazə

yol fürsət

yol tapmaq.

yol basan yol kəsən

yol çəkmək yol almaq,

yol çəkip geddilər

yol çəkmək yol düşmək

yol çəkdi sizlərlə görüşdük

yol dartmaq yol çəkmək gedmək

yol yatı yol aracları, gərəkləri.

yola salmaq	yədəkləmək
yolca	yolnan
yolıra	yol sıra, yol boyunca, yolca.
yollamaq	uğurlamaq, yolağlamaq.
yollu	adət üzrə. qaydasınca, uslu usllu.
yolunca	
yoloğlu	fədayi, qurban
yonca	üçgül
yonqarmaq	< onq
yonmaq	yox etmək. silmək, qazmaq
yonmaq	bərpa edmək
yordam	qılıq, əda
yorqa	yaraq, idmanlı at, yaraqlı at
yorqa	yeririk, yeriyən, yola uyqun yerginlik, uyqunluq .
	yeləgən at. usda, açıq, bilgin, iti.
	ömür yorqasına minip geddi.
	sənətdə yüyrük yorqa vü əşgin.
yorqalamaq	yeyrək yügürək atla yolçulamaq, yol gedmək.
yorqalatma	qaçdırmaq, əşdirmək, dört nala sürdürmək.
yorqalıq	usdalıq, açıqlıq, bilginlik, itilik.

yormaq < yüğrütmək, yeritmək, irəlilətmək, açmaq.

dil yormaq:

yort yarqı, yarlıq, fərman, hükm.

yortub yarqamaq.

yavız sözə olma qulaq, durma yort, yaramaz iş görürsa ört.

yortmaq yarqamaq, əmir sürmək.

yort-savul (yeri- savul), şahların xanların eşiyə, elin içinə çıxanda yasavullar carçıların qaç-çəkil hay kürü.

hay kuy, yort savulla gəlir xanlar.

yort$_{tarama}$**!** yeri.

yorucu yumcu, münəccim, falçı

yoşuq (yaş< yat). yaşıq, yatıq, əzgin, yıpraq.

yoşurmaq (yaş< yat). yaşırmaq, qamaşmaq, sayurmaq, əprimək, əzilmək, qərəlmək

ağlının gözləri yoşardı görməz oldu.

ge gün yoşanda gəl

yoz bayağı, yavan

yağına qıymayan çörəyin yoz yiyər.

yoz yava, vəhşi,

yoz at: yasav, ası at.

yoz yaşadım böyləki heç...

yoz ziyan, ziyanlı

yoz, yava içgilərdə uzaq olmaq.yoz

yoz yaz, çöl, quraqlıq, əkilməmiş sürülməmiş yer,

yöndəm yol, uysal, mulayim.

yöndərmək göndərmək, üründülәmək

yavuz işlərə qılavuzlamaq ~

yönət şəkil, usul, yol, tarz, qılıq, ədəb

yönətsiz usulsiz, yolsiz, qılıqsiz, ədəbsiz.

yörə dayrə, çevrə.

yörələr: hər tərəf

yörə səyahət

yörən gəzdirən, görkəzən,

turist yörən mərkəzi

yörəndirmə dyol verməkolandırmaq, yaxınlaşdırmaq.

şəhəri qonaqlara yörəndirdik.

ürəyüvə şəkk yörədürmə.

düşmandan qoxuya yörəməyin.

yörəni gəzip dolaşmaq

gedmək *eli tanımaq üçün yörəni gedmək gərək*

yörənmək (<yan yörə)dolaşmaq, yoxlamaq, dolaşaraq baxmaq, gəzərək yaxınlaşmaq. yan yörəsini gözdən keçirmək. meyl edmək

pis işlərə yörənmək

acı anılar başımda yörəndi.

könlüvə güdü(güman) yörətmə.

yörənmək dolanmaq, dolaşmaq.

şəhəri yörənməyə çıxdıq.

yuğalı bulaşıq, kir, yuğadı, qarışıq

yuğu daşı yoğuran daş, yüvüyən daş.yolları, damların topraq, daş çanqılların düzənləmək üçü işlənə yuvarlaq daş.

yuğurmaq qarışdırmaq, bulaşdırmaq. əzmək, tıncıtmaq. safatmaq

yular örgən, ip, örkən.

iplər, örmələr, yular, urkanlar.

yum (yüm.yom). qut, mut. uğur# uğursuz$_{tarama}$

axşam bazarı sabah üçün yumdur.

yum tutmaq qutlu uğurlu tutmaq

yumaq dəğirmi(> dayrə), girdə. yuvarlak, çevrə, yuvalak

yumbalanm aq	yuvarlanmaq, dığırlanmaq.
yumcu	yorucu, münəccim, falçı
yumlu	uğurlu, qutlu, mübarək
	qəzadan yumlu çıxmaq.
	bu ilişiz yumlu olsun.
yumru	ur, qozaq, dik, baba, topuz, qubba
yumru	ur, or, şişik, qabarıq, tümsək, bez
yumru	yamrı, əğri, dolanbac yol
	yumru yamrı yol
yumru	əğri büğri
yumruca	tən, don, gövdə
yumrulmaq	yamrılmaq, yamrı yumru olmaq, tümsəlmək
yumşaq	yavaş, həlim, usul
yumşanmaq	istixdam olmaq.
yumulmaq	uşuşmaq, üşüşmək, yumulmaq, hər tərəfdən bir

yerə

yumurmaq yımırmaq, 1) dələyip toplamaq) əzip pozmaq, xarablamaq. yıxmaq

yumuş iş, ödəv, zəhmət, vəzifə.

yumşanmaq: istixdam olmaq.

oğlanı yumuşa sal, ardınca sən var

yumuşçu işçi, ödəvçi, zəhməkeş, vəzifəçi.

yunt qısraq

yuriş < yüğrüş, qaçış, qoşuş

yuvalaq qəltək

yuvalamaq yumarlamaq, yığmaq, yuva yapmaq.

yuvanmaq dincəlmək, rahatlanmaq, avunmaq

yuvarlak dəğirmi(> dayrə), girdə. çevrə, yuvalak, yumaq. top, güllə.

top; yay yuvalağı.

yuvarlaqna sümülcümək, sürüşmək, sürçəmək$_1$, yuvarlaqnaq, tökəzimək(tökülmək), büdrəmək.

yuvarlanma yığılmaq

yuvarlanma yığılanmaq, yığırlanmaq, dığırlanmaq, yuvalanmaq, yığışmaq.

üzü üstünə yuvalanmaq.

uyudu yuvalandı düşdü.

qayadan yuvarlanıp, dığırlana dığırlana düşdü

yuvatmaq ufatmaq, oğmaq.

yuvmək dürmək.

yuvnulmaq yuvarlanmaq

daş yuvnulucaq daşımaz yosun.

yuvunmaq 1) gizlənmək, örtülmək, bükülmək, dürmələnmək) yıkanmaq.

gərəkli yerdə yuvanır.

yuvutmaq gizləmək, örtmək, bükmək, dürmələmək.

geddilər izlərin yuvuddular.

sirriləri yuvutmaq ər adamın işidi

yuyulmaq silinmək, yoyulmaq tarama.

yazı yuyulmaz.

yazılışda yuyulmuş yox.

yügürmək < yüğrümək, yerimək.

yüğlənmək yellənmək, üstünlük sanamaq; tasarlamaq.

yüğrşdürmə dolandırmaq, qaçşıdırmaq

ol durur canımda qanım yüğrüdən.

yüğrşmək yürğüşmək

yüğrüş qaçış, qoşuş

yüğrüşən yeriyən, yerdə süzən

göydə uçuşan yerdə yüğrüşən

yük rəhimdəki cocuq, cənin

yük bağlamaq yükünü tutmaq

yük yap yük, ağruq, ev şey şüyü, qab qacaq, uvaq dəvək.

yüklət yük heyvanı

yüklətmək hamilə etmək, gəbəmək

yüklü gəbə,hamilə

yaz yeli ağacları yüklü qılıb.

yüksəcüq az yüksək

yüksək uçmaq böyüksəmək, böyüklük taslamaq, fəxr edmək.

iğən(çox) ox kimi yüksək uçma qafil, ki topraqdır sənə sonuncu tutraq.

yüksəklik uçaklık, uçukluq$_{tar.}$

yüksük yünğsük$_{tarama}$

yüksünmək yüklənmək.

yüksünmək yük saymaq

yüksünmək ağırlıq duymaq, gücənmək, zora düşmək, salğınmaq. qısqanmaq

yükün bıraxmaq uşax salmaq.

yükünmək yüklənmək, dizə köçmək, əyilmək, tə'zim etmək.

tanrıya yükün şeytandan sakın.

danda yükünüb baş əyər doğan günəşə.

yükünü tutmaq yük bağlamaq

yükünü yuxarı tutmaq nazlanmaq, qırcanmaq

yükürmək yükləmək, gəbə qoymaq, hamilə etmək

tündə(gecədə) yükürən danda(səhər çağı) buzalar(bizovlalr).

oğurlayın yükürən aşikara doğar.

yülügəntaram (= ülgüc) yülən, yolan,

yülümək yolmaq, yonmaq, qırmaq, kəsmək, saç saqqalı

qazmaq; tökmək. silmək, yumaq.

yülümək silmək, yumaq.

su tökülüb kağızdan yazılar yüləndü.

yülünmək yolunmaq, qırılmaq, təmizlənmək.

yülütmək yolmaq, qırmaq, təmizləmək.

yülüyücü qırıcı, ülgüççü, səlmanı, bər bər.

yünə təğəlti, yağır: yəhərin altına qoyulan keçə

yünğsüktaram yüksük

yünləmək tük taxmağ

gecədən oxun tüklədi ta tan ertən baş sırada dursun.

yürək isala düşmək.

sürmək *yürək sürməsi: isal.*

yürügən yüğrək, yorqa, kəsgin, iti, ütgən

yürügənləm ülgücləmək, sığallama, safatmaq, təmizləmək, ititmək, şumallamaq.

yürügənlik çox yerimək, yeriyişdə davamlı, dayanlı olmaq.

yürüş yürüyüş, yeriyiş, yeriş

kəkliyə usan qarqa, itirər bayıq öz yürüşündə.

yüzbəyi yüzbaşı

yüzqüc üzən, üzücü.

zağ yay(kamanın) ucuna sarılan dəri. zuğ, şaq, şüv

zağ vermək ititmək. kəsginlik gösdərmək.

zağlamaq ititmək, kəsginlətmək, bilövmək, bilövləmək.

təhrikləmək

pıçaqları zağlat.

zağlı iti, tüt, kəsgin

zamana günə görə, gün necə gəlirsə.

zəngi üzəngi

zəvlə zivlə. cütdə öküzün boyunduruqdan çıxmaması üçün boyunduruğa taxılan ağac.

zirih yarık, örtük.

ağaclar geymiş altun yaruklar

güzündə çün geyər altun yaruklar.

zoğal qızılcıq, gürən

zolağ iz, cızıqlı, cızqılı, yollu, xətli.

:zolağ eşək, zolağlı eşşək: yaban eşşəyi

zolağ : nazik, biz, incə şüv uzunasına

zolağ eşşək : zibir(qur xər), yaban eşşəyi